

~~8 = 1~~ ~~7 = 6~~ ~~19 = 19~~

279 fol. = 4m bl. los fol = 138 y 139 =
Galtan los fol = 90 - 132 y 137 =

11 Mayo - 1912

Caja
/ B-86

Caja
24

4° (1) 1
De Scientia Dei.

Tractatus Tricus in Quas Dispu-
tationes distributus.

Ad Questions Decima quarta 1/2 partis
S. Thomae Aquinatis Doctoris
Angelicæ theologie
& Principis.

Authore R. P. Sebastiano
Sanchez, hispalensi Societatis Jesu.
In D. Chatarina O. et M.

Sacro,
eiusdem Societatis Cordubensi Collegio.

Anno M.D.C.L.VII.

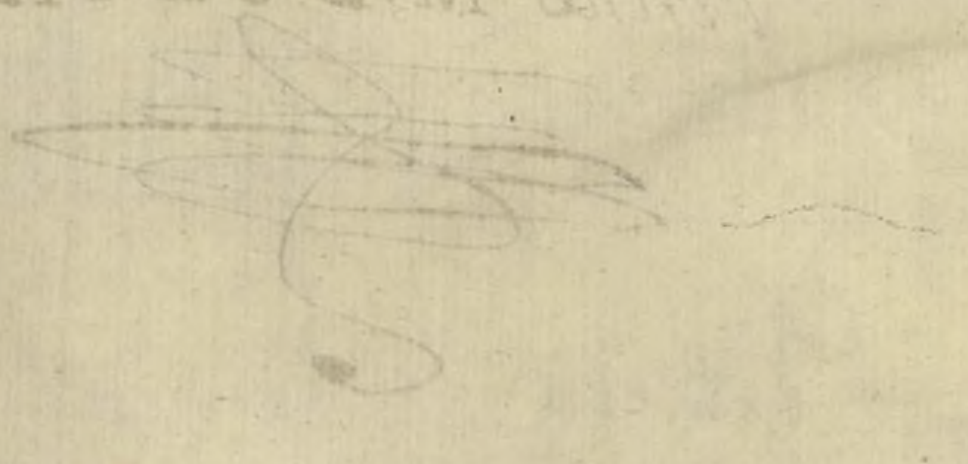
~~Caja~~

~~B-86~~

De Zeventien 1717.
Acte van de Staten der Provincie
van Utrecht, gedaan in de
Staten der Provincie van Utrecht
den 17ten Junij 1717.
In de Stad van Utrecht.
Gedrukt bij de Weyden
van de Drukkerij van
Johann Baptist van
der Schueren.

Van de Staten der Provincie
van Utrecht, gedaan in de
Staten der Provincie van Utrecht
den 17ten Junij 1717.
In de Stad van Utrecht.
Gedrukt bij de Weyden
van de Drukkerij van
Johann Baptist van
der Schueren.

M. D. C. L. V I I .

Ad Auditores.

Scholasticæ Theologiæ pulvrem uting n̄ sine luce, subituro, auspicio
à scia Dei: & qua S. Thomas in q̄. 14. p̄. 2. de deij articulos plene di-
putat, solito ingenio, ac felicitate. Plura sunt in hoc tractatu, quæ
scholasticorum ingenij, quâ difficilia, vexent; & ad id recte digna, ad id mag-
na, ut laboris delicta leniant, et sciendi aviditati blandiant; n̄ eni
fatigat, & oblectat animos sudor, quæ generosi fructus benigna ma-
nus alterget: Sunc meis Auditoribus respondeo n̄ mediocriter presentij
disputationis audiosa meditatione: ubi dilucide agemus de existentia scij
in Deo: & rationibus, quibus ea probari pot̄: de illius proprietatibus.
de obto t̄q̄ formali, qm̄ mali: de varia scientiarum divisione, selligen-
do sciquas diffatis, & quæ literarum theatri glaucy Sactempatate
detinuerunt: & me, & vobis, Auditores, nil ultra p̄fandi.

Disputatio. 1^a

De existentia Scientia Dei.

Caput. Iy.

Paxi Scientiam in Deo certum est.
tum ex fide, tum ex naturæ
lumine.

Communiter p̄notat̄ à Doctoribus, n̄ signari in f-
senti q̄ nomen scij qualitatis aliqui accidentarij, vel Subij, aut ac-
ty phiricæ p̄duci ab intellectu, vel cogno aliqui dicuntur q̄ demou-
strationis apparet, licet eni spe omnia spe concurrant in scientiis
Creaturarij, n̄ in p̄tinent ad p̄prij, & metaphisicæ q̄ty scij in
universis accepty, & q̄ aliunde n̄ legi inq̄fectionis involvant, n̄ e

cui inutili labore disputemus an in Deo reperiant. Signamus
q̄ ex omni sensu Theologorum nomine sc̄i cognoscitur, veridenter
cuiusq̄ veritatis; hęc enī sunt pp̄ie stituta sc̄i q̄t attribuit
à Creatura, & in Creatura.

Igitur dari sc̄i in Deo fide Inna certū ē, ut
probant q̄m̄ fluxa sacre scripturę testimonia, quę videti possunt apud
P. Montana de sc̄ia Dig. 1. sect. 1. n. 6. exp̄ius ē illud Actus
14. Domine, qui habes omnes sc̄i illud Psalmi 138. Tu cognovisti
omnia, notissima, & antiqua. Et illud Pauli ad Romanos 11.
Ō altitudo divitiarū sapientię, & sc̄i Dei, q̄m̄ incomprensibilia sunt
iudicia eius, & pp̄ia similia. Nec audiendi sunt aliqui regresso noē
relati à P. Thoma de veritate q̄ 2. art. 1. corpore, qui ut Deo
verę, ac pp̄ie sc̄i multissime negarent dixerunt in his textibus ca-
tenus solum Deo sc̄i attribui, quatenus ē causa sc̄i Creatę, n̄q̄ in
ipso aliqua vera ratio sc̄i ponat. vel solum Deo sc̄i attribui q̄m̄-
dy similitudinis pp̄tionis, it̄ attribuit ira, dolor, ac poeniten-
tia. Audiendi, inq̄m, n̄ sunt q̄ hęc interpretatio p̄ter q̄m̄ q̄ 2. sc̄ia ē
naturę luminis, ut mox dicemus, totę scripturę edicit, quę pp̄ia
clamant Deę docere, imperare, p̄mittere, aut ominari: q̄ p̄ta-
re n̄ possent, nisi pp̄ia cognē intellectuali p̄lletet; imo ea certa,
& evidens ēē debet, ut absq̄ p̄iculo erroris, aut mendacii, & de-
bita auctoritate Deus hęc omnia p̄tare dicat.

Eamq̄ veritatem sp̄imat lumen ip̄y rōis, omnibusgen-
tibus etiā barbaris, ac reprobioris à natura inditę: quę Deo cognē veni-
re satis ostendunt in suis sacrificiis, doxationibus; frustra enī, vel itatę
placare, vel ab eo beneficia impetrare laborarent, si crederent Deę cog-
nē carere, & omnia, quę fiunt, ignorare. Et p̄terea sapientes
Deo nomen Theos dederunt, q̄ ducit à Theate, q̄ ē videte:
vel à Thein, q̄ ē disponere X. Clementę Alexandrinę lib. 1.
stromatę, Damascenę lib. 1. fidei cap. 12. & Athanasij tract.
de deo foribus columna 2. paragrafo. q̄ ē Deus, ut vel in ipsa
nominis impositione agente signarent, Deę omni significare, cunctaq̄

vel similia, quae nō agnoscit an sit iustus? Vel quomodo posset ex
mixtis similia, vel ex demixtis generas proportionare, si caecus omni-
no est, et qualibet cognoscitur? q̄ evidens ē, Deo soli omnino cog-
noscere. p̄ 4. q̄ Deo debemus scire p̄fectissimū gradū virtutis,
nisi forte Deo emortui, aut lapidei fingere velimus, s̄ talis ē
gradus virtutis intellectualis. q̄ ite Deo sciri debet.

Rationes factae nō solum p̄bent, in Deo regerari cognoscere,
s̄ et debere eī sicut p̄fectissimū, ac de puritate ab omni imperfectione
quae regerari solet in rebus creatis, ac p̄terea eī sicut actuali, p̄terea
et invariabili, nō p̄hinc p̄ductū, sed inditū realiter ab ipso Deo, et
ex ipso realiter identificatū, nō divisibile realiter in plures actus.
Itē universalis, quae suo intuitu apprehendat omnia obiecta cognoscibilia,
et omni modo p̄fecto, quo sunt cognoscibilia; Hic enim omnia nobis
evidenter p̄videt infinita p̄fectio Dei; p̄ter qm̄ nō solum debemus
ipso tribuere cognoscere utiq̄, s̄ etiq̄ cognoscere p̄fectissimū, et quae me-
lius excogitari nō possit.

Caput. 2y.

Ratio. Divi Thomae, ad p̄bandū vim
cognoscitivam in Deo, expenditur.

Divi Thomae hic art. 1. ex immaterialitate, quae in
Deo regerit, duo p̄bat, et q̄ Deus sciat sicut cognoscitur, et q̄ ea
sit in summo gradu cognoscendi. 1. igit statuit, immaterialitatis,
seu independentis à materia eī rationis à p̄iori, quae infert sicut
cognoscitur rexy: deinde subsumit, sicut quilibet eo eī magis
cognoscitur, quo magis immaterialis ē; ut patet inductione, nō
anima rationalis ē magis cognoscitiva, qm̄ anima bruti, immate-
rialior: rursus q̄ Angelus ē adhuc magis immaterialis, qm̄
homo, p̄terea ē etiq̄ magis cognoscitivus. Unde tandem concludit,
Deo, cui convenit summus gradus immaterialitatis, debere etiq̄
scire summo gradu virtutis cognoscitivae. Hoc autē ita p̄bat;
Nō potestas cognoscendi ē quidā amplitudo, ac velut infinitudo

subtē

subt² cognoscentis, rone cuius talis substa², p²ter formam, qua
 stat eius ess², vel qm² habet accidentaliter sibi ins²erente set
 etiq² obiectoy cognoscibiliy formas, id e² rgeties illoxy r²grativa²
 in actu 1, & cogny illoxy r²grativa² in actu 2. Unde anima q²
 cognoscit obiecta, sit quodq² modo ipsa obiecta, n² quid² realiter,
 p² in e² intentionalis: ex p²terea Philus 3.º d² aia textu 15. asse-
 xuit animy e² cognoscitivy omny, q² e² quodq² modo omnia. ly
 q² tota limitatio, & coartatio subt² p²veniat à materia, inde
 fit, q² subt² e² maiory amplitudiny habeat ad essendy plure
 intentionaliter, quo e² immaterialior, seu magis abstracta, &
 independens à materia, & r²quenter e² max² r² cognoscendi
 nanciscat.

9 Hanc rone utpote tanti p²ceptoris r²re expendunt,
 & exponunt. P² Des. Thomity omnes e² ut efficacissim² r²fen-
 dunt; alii eius efficaciy n² agnoscunt; alii p²venitus intacty re-
 linq²unt aliis examinandy. Ego vero in p²ximis satis obiculy
 suspicor, in cuius declaratione r²ides tot P² Des ty ingenie, qm²
 inutiliter laborantes, qm² r²ix ullus reperiat, qui cy altero in
 sua explicatione omnino r²veniat. Nota q² distas ad id uny devol-
 rit, ut sit explicet, in quo r²istat h²ic immaterialitas, qm² P² Des
 Thomas assumit t²ingm² rone à p²xiory ad demonstrandy r²istat²
 summe cognoscitivy in Deo.

20 P² Montoria disp. 1.º sect. 4. ut efficaciy huius rone²
 defendat, annexit e² immaterialitay r²istate in quad² p²fectione
 positiva excludente p²rietates, & imp²fectiones materiy ut r²ic, quas
 longo discussoy enumeraverat sect. p²cedenti: annexit q² eo subt² q²
 aliqu² e² magis immaterialis, quo magis recedit d² materia, vel
 quo plures materiy imp²fectiones excludit: Unde illa r²istat sum-
 me immaterialis, q² omnes omnino huiusmodi imp²fectiones ex-
 cludat, & nullq² p²xiory ex illis p²rticipare possit. Hanc q² immate-
 rialitay ita explicaty r²tendit e² rone à p²xiory ad demonstrandy
 r² cognoscitivy in aliqua subt²; quare cy in Deo reperiat in

summo gradu debet etiam in ipso demonstrare perfectiorem et in-
telligendi.

21 Paulo aliter explat aptu immaterialitatis P. He-
rice tract. 1.º dis. 1.º cap. 3.º. supponit nomine immaterialitatis à se n.
intelligi scilicet negationem, 1.º quod perfectiorem qua res cognoscitivam supe-
rant alias res n. cognoscitivas, et quae fundat in eis virtutem recipiendi
species intentionales: addit, hanc perfectiorem posse dupliciter considerari:
1.º quatenus negat malitiam, et sic dicit eam prioris; 2.º quatenus dat vir-
tutem recipiendi species, et sic docet eam posterioris ac provenire ex 1.º
In qua immaterialitate sic explicata existimat recte fundari virtutem
cognoscitivam: quod ostendat exemplis allatis à P. Thoma de Angelis, et
anima rationali. Addit etiam inter res materiales, quod bruta exigunt acci-
dentia minus crassa, subtiliora, et tenuiora, ideo habere maiorem
et cognoscendi, quam plantae.

22 Denique Magister Arago sic dubio. 1.º ut se à tot di-
ficultatibus expediret, invenit Angelicam perceptorem solum intendere
demonstrare de Deo actuali cognoscitivamente, quoniam habet de rebus,
et proximis proximis illius: quae duo distaxat convenienter signant nomine
scilicet. In quo sine assumptis per medio immaterialitatis, hanc dicit
formaliter esse ipsam intellectualitatem radicalem, à qua recte arguitur
à priori ad scilicet actuali, et ad principium proximis illius. Dicitur etiam
P. Thomae sic exit, nempe Deo ideo intelligere actualiter omnia, quod
est summum, ac perfectissimum intellectivum radicale. Mitto aliorum aliarum ex-
plicationes, quas non vacat, nec placeat examinare, ut de rebus iudicium
feramus.

23 In proximis explicatio Montaigni non placeat. 1.º quod non explat,
quod non exclusio imperfectionum materiae sufficiens sit ad ponendum vir-
tutem cognoscitivam in rebus, quae illas excludit; certum enim est, non requiri,
quod substantia cognoscitiva omnes omnino imperfectiones materiae ex-
cludat; quod bruta, homines, et Angeli cognoscitiva sunt, et tri-
a sunt Doctores non excludunt omnes omnino imperfectiones mate-
riae, licet partiales excludat Bruta, quoniam homo, et sic partiales,
quoniam Angelus. Deinde certum etiam est, non sufficere ad hunc cognoscitivam,

Quod aliquas huiusmodi imperfectiones excludat, ne forma ignis non
 est cognoscitiva, licet dicat perfectionem positivam excludentem aliquas
 imperfectiones materię ex iis, quas enumerat Montoria: neque videtur
 esse cognoscitiva, ex eo quod est corpus simplex, et inpositivum ex materia,
 et forma, iuxta aliquorum opinionem, in qua forte adhuc plures ma-
 terię imperfectiones excluderet, quoniam Brutus. Unde quod scimus, quod im-
 materialitas sit sufficiens ratio ad hoc cognoscitivum? Neque hoc videtur
 in perfectione excludente aliquas imperfectiones materię evidens esse
 nisi quoniam libet immaterialitatem sufficere ad tale hoc cognoscitivum in-
 tendendum. Assigna ergo, quanta, et qualis debeatur esse.

14

Forte videtur Montoria, quod videtur colligi ex eius
 dicere, ad minus requiri ad intendendum hoc cognoscitivum, quod sub-
 stantia excludat illas imperfectiones materię, quę videtur in eo quod non possit
 actualiter habere nisi unam formam, interin præbata innumeris
 aliis, vel non de productis, vel in corruptis, vel alibi informantibus; quod
 hoc imperfectio excludit quoniam perfectionem positivam, ratione cuius sub-
 stantia potest plures alias formas habere simul, non quidem realiter, sed
 intentionaliter. Hęc responsio nimis vera est, sed quę nullę doctrinę
 stinet dignę tanto Magistro. Satis forte ratio cognoscitivę est
 virtus, quę prædictas materię imperfectiones excludat; dico tamen, quod eam
 exclusionem non bene, aut dialecticę præbati virtutis cognoscitivę, quod hoc
 exclusio realis est potestas habendi plures formas intentionaliter,
 tandem post tot ambages, et difficilia terminorum involucre præbati id est
 quod id est, quod potestas habendi plures formas intentionaliter realissi-
 me est id est ac virtus cognoscitiva. quod non dialecticę arguit ab illa po-
 testate ad hanc virtutem; quę enim utilitas est in eo modo arguendi?
 certe eadę facilitate, quę negat unam præbati, negat, et alteram, quod
 est id est formaliter cum ipso: præbati quando prædicat, à quo arguit,
 est magis ignotum, aut minus perceptibile, quoniam aliud, ad cuius præbati-
 onem diriguntur argumenta.

15

Duplex eadę explicatio, quod vel in collectione imper-

fectionum materiarum, quas debet excludere substa cognoscitiva enu-
merat negatione potentatis ad habendi pler fieri intentionaliter,
vel tantum enumerat ceteras alias per hanc? si tunc sufficiens lon-
ga enumeratio aliarum imperfectionum cum sola exclusio dictae nega-
tionis sufficiat ad ponendum in cognoscitiva in ea substa, quae
illis negatione excludit, ut est evidens. Et praeterea non videtur inveni-
ens notatum in precedenti paragrafo, quod est per idem per idem, quod
ea negatio excludit per potentiam positivam habendi plures formas
intentionaliter, quae finalissima est potentia cognoscitiva. si tunc
dicat contra est, non licet aliqua substa excluderet omnes alias
imperfectiones materiarum, dummodo hanc negationem non excluderet non
ut adhuc cognoscitiva, si non haberet potentiam habendi pler fieri
intentionaliter, si quoniam sola potest illa negatio excludi.

16
Dicitur, eo ipso, quod substa excludat reliquas omnes
imperfectiones, et praeterea materiarum, debet etiam illi negatione exclu-
dere, et sequenter habere dictam potentiam, quae est virtus cognosci-
tiva. P^o a^o est, quod nullo fundamento probatur in primis enim po-
test aliqua substa pler ex illis imperfectionibus excludere, quoniam ha-
beat talem potentiam, ut patet in igne, in lapide etc. deinde non
ostenditur, quare non possit reliquas omnes excludere abique tali
potentia; sicut enim exclusio juris per se, primi subiecti, entis im-
pleti, et aliarum imperfectionum materiarum, quas excludit lapis, aut ignis,
non arguit potentiam habendi plures formas intentionaliter,
ita neque exclusio reliquarum omnium imperfectionum, si sola exigat ne-
gationem potentatis ad habendi pler fieri intentionaliter.

17
Nec P^o Herize explicatio magis apta videtur, non
libenter admitto in rebus cognoscitivis dari aliquam perfectionem, quae
non reperitur in aliis rebus non cognoscitivis. hoc evidens est, utrum
autem peram perfectionem rei cognoscitivae supponit absolute non cog-
noscitivam, non est alio casu, quod forte rei non cognoscitiva poterit
ex alio casu esse perfectionem agere, et evadere aliam perfectionem;

multi

multi enim dicunt quod in sua intimitate est perfectio non solum Bruta, Petri Angelo. Quare admitto in ea perfectione fundari virtutes recipiendi species intentionales; nego tamen eam virtutem esse aggregationem ad operandum et cognoscendum. Nam xogo vel ea est ad recipiendas species intentionales, ita ut per illam substantia percipiat obiectum, vel precise ad recipiendas utcumque species abstrahendo ab eo, et percipiat obiectum, vel non percipiat: si hoc tu dicat, ea virtus ut sic non potest inferre et cognoscendum, ut patet; quare potest recipere species, et adhuc non est cognoscitivus, si dicat tu, certe ea virtus formalissime est ipsa non cognoscitiva, et sequenter operatur idem quod idem, vel ignotum quod ignotum. Et

18. Si respondet dicitur, se non assumere antecedenti perfectioni quod fundat virtutem recipiendi species est. Quod hoc tu ignotum est, quia ipsa non cognoscitiva; et sicut dicit negationem materialitatis, qua ratione est antecedens ad non cognoscendum, et ratio a priori illius. Sed est, quod non explicat, quod ut ita materialitas, cuius negatio infert non cognoscendum. Nam in primis non est ratio materiam primam, neque ratio corporis, tu quod plura, que sponte et materia prima, omnino corpora sunt, ut Bruta, sunt etiam cognoscitiva; tu quod non ostendit quare subta spiritualis ratio debeat esse cognoscitiva. Deinde si nomine materialitatis intelligat illa imperfectio rerum non cognoscentium, certe quod assumit, quod aliqua subta negat eam imperfectio, id supponit, quod sit cognoscitiva, et supponit quod erat operandum; quod ea imperfectio solum negari potest a rebus cognoscitivis, que per suam perfectionem positivam fundant eam negationem imperfectiois per rerum non cognoscentium: vel ut aliter loquamur, ipsa res non cognoscitivum fundant negationem perfectionis per rerum cognoscentium; quod perfectio solum est aliquid positivum, et illam imperfectio aliquid negativum.

19. Illud vero, quod addit de accidentibus subtilioribus, et minus crassis, que exiguntur a rebus cognoscitivis, non satis percipio, quod non video quomodo accidentia, que postulat Bos, aut Elephas sint

sint minus crassa, aut subtiliora, quoniam ea, quae exigit Aet, vel
aqua; in quo erit essentia huius maior subtilitas, aut minor crassitu-
do? sane hoc debet explicari.

20 Denique Magister Arago plane succumbit o-
neri in sua explanatione non si nomine immaterialitatis intelli-
git intellectualitatem radicalem, certum est, ab hac utique argui saltim
in Deo propter summam eius actualitatem, ad rem actualis, ad proxi-
mum quae illius, et certe illud animum exat habere, utpote de quo est
tota diffinitio generis. Equidem si Virus Thomas vellet assumere
ante eandem ipsam intellectualitatem, et significaret suo proprio no-
mine, ac evitaret alias voces, quae potius eius argumentationis obscurant,
quoniam explicant.

Caput. 3y.

Mens Divi Thomae explicat ex supra sent.

21 Bene credideram ex P. Ariaga, et alio nomine
immaterialitatis intelligi à P. Thoma spiritualitatem, quae essentia
in perfectione opposita rei corporalis; et ex hac inflexe virtute cog-
noscitur in Deo, aut in quacumque alia re, quae per dictam spiri-
tualitatem dicat: et quidem non dubito, quin Angelicus doctor quidem
buenit ad huiusmodi interpretationem. Sed textu melius videtur ex ultimo
aliter eiuventem esse explicandam; nam, nam ibi duo videtur docere.
Sed immaterialitatis alicuius rei esse rationem, quae sit cognoscitiva: 2. materi-
alitatis esse rationem, quae non sit cognoscitiva; nam amicit ex lib. 2. de
anima, quae plantae non cognoscunt propter eorum materialitatem; hoc autem, hanc
non potest si nomine immaterialitatis intelligat per dicta spiritualitatem. non
Sed si non ostendit implicatio, in eo quod aliqua rebus spiritualis sit non cog-
noscitiva, sit non est implicatio in eo, quod plura accidentia spiritualia
cognoscitiva non sint: non est. Sed brutae habent etiam rationem corporis, et in
sunt cognoscitiva. quae ea materialitas, quae est ratio, quare rei non sit cog-
noscitiva, non potest existere in ratione corporis; aliqui nulle rei corporis,

peret

pariet ee cognoscitiva.

22 Pro cuius rei explanatione suggono 1.º Sic nomina materi-
alitati, et immaterialitati describuntur ex materia; materia autem abtē dicta
hanc q materia 1.º hoc ē, q illa substa ingleta, imperfectissima, et in-
ferenti ad omnes formas, ex qua omnia corpora naturalia de facto procedunt,
et que decessit tunc subiecty omne ad omnes generationes, et corrup-
tiones subtales, quas de facto cognoscimus: que licet corpora in se sit,
tū aut hoc nomine importat n̄ explicat formaliter non corporis,
et foris neq̄ op̄us materię conectit realiter cy tali rone corporis:
Unde aliqui disputarent, an solis sit materia 1.º spiritualis, nec
desunt, qui parte affirmativa defendant.

23 Suggono 2.º hanc immaterialitatem ex mente D. Thomę
n̄ consistere in indivisibili, sed admittere magis, et minus: sicut eni ali-
que formas ee magis immateriales, qm̄ alij; Negat ex ipso textu
huius articuli. Unde homo magis immaterialis ē, qm̄ bruty, et
Angelus, qm̄ homo; et Deus adhuc magis immaterialis, qm̄ reliquę
Creaturę.

24 Suggono 3.º precipue appetitatu materię primę, ex qua
cognoscit ut talis, ee qm̄q̄ limitatione, aut coactione, rone cu-
ius ita se habet in op̄o naturali, ut fere ad nihil aliud decessat,
qm̄ ad illud procedens, nulla eni operatio, nulla vitalitas materię
1.º tribuit, sed formę: nec aliq̄ aliud p̄tat materia q̄ recipit formę
p̄ter hoc, q̄ ē illas recipere, aut unę q̄ se cy illis obtinere. Unde fit,
q̄ res habentes similitudinem cy materia 1.º in hac appetitate, aut limi-
tatione, dicuntur materiales: et eo magis materialitatem habent, quo
magis similitudinem, et eo magis, que in ea limitatione dissimiles s̄ mate-
rię dicuntur immateriales, et eo magis immaterialitatem habent, quo
magis dissimilitudinem. Hęc autem dissimilitudo magis, aut minus potest provenire
ex duplici capite: vel ex eo, q̄ una res plures operationes habeat, qm̄ alia, vel
ex eo, q̄ habeat operationes perfectiores. Ita bruty ē magis dissimile materię, aut
magis immaterialis, qm̄ lagis, q̄ plures operationes habet: et Angelus ē
magis immaterialis, qm̄ homo, q̄ perfectiores operationes habet, licet n̄ ha-
beat plures.

25. His suggestis assero nomine immaterialitatis intelligi à D.

Thomas in presenti quiddam perfectionis, ratione cuius una substantia recedit à dicta proprietate, & limitatione materiei 2^{ae}: ex qua derivat arguty ad gloriam in Deo perfectissime scig; n^o q^o quicq^o immaterialitas arguat virtutem cognoscitivam, aut quicq^o materialitas arguat negationem eius virtutis; hoc eni^o est falsum, nam plantae aliquae immaterialitatem habent, ratione sui virtutis vegetativae, & tamen non sunt cognoscitivae: rursus bruta sunt cognoscitiva, & tamen habent aliquam materialitatem ex mente D. Thomae, quod licet sint immaterialia, adhuc sunt minus immaterialia, quam homo, & Angelus: quod non potest stare, nisi ratione alicuius materialitatis, à qua non omnino segregata sunt. Arguit 9° Angelicus doctor à summa immaterialitate Dei ad eius perfectissime scig; q^o q^o non habet unde limitet, ratio debet habere omnes perfectiones, & sequenter illam, quae sit in virtute summe cognoscitiva. Reliquae autem substantiae, quae cognoscimus ex virtute summe cognoscitivae non habent, si minor, vel nulla, quae minor, vel nulla fuerit earum immaterialitas, aut illimitatio, vel amplitudo: & ideo Angelus minus cognoscitivus est, quam Deus, & minus illimitatus; ac idem dicendum est de homine respectu Angelus, & de bruto respectu hominis: planta v^o, aut ignis nullam virtutem cognoscitivam habet; & eius illimitatio tam exigua est, ut non solum diminuat, sed omnino excludat talis virtutem.

26. Hinc deducit, in quo sensu verum sit, quod limitatio formae, vel substantiae proveniat à materia, quod difficile intellectu est. Nam in primis quomodo potest provenire à materia limitatio illarum rerum, aut substantiarum, quae nullo modo dependent à materia, neque per ordinem ad materiam constituntur, ut Angelus. Deinde licet materia possit utique limitare formas, quae ab ipsa dependent, etiam hoc nulla reperiat difficultatem, sicut neque in eo quod magis limitet formas, quae magis dependent ab ipsa, & minus eas, quae minus dependent habent; tamen intelligi non potest, quomodo inter formas aequaliter dependentes à materia, aliqua magis limitent, quam aliae. Rogo enim quare forma plantae limitat

a

8
à materia ne sit cognoscitiva, & forma buti hanc limitationem n
accipit, cy materia utriusq; eadē sit in specie, & utraq; forma equaliter
à ma dependeat.

Forse vobis, quilibet forma limitari & signaturā,
rive intra gradū sui perfectionis: Unde cy ex predictis formis una sit cog-
noscitiva, & altera nō sit cognoscitiva, possunt inqualiter limitari
ante equali dependentia utriusq; forme, & unitate specifica materiae.
P^o 2° 3° ut videamus an limitatio forme tanta sit ut excludat vir-
tute cognoscitivā, nō debemus recurrere solum ad materiae, vel ad depen-
dentia ab illa, sicut ad naturā ipsius forme, & frequenter prius de-
bet aliunde supponi sicut nō ē cognoscitivā; quia scedat invidibile est
recurrere ad materiae, vel ad dependentia ab illa ad videndū an
aliqua sit cognoscitiva: fatore q̄ dependentia formarum
à materia aliquā limitationē afferre ipsi formis; quanta v̄, aut qua-
lis debeat ēē huiusmodi limitatio, existimo nō posse sufficienter intelli-
geri ex tali dependentia.

Melius dicit, quilibet substantia limitari principaliter,
sicut à propria sua natura, mensura autē huiusmodi limitationis
colligendā ēē à posteriori ex effectibus, aut operationibus, quas pot,
vel nō potest exercere. Unde tandem concludo, nō ēē ulliter verū, q̄ limi-
tatio substantia proveniat à materia, tamq̄m à causa formali, aut tam-
q̄m ab inditio, ex quo ea limitatio colligat, ut patet ex iis, quae
proxime diximus. Solum igitur erit ulliter verū, q̄ limitatio sui pro-
venit à materia, tamq̄m à termino, cy quo separatur talis limitatio.
nam cy materia sit inter substantias absolutas, quas cognoscimus
omnino imperfectissima, dicitur terminus, cuius separatione alij substantia
magis, aut minus limitatę dicuntur, vel magis, aut minus ma-
teriales, quo magis, aut minus à materia recedunt, vel accedunt.
Disq. 2^a. An in Deo sit scia q̄ modo actus primi?

Disputatio. 2.

An in Deo sit scientia per modum actus
primi?

29

Diffas hęc fere e eadē cy illa, quę tractat in mat. de
Voluntate, an sit et in Deo voluntas p̄ modū actus primi sequē
re resolutionis actualis: qm̄ anno primi elapso optimis p̄is dispu-
tatq; accepit omnes, ab acutissimo, et quę rara solet eē scordia,
pariter solidissimo ingenio: p̄terea breuiter me à fluxibus ex-
pediam, quę hęc p̄notanda exant, nisi cy intelligentibus sermo eet,
quibus pauca sufficiunt.

Caput. 1y.

30

Cyfronis p̄positio, et Auctory sententia.

Certy e ex fide, et ratione naturali, ut p̄missimus, Deū
actualiter vere intelligere, et eadē imo et maxī p̄prietate, qm̄ Cre-
aturales intelligunt: Certū etiā similiter e posse intelligere. Nisi-
minus dat maxima diuersitas inter intelligere Dei, et intelligere
Creaturay: Creaturay intelligunt p̄ quōsdā actū realiter ab ipsis dis-
tinctū, qui e forma accidentalis, p̄ qm̄ ipsis reddunt actū intelli-
gentes: et p̄ducit p̄hiscē, et realiter ab ipsa substa intelligente, vel
ut aliqui volunt ab alia p̄a intermedia, quę p̄prio nomine dicit
intelluctus. Deus v̄ longē abest ab isto modo intelligendi, qui fluxibus
imaginationibus scatet, p̄ neq; recipit aliquā formā, neq; aliq̄d a se dis-
tinctū p̄ducit ut intelligat obiecta. P̄ p̄ugnet substa, absq; alio rea-
liter dicto reddīt actū intelligens: q̄ p̄prietē abat ex infinita eius
simplicitate. Rursum Creaturay aliquando sunt sine actū v̄ intelli-
gendi, et de novo intelligunt fluxa obiecta, quę antea n̄ cog-
noscebant; Deus autē semper e in actū p̄ximissimo intelligendi,
nec de novo potest cognoscere aliq̄d, q̄ antea n̄ cognouisset.

31

Hinc deducit 1° n̄ eē sensū questionis, an sit in Deo
actus huius intelligendi realiter separatus ab actū v̄; pars enī negatiua

extra streperis e. Deducit 2° neg scilicet e an det in Deo for-
 maliter p^oa p^oh^oic^o p^oductiva, sup^o intellectionis actualis, q^o sup^o h^oc
 intellectio sit improducta, & realiter ead^o cy ipsa substa^o divina, null^o
 p^oa sui p^oductiva^o habere potest. Deducit 3° similit^o n^o disputari, an det
 in Deo p^oa logica ad intelligend^o, n^o cy h^oc sit illa, q^o infalibilib^o
 deducit ex actu, sicut e evidens, De^o actu intelligere, etig^o evidens exit,
 De^o intelligere posse.

Rogamus q^o, servata simplicitate^o divina in suo mo-
 do intelligendi, an det in Deo aliq^o p^oat^o q^o mod^o radice, aut p^oinci-
 pii, a quo fluat formaliter, vel virtualiter, aut scilicet fluat intellec-
 tio actualis. vel deniq^o aliq^o p^oat^o, quocunq^o modo id scilicet p^oat^o q^o possit ee
 aut denominari actus p^oimus intelligendi, sicut dicitur ab actu 2°.

32 Igit^o 1^a sent. pot^o ee, q^o scilicet in Deo act^o 2° vir-
 tualiter p^oductiv^o sup^o intellectionis, a quo divina intellectio tamq^om
 a p^oo sui oriat^o, n^o quid^o realiter formaliter, & realiter virtualiter.
 ita dixerunt circa voluntat^o d^ong^o S. Arzabal disp. 29. cap. 2.
 & ex illo S. Arziaga disp. 24. n° 7. qui licet cuiv^omodi act^o n^o de-
 dat respectu intellectionis, tamen eius p^oia facile, & sequenter adap-
 tati possunt ad p^ou^o virtuale intellectionis. Modus aut^o, quo h^oc
 virtualis p^oductio explicat^o infra ponet.

33 2^a sent. dicitur in Deo act^o 2° usq^o sup^o intel-
 lectionis, n^o quid^o realiter ibi existenti, & ratione nostra, cy fun-
 damento in re, considerat^o, quatu^o natur^o d^ong^o scilicet ut radice,
 aut quasi radice, ex qua posterius rone nostra consideramus
 oriri intellectionem. H^oc e communissima inter P^oes, & que ci-
 tant^o S. Thomas variis in locis, S. Suarez disp. 30. meth.
 sect. 19. S. Barquez disp. 102. cap. 4. Frater Joanne^o
 a S. Thoma disp. 4. art. 2° & alii, qui adeo obscure locuti st,
 ut ig^o q^o hac, ig^o q^o illa parte referant. q^o etig^o etig^o vides S^odo
 Thom^o, & S. Suarez. 3^a sent. pot^o scilicet innari ex p^ois Scoti, qui scilicet
 in

in Deo actus sive operativus respectu sui intellectus, ac voluntatis,
 essentialis, negat sive privatur productivus eiusdem. Cui sententia illustrari potest
 ex iis, qui docet D. Rigalda in manuscripto de voluntate disp.
 3. a sect. 3. Et a quodam Recensione relatus operis. Distinguit
 itaque dupliciter hoc respectu voluntatis (sive dicendum erit de intellectu)
 aliquid intentionali voluntati, aliquid physici. Quia intentionalis est capacitas sub-
 stantiae, ut reddat volens sive voluntatis, in qua capacitate melius affert
 ordo ad voluntatem educendam; quod si substantia sciret sive sciret sibi uni-
 ty voluntatis, quoniam ille non educeret, adhuc esset volens. Quia physica vo-
 luntatis est quia immanenter productiva voluntatis, utraque quia reperit
 in substantia creata intellectiva; distinguitur in una ab altera, quia una
 sola est ordo ad uniendo sibi formaliter voluntatis, alia vero est ordo
 ad educendam simul, et recipiendam voluntatis. Hinc inferitur esse
 in Deo quod, sive actus sive intentionalis ratione nostra ad voluntatem
 quod datur operis subiecti intellectivae capacis ad uniendo sibi identitatem
 voluntatis; non vero datur actus sive physici respectu eiusdem voluntatis; quoniam
 Deo non datur quia productiva illius. Cuius quod actus sive volendi non in-
 cludat de se ordinem educationis, licet sic ordo in Deo non det ad-
 huc potest datur talis actus sive, ex eo quod datur ordo ad u-
 nionem identitatis eius voluntatis.

34 Quod sententia omni omnino actus sive negat
 respectu intellectus sive, sive realiter, sive ratione nostra ponat. Ita est
 Antiquis Auctoribus apud Capuotum in 1. d. 39. q. 1. art. 2. quod re-
 quit, et illustrat D. Verize tract. de voluntate disp. 12. sect. 1.
 D. Ludovicus de Ribas tract. 4. disp. 1. cap. 2. d. 3. et quod plures
 Recensiones optimae notae. Caput. 24.
 Quaedam pia generalia ad Sanc, et similes distantes
 facite decidendas.

35 Quoniam valde familiaris est Theologiae, sicut antiquioribus
 plura predicata Deo appingere sive ratione nostra, quae se ipsa non dant in Deo,
 neg

neg dari possunt operativy duxi aliquot p[ro]p[ri]a generalia sic ha-
tere, qu[od] n[on] solum ad p[re]s[ent]y distat decesserit, s[ed] etig ad plures alias,
qu[od] in materia de attributis, de Trinitate, de voluntate, & ceteris
p[ar]t[ib]us Theologiae passim occurrunt.

36 2y e aliqua p[ro]p[ri]a e[st] in Deo ratione n[ost]ra n[on] fin-
gente, qu[od] t[ame]n ante operatione[m] intus realiter in ipso n[on] dant[ur] neg[ati]ve
dari possunt. Hec doctrina certa e[st], & veluti supponit ab omnibus
Theologis, & Metaphysicis, aliqui foris inutiliter, ac ridicule
plures disputationes, qu[od] in Theologia frequenter agitant inquiren-
tes, an ratione n[ost]ra det in Deo hoc, vel illud p[ro]p[ri]um, q[uo]d suppo-
nit realiter in Deo n[on] e[st].

37 2y e, intellecty n[ost]ry n[on] posse sine fictione
attingere, aut scipere in Deo aliq[ui]d p[ro]p[ri]um, q[uo]d in ipso n[on] sit realiter
s[ed] toty q[uo]d attingit in obiecto, debere prius existere a parte rei.
p[ro]p[ri]o, q[uo]d ideo n[on] possumus sine fictione Deo scipere ut corporey,
q[uo]d Deus realiter corporeus n[on] e[st]. Unde bene valet hoc co[m]m[un]e, Deus
n[on] e[st] vere, & realiter corporeus, q[uo]d sine fictione n[on] possumus Deo
scipere ut corporey. q[uo]d q[uo]d supponat aliq[ui]d p[ro]p[ri]um n[on] e[st] in Deo
realiter, n[on] possumus citra fictione[m] illud in Deo scipere. Quia aut[em]
a priori e[st] n[on] fingere nihil aliud e[st], q[uam] se scipere aliter
ac e[st] in re; s[ed] q[uo]d scipimus in Deo p[ro]p[ri]um, q[uo]d in ipso realiter n[on]
e[st], scipimus se aliter, ac e[st] in re. q[uo]d q[uo]d scipimus in Deo p[ro]p[ri]um,
q[uo]d in ipso n[on] e[st] realiter utiq[ue] fingimus, q[uo]d ut tollat[ur] fictio, nul-
ly p[ro]p[ri]um debemus scipere in obiecto, q[uo]d a parte rei n[on] sit in ob[ie]cto.
Hec duo p[ro]p[ri]a 1[us] aspectu vident[ur] sibi opp[os]ita: q[uo]d quor[um] discordia

38 Duo debemus scidexare in cogne n[ost]ra n[on] fingen-
te, q[uo]d ponit in Deo aliq[ui]d p[ro]p[ri]um, q[uo]d in ipso realiter n[on] e[st]. &
suppono, Sane semper e[st] cogne inadequat[us], qu[od] n[on] attingit cla-
re toty, q[uo]d e[st] in Deo: 1[us] debemus scidexare illud, q[uo]d attingit:
V[er]o illud, q[uo]d n[on] attingit. Si attingat aliq[ui]d, q[uo]d n[on] e[st] realiter
in Deo, agente fingit; n[on] aut[em] fingit, q[uam]vis n[on] attingat illud,

39
Quod verum in Deo est, non aliud est attingere et aliter ac est; aliud vero
non attingere et omni eo modo, quo est. Cognitio attingens prout, quod non est,
attingit et aliter ac est; atque, quod non attingit prout, quod est, tantum dicit
non attingere et omni eo modo, quo est in re: ex parte et cognitio fingit,
et verum non fingit.

Hinc deducitur, omni illo cognoscere, quod quomodo sine fictione po-
nit in Deo aliquid prout, quod in ipso realiter non est, semper esse cognitum scien-
tenti, sive abstractenti; quod est commune et loquuntur abstractivum et
mentatiu. Itaque deducitur, scilicet cognitio non ponitur in Deo tale predicatum ratione
illius, quod attingit, aut scipit; et ratione illius, quod non attingit, nec scipit.
Ratio est manifesta; illud, quod attingit cognitio in supponit esse in
re; ex eo autem, quod scire attingat in Deo predicatum, quod in ipso est, non potest
resultare in Deo aliud prout, quod in ipso non sit, propter denominationem
extra cognitum. quod si aliud prout resultat, id provenit ratione illius, quod non at-
tingit cognitio.

40
3° deducitur, illo cognoscere, quod quomodo ponit in Deo prout, quod in
ipso non est, non attingere, aut scipere tale prout, quod sic fingitur; et di-
cit illud ponere, quatenus prout exhibitionis, licet extrinsecus Deo, illud
stituit: ad modum quo albedo ponit prout albi in subiecto, quod hoc
prout cognoscat, vel ad modum, quo cognitio ponit in obiecto prout cog-
niti, quod cognoscat ipse tale prout cogniti, non prolicet quod aliquid cognoscere
reflexum ponit intellectus tale prout cogniti cognoscere, tamen hoc
cognitio reflexa non ponit in obiecto tale prout directe cogniti. Illud
tamen in supponit ponitur ab alia cogne directa; reflexa autem nihil
cognoscit, aut attingit, quod non est in obiecto a se re, licet extrinsecus, et
post operationem directam intellectus.

41
Ecce quomodo facile sciunt ea duo prout: nimirum posse ex-
tentione nostra non fingente ponit in Deo aliquid prout, quod seipsum non erat ante
operationem nostram, et intellectus nostrum non posse sine fictione in Deo scipere
aliquid prout, quod in ipso realiter non est. Nam ut ratione nostra non fingente ponat
in Deo tale prout non est opus, quod intellectus scipiat aliquid prout, quod in Deo
non est, et sufficit, quod non cognoscat aliud prout, quod in Deo verum est, vel
ut abstractat ab illo, imo aliter fieri non potest sine fictione, ut diximus.

quod quidam inter se ponit sine fictione verum in Deo prout, et realiter non
est, ut auerit dicitur prout, ad hoc potest ratio nostra non fingente ponit
in Deo aliquid prout, et realiter non est ut prout prout auerit. quod nulla
dat pugna inter ea duo prout.

¶ Hinc deducit dicitur prout meo iudicio videtur ex dictis, scilicet
solum illud prout, quod non est a parte rei, ponit in Deo ponit ratio nostra non fin-
gente, quod resultat ex cognoscere descendente, quod quia cognoscit aliquid quod verum in
Deo est, et aliquid, quod etiam verum sit in Deo, non cognoscit. Patet, quod si cognos-
cat inter aliquid, quod in Deo non est, fingit; si non relinquit incognitum aliquid
quod in Deo est, Deum apprehendit, et cognoscit adquate omni modo, quo
est, ac inde ex tali cognoscere solum potest resultare denominatio extra
cognitum, et qua in presenti non curamus. Deinde si non cognoscit aliquid
prout, quod in Deo verum sit, illud prout non dicit in Deo resultare, potest
ut quia in lapide, aut Bruto. quod ut ratio nostra non fingente ponit in
Deo aliquid prout, quod realiter non est, debet dari cognoscere descendens, quod quia
cognoscit aliquid, quod verum in Deo est, et aliquid, quod etiam verum est non cognoscit.

¶ Hic prout sit, non ponit ratio nostra non fingente ponit in
Deo aliquid prout positive imperfectum, hoc est, quod dicit positive imperfectio-
nem. prout agere ex dictis, non ea imperfectio positiva non potest ponit ratio
illius, quod cognoscere attingit, cum non ponit aliquid fictione attingere, nisi
tantum illud, quod verum est in Deo; in Deo autem nulla est positiva imper-
fectio. Deinde non potest ponit ratio illius, quod cognoscere non attingit; quod
ex eo, quod cognoscere non attingat aliquid prout, quod verum est in Deo, illud non ne-
gat, sed tantum ab illo abstractum; ex eo autem quod scire abstractum, nul-
lum ponit imperfectio positive. quod ratio nostra non fingente non potest in
Deo ponit aliquid prout positive imperfectum.

¶ Hic prout sit, ratio nostra non fingente ponit in
Deo aliquid prout scire imperfectum, hoc est, quod non dicit explicitum omnes
perfectio positive. prout quod cognoscere mixtum descendens non fingit. De-
inde talis cognoscere non explicat in Deo omnes perfectio positive, quod
quia in se Deus scit, non eo ipso, quod descendat ab aliqua perfectio

Dina

Distina n̄ pot̄ omnes omnino p̄fectiones explicare. & rōne n̄ra etiq̄ n̄
surgente pot̄ in Deo poni p̄raty, q̄ n̄ explicat omnes p̄fectiones positivās.
& maxī autē explanationē advertendū ē, q̄d̄ ponit̄ in Deo rōne n̄ra ali-
q̄ p̄raty illud n̄ poni int̄e in ip̄so Deo, id̄ enī ē p̄xus in̄gole; & tantū
poni p̄ denominationē ext̄e ā cognē, sive ab eē intentionali, q̄ Deus
habet in nostra cognē. Vt̄, q̄d̄ rōne n̄ra ponit̄ in Deo distinctio in-
t̄e intellectiv̄, & volitiv̄, talis distinctio n̄ dat̄ in ip̄so Deo, neq̄ in-
t̄e in ip̄is p̄rat̄is intellectiv̄, aut volitiv̄; s̄ in eē intentionali ta-
liy p̄ratoy, quātus intellectiv̄ q̄ ē in mea cognē, n̄ ē in mea cognē
volitiv̄: distinctio autē nil aliud ē q̄m̄ hoc n̄ eē illud, vel in se, si
distinctio realis sit; vel in cognē, si sit distinctio rōnis: Unde hęc distinc-
tio imm̄ate, et̄ int̄e exercet̄ in ip̄is cognib̄us, & mediate, ac ext̄e in ip̄is
p̄rat̄is obiectiv̄is; & distinctio, quę dat̄ in ip̄is cognib̄us, tribuit̄ ext̄e & novat̄
distinctoy ip̄is p̄rat̄is obiectiv̄is. Ecce quomodo citra fictionē, & aliq̄ alio
invenienti potest eē rōne n̄ra in Deo aliq̄ p̄raty p̄cipiv̄e in̄glecty, n̄ autē
positivē; q̄ ad h̄c sufficit, q̄ ratio nostra recipiat in Deo aliq̄ p̄raty, n̄
ceptis aliis, q̄ p̄ m̄xq̄ abstractionē sine ulla fictione p̄stare potest.
ad h̄c vero requirit̄, q̄ positivē recipiat in Deo aliq̄ p̄raty, q̄ in ip̄so n̄
sit, vel q̄ positivē recipiat Deo & ext̄e aliq̄ p̄raty, q̄ vere in Deo deli-
cere n̄ valet: q̄ p̄ m̄xq̄ abstractionē, & sine fictione fieri n̄ potest.

11

Videō aliquos limitare hanc doctrinā accurrentes q̄li-
bet p̄raty, q̄ ratio nostra in Deo recipit. Libere eē summē p̄fecty positivē
in sua lineā, hoc eē debere dicere explicite omnes p̄fectiones p̄raty intra
sua lineā; n̄ v̄ eē n̄x̄iy, q̄ sit summē p̄fecty et̄iq̄ ext̄e sua lineā: Unde
inferunt, optimē posse nos recipere in Deo p̄raty intellectiv̄, n̄ recipi-
endo p̄fectiones volitiv̄, q̄m̄ recy habet identificat̄, n̄ t̄n̄ posse recipere
p̄raty intellectiv̄ sine summa, & ultima actualitate, & p̄fectio voliti-
v̄ eē ext̄e lineā intellectiv̄; summa v̄ actualitas adhuc stinet
intra lineā intellectiv̄. Rō autē h̄oy Doctrinā ē; q̄ q̄libet p̄raty di-
viny debet eē p̄fectiv̄ salty in sua lineā; alioqui n̄ est p̄raty p̄-
p̄riy Dei.

15

Ignor̄ placet hęc limitatio, nec divisiōis itaq̄ lineāry
satis unq̄m̄ p̄cipi. Imquoniam s̄ q̄ dicit q̄libet p̄raty diviny debet

ei perfectissimè in sua linea, ita etig debet ei perfectissimè extra regulas.
 et ergo implicat, qd gratia Divina careat aliqua perfectione extra regulas,
 qm qd illa careat intra regulas; qd ergo ratio petit identificari
 gratia Divina cu omni ea perfectione, quæ e extra regulas, qm cu ea perfec-
 tione, quæ e intra regulas: s n obstante hac implicatione, possumus
 scire in Deo gratia absq perfectione, quæ e extra regulas. qd etig pote-
 rimus scire absq perfectione, quæ e intra regulas. Ratio e, qd in utroq
 casu q nostras cognitiones prescindentes n negamus positive Deo illas
 perfectiones, quas in se habet; s tanty ab illis abstrahimus, ad hoc
 auty q refert q perfectio, à qua abstrahit sit intra, vel extra regulas,
 cu ergo impossibile sit q gratia Divina sit in se sine perfectione, quæ e extra
 regulas, qm qd sit in se sine perfectione, quæ e intra regulas.

16 Impugnatur qd si n e gratia propria Dei, q recipit
 sine perfectione, quæ e intra propria regulas, ita etig erit gratia propria
 Dei, q recipit sine perfectione, quæ e extra propria regulas. qd qualis
 ratio militat in utroq casu. qd dicitur; ne ex duplici casu pot dici,
 qd gratia recepta sine perfectione, quæ e intra propria regulas, n sit propria
 Dei: vel qd n dicit omnes perfectiones positive, qm in se habet; vel
 qd tale gratia, etig pot reperiri in alio ente pter Deum: Per qd gra-
 tia, q recipit sine perfectione, quæ e extra regulas, n dicit omnes
 perfectiones positive, qm in se habet, etig reperiri pot in alio en-
 te salty ficto, pter Deum. qd ergo uny qm altery n e gratia propria
 Dei, equid in hoc sensu nully gratia erit propria Dei nisi recipiat
 cu omnibus illis perfectionibus, quas se ipsa habet sibi identificatas.
 qd Deus difert ab omni eo, q n e Deus, n forme p hoc, aut illud
 gratia dividit; s collectione omnium suarum gratiarum essentialy.

Caput. 34.

Non dat in Deo actus Ius virtualiter p-
 ductivus sup intellectionis actualis.

17 Hunc acty constitunt in Deo eius auctores ante
 nisi

notari intus operatione, n̄ quatenus vere det in Deo aliquid, q̄ realiter
 formaliter educat eum intellectione; s̄ quatenus virtualiter illo educat.
 Hanc autē productione virtuali ideo ponunt in natura Divina respectu sui
 intellectione; q̄ inde se habet in ordine ad intelligendum q̄ illo, ac
 si realiter formaliter eum educeret; n̄ s̄t substantia creata intelligit
 educendo formaliter realiter eum intellectione, ita natura Divina vere
 intelligit, q̄m̄vis realiter formaliter n̄ educat eum intellectione.
 2° in ordine ad intelligendum inde se habet, ac si illo educeret. Pa-
 teret doctrinae huius explanationis veritas; nego tamen ex ea bene
 inferri productione virtuali; s̄t substantia corporea per extensionem
 maximam partium coheret spatio dividibili, ita substantia Divina absque
 ulla partium extensione eidem spatio coheret: et s̄t intellectio
 creata, uniendo se terminum accidentis, redditur n̄ intelligenti, ita
 intellectio Divina absque ulla ratione accidentis redditur naturam Divinam
 intelligentem. 3° Sine n̄ inferri q̄ Deus sit virtualiter corporeus,
 aut virtualiter accidentis. 4° nego inferri q̄ sit virtualiter edu-
 ctivus eum intellectione; ex eo q̄ sine productione intelligat, et
 Act id, q̄ natura creata per se n̄ potest sine productione. Ratio
 est, q̄ intelligere n̄ dicit in suo objectu formali productione aliquam
 formalem, aut virtuali. 5° ex eo q̄ Deus vere intelligat nulla in-
 fertur productio formalis, aut virtualis.

48

Propterea si Deus aliquam aliam viam huiusmodi
 productione virtuali explicaverunt, dicunt enim, ideo intellectione vir-
 tualiter educi à natura Divina; q̄ si inter naturam Divinam, et intellectum
 daretur actualis formalis, et realis distinctio, realiter formaliter
 educeret intellectio à natura Divina et n̄ est. 1° impugnat. 2°
 q̄ ex eo, q̄ duo grata, qui nunc realiter sunt idem, supponant distin-
 gui realiter, n̄ requirit q̄ unus ab alio educat; n̄ enim fundat di-
 stinctio per se in productione. 3° ex illa hypothese n̄ sequitur q̄ intellec-
 tio educat à natura Divina, nego h̄c ab intellectione. 4° q̄ nunc ante
 hypothese h̄c impotens est natura Divina educendi intellectum; q̄m̄ intellectio

✍

pducendi nō Ding; 1° Hypothese equaliter tribuit utriq; dicitur
 real. q^o ex Hypothese nō potius resultabit in nā Dina pōa ad
 duendi intellectiois, qm̄ e^o. 3° qm̄ ea Hypothese alia est nā
 Dina, ac ea, quę modo ē, alia etiā intellectio: demū q^o tunc intel-
 lectiois pducit realiter formaliter ab illa nā Dina, quę daret in il-
 la Hypothese, q^o refert ad hoc ut modo ponamus in hac vera nā
 Dina, virtutē pductivę etiā virtualiter sup intellectiois. Certe illa
 nā Dina nō soly est diversa ab hac q^o dicta realiter à sua intel-
 lectione, 1° etiā q^o pductiva realiter sup intellectiois. q^o illa Hypo-
 these nō facit, q^o hęc nā Dina modo iit pductiva intellectiois.

49
 Constat, q^o illa Hypothese nō soly ē impotē
 q^o ponit distinctionē actualē inter naturę, & intellectiois; 1° etiā
 q^o ponit in nā virtutē pducendi intellectiois; nō equalis implicatio ē in
 eo q^o natura Dina distinguat actualiter ab intellectiois, ac in eo q^o ipsa
 pducit intellectiois: q^o ea Hypothese nō pot modo arguere aliquā virtu-
 tē pductivę in natura Divina. neq; sup intellectiois.

Oras, supposito 1° impotē, requi nārio alterę, q^o defac-
 to sola identitas realis naturę cy intellectiois impedit q^o nā pducit in-
 tellectiois. Unde sublata identitate, ut vere tollit q^o Hypothese nārio
 daret pductio, 1° Re^o 1° q^o dicitio unius ab alio nō ē pductio unius
 ab alio, neq; inferit talē pductō; plura enī distinguunt. interq; nul-
 la relatio pductionis intercedit, nec favore pot illud plerūq; discob-
 gory: in Divis omnia sūt idē ubi nō obstat pductionis oppositio, q^o hoc
 soly pbat de facto nullę ei admittendę distinctō in Divis, nisi inter
 ea, quorū uny ab alio pducit, nō autē pbat, q^o ex quacūq; Hypothese
 etiā impotē, in qua supponat dicitio, dbeat etiā inferri pductio, q^o
 cy ea distinctio sit ficta, potest fingi ex alio capite pter pductō
 pvenire: si autē fingat dicitio pvenire ex pductione, igitur supponit
 expre ipsa pductio, & sequenter exit fibola Hypothese, &
 inutilis ad inferendę de facto pductō virtualē. Re^o 2° q^o falsy

est, quod de facto in Deo sola realis identitas naturae cum intellectione im-
pediat productum, non ex duplici causa: natura Deo de facto non producit supra in-
tellectionem. 1. quod intercedit identitas, impossibile enim est productio eiusdem ad se
ipsam. 2. quod si natura divina non est prior intellectioni, nec habet virtutem
productivam illius. Unde licet hypothesis tollat identitatem non ponit
eo igitur virtutem productivam intellectionis, quod distinctio unius ab alio non est
productio, aut virtus productiva alterius.

50
Et impugnatur eadem productio virtualis, et hypothesis fac-
ta, quod in ea hypothesis distinctio realis naturae divina ab intellectione,
ideo est naturalis, quod natura producat intellectionem, quod hoc est factum,
quod quia natura divina intelligeret, sed ad hoc non est naturalis productio. quod si
vero quod in sententia valde probabilis non est naturalis, quod natura creata producat
supra intellectionem, ut quod ille intelligat: Unde si Deus se solo producat in
Angelo intellectionem, Angelus quod ille intelligeret eo igitur, quod se sciret
sibi unitam. Et quidem abstractissime loquendo non est naturalis productio
ad intelligendum, evidens mihi est, scimus enim Deum intelligere essentialiter
absque ulla productione quod non est eum in ea hypothesis ponamus neces-
sitate eiusmodi productionis.

51
Fortasse dicitur intelligere ut sic non dicitur essentialiter pro-
ductionem, at vero intelligere quod sit distinctam dicitur essentialiter productionem;
quare ex ea hypothesis supponatur facta intelligendi dicta, non poterit
Deus sic intelligere, nisi producendo supra intellectionem. Sed deinde, non demum
gratis sane dicitur esse verum, quod quia est probabilissima opinio, ex ea argu-
tus inferendum erat quod natura divina non posset in ea hypothesis intelligere quod
supra intellectionem, quod supponit realiter dicta. pro efficacia, quod natura
intelligere non potest quod sit dicta, ut tu accersis, nisi ille producendo; in
illa hypothesis forma intelligendi esset realiter dicta, etiam ille non pro-
duceret, quod non posset intelligere quod ille. Etiam tu impossibile est, quod Deus
de facto producat supra intellectionem, quod quod quod ille non intelligat. Sed quod tu
infero, Deus in illa hypothesis productum supra intellectionem, quod posset intel-
ligere quod ille; ita ego consequenter infero, Deus tunc non intellectum quod supra
in

intellectionis, qd n possit illo pcedere.

52 Si impugnatur a quodam recentiore, qui gratis indiget aduersariis, qd in pfecta hypothesis na d ducatur sup intellectus. ostendit autem, hoc n sufficere ad ponendum defectu pductionis virtualis. Ita ipse arguit, licet ee voluntaty: si intellectio d ditingueret realiter a na d. reciperet in na d, ut illo denominaret intelligenti, atqz ad eum pny receptivum intellectionis; sed id n sufficit, ut na d. modo sit pny virtualiter receptivum intellectionis. qd qmvis in ea hypothesis na d ducatur sup intellectionem, hoc n sufficit, ut modo sit pny virtualiter pductivum intellectionis. Coa patet ab omnimoda paritate. Max p, qd in omni sententia ut na intelligat q intellectionem realiter ditq, nariy e, qd illo intue recipiat, qd omnes enj denominatio intelligentis, e intra subto: imo certius a, requiri receptionem ad intelligendum q fig realiter ditq, qm requiri pductionem; q hoc v. flexio negaverunt. qd.

53 Hoc n p ab illo recentiore, vel q supponeret, ee ee aduersariory doctq; vel q putaret absurdum, q na divina est pny virtualiter receptivum sup intellectionis.

3 Hec impugnatio parum, aut nihil ledit aduersarios, qui, meo iudicio, n grababunt admittere in Deo pny virtualiter receptivum sup intellectionis, aut volitionis, nec hoc aliq absurdum putabunt, in quo n potest n laudare sequentis P. Arziaga, quid dicit. 24. de voluntate a n. 13. admittit in Deo virtuali receptionem, et informationem; nq supposita distinctione virtuali inter intellectus, et volitionem Divinas n solum credit intellectus pny virtualiter elicere volitionem, sed illo virtualiter recipere, et virtualiter ab illa informari. pbat autem in hoc nullam imperfectionem involvi, qd duo n in informatione reali, xone quorum aliquam dicit imperfectionem: primus e distinctio realis, v. implementy reale utriusq, nempe subiecti et formy: sed huc duo n requirunt in informatione virtuali. q informatio virtualis nullam dicit imperfectionem. Hoc p q distinctio virtualis, quae sola infertur ex informatione virtuali, id supponit ab aduersariis inter intellectus, et volitionem Divinas, nec ex hoc casu miscet aliqua imperfectio: deinde

eo modo, quo dat virtualiter dictis, necesse est ut intellectus non sit virtualiter volitio. sed ex hoc casu non repugnat virtualiter ab alio accipere eam denominationem, seu ab alio informari virtualiter.

54

Hinc autem apparet facile ratio disparitatis, quare videlicet informatio realis dicat imperfectionem, et informatio virtualis eam imperfectionem non dicat, quod informatio realiter ab alio est realiter imperfecta, et realiter caret ea actualitate, aut perfectione, quoniam accipit a se. quod non potest non dicere imperfectionem: at vero, quod tantum virtualiter ab alio informat non est realiter imperfectum, sed vere, et realiter completum, et tunc virtualiter dicitur ab eo, quod completum: neque realiter caret ea actualitate, aut perfectione, quoniam accipit a se, sed ille vere, et realiter habet sibi identificatam, virtualiter tamen dicitur ab alia forma eam accipere, quatenus virtualiter distinguitur a tali forma. si ergo nulla est imperfectio in eo, quod intellectus, et volitio divina distinguantur virtualiter, ut a fluxibus supponit, neque poterit esse imperfectio in eo, quod intellectus virtualiter informatur a volitione.

Caput. 4y.

Neg. ratione nra in Deo dat actus primus productivus sui intellectiois.

55

Hoc verum est. Daturus est sententia, et infertur facile ex dictis in cap. 2o. duplici autem modo possumus considerare in Deo huiusmodi actus sui ratione nra: vel quatenus intellectus notet quatenus positive recipiat, aut affert naturam suam productivam sui intellectus, aut hanc ab illa tanquam a radice originis: hoc autem esse impossibile sine fictione iam patet ex 2o principio facto cap. citato, quod intellectus notet sine fictione non potest recipere in Deo aliquid gratum, quod verum in Deo non sit. Actus primus productivus sui intellectiois in Deo verum non est. Intellectus notet non potest sine fictione recipere talis actus sui in Deo. Neg. ad hoc potest derivare aliquid fundum decumque ex rebus creatis. nam quod omnis substa. creata intellectiva est sui productivus sui intellectiois.

etiam

~~etiam quod intellectus non habet in se potentiam aliquid gratum in obiecto nisi, quoniam intellectus non potest recipere in Deo aliquid gratum, quod verum in Deo non sit. Daturus est sententia, et infertur facile ex dictis in cap. 2o. duplici autem modo possumus considerare in Deo huiusmodi actus sui ratione nra: vel quatenus intellectus notet quatenus positive recipiat, aut affert naturam suam productivam sui intellectus, aut hanc ab illa tanquam a radice originis: hoc autem esse impossibile sine fictione iam patet ex 2o principio facto cap. citato, quod intellectus notet sine fictione non potest recipere in Deo aliquid gratum, quod verum in Deo non sit. Actus primus productivus sui intellectiois in Deo verum non est. Intellectus notet non potest sine fictione recipere talis actus sui in Deo. Neg. ad hoc potest derivare aliquid fundum decumque ex rebus creatis. nam quod omnis substa. creata intellectiva est sui productivus sui intellectiois.~~

tionis n^o e^o fundy, ut dicamus Deo etig e^o p^o p^o ductiv^o intellect-
 tionis Ding: it^o q^o omnis substa^o creata sit ab alio tmq^o a p^oin-
 cipio sui, n^o e^o fundy, ut dicamus substa^o Ding ab alio e^o tmq^o a
 a quo sui; scimus eni^o, Deo longe aliter intelligere, ac creatu-
 y intelligunt, et longe aliter e^o, ac creaturay sunt: Unde licet vi-
 deamus creaturas omnes intelligere p^oduendo suq^o intellectio^o,
 n^o p^opterea credimus Deo p^oduere suq^o intellectio^o ad intelligendy:
 it^o neq^o credimus substa^o Ding e^o ab alio, licet videamus omnes
 substa^o creatas ab alio e^o tmq^o a p^o ip^o ip^o ip^o.

6 U^o modo possumus videre huiusmodi acty ty
 zone n^ora, quatenus licet intellectus noster n^o sci^opiat quasi positiv^o
 dazi taly acty in Deo nihilominus ex modo cognoscendi n^o Ding
 resultat q^o denotatio^o ext^o talis actus p^oimus, n^o quide^o int^o
 ext^o in ip^o obiecto, s^o ext^o p^oveniens a^o cogn^o: admody quo
 licet cognitio nostra inadeguata e^o intellectio^o Ding n^o sci^opiat
 quasi positiv^o in Deo distinctio^o inter volitio^o, et intellectio^o
 Ding, ni^ohilominus ex tali cogn^o resultat distinctio^o zone inter
 dicta p^odicata. Hoc auty etig e^o im^oole p^o, q^o ex n^ora cogn^o p^o-
 cisiva soly p^ot resultare, q^o Deus zone n^ora n^o scit aliq^o p^oaty,
 q^o a p^oarte rei v^oxi scit; talis eni^o cogn^o, ut supra diximus, n^o
 attingit in Deo aliq^o p^oaty, q^o in ip^o realiter n^o e^o, s^o soly relin-
 quit intacty p^oaty aliq^o, q^o in Deo realiter e^o; s^o ex hoc cas^o n^o p^ot
 resultare p^o p^o ductiv^o intellectio^o Ding: q^o e^ott. Mo^o p^o n^o
 ut Deus modo sit p^o p^o ductiv^o suq^o intellectio^o; n^o sufficit, q^o
 distinguat ab aliquo, q^o modo realiter e^o, s^o etig requirit, q^o scit
 aliq^o p^oaty positiv^o, q^o modo realiter n^o scit; s^o cognitio p^o-
 cisiva soly p^ot facere, q^o zone n^ora Deus distinguat ab aliquo, si v^o
 sit aliq^o q^o modo e^o, n^o v^o p^ot facere, q^o sit, vel beat aliq^o p^oaty,
 q^o modo n^o scit. q^o ex cognitione p^ocisiva n^o p^ot resultare q^o Deus
 sit p^o p^o ductiv^o suq^o intellectio^o etig zone n^ora.

1860

57

Confirmo, explico amplius rōne facta: uterq; cognitio
 scilicet scitit in eo, qd cognoscat uny graty, n̄ cognito alio, qd cy ig-
 so ē identificaty: ex quo resultat, qd illud graty, qd in se ē idē cy
 alio, aliq; ulla fictione n̄ sit idē rōne nostra cy alio, et sequentes
 rōne distinguat ab illo; n̄ qd cognō aliqua distinctio exerceat in-
 trinsece in ipso objecto; s̄ qd ē intentionale unius graty distinguit
 ab ēi intentionali alterius: et ab hac distinctio, quā scilicet est
 in ipse cognitibus grata objectiva extē dīciant dīctā. Hinc autē
 p̄bo n̄ posse resultare in Deo p̄m̄ p̄ductivē etiq; rōne n̄rā res-
 pectū n̄r̄ intellectiois. Cognō nostra scilicet rōne p̄t facere, qd
 uny p̄dicaty, qd vere in Deo sit, distinguat rōne ab alio, qd cy ipso
 identificat; s̄ nullū graty vere ē in Deo, qd ex eo rōne, qd rōne n̄rā
 distinguat ab alio, sit p̄m̄ intellectiois dīcī p̄ductivē etiq; rōne n̄rā.
 Qd p̄ cognō scilicet n̄ potest dari in Deo p̄m̄ p̄ductivē intellectio-
 nis dīcī.

58

Max̄ ē indubitata ex iis, quā cap. 2. supponimus.
 Max̄ p̄t, qd si aliq; graty eiusmodi est, maxime natura dīcī
 rōne n̄rā dīctā ab intellectu actuali; s̄ hoc graty n̄ ē p̄m̄ p̄-
 ductivē intellectiois etiq; rōne n̄rā. Qd nullū. p̄bo mōq; esse uny
 dīctū ab alio realiter n̄ ē ēi realiter p̄ductivē illius. Qd ēi uny
 rōne n̄rā dīctū ab alio, n̄ ē ēi rōne n̄rā p̄ductivē illius. Qd
 ex eo qd n̄rā dīcī sit rōne n̄rā dīctā ab intellectu, n̄ exist ra-
 tione nostra p̄m̄ p̄ductivē intellectiois. Superca t̄q; distinguit
 rōne volitō dīcī ab intellectu, qm̄ natura dīcīna dīctū
 quit rōne ab eadē intellectu: s̄ hoc n̄ sufficit, ut volitō dīcī
 dicat p̄m̄ p̄ductivē intellectiois. qd n̄ sufficit, ut n̄rā dīcī di-
 cat p̄m̄ intellectiois.

59

Dicitur na dīcīna ē realiter p̄m̄ om̄nīy à se
 dīctū realiter. qd rōne n̄rā exist p̄m̄ om̄nīy à se rōne n̄rā
 dīctū. Qd qd cognō scilicet sit dīctū rōne ab intellec-
 tione, sit etiq; rōne p̄m̄ intellectiois. Res regardo cōq; alio-
 qui etiq; fieret rōne n̄rā p̄m̄ p̄ductivē immensitatis, extēritatis

e

et aliorum omnium quatorum a quibus potest natura divina ratione nostra distinguere
 ratio disparitatis est, quod natura divina non est realiter quicquam omnium a se
 realiter distinctorum quod hoc fecisse, quod ad illius distinguit realiter: sed
 quod vere sit virtutes realiter productivum illorum: Unde cum non deat virtutes
 productivum sui intellectus, nec cognitio nostra percipit talis virtutes
 tribuat, sed tantummodo distinctio rationis. Unde sit, quod neque ratione nostra sit
 quicquam intellectus. Et tunc solum potest habere ratione nostra quod cognitio percipit
 illi tribuit, sed tantum tribuit distinctionem. quod solum potest habere ratione nostra distinctio
 ad modum, quo si natura divina realiter solum haberet distinguere a rebus aliis
 creatis non esset illarum quicquam productivum. Mitto alias probationes huiusmodi scilicet
 quod minus efficaces, et reducunt ad hanc rationem a priori, quam efficaciter
 persequi sumus.

Capitulum 5.3.

Patet nihilominus in Deo actus eius intelligendi
 ratione nostra.

60 Hic solo parte foret Auctoribus quod sententia, quod licet non cedamus
 in Deo aliquid quod modum radicis, aut quicquam respectu sui intellectus, ut
 ipsi cedunt, saltem admittimus aliquos sensus, qui proprie possit appel-
 lare actus eius intelligendi ratione nostra, quo forsitan ostentantur ex-
 dicti Deo. in toto autem foret Auctoribus quod sententia, licet alia via
 solo a nobis probanda sit, et quidem existimo eam a nemine potest negari,
 nisi tota questio ad metas voces reducat.

61 Suggono 1. actus eius dici per ordinem ad actus eius: Unde
 qualis fuerit actus eius, talis debet ostentari actus eius: si actus eius
 est producere, actus eius illi correspondens debet esse potentia ad producendum.
 Si actus eius est recipere, actus eius debet esse capacitas, seu poten-
 tia passiva ad recipiendum. Unde infero, quod si actus eius non est
 producere, neque recipere, non requiritur in actu eius correspondente potentia ad
 producendum, aut capacitatem ad recipiendum, sed tantum capacitatem ad talis
 actus

ponunt; & p[ro]ductione, & exceptione aliq[ui]d aliud, requirit ex parte
 subiecti ad intelligend[um]: q[uo]d n[on] alia r[ati]o pot[est] explicari, q[uam] q[uo]d sit qu[odam]
 da capacitas ad recipiend[um] ob[ject]u[m]: H[ec] aut[em] n[on] explicat sufficienter
 p[ro]p[ter] ad p[ro]ducend[um], aut recipiend[um] intellectio[n]e[m]; ut vidimus in Lapide.
 neg[ati]ue tal[is] p[ro]p[ter] indoluit formaliter; alioquin n[on] possemus affirmare de Deo,
 q[uo]d intelligit, n[on] possemus affirmare de illo, q[uo]d p[ro]ducit, aut recipit.

Hic agere infero sub[ject]u[m] intellectio[n]e[m] Creat[ur]e, q[uo]d actu
 n[on] intelligit, e[st] in actu 1[us] ad intelligend[um], n[on] solum q[uo]d pot[est] p[ro]ducere, aut
 recipere intellectio[n]e[m]; s[ed] q[uo]d e[st] capacitas ad intelligend[um] p[ro] tal[is] intel-
 lectio[n]e[m], e[st] ab illa realiter distinguit[ur]: imo anteq[uam] exp[re]sse scipia-
 mus p[ro]p[ter] ad p[ro]ducend[um], aut recipiend[um], scipimus act[us] s[ub] real[is] q[uo]d
 intelligend[um], eo sci[re] q[uo]d scipiamus, capacitatis ad intelligend[um] dist[inct]a
 realiter ad actuali intellectio[n]e[m]. Et anteq[uam] exp[re]sse scipiamus p[ro]duce-
 re, aut recipere, scipimus intelligere actualiter sicut intelligere
 actualiter e[st] q[uo]d omnino Deo, & Creatur[is]: nec in hoc punto vido
 ullu[m] dignitat[is]; q[uo]d in actu 1[us] n[on] debemus videre capacitatis ad ali-
 q[ui]d aliud, p[ro]ter id, q[uo]d dicit actus 2[us]. q[uo]d si actus 2[us] intelligend[um],
 n[on] dicit p[ro]ducere, neq[ue] recipere, neq[ue] in actu 1[us] intelligend[um] debemus vi-
 dere p[ro]p[ter] ad p[ro]ducend[um], aut capacitatis ad recipiend[um].

Ita vero p[ro] facile ex p[re]suppositis n[ost]ris solo. possumus
 in Deo absq[ue] fictione sci[re] sub[ject]u[m], sive natur[am] a se, Capax intelligend[um]
 n[on] cognita intellectio[n]e actuali; sed iste optus e[st] r[ati]o[n]e n[ost]ra actus primus
 intelligend[um]. q[uo]d dat in Deo actus primus intelligend[um] r[ati]o[n]e n[ost]ra. Max[ime]
 q[uo]d sicut ita scipiamus natur[am] Ding[um], n[on] e[st] opus sci[re] aliquo[m] p[ro]p[ter] ad
 p[ro]ducend[um], aut recipiend[um] intellectio[n]e[m]; intelligere eni[m], ut vidimus, n[on] di-
 cit formaliter p[ro]ducere, aut recipere: Unde neq[ue] Capacitas ad intel-
 ligend[um] debet dici formaliter p[ro]p[ter] ad p[ro]ducend[um], vel recipiend[um].
 P[er]inde, q[uo]d tal[is] natur[am] possumus sci[re] absq[ue] intellectio[n]e actuali.
 Patet; q[uo]d si aliq[ui]d ob[st]aret, maxime identitat[is] realis inter natur[am]
 Ding[um], & intellectio[n]e[m]; H[ec] ob[st]are n[on] pot[est] q[uo]d p[ro] motu p[ro]p[ter] q[uo]d dicitur
 n[on] omni[um] Capacitas ad aliquo[m] act[us] a tali actu dist[inct]a e[st] actus

Lus recipi illius, & ille opus e Capacitas ad intelligendy, & one
na distinguit ab actu intelligendi, sive one na n e in actu
2° intelligendi. & one na e actus primus intelligendi. qm ma
factus primus n dicit realiter p q ad pducendy, neq dicit reali-
ter p q ad recipiendy; neq actus lus pductivus, & actus lus recep-
tivus conveniunt inter se in one actus primi; differunt tñ realiter
in one pductivi, & receptivi. Unde id, in quo conveniunt, n debet
includere realiter Sai distar, Ut patet. q ratio actus primi ut
sic soly pot videri in Capacitate ad acty. Uly ad acty Uly dita
a tali actu. V. q si one na Capacitas ad intelligendy e dita ad
actu 2° intelligendi, talis Capacitas one na statuit actus lus
intelligendi.

66 Confro efficaciter: rina Dina capax intelligendi
est a parte rei, it e intentionaliter in mea cognitione scissiva, Soc
e, si a parte rei est sine intellectione actuali, it intentionaliter
e in mea cogne sine intellectione actuali, pcul dubio est a parte
rei actus primus realis intelligendi; vix enim est aliq potens in-
telligere, & reducibile ad acty Uly intelligendi, q sit, aut quasi sit
realiter dita. q one na e modo actus primus intelligendi.
qbo cog; neq ideo natura Da e one na distincta ab intellectione
actuali, q si est a parte rei sine intellectione actuali, it e in mea
cogne intentionaliter, utiq est realiter dita ab intellectione. q e

65 Confro 2°, & suppono substa intellectiva de facton
posse reddi intelligenty q sit realiter dita, qn taly sit realiter
intu recipiat: fingamus tñ arguendi gra, id e pot, q sit p sit
a se n pducty, neq in se intu recepty possit substa aliqua reddi
intelligenty, certe in eo casu talis substa intellectiva est realiter
actus primus intelligendi, q est realiter capax ut p sit dita,
statuere in actu 2° intelligendi: dunc ne id, q a parte rei ingole
e, n e ingole one na; q p sit one dita a substa intellectiva potest
talis substa reddi intelligens virtute identitatis realis, qm is one na

illud nō p̄dicat, aut int̄ia recipiat: Spc enī receptio, aut p̄ductio nō est
 n̄a ad intelligendū actualiter, q̄ ad est identitas realis inter sub̄ta,
 et intellectiōem, ut ē evidens q̄ si sub̄ta intellectiva zōne n̄a distingui-
 t̄ ab intellectu actuali, et ab illa zōne n̄a separat̄ intentionaliter,
 utiq̄ ex it actus primus zōne n̄a resp̄u intellectiōis seey identificat̄.
 Itaq̄ excludo inter actū primū realē intelligendi, et actū s̄c̄ intelligendi
 zōne n̄a à me nō referri aliq̄ dist̄, nisi q̄ actus primus realis
 dicit̄ distinctiōem realē ab actu 2° actus 1° zōne n̄a dicit̄ distinctiōem
 zōni à suo actu 2°. q̄ si int̄us noster p̄t̄ p̄onere distinctiōem zōni inter sub-
 stantia p̄m̄ capax intelligendi, et intellectiōem actualē, q̄ q̄m̄ actualiter
 reddit̄ intelligens, utiq̄ pot̄rit in tali sub̄ta p̄onere zōnem actus primū
 zōne n̄a resp̄u intellectiōis.

Caput. 6y.

Oppota arguta disolventur.

68 obicitur 2° capacitas, q̄m̄ habet n̄a p̄, ut reddat in-
 telligens q̄ intellectiōem actualē, nihil aliud ē, q̄m̄ potestas, ut res sit
 id, q̄ ē; p̄ Spc potestas, ut p̄ote mere logica, nō p̄t̄ stitute actū s̄c̄
 resp̄u intellectiōis. q̄ n̄a p̄m̄ capax intelligendi nō ē actus primus
 resp̄u intellectiōis. Mōx p̄; p̄ eod̄ modo in intellectu actuali
 dat̄ potestas, ut igit̄ sit n̄a p̄; it̄ enī n̄a p̄t̄ ei intellectio, ita intel-
 lectio p̄t̄ ei n̄a: p̄ n̄ p̄t̄erea vocamus intellectiōem actū s̄c̄ resp̄u
 naturę. It̄ q̄ licet n̄a p̄ seāt potestatis, ut sit intellectio, adhuc
 nō ex it actus primus resp̄u intellectiōis.

69 Res distinguendo māz: nihil aliud ē, q̄m̄ potestas, ut
 res sit id, q̄ ē realiter, secūdo māz, ut res sit id, q̄ ē formaliter, et
 zōne n̄a, nego māz. Similiter distinguo māz: Spc potestas nō p̄t̄
 stitute actū primū realē secūdo māz; nō p̄t̄ stitute actū primū ra-
 tione n̄a nego māz. Itaq̄ p̄m̄ mere logica dicit̄ potestas, ut
 res sit, id, q̄ ē: si est potestas, ut res sit id, q̄ ē realiter ē p̄m̄
 mōm̄ logica realis: si sit potestas, ut res sit id, q̄ ē formaliter, et p̄m̄ me-
 re logica formalis, at 1° sit potestas, ut res sit id, q̄ nō ē realiter, n̄ ē
 p̄m̄

70
pot. mere logica realis, ita pot. ut res sit id, q. n. e. formaliter n. pot.
e. pot. mere logica formalis. Pone garrity n. e. alby, tunc ve-
ri. Sabet pot. ut sit q. n. e. realiter, nempe ut sit albus cy vera,
e. realiter n. sit albus: rogo nunc, quare Sane pot. n. appellat
pot. mere logica realis? Dico certe, q. n. e. pot. ut res sit id,
q. realiter e.; s. ut sit id, q. realiter n. e., similiter ego Respondes
q. na. P. scigit ut dicta ad intellectione, pot. ut sit, q. n. e. Sabet, ut
sit intelligens n. e. pot. mere logica realis, q. n. e. pot. ut sit, id
q. formaliter e.; s. potius ut sit, q. formaliter n. e.

Ad probationem illius moris, qui ponit in obiectione, fateri
eod. modo in intellectu actuali dari pot. ut ipsa sit na. P.
ac in na. P. dat pot. ut sit intellectio; nego tr. intellectu actuali
aly e. acty primy intelligendi. Disparitas e. q. ad intelligere actu-
aliter scurrit intellectio, ut q. detrans; na. v. scurrit, ut q. detrabile
aut detraty q. intellectu ad mody quo, licet t. ma, q. n. e. s. a. e.
saliter scurrant ad stituendy igny, tr. ma e. actus primy formy,
e. n. e. s. q. forma scurrit ut q. detrans; ma. v. ut q. detrabile
aut detraty q. formy. Neq. debet recurrere ad hoc, q. ma. e. pot.
receptiva formy, forma v. e. actus, talis pot.; na. rogo, cy egua-
liter ma. possit uniri cy forma, ac forma pot. uniri cy materia,
quare ma. e. pot. receptiva formy, e. forma e. actus huius pot.
certe ma. nil aliud stat in oppositione ignis v. q. n. e. uniri re-
aliter cy forma, s. forma nil aliud stat, q. n. e. uniri realiter
cy ma. Res debet, ma. scurrere t. q. detrabile q. formy, s. q.
v. t. q. detrans, e. p. t. ma. e. pot. receptiva formy; Sane
v. e. acty talis pot. Igitur ego accuro de natura P. e. intel-
lectione actuali; na. q. in materia, e. forma e. unio realis, in na.
P. e. intellectu e. identitas realis. S. q. bene intelligit, q. ma.
sit actus huius formy, e. n. e. s. q. n. e. materia t. uniat cy forma, q. n.
forma cy materia, ita poterit bene intelligi, q. na. P. sit actus huius
intellectionis, e. n. e. s. q. n. e. na. t. q. identis sicut cy intellectu,

q. n.

qm intellectio ex natura.

Obicitur 2. actus huc debet ee aliqua zone prior suo actu
 2. na dicitur ut dicta zone ab intellectu actuali, n e prior
 ipsa intellectu. q n e actus huc respic intellectu. Maxime
 ex ipso nomine actus primi, in quo satis signat ordo prioris ad pos-
 terius. Mor qd in primis n e prior prioritate originis, etig
 zone nra, q neg zone nra na d. pducit, aut quasi pducit sup
 intellectu, ut nos ipsi fatemur. Rursum neg e prior prioritate
 temporis reali ut patet: neg prioritate temporis zone nra, q
 hoc duplici modo pot intelligi, vel quatenus mens nra positive d-
 cipiat nq ping prior ee intellectu, hoc fieri n potest
 sine fictione; scilicet enj na aliter, ac e. Vel quatenus mens
 nra prius scigit nq, et postea intellectu; hoc aut nil edu-
 cit; qd etig possumus scigere prius intellectu, et postea nq, qn
 scilicet dicimus intellectu ee actus primus sequi na ping. Deniq
 n e excogitabilis alia prioritas. qd est.

Reso rassa matii; negando more ad eius pbatione
 dico nq ping ee prior intellectu, prioritate pot ad actus dicta,
 qn neg e prioritas originis, neg prioritas temporis: qm prioritas
 omnis debent admittere; nq logo, pota me receptiva, qn vere ab
 advenant dicit actus primus forme, qua prioritate e prior actu
 qui recipit? Non quidem prioritate originis, q pota me receptiva
 n influit in sui actus, q aut illy pducit, neg se habet ex parte
 prii pducit; Materia enj d n se habet ex parte prii pducen-
 tis animi ronalis, vel salt, ut abstradamus ab hac questione,
 adhuc ee pota receptiva animi, qm n se haberet ex parte prii
 pducit, et sequenter tunc ee prior anima. Deinde qd n e
 prior anima prioritate temporis, q licet ita de facto contingat,
 qd illa prius sit materia, qm anima, tr si aliter contingeret,
 aut potuit, adhuc ee materia pota receptiva animi, et prior
 illa, aliqua prioritate. q admittenda e prioritas, qui neg
 sit originis, neg temporis, et qui videtur in pota ad actus distincty.

ag

Alia argumenta.

73 Obiectus 3: ex nra doctia deducit qd volitio Divina
 put distinguit zone nra ab intellectione sit actus primus intel-
 ligendi, imo eide dicendi e de reliquis perfectionibus Divinis vtz
 immenitate, eternitate, omnipotentia, & reliquis: P Dicit omnia
 sunt abnuda, & a nemine successu, & neg dat aliquid in se
 qd zone nra possit ee actus. Ius intelligendi: Max qd, ne ideo
 nature ut distincta ab intellectione dicit a nobis actus primus
 respu intellectionis, qd capax intelligendi, & detrat ad intelli-
 gendi q intellectionis zone nra dicit; P n minus e capax intel-
 ligendi volitio Divina, & determinat ad intelligendi q intellect
 zone nra dicit, eide dicendi e de eternitate, & immenitate etc.
 Omnes eni ity perfectiones st realiter intelligentes, n minus qm
 na P. qd est. Max qd intellectio etiq est actus primus
 respu volitionis, eric mutuo una perfectio est actus primus res-
 pectu alterius, eric daret mutua prioritas. sequela pxi qd it vo-
 litio detrat ad intelligendi q intellectionis, ita intellectio detrat
 ad volendi q volitionis. q.

74 Res, sedendo max; nego In id ee abnuda, &
 a nemine successu; st eni a nemine negari pot. qd volitio possit
 recipi, ut capax intelligendi, & ad hunc acty detrari possit q intel-
 lectionis zone nra dicit, ita negari n pot, qd sit zone nra actus
 primus respu intellectionis, eide dico de aliis perfectionibus Divinis,
 qy & nominant intelligentes; abnuditat auty est qd volitio est
 actus primus q ductivus, aut receptivus intellectionis, & in hoc sensu
 omnes negantur volitioni zone actus primi respu intellectionis.
 Hinc patet ad probationem minoris: sedo intellectionis ee actus primus
 respu volitionis, n quidem in ordine ad intelligendi, P in ordine ad
 volendi; q intellectio n detrat a volitione ad intelligendi,

a re ipsa e detrahio ad intelligendy, detrah' in a voluntate ad vo-
 lendy, e pposita e actus l'us voluntatis in ordine ad volendy. Nec e in-
 veniens, q' h'c prioritas q' ad acty d'cty sit mutua; q' d' imple-
 rat, q' e duobus extremis, altery sit mutuo detrahibile ab altero in ordi-
 ne ad diversas denotationes: sic intellectio e detrahibile a voluntate ad
 volendy, e rursus volitio e detrahibile ab intellectu ad intelligen-
 dy, nec detrah' exempli, in Phisicu ad hanc veritatem pbandy,
 q' in sp'ito humano ma detrah' ab anima r'ali, ut sit instrumenta
 e rursus aia detrah' a ma, ut sit materiata, sive recepta in materia
 q' d' abte in ordine ad pponendy sp'oty humany ma sit actus l'us
 respu animy r'alis, q' anima r'alis cy qualibet materia hominy
 pponit, n' auty materia cy qualibet forma id pstat.

Obicitur 4° implicat actus primus respu Deitatis; Dei-
 tas enj e a se primy p'dicaty, nully aliud supponens: Per r'ia sent.
 requirit actus primus respu Deitatis. q' ea n' e sustinenda. Aliter p' q'
 possumus sine fictione scire in Deo r'ubty capax ut sit Deus, n'
 scypta Deitate, it possumus scire nature capax ut sit intelligen-
 n' scypta intellentione: na scit na q' e intelligen, q' vere e intel-
 ligens, ita r'ubta q' e Deus, q' vere e Deus. q' it dicimus, q' na
 e actus primus intellentionis, eod' f'undo possumus dicere, q' r'ubta
 e actus primus Deitatis. Cui auty hoc audeat cedere?

76 Res, implicare manifesti acty primy etig r'one nra
 qui sit primy p'ductivy, aut quasi p'ductivy Deitatis; q' cy Deitas rea-
 litex, e essentialiter sit a se, e n' ab alio, implicat q' sine fictione sci-
 gramus in Deo aliq', a quo Deitas p'ducat, aut quasi dimanet. N'
 auty implicat actus l'us respu Deitatis ea r'one, que a nobis p'nt
 sit aliquis optus, que sit capax, ut sit Deus, q' Deitaty r'one nra
 d'cty a tali optu: q' diximus e sufficiens ad stitueidy acty l'us
 r'atione nra: q' sol auty n' tollit, q' Deitas sit a se, e l'us q' d' n'
 supponens aliud frim' p'xy, aut radic' a qua dimanet; q' ut sup-
 us inculcavimus n' requirit, q' omnis actus l'us sit primy, aut radic'
 a qua dimanet actus l'us, nec requirit q' sit prior p'ioritate originis,

aut

Cmo
 ma
 digna

aut temporis, Sufficit prioritas qd ad actus dicitur, quae prioritas
respe Deitatis tamen longe abest, ut officiat Deitati, qd admittenda
ratio sit ab omnibus illis, qui statuerunt eam. Dicitur qd collectionem omnium
q perfectionem absolutam. Etenim qlibet statutum inadequatum e prius suo
statuto, imo tali rigore, ut si distinguatur realiter, a statuto dicatur
omnibus causa infra illius, ut patet in partibus spoli phisici: in
Sac q senta fluxa dant statutiva inadequata Deitatis zone nra
ditta, qd libet statutum dividere e zone nra prius Deitate, quae
statutum, Inrequentem zone nra e actus sui Deitatis, cui zone nra
dat ee intus q surmet exhibitionem, et quolibet pars realiter dat
ee toti spoli, q realiter intus causat q sui met exhibitionem.

77

Nec iste modus dicendum dicitur qd esse a se, qd esse a se
q prius Deitatis, ne Deitas duplici modo dicitur ee a se, qd quatenus
n e ab aliquo tamen a prius sui productione, vel tamen a radice, a
qua dimanet: Sic dicitur n legitur ex eo, qd Deitas zone nra qd
nat ex fluxibus perfectionibus abis, qd actus manet in se, qd Deitas
a nullo alio, sit tamen a prius productione, vel radice. V dicit Deitas
ee a se, quatenus habet realiter infinitam simplicitatem, qd realiter n ha
bet partes, ex qd qd nat. Hoc autem n tollit ex eo, qd inter nosse possit
distingueri in Deitate plures qualitates, qd hoc solum arguit in finitum
cunditatem Deitatis. Itaq secundus modus esse a se, quae habet Deitas
solum existit in simplicitate, qd indivisibilitate reali Divini ee, qd hoc
simplicitate optime stat, qd sit indivisibilis zone nra, qd hoc nullo di
visibilitatem pnt intus in Deo, qd tantum esse decum qd a nris cogno
bus imperfectis, qd inadequatis, n tamen fingentibus qd qd zone nra sit in
Deo aliquis qd prius Deitate, prioritate assignata, n e d 2y modus
esse a se, quae Deus habet, cu solum arguat distinctionem zone inter
plura praeta, quorum qlibet sit causa statueri Deitatis. Itaq nec argu
it, qd talis qd sit melior, aut qd perfectior Deitate, ne qd pars spoli sit
Sae zone prius n arguit qd sit perfectior spoli, qd potius arguit oppositum.

78

Obicitur qd ista intellectio d actualis e causa intelligendi.
Existit actus primus respe sui ipsius. Qui reat, n dari actus primus nisi
respe

respe

reque actus di distincti, et propterea intellectus non potest esse actus primus
 reque sui ipsius, 2° q^o in ipsa intellectione possumus sci per se aliq^o
 graty dity zone ab actu intelligendi, q^o ex aliunde sit capax intel-
 ligendi, dabit in tali grato q^o requirit ad actus primus zone
 nra ditione. Ans^o q^o in ipsa intellectione imbrabit q^ontus rultu,
 vel salto q^ontus entis, qui d^o exist capax intelligendi, ex rursus diti
 quet zone ab actuali intellectione.

Res nym^o posse scdi, q^o intellectio sit actus sui
 reque intellectionis, q^o intellectio n^o distinguit ab intellectione, et
 ratio actus primus n^o pot^o veritari, nisi inter extrema aliquo pacto
 distincta. Potest quidy intellectio considerari ut potis, et sic n^o d^o
 distincta a se ipsa ut existente, q^o in minima formaliter intellectio, que
 e potis e etig existens; dita n^o pot^o intellectio ut potis e^o actus pri-
 mus reque sui ipsius ut existens; q^o n^o e reducibilis ad actus q^o aliq^o
 distincty ab ipsa. Unde hoc e mera poa logica, que e potitas rei, ad
 essendy id, q^o e p^ore ipsa, et n^o p^o aliud distincty, et n^o sufficit ad ditionem
 dy actus primus. q^o Soc^o in hat, q^o in ipsa intellectione imbrabit aliq^o
 graty, q^o potit dici actus primus zone nra reque intellectionis, si
 scipiat abstrahendo ab intellectione, et cy capacitate ad intelligendy
 q^o illg; q^o tale graty q^ontis scidetur ut actu extens n^o ad huc co-
 siderat ut intelligens p^ore ipsy, p^o p^o intellectionis zone distincty.
 In quo animadvertet distig inter pot^o mere logicz, et pot^o, que e
 actus primus, q^o poa mere logica eo ipso, q^o scidetur ut extens,
 scipit in actu, ad que erat poa; at v altera poa, que e actus pri-
 mus, q^ontis scidetur ut extens n^o propterea scidetur in actu, ad
 que e poa, p^o veluti expectat aliq^o distincty, p^o q^o sit in eo actu.

q^o In v^o in forma ad obiectioz ut sceso t^o anti, ne
 gando cog, q^o p^oter ronz ibi tacty: ad instantig similiter scdit^o toty
 q^o ibi assumit. negat^o tn^o intenty obiectioz, q^o nimiry ind^o signat,
 intellectionis formaliter e^o actus 2° intellectionis. soly ony sequit,
 q^o aliq^o realiter idtificatey cy intellectione sit actus primus intellectionis.

Ad illud prædictum, quod etiam formaliter imbibitur in intellectione non est formaliter
intellectus, et propterea licet tale prædictum sit ratione nostra actus primus
intellectionis. Non inde inferatur, quod etiam intellectus formaliter sit
actus primus intellectionis; validum est intellectionis esse actus primus,
alioquin si aliquid formaliter imbibitur in intellectione esse actus primus:
hoc etiam credimus, et primus omnino negamus.

Disputatio 3^a

An detur in Deo actus primus primi mus intelligendi.

Caput 1°

Questionis explicatio, et sententia Averragi.

84 In Creaturis intellectualibus, et homine, præter
animam, quæ est actus primus veluti radicalis intelligendi; alii admittunt
omniter a Deo actus primi primi ad intelligendum, nempe
speciem intellectivam, quæ ab aliis ponitur distincta realiter, et
intermedia inter animam, et intellectionem: Insuper species imper-
fecta, et habitus. Hæc igitur tria specialiter ostendit Averragus
sub sententia. 9. et rogat, an ratione nostra detur in Deo species,
et habitus distincta ab actu 1° radicali intelligendi. Nam
philosophi, qui actus primus subtilis intelligendi Deo credunt, alii fac-
tus primos subnegant, et primos omnino negant. Quibus distinctus
ab anima solus potest habere, ut prædictum prædictum suggerere de-
fectum ipsius animæ; sed in Deo non sufficit talis defectus. quoniam in Deo
non est admittendus intellectus, sive species prima distincta ab actu 1°
subtili intelligendi. Rursum species imperfecta solus. Sed substitui loco
solus imperfectionis, et rerum Dei nullus est solus imperfectionis. quod
ibi non est admittendus species imperfectionis. similiter habitus, vel non

distinguit ab operibus, vel si distinguat nihil aliud stat, qm posse operari faciliter; 2° Deus n̄ indiget alio, ut operetur faciliter q̄ in Deo n̄ e' admittendus habitus.

82 Has rationes facile despiciat Arziaga. Quia in primis ipse credit in Deo gratia actus primi primi: q̄ quo animat virtutis p̄ intellectum n̄ ab aia distinguat hoc sapere ut sit fundat primam capacitatem ad intelligendum ex proprio intelligentis q̄ q̄ gratia differt ab anima, seu ab actu i radicali, sic enim n̄ fundat primam n̄ repugnantem; q̄ t̄n̄ hoc gratia scire sumptu n̄ differt p̄a ab ipsa intelligentia, neq̄ hoc communicat primam n̄ repugnantem ad intelligendum debet illud gratia ut sit p̄ actus primi primi, ut distincti ab intelligentia sic explicari: prima n̄ repugnantia ad intelligendum potens ex se scire ante actualis intelligentis optu. quo id differt ab actuali intelligentia, qm n̄ pot scire, nisi sub optu intelligentis.

83 Hoc autem gratia datur in Deo realiter stat; q̄ in primis q̄ prima capacitas ad intelligendum, sive prima n̄ repugnantem intelligere ut ipse patet: aliunde v̄ realiter e' susceptibilis sine optu ex ipso intelligentis. Na licet ipsa cognitio, qua illi ex se scire, ut intelligentis, ante qm ex se sciat ut actu intelligentis, n̄ sit realiter in Deo; Capacitas v̄, ut possit ita cognoscere sine optu ex ipso intelligentis, realiter e' in ipso Deo q̄ habet realiter gratia p̄ actus p̄ intellectum distinctu. Hinc etiam stat, datur in Deo gratia p̄ actus speciei imp̄, q̄ est dat prima n̄ repugnantia ad intelligendum ex parte obiecti, p̄ indubitan sine optu ex ipso ab actuali intelligentia: q̄ hoc autem gratia sufficienter distinguit species a p̄a; q̄ hoc n̄ se habet ex parte ex parte obiecti in ordine ad intelligendum: sed q̄ species n̄ solum distinguit a p̄a, qm solum, s̄ etiam ab obiecto, q̄ reddit proportionatam, ut intelligat, et ab hoc n̄ distinguit species p̄a q̄ gratia assignatam, q̄ e' commune t̄ species, qm obto, ut dicitur a p̄a, ut patet, q̄ obto q̄ se immate decessit; p̄terea ulterius.

ut inquit an det in Deo gratia p mody speciei, ut dicitur ab obiecto.
 Det affirmative, q speciei ut dicitur ab obiecto Sabet hoc, ut fun-
 det n' repugnantia ex parte obiecti, ad cognoscendy tñ aliq' a reditu
 obij' eius q' dicitur ad sui cognitionem: atqui Deus n' solus e ex
 parte obiecti q' dicitur ad cognoscendy sui, s' etiq' ad cognoscenda alia a se:
 Sabet q' gratia speciei ut distincty ab obiecto.

Similiter q' dicitur dari in Deo gratia q' dicitur Sabetur, tñve
 sic distinguitur ab speciebus, tñve n' q' gratia q' dicitur Sabetur e dari ad
 intelligendy sine ulla distate, q' dicitur n' repugnantia q' dicitur ab
 actuali intellectu p' q' dicitur ex pte; Sabetur toty e in Deo; q' dicitur
 ulla distate q' dicitur Sabet n' repugnantia ad intelligendy, ut q' dicitur
 patet, em eo q' dicitur n' e naxim' recipere actualy intellectu ex pte. q'
 dat in Deo gratia q' dicitur Sabetur.

Caput 23

Diffinitio scientis resolutio

In primis respondet q' dicitur. Aristoteli, ut ponat in Deo
 ratione sua q' dicitur Sabetur, vel speciei impura n' sufficere q' dicitur in Deo aliq'
 gratia, q' in creaturis e q' dicitur q' dicitur Sabetur, vel speciei q' dicitur ab
 anima. Patet hoc sup' q' dicitur q' dicitur accidentis e gratia q' dicitur sufficienter
 q' dicitur Sabetur, et speciei distinguntur ab anima, q' dicitur essentialiter e resoluta;
 qui aut' dicitur q' dicitur q' dicitur accidentis e sufficienter ad dicitur q'
 ratione q' dicitur Sabetur, aut speciei? Ratio a priori e, q' n' omne id,
 q' dicitur distinguitur ab anima e q' dicitur, vel Sabetur, aut speciei impu-
 ra, q' dicitur q' dicitur distinguntur ab anima, q' dicitur q' dicitur q' dicitur q' dicitur
 q' dicitur. Requirit q' dicitur q' dicitur in Deo dent' oia illa gratia, q' dicitur de se suffici-
 entia n' ad dicitur ad adequate ratione Sabetur, q' dicitur, vel speciei; q'
 tales q' dicitur salvari n' possunt sine ipsoy ad adequate dicitur, ut patet.
 Videndy q' dicitur q' dicitur q' dicitur ad adequate ratio q' dicitur intermedy, Sabetur,
 et speciei: Si talia dicitur ad adequate in Deo repugnant, tñve q' dicitur

23
taly zony poq, habitus, aut species in Deo sedere: ut in aliq
substantia deficiat, quoniam aliq p[ro]p[ri]etas in Deo requiritur, q[uod] q[uod] in creaturis
p[ro]p[ri]a, habitus, aut species distinguantur ab anima, deneganda e[st] Deo ratio
habitus, poq, vel species.

86
Suppono 2: in Deo n[on] dari zony habitus, poq, aut
specie[m], aut ita p[ro]p[ri]a indolent zony p[ro]p[ri]i p[ro]ductivi, aut quasi p[ro]ductivi
respe[ct]u intellectio[n]is actualis. Patet hoc supposito ex iis, quae diximus disq[ui]s.
p[re]cedenti, ubi p[ro]p[ri]us a Deo relegavimus zony p[ro]p[ri]i p[ro]ductivi respe[ct]u sui in-
tellectio[n]is, etiq[ue] zony n[on] videtur; si eni[m] in Deo nullu[m] e[st] p[ro]p[ri]i radicale
p[ro]ductivi, a fortiori, neq[ue] erunt alia sp[eci]es illud p[ro]p[ri]e p[ro]p[ri]a neq[ue]
ex parte p[ro]p[ri]i, ut poa, e[st] habitus, neq[ue] ex parte obiecti, ut species imp[er]fecta.
Superset modo examinandy, an p[ro]p[ri]e hunc sp[eci]es p[ro]p[ri]i p[ro]ductivi aliq[ui]d
remaneat in Deo q[uod] p[ro]p[ri]i illi p[ro]p[ri]e ratio habitus, poq, vel specie[m]

87
im[per]fecta. Dico 1: poa p[ro]p[ri]a ad intelligendy in creaturis intel-
lectualibus t[er]tia dicit essentialiter: p[ro]p[ri]i q[uod] distinguit a substa[n]cia radica-
litate intellectiva: 2y q[uod] sit p[ro]ductiva intellectio[n]is, in quo etiq[ue] imbibit,
q[uod] a tali intellectio[n]e distinguit: 3y q[uod] se habeat ex parte substa[n]cia in-
tellectivae, et illi reddat p[ro]p[ri]e potenty intelligere. 1y p[ro]p[ri]a differt
a substa[n]cia p[ro]p[ri]e p[ro]p[ri]e intellectiva, quae p[ro]p[ri]e n[on] dicit poa interme-
dia, ut plures sedent salt[em] a aliqua substa[n]cia p[ro]p[ri]i. 2y venit
etiq[ue] ex substa[n]cia radicaliter intellectiva, quae similit[er] e[st] p[ro]ductiva
intellectio[n]is; differt v[er]o ab ipsa intellectio[n]e, q[uod] 3y differt ab speciebus,
quae licet reddant substa[n]cia p[ro]p[ri]e potenty intelligere, t[ame]n n[on] se habent
ex parte substa[n]cia intellectivae, s[ed] ex parte ob[ject]i intelligendi. Differt t[ame]n
ab habitu q[uod] hoc q[uod] ipsa poa n[on] tribuat facilitate[m], quoniam habitus essen-
tialiter debet tribuere.

88
Iq[ue] vero patet manifeste, q[uod] in Deo n[on] est etiq[ue]
zony n[on] poa p[ro]p[ri]a ad intelligendy, sicut includit omnes p[ro]p[ri]os
ceptos, q[uod] licet zony n[on] possimus utiq[ue] distinguere substa[n]cia p[ro]p[ri]i
a capacitati p[ro]p[ri]a ad intelligendy; n[on] t[ame]n possimus distinguere poq
p[ro]ductivae intellectio[n]is; neq[ue] ut diximus, in Deo nihil dat p[ro]ductivae intel-
lectio[n]is etiq[ue] zony n[on], nisi q[uod] magis fictionis. P[ro]p[ri]us neq[ue] dat aliq[ui]d

85
q̄ substa^{ti} p̄m̄ reddat p̄ximē potentē intelligere, ea rōne, quā p̄m̄
p̄xima in creatis id p̄stat; q̄ p̄m̄ p̄xima in creatis soly reddit
substa^{ti} p̄ximē potentē intelligere, quātus p̄ximē, & effectivē iubet
ipsa substa^{ti} ad p̄ducendā intellectiōnē; s̄ in Deo nihil ē, q̄ effectivē
iubet substa^{ti} p̄m̄ ad p̄ducendā intellectiōnē, cū ipsa intellectiō n̄ p̄-
ducatur, neq̄ possit recipi ut p̄ducta. S̄ p̄m̄ p̄xima ea rōne, & ad
eū finē, ad quē ponit in creaturis, n̄ potest recipi in Deo.

Nihilominus, q̄ intelligere ut sic n̄ dicit p̄ductū,
ut diximus disp. p̄cedenti, & sequenter neq̄ p̄m̄ p̄xima ad intelli-
gendū debet ex se dicere virtutē ad p̄ducendā intellectū, neq̄ aliquod
iubamen effectivū, aut p̄ductivū p̄stare substa^{ti}; ulterius inquiri p̄t
an sit in Deo p̄m̄ p̄xima intermedia ad intelligendū, quāvis n̄
sit similis p̄m̄, quē ponit in creaturis intellectualibus, nec ad eū
finē tendat. Nota, p̄m̄ p̄ximā dici q̄ ordinē ad remotā: p̄m̄ re-
mota realiter dicit realiter aliq̄ impedimentū positivū, vel negati-
vū ad actū, ad quē ē p̄m̄; p̄m̄ v̄ remota q̄ intellectū dupliciter p̄t
ēi vel positivē remota, quātus recipit cū impedimento ad actū; vel
negativē, aut negativē remota, quātus recipit ut p̄m̄, & n̄ reci-
pit exp̄sē ut carens impedimento. Actū ē in Deo n̄ dari, etiā
rōne n̄rā, p̄m̄ remota primo modo; s̄ tantū 2°. Recedo igit
in Deo dari rōne n̄rā p̄m̄ p̄ximā intermediā, sive actū primū
p̄ximū ad intelligendū. q̄; q̄ ad hunc optū soly requirit capa-
citas ad intelligendū ab aliq̄ ullo impedimento, & rursus distinctiō
ā substa^{ti} intellectiva, & ab actuali intellectiōne: 1^a. regit rea-
liter in Deo; 2^a. p̄t poni q̄ intellectū, quī p̄t s̄c̄ omnes tra-
litates distinguere. q̄ et̄.

86
Dico 2°. Habitus in creaturis soly ponit,
ut tribuat p̄m̄ intellectivū facilitatē ad p̄ducendā intellectiōnē,
q̄ tota diff̄as p̄m̄ soly potest veritari circa p̄ductionē actus; semel
autē p̄ducto actu n̄ p̄t intelligi ulla diff̄as in p̄cipiendo ob̄to.

Hanc

Hanc facilitatē tribuit habitus succurrendo effectivē illi quā ad produc- 21
tionē actus. Habitus quē in creatis dicitur dicitur productivus, à qua
veniat facilitas quā, et rursus distinctionē à quā prima, et remota,
et ab actuali intellectu: sub hoc autē opti ad quātō nō datur habitus in
Deo etiā rationē nō, stat ex dictis et quā prima. Negare tamen nō pos-
sumus, quod sicut quā prima ad intelligendū nō dicit ordinē ad productiv-
intellectionis; ita neque facilitas ad intelligendū dicit talē ordinē
productivus. Quapropter, licet nō credamus in Deo habitus similē
habitui creatis, neque ad eū dicitur ad quē ponit in creaturis; creden-
da tamen est summa facilitas ad intelligendū, quā licet Deus seāt
essentially quod regnet entitatē realē possumus illi rationē nō distin-
guere à quā intellectiva, et ab actuali intellectu: Sufficit,
ut sit habitus rationē nō, et quod opti abstractivissimū nō dicitur or-
dinē ad productivus. Sic autē facilitas nō tollit aliquā distantiam, quā
separat in Deo ad intelligendū; sed tantū reddit facile naturā
intellectivā negativē difficile, hoc est, quā nō dicitur ut facilis.

92
Dico 3: species imperia ad plura munera ponit
in creaturis, ad quā dicitur nō potest in Deo, sed ut dicitur in dictis realē
potentiā, ut proportionet obiectis de imperationatū, ut effectivē succurrat ad
ducendū intellectu. Ceterū est quā intellectivā dicitur quod se ē dicitur, et ra-
tio intell. fundatā ad cognoscendū omnī cognoscibilis: rursus ceterū est, quod
libet cognoscibile quod se ē proportionatū respectu quā intellectivā dicitur in-
de interius, quā intellectivā dicitur provenire ex creatis in hoc quod se ē dicitur
ad intellectu quā obiecti, ex hac vō distantia, quod quā creatis dicitur
et species; dicitur autē dicitur per se ipsā. Superius obiecti proportionatū
respectu quā dicitur provenire ex obiecto proportionato respectu quā creatis;
ex hoc autē dicitur, quod respectu quā dicitur proportionatū obiecti, se ip-
sū, respectu vō quā creatis proportionatū per species dicitur.

92
Ad hoc igitur species nō potest poni in Deo, ut effec-
tivē dicitur ad intellectu. Patet id ex dictis. Rursus nō potest
poni ut dicitur realē, et positivē indistinctū quā dicitur, neque ut pro-
fic

tionet obij & se positive impoitionaty; q̄ in Deo n̄ e' talis ind
ferentia, neq̄ in obto talis impoitione. Soly itaq̄ e' in Deo zone
na indiferentia negativa, quatu' scipit goa ad intelligendy, n̄
scipit exire ut detraha ad hoc obij: in obto soly pot̄ dari zon
na impoitione negativa, quatu' scipit ut cognoscibile; n̄ tria
sue scipit, ut omnino ppoitionaty. Respectu diuisi goe negativ
indiferentis possumus admittere aliquam detractionem, e'riq̄ imp
poitionis negative, possumus etiq̄ admittere aliquam ppoitionem illi
obto; Irrequenter possumus admittere zonam speciei in Deo p̄
23 Sunc duplici' sup̄ty; q̄ si goa intellectiva d. detrahet p̄ aliq̄
realiter dity a goa, & intelligence ad cognoscendy hoc obiecty
obij etiq̄ p̄ aliq̄ dity a se reddet ppoitionaty ad hoc ut cog
noscat, uti illud a quo p̄venit talis detraho, e' ppoitione, dicitur
species imp̄ra realiter, & distinctio pot̄ poni zone na. q̄ zone
na pot̄ poni in Deo ille sp̄s speciei, & in hoc sensu explic
admitto totq̄ doct̄y S. Anriaga cap. p̄cedenti p̄posita.

23 Dicitur in Creaturis n̄ e' alia indifia ex parte goe, nisi
in ordine ad p̄ducendy intelligence, neq̄ ex parte obij e' alia impo
tio, nisi in ordine ad scurrundy effective cy goa, q̄ semel p̄ducta
intelligence, neq̄ in goa remanet indifia, ad cognoscendy hoc obij
neq̄ in hoc obiecto remanet impoitione, ut cognoscat. P̄ in Deo n̄
dat ord̄ ad p̄ductionem intelligence, neq̄ ex parte goe, neq̄ ex par
te obiecti in ordine ad intelligendy. q̄ nulla ibi reperit indifia
ex parte goe, neq̄ impoitione ex parte obiecti, ad quas dicitur
ponit species.

24 Deo, in goa creata dari realy indifia ad intel
ligendy, dety vero p̄ indifia ad p̄ducendy intelligence, q̄ cy n̄ po
sit intelligere, nisi p̄ducendo, indifia ad p̄ducendy n̄ pot̄ n̄
e' indifia ad intelligendy: Similiter in obiecto resq̄ goe creaty
dat vera, & realis impoitione ad hoc ut cognoscat, q̄ cy n̄ possit
cognosci a goa creata, nisi scurrundy s̄ effective cy tali goa,

reia impoſitio ad ita ſcuzendy e' etig impoſitio ut cognoscat
 a tali god creata. Ex hoc auty ſoly inferit, q' in Deo, in quo
 n' reperit ite ordo p'ductionis, nulla maneat indifia realis ex parte
 god, neq' ulla impoſitio realis ex p' obiecti cognoscendi: et n' sic, etig intellectus,
 q' neq' zone nra maneat in Deo ulla indifia, aut impoſitio poſitiva,
 niſi q' fictiony. q' mens nra n' pot' ſine fictione ſcizere indifia, aut im-
 poſitiony, quy n' e' a parte rei. Non v' g'at, q' n' maneat zone nra ali-
 qua indifia, aut impoſitio negativa; q' ad huc poſſumus ſine fictione ſc-
 izere god intellecty, n' ſcizendo expre- detiationy god, neq' poſitio-
 ny obiecti; hoc eny etig maneret in god creata, q' n' de ſe ut detiata
 ad p'ducendy intellectioy, et in obiecto, q' n' de ſe ut poſitionaty ad ſc-
 izendy effective cy god.

Disputatio. 4^a

An ſcia Dei ſit aliquo pacto diſcurſiva?

Caput. 13.

Ad explicationem quæſtionis aliqua p'mittuntur
 de natura diſcurſus.

In lib. 3° nry Dialecticæ tract. 1° diſp. 2^a ſect. 1^a diſcurſus
 mentalis ita deſcribimus: e' collectio cognitiony, quary altera aliq' enunti-
 at, e' altera aliud inferit ex enuntiato. P'ter minimi auty alias deſcrip-
 ty antiquas, ty novas Recentioy, quas exiſtimamus n' recte explicare
 natury diſcurſus p'pter rones ibi tactas loco citato, ad quy ſic remitto,
 et nra voce intery explicabo. Igit' in quolibet diſcurſu p'prie tali debet
 reperiri multiplicitas cogniy, ut ab una ad altery fiat p'greſſio, et exeret
 poſitio inter diſcurſus mentaly, e' localy, a quo ille derumgit, et ſitibidny,
 e' nomen; nq' ſi animal diſcurſit p'greſſive, movendo ſe ab uno loco, in
 quo erat, ad aliy, quy de nio aggruſcit, et occupat, ita noster intellectus
 diſcurſit ab una cognie tranſeundo in aliq' n' t'n ſufficit. Sic multiplici-
 tas cogniy ad p'prie diſcurſus, de quo in p'ſenti agimus etig n' una cognio

25
successivè pot' aliq' pducat, nō ut optimè notat P. Thomaf 2te q^{te}
art. 7. duplex pot' eē dīcūsus mentalis, alter quoad successiōem, alter
quoad causalitatē. Dīcūsus quoad successiōem isq' requirit q' una
cognitio sequat' pot' aliq', qm̄ inter eas nullus deb' ordo causalitatis,
s' quasi tenere ambq' pducant sine ulla dependentia unius ab al-
tera; de hoc modo dīcūsus n' curant Dialectici, ut pot' pazy, aut
nihil dīcūte ad dīcū' pparanda, s' tantū dīcūtant de dīcūsus
quoad causalitatē, qu' in nra. d' s'one explicamus.

26

Primum ex dīcū' pluribus cognitibus altera debet aliq'
enunciare sive p' affirmatiōem, sive p' negatiōem, sive verè, sive falsè. Et
in q' altera cognitio ex detractione alterius debet aliud obij' inferri,
n' quid' nra' realitex dīcū', s' q' sit aliud salt' p' intellectū. Dīcū'
aut' cognitio dicit' uny in ferre ex alio, q' tendit in euy obiectū spe-
ciali quod' modo coeunte sive sincathegorematis vocali ergo, vel ipe
iste euy specialis modus tendendi sincathegorematicè in obiecta est
p'p'rius 3° operationis intus, qui provenire n' pot' mero iudicij
mentali. Nō licet q' mero iudicij possit attingi ex p' obij' q' attingit
q' ab ita solutiōne finali. q' dīcū' e' aīal, adhuc tale iudicij n'
exit solutiō, neq' inferet uny ex alio; q' dīcū' inter mero iudicij
et dīcū' n' se tenet ex p' obij' negati, s' ex p' modi tendendi cō tale obij': dīcū'
tendit in obij' quasi practice, dīcū' actu exercito illud inferendo ex
alio obij' cognito; iudicij v' p' se tendit enunciando tale obij': ad mō
quo p' apprehensionem pot' attingi ex parte obiecti q' attingit ab actu
iudicij, qm̄ p' terea talis apprehensio sit iudicij; q' dīcū' inter ap-
prehensionem et iudicij, n' se tenet ex parte obij' cogniti; s' ex p' modi
cognoscendi tale obij'.

27

Supere' explicandū, in quo videt', q' una cognitio in-
ferat uny obij' ex alio cognito, sive ex detractione alterius. Hoc
enim requirit videre in eoy cognitio unius obij' effective dīcū' in q'
ad cognō alterius; q' unus actus intus n' pducit altery; neq' q' hoc
stingeret, id p' se eēt sufficiens, ut cognitio ab alia pducta, dīcū'
in ferre uny obij' ex obij' alterius cognitio pducens; q' dīcū' hunc modū

loquendi signat motio quiddam, seu detrahio intentionalis, et mixta
 phisica, qualis provenit ab habitu concurrenti sicut ex parte intellectiva ad
 producenda intellectio, cui oio tunc assimilaretur cognitio effective vera-
 rum ad productionem alterius cognitio. Dico igitur id scribere in eo, quod obiectum
 illud, ex quo aliud inferitur per sui cognitionem impellit intellectum ad cognitionem ali-
 us obiecti, quod inferitur. Sic autem impulsus est intentionalis, qui per se
 fit per cognitionem obiecti, quoniam in ipsa cognitione ponamus aliquem alium in-
 fluxum effectivum per alteram cognitionem inferendam ad modum quo applicatio
 ignis ad grassum impellit ignem ad succendum, quoniam in ipsa applicatione
 ponamus aliquem virtutem succubendi, et tota virtus se habeat ex parte
 causae.

Hinc fit plane, quod cognitio inferens unum ex alio non solum
 dependeat ab intellectu utcumque terminum a sua causa efficiente, sed detrahio
 dependeat ab intellectu ut moto, vel fundato per cognitionem illius obiecti, ex
 quo sui obiectum inferitur talis cognitio. In quo dupliciter dependentia distin-
 guere possumus alteram ab intellectu terminum a causa efficiente, alteram ab obiecto
 prioris cognitio, terminum a causa finali extra: Sic autem impulsus est finalis
 denotat in illo speciali modo inferendi, quo conclusio tendit in sui
 obiectum, non quatenus talis impulsus requirit terminum obiectum, hoc enim est falsum, sed
 quatenus illa solo tali modo tendens in obiectum non potest provenire, nisi ab
 intellectu moto per talis impulsus, sive fundato per cognitionem alterius obiecti.
 Vbi animadvertentes rationem a priori, quare unum obiectum ex se ipsum non ex-
 tat, sed absolute nihil sit positum in genere causae formalis causare
 cognitionem alterius, nimirum quod causa finalis extra non causat per aliquem in-
 fluxum phisicum, sed per solo sui cognitionem detrahendo intellectum ad productionem
 talis cognitio: ex autem obiectum optime positum cognosci, quoniam non extat, sed
 absolute nihil sit, ita et poterit non extendi causare alteram cognitionem
 in genere causae finalis extra.

Communiter dividit dicuntur in reales, et virtuales.
 Formales est, qui exercet per plures cognitiones realiter distinctas, et
 cuius proprie dicitur definitio tradita: Virtualis vero dicitur, qui tantum exer-
 cat in una cognitione realiter indivisibili, quae unico veluti actu perstat a

29
 ea obta toty illud, q̄ dicuntur formalis q̄ dicuntur realiter cognos-
 citur. Hoc v̄ requirit videri p̄cise in eo q̄ una cognitio indivisi-
 bilis attingat toty id, q̄ attingit dicuntur formalis q̄ duplici cog-
 nitione; q̄ differentia dicuntur à meo iudicio n̄ se tenet ex parte
 obiecti atacti, ut p̄mittimus, s̄ ex parte modi attingendi, n̄ etij
 q̄ plures cognos realiter dicit̄ p̄t id fieri, qm̄ ea collectio cognitio-
 nis dicuntur formalis. Debet q̄ dicuntur virtualis q̄ unicus cognos p̄ta-
 re t̄ ex parte ob̄ti, qm̄ ex parte modi attingendi q̄q̄ p̄tat dicuntur
 formalis, hoc ē debet q̄ unicus cognos aliq̄ ob̄ti enuntiare, & aliud
 ex enuntiato inferre: an auty hoc p̄t sit infra videbimus.

100

Non ē q̄ distat an dicit̄ in Deo dicuntur formalis q̄
 pars eny negativa certissima ē inter theologos, v̄q̄ docet S. Tho-
 mas q̄. 14. art. 7. Ratio ē, q̄ talis dicuntur involvit multiplici-
 tate realy cognitio, v̄q̄ dependentia, & causalitate unius q̄ altery: q̄
 utryq̄ longe debet abesse, & ab infinita Dei simplicitate, & à p̄t̄e esse
 di à se p̄p̄o quareq̄ perfectiony divinay absolutay. Manet itaq̄
 distat co-dicuntur virtualy q̄q̄, & co-dicuntur formaly q̄q̄ noster
 mody concipiendi; an sit scia Divina eny unica, indivisibilis sit real-
 ter, t̄ enuntiet uny ob̄ti, & ex hoc aliud inferat, q̄ ē virtualiter di-
 cuntur, vel an mens n̄a possit distinguere in scia Divina cognos
 q̄ aliq̄ ob̄ti enuntiet, & altery, q̄ aliud ob̄ti inferat ex l' enun-
 tiato, q̄ exit formaliter dicuntur, n̄ quidy q̄q̄, s̄ q̄q̄ no Anymo-
 dy sciendi.

Caput. 23.

Referunt sent̄ cum suis fundis.

101

1^a sent̄a dicit scy q̄ dicuntur virtualy. ita S.
 Thome disp. 4. cap. 3. & disp. 9. cap. 5. licet n̄ qualemq̄ dicuntur
 virtualy admittat, s̄ soly illy, qui habet ex p̄t̄e finis q̄ creat̄
 n̄ dicuntur, qui ex p̄t̄e Dei ex creaturis inferat s̄o regnare scy
 q̄ existimat. Absolute docent Sane sent̄. Magister Albiz tract.

2° disp. 3. sect. 3. P. Arriaga disp. 10. de visione n. 46. cum 13.
 disp. 17. n. 9. P. tandy finius disp. 18. sect. 4. subiectione 1^a. sent
 Patris Hezize in toty subscribit. H. P. Sudricus de Ribar tract. 4.
 disp. 1^a. cap. 6°. & Res aliqui Magistri.

Probat ab Hezize, exprime ex cap. 3. Disputationis 4. neg-
 gonit cognosci uny ex alio, nil aliud ee, qm tale uny cognosci immedi-
 ate, & directe, in se, q cognoscti detiata ex alterius cogne. Primum
 advertit in nobis, qui regulariter q plures cognitiones uny ex alio cog-
 noscimus duplici referri detiatio: alia e obiectiva, quz se tenet ex
 parte rexy cognitay, alia quasi formalis referens ex parte gixy
 cogny, & hzc vna nascit ex 2^a detiatio formalis scilicet in eo, q
 cognitio terminata ad illud obty, ex quo inferit aliud, detiat
 virtute cognoscendi ad alig cogny terminatq ad aliud obty, q di-
 cit inferri: ad ey scilicet mody, quo cogno appetibilis pcedens alli-
 cit priy appetendi ad appetituy, hoc interveniente discrimine, q cog-
 nitio appetibilis n semper detiat ad appetituy; cogno v^o priox semper de-
 tiat ad posterioy cogny; detiatio vero obiectiva dicit in onexione
 unius obiecti cy alio, ratione cuius ex hoc uno, illud aliud scilicet
 e: Unde tandycludit in Deo ubi n reperit distinctio actuy soly
 posse dari obiectivy detiatioy, & qmdy actuy distinctioy rationis,
 ppter qm dicamus uny acty ee zone nra priox alio, & potitio
 q ee deducty ex alio zone nra, ppter v^o determinandi, qm ite
 aliud habet.

Hic suggestis ita pbat scilicet in cap. 5. disp. 5. Creaturay
 cognoscibiles sunt ex esse Dei, & in eo modo cognitionis nulla sub-
 est imperfectio. q^o Deo negari n debet. Evidenti^o maxis ita pbat;
 q Cognitio causy adequati e mediy a prioxi in bona demonstratio-
 ne, ut intellectus ea cognitione detiatur fiat in cogny effus. q
 cy Deus sit nobilissima causa adequata, potest ee nobilissimay
 mediy, cuius cogno detiet ad cogny creaturay soly. Morg v^o p-
 bat; q vel imperfectio exit in eo, q una cogno scilicet ad alig p-
 suggestat zone nra; hoc auty dici n pot, na suggestio zone unius

fol

formalitate ad alig, si abrolvat à dependentia unius ab alia, sine
impfectione e in Deo, ut stat in intellectione, quæ ad volitionem
in eia, quæ ad attributa, e in abis, quæ ad relativa præponunt.
vel impfectio exit in eo, qd Deo tribuat formalis discursus; hoc autem
obstat n pot, qd tota impfectio discursus realis existit in pluralitate re-
ali cogni, e in causalitate unius q altera; p hoc n ponunt in Deo
ex eo qd ex sua eia cognoscat creaturas. qd eas ita cognoscit, qd sit vir-
tualiter discurre.

104

2^a sent. deducit ex 1. e admittit in eia d^a dis-
cursus formalis 2^y modis n^o sciendi, q qua possunt allegari
omnes auctores prime relati; eo eni igo, qd discursus virtualis 2^y ad-
mittant debent admittere formalis 2^y zone; nq discursus formalis
ly differt à virtuali qd dicitur cogni; s^o sine dubio in discursu virtuali
Dino, si deb, possumus zone nra distinguere p^o cogni, quæy alte-
ra enuntiet uny obty, e altera aliud inferat ex enuntiato. qd semel
admisso in eia dina discursu virtuali 2^y zone, debet etig admitti
discursus realis 2^y modis notæ sciendi. Et hanc sent^a expressit
P. Ludovicus de Ribas supra citatus.

105

3^a sent. omnes omnino discursus scilicet d^a denegat si-
ve virtualis 2^y zone, sive formalis zone nra: elicit n ita expresse
tueant d^a colligit t^o ex eorum p^olationibus, qd omnes discursus
formalis à Deo abiiciunt. Ita P. Barquez sic art. 7. e
disp. 60. cap. 4. n. 15, P. Suarez disp. 30. metaph. sect. 19.
n. 28. P. Ruiz de Montoria disp. 14. Flavolus sic art. 7. P. Alax
con disp. 1. cap. 2. n. 9. de x^o fluxu R. P. S. optimy noty
varia s^o suis sent^a fundamenta, n omnia valde efficacia, solida
ora attingemus in n^o sent^a explicatione.

Caput 3^y.

Non dat in Deo discursus virtualis 2^y dem.

106

In hac sede subscribo 3^y sent^a, ad cuius p^olationem suppono à no-
bis n negari discursus eminentialis in Deo; qut omnes fatent d^a cogni

in se eminenter staret omnes discursus creatos, & attingit in obiectis
 perfectissimo modo, qd discursus humani assequunt; ad modum quo etiam di-
 cit scia eminenter opinativa, & scilicet: & illa dicitur stinere
 in se eminenter humanitatis, & alias naturalis, & ipsa creatas qmtyd
 imperfectas. Soly igitur negamus discursus virtualis, illy est, qui p unig
 realiter cognoscit totum id, qd p duplici cognoscit stat discursus formalis.

Probatur 1. dolo: ad xonq discursus essentialiter requirit,
 qd intus uny enuntiet, & aliud inferat ex enuntiato; P hoc statim n pot
 p unig realiter cognoscit. qd p unig realiter cognoscit stat n pot qd
 stat discursus formalis. qd in Deo, ubi n reperit pluralitas cognoscit,
 requirit dari discursus etiam virtualis. Maior stat ex definitione discursus
 bus, motu qz, in qua tota diffas consistit; qd cognoscit inferat uny
 ex alio, e qd talis cognoscit enuntiet uny ex detractione alterius obli; P
 ad hoc requirit duplex cognoscit, altera, quz detinet, & altera, quz detinet.
 qd p unig realiter cognoscit n pot fieri qd uny enuntiet ex detractione
 alterius. Pro motu huius sylli: cognoscit, quz detinet ad alia, ab illa
 dependet a priori, e qd pponit tmgm sui causz & alz extz, vel
 salte ut causalitatz; P una cognoscit n pot a seipsa dependere a priori, neqz
 se ipsa pponere tmgm causz & alz, vel causalitatz. qd ad hoc ut una
 cognoscit enuntiet uny ex detractione alterius, requirit salte duplex cog-
 noscit, altera, quz detinet, & altera, quz detinet. Constat, nq ad discursus
 requirit vera causalitas unius cognitionis qd alterz; P vera causalitas
 reperiri n pot absqz distinctione cognoscit. qd in unica realiter cognoscit n po-
 test reperiri ratio discursus. & hzc ratio n soly pbat, discursus vir-
 tuale a Deo e relegandy, & etiam in se implicare adhuc operatione
 creaturaz; qd in ipsis militat ead ratio, sly impolitas causalitatz,
 & dependentiz eiusd cognoscit ad se ipsam.

Probatur 2. ex doctrina P. Hezire Regis: in Deo
 n pot dari formalis determinatio, qua una cognoscit divina deterninet alig,
 qd cognoscit ead n pot formaliter deternine ad cognoscit creaturaz, ut ipse fa-
 tet; P ad discursus requirit formalis determinatio unius cognoscit ad
 alig. qd in Deo n pot reperiri discursus. Pst sufficere detractione obiectivz.
 P de 1. qd utraq deternine requirit in creaturis, & hoc ex pmo opte discursus.

q̄ nisi utraq̄ reperiat in Deo, n̄ pot̄ in eo dari ratio discursus. Et q̄ implet
determinatione sine determinatione formali. q̄ n̄ n̄ dat̄ formalis, neq̄
obiectiva dari pot̄. Ans̄ q̄, q̄ eatenus solum determinat ob̄y determinatione ob̄-
va, quatenus cognitio talis obiecti formaliter det̄at; n̄ enī aliter det̄at, qm̄
sui cognit̄. q̄ implet d̄tatio obiectiva sine d̄tatione formali. Itaq̄
unū obiectū d̄terminare ad cognit̄ alterius n̄ ē p̄cū, q̄ beat̄ conexione cy
alio, ut falso avertit ab Hexize; alioqui et̄y creature d̄terminarent Deū
ad cognit̄ sui ess̄, q̄ ipse acriter negat; s̄ ē q̄ sui cognit̄ movere, seu impo-
lere ad cognit̄ alterius: in qua d̄tatione cognitio se habet ut causalitas, et
et̄ ob̄y ut causa. q̄ si cognitio ess̄ n̄ pot̄ in Deo ē causalitas formalis ad
cognit̄ creature, neq̄ ipsa eīa pot̄it eī causa obiectiva, sine obiective
d̄tatione.

209 Probat̄ 3. nō ad p̄fectionem sui Deū, n̄ ē necesse, q̄ unū in-
ferat ex alio. q̄ iste modus cognoscendi n̄ ē in Deo admittendus. Cōtra
Ans̄ q̄, q̄ pot̄it Deus p̄fectissimo modo cognoscere, q̄ q̄ p̄ discursu cog-
noscibile ē, qm̄ inferat unū ex alio. Nimirū pot̄ cognoscere p̄ maḡ in-
tuitivū omnia obiecta 2. se, et conexione, qm̄ unū obiectū habet cy alio
tq̄ in ordine ad eī, qm̄ in ordine ad cognosc̄. Ratio ē, qm̄ supra testi-
gimus, q̄ nihil attingit discursus ex parte obiecti, q̄ n̄ possit attingi p̄ me-
ru iudiciū, et̄ diff̄a solum se habet ex parte modi attingendi. Deinde maḡ
iste n̄ videt̄ posse p̄tinere ad p̄fectionem Deū, t̄y p̄pter causalitatem
et̄ dependentiam, qm̄ involvit; t̄y q̄ potius ē administrativū q̄ imperativū, que
n̄ pot̄ omnia obiecta simul, et̄ unico intuitu in se p̄prehendere ab una
cogn̄ ad aliq̄, quasi septando p̄gredit̄.

210 Dico, Deū n̄ indigere discursu, ut p̄fectissime cognoscat
ob̄iecta, cy ut optime p̄lat̄ ē omnia obiecta in se ipsis p̄prehendat, et̄q̄
p̄prehendat, qm̄ ab uno obiecto cognito n̄ d̄taret̄ ad aliud; id t̄n
ēi n̄azū p̄pter duo: 1. q̄ aliqua obiecta talia sunt p̄pter conexione,
qm̄ habent cy aliis, ut n̄ possint cognosci, qm̄ d̄terminent intentione
liter ad cognit̄ aliorū; Unde cy Deus talia obiecta cognoscat, n̄atio d̄-
terminabit, ad cognit̄ aliorū, qm̄is et̄ h̄c alia cognoscat in se ipsis indegen-
dentes à tali d̄tatione. Et̄ d̄t̄at, nō intellectus creat̄s ideo ex cogn̄e cau-
s̄ adequat̄ d̄t̄at ad cognit̄ effectus, q̄ cognoscit mediū d̄ se sufficienti ad
talē et̄y inferendū; Et̄q̄ Deus talē mediū cognoscit. Et̄q̄ d̄t̄abit

à cognere talis mediis ad aliud inferendy. 2°, q^d Deus n^o solum debet
 cognoscere obiecta 2° omnes formalitate, 2° quas cognoscibilia s^u
 ex parte obiecti; 3° etiq^{ue} 2° omny mody se tenent^{ur} ex parte cognis, 2° qu^{ia}
 cognoscibilia sunt. 4° obiecta etiq^{ue} cognoscibilia sunt modo dicendis. 5°
 Deus modo dicendis debet obiecta cognoscere.

1° R^{es}pondeo. N^o p^{ro}bo id n^o e^{ss}e n^o n^o n^o n^o, et quide^m n^o p^{ro}pter 1°.
 ex doct^{ri}na Pat^{ris} Hierize, et Anzaga, q^uo^{rum} d^ocent, De^um n^o det^{ra}xi ex
 Creaturis cognit^{is} ad cognitio^{ne}m sui e^{ss}e, q^uo^{rum} t^{er}mⁱⁿis Creatur^{um} s^unt e^{ss}e
 ly ~~con~~ nexio^{ne} cy e^{ss}a P^{at}ris. 2° Anzaga optime, q^uo^{rum} Deus cognoscat obiecta,
 qu^{ia} dicunt nexio^{ne} cy aliis, q^uo^{rum} det^{ra}xi ex illis ad ho^{rum} cogn^{it}o^{ne}m. R^{es}pon
 dit Hierize, s^unt imperf^{ect} cognitio^{ne} e^{ss}e P^{at}ris ex det^{ra}xi^one Creatur^{um}
 q^uo^{rum} n^o cognosceret e^{ss}e quoad quide^m, 3° p^{ro}ferre quoad an est, eatenus e^{ss}e
 solum infer^{re} ex Creaturis, et p^{ro}pterea implicare e^{ss}e e^{ss}e in Deo. Solutio
 h^{ic} est insufficiens, n^o ex eo q^uo^{rum} cognitio e^{ss}e P^{at}ris ex det^{ra}xi^one Creatur^{um}
 sit imperf^{ect}a, uny est duob^{us} evidenter infer^{re}, vel q^uo^{rum} Deus n^o possit cognos
 cere Creaturas nexas cy ipsis e^{ss}a; vel q^uo^{rum} Creatur^{um} nex^{us} cy e^{ss}a possint
 à Deo cognosci, q^uo^{rum} det^{ra}xi^one intentionaliter ad cogn^{it}o^{ne}m e^{ss}e. 2° nullus
 ut existimo, audebit o^{mn}ino, si aut^{em} dicat 2°, habeo manifeste intent^{us},
 q^uo^{rum} s^unt obiecta nexa cy aliis possint cognosci, q^uo^{rum} det^{ra}xi^one intentiona
 liter ad cogn^{it}o^{ne}m alio^{rum}: ac p^{ro}inde ex hoc cas^u n^o e^{ss}e n^o n^o, q^uo^{rum} Deus cognoscat
 aliq^uo^{rum} q^uo^{rum} dicuntur. R^{es}pon dit Anzaga, cogn^{it}o^{ne}m Creatur^{um} supponere P^{at}ris
 p^{ri}us aliunde cognit^{is}, et p^{ro}pterea ex cogn^{it}o^{ne}m Creatur^{um} n^o det^{ra}xi^one De^um ad cog
 nit^one^m sui e^{ss}e. 3° neq^{ue} magis sufficiens videt h^{ic} responsio, 1° q^uo^{rum} fals^um est, e^{ss}e
 p^{ri}us cognit^{is} supponi; 2° q^uo^{rum} d^ocedit, q^uo^{rum} aliq^uo^{rum} possit cognosci uny ob^{ject}o
 cy alio, q^uo^{rum} det^{ra}xi^one ad cogn^{it}o^{ne}m illius, cy quo d^ocedit, nimir^{um} q^uo^{rum} hoc sup
 ponit aliunde cognit^{is}. Unde ego efficaciter infero, q^uo^{rum} numq^uam Deus ex
 cogn^{it}o^{ne}m unius obiecti det^{ra}xi^one ad cogn^{it}o^{ne}m alterius; q^uo^{rum} hoc alter^um sem^{per} supponit
 aliunde cognit^{is} à Deo, nempe in se ipso, independent^{er} à det^{ra}xi^one alte
 rius obiecti.

1° R^{es}pondeo. P^{ro}missa hac p^{ro}bat^{io}ne, qu^{ia} est veluti ad homin^{em} 2° d^octo^{rum},
 1° Anzaga p^{ro}bo ab^{te}, n^o e^{ss}e n^o n^o d^ocentur ex eo q^uo^{rum} Deus cognoscat plura ob^{ject}a
 habentia connexion^{em} cy aliis; et p^{ro}pterea vnde p^{ro}veniat, q^uo^{rum} int^{er} Creat^{ur}as n^o
 possit cognoscere uny ob^{ject}o habens connexion^{em} cy alio, q^uo^{rum} ex hac cognitio^{ne}
 det^{ra}xi^one ad cogn^{it}o^{ne}m alterius. Et Ratio est, q^uo^{rum} int^{er} Creat^{ur}as est p^{ro}ba n^o n^o,

qu^{ia}

quod non potest se continere à producendo cognoscendo illius obiecti, quod sufficienter opponitur
est; cum autem quod cognoscendo obiecti habentis connexionem cum altero sufficienter opponatur
illud alteri, inde est, quod ex cognoscendo primi obiecti debet ad productionem cog-
nitionis secundae alteri: quod ratio non potest habere locum in Deo, qui suum cognoscendo
non producit, ac quidem non expectat ad cognoscendum obiectum aliam oppositionem,
aut derivationem distinctam à se ipsis, sed suum esse est actualiter cognitio omni-
um cognoscibilium: Unde licet cognitio prioris obiecti conexi cum alio sit de se
sufficiens derivatio ad cognoscendo posterioris obiecti, resque intellectus creati
non potest id probare siquod intellectus Divini, quod talis cognitio obiecti prioris
ipsa reperit. Deum actualiter cognoscendo alteri obiecti posteriori: ex parte
non potest hoc cognosci ex derivatione alterius: Cum autem Deus non possit aliam
deum cognoscendo habere talis obiecti posterioris, inde est, quod nunquam possit
cognoscere tale obiectum ex derivatione alterius. Sed conexio unius obiecti cum alio
non probat in Deo discursum, licet illi probat in intellectu creato. Et hinc patet
ad objectionem derivatam à paritate intellectus creati.

223

Probo deinde non esse naturam in Deo discursum propter 23 rationem
in objectionem tactam. Obiecta non sunt cognoscibilia à Deo 24 modo
se tenentur ex parte cognoscentis, qui dicit aliquam imperfectionem, sed modus cog-
noscendi per discursum dicit imperfectionem. Sed 25 hunc modum non sunt obiecta
à Deo cognoscibilia. Maxime evidens est. Modus 26, quod modus cognoscen-
di per discursum naturam dicit pluralitatem realem cognoscentis, et causalitatem uni-
us alterius, ut supra manet probatum. Et hinc patet, quod Deus non debet,
neque possit obiecta cognoscere modo discursivo, ut ostendunt adversa-
rii; quoniam obiecta à se cognoscibilia sunt modo discursivo saltem ab
intellectu creato.

224

Dicit iterum, notatis rationibus dicens non esse in Deo dis-
cursum formalem 27, 28, non vero idem dicens de discursu virtuali. Non
discursus virtualis non dicit multipliciter realem cognitionem, neque
realem causalitatem unius alterius, sed tantum multipliciter, et
causalitatem virtuales. in quo nulla apparet imperfectio; hinc enim
multiplicitas est abstrahit, et simpliciter vera unitas, et singularitas
realis, et illa causalitas simpliciter non est actualiter causalitas, dici-
t autem virtualis multiplicitas, et virtualis causalitas, quod tamen sit unitas

realiter cognis, & aliena ab omni causalitate p[ro]stat toty id, q[uo]d p[ro]stat
 statet si fuerit plures cognis, & una causaret ab altera in gene-
 re causy formalis motivy: & hanc causalitaty ita explicat Hezise
 p[ro] q[uo]d d[icitur] additionaly, It. si distinguerent realiter cognis e[ss]e,
cognis Creaturay, cognis e[ss]e d[icitur] ad cognitiony Creaturay,
in d[icitur] a. & si inter eas cognis daret vera dependentia, potius cog-
 nitio Creaty dependet a cognis e[ss]e, q[uam] e[ss]e o. In re auty nihil habet
 Cognis, q[uo]d p[ro]veniat ex discursu formali Creato, q[uam] inferre uny
 obty ex alio: & hoc p[ro]stat absq[ue] ulla multiplicitate, aut causalitate
 cognis.

De q[uo] discursus virtualis quomodoq[ue] explicet
 debet in primis hoc a parte rei habere, nempe uny cognoscere,
 & aliud ex illo cognito inferre; & hoc requit stare ut p[ro]bavimus
 sine vera multiplicitate, & causalitate cognis. q[uo] neg[ati]ve discursus
 virtualis p[ro]t stare sine vera multiplicitate, & causalitate cognis.
 & si p[ro]pter hoc implicat in Deo discursus formalis, p[ro]pter e[ss]e
 x[on]g implicabit virtualis. Itaq[ue] p[ro]t robust mey disputationis
 nitit in ostendenda implicatione, q[uo] d[icitur] in eo, q[uo]d p[ro]p[ri]e rea-
 liter cognis toty hoc p[ro]stat, nempe uny cognoscere, & aliud ex illo
 cognito inferre, q[uo]d iq[ue] p[ro]stat in superioribus. Quis Replicet,
 Deo n[on] cognoscere formaliter uny ex alio, & tanty virtualiter, & p[ro]pterea
 n[on] indigere multiplicitate cognis, & causalitate formalibus, & tanty vir-
 tualibus. De q[uo] q[uo]d n[on] vidi explicaty, nec credo explicari posse q[uo]d sit vir-
 tualiter cognoscere, aut inferre uny ex alio: nec video aliy disq[ui]s de
 re inter cognis e[ss]e & cognis Creaturay, q[uam] q[uo]d cognis e[ss]e de se esset
 sufficiens, ut Deo d[icitur] ad cognis Creaturay, cum quo Deo intelligeret
 et nos p[ro]ductiony actuy distinctory, n[on] auty e[ss]e (loquor X[risti] menty Sa-
 ty Hezise, & Ariaga, qui occidit, Deo cognoscere Cuius ex se ipso, n[on]
 in re ex Creaturis, n[on] utryq[ue] a me negat) hoc auty n[on] e[st], q[uo]d modo
 virtualiter discurreat, aut virtualiter uny inferat ex alio, ut patet.
 Si v[er]o ostendat, hoc e[ss]e virtualiter discurreere n[on] multy regnando in q[uo]d e[ss]e
 nomine.

Nec

116

Nec modus explicandi causalitatis, aut determinationis cognitionis Divinae
 diffinitur 1°; quia illa additionalis 1^a n^o est vera, & factio enim in nobis
 possunt dari duae cognitiones realiter distinctae, altera enim, altera creaturarum,
 quae una determinat ad alteram, si nimirum quilibet deat^{ur} immate ex ap-
 prehensione horum. Quae quidem in Deo cognitio est, & cognitio creaturarum sup-
 ponant realiter distinctae, n^o inde n^o inferretur, quod cognitio est & traheret ad
 cognitionem creaturarum. 2°; si licet illa additionalis foret vera, adhuc n^o sequitur
 quod de facto cognitio est & traheret ad aliam cognitionem etiam virtualiter. Ratio est,
 quod tunc in illa hypothese cognitio est n^o traheret secirca se id, quod modo
 habet in se, eam distinctam supadditam, & quae quidem dependens a priori,
 quae tunc supponeret in cognitione creaturarum. De facto n^o datur talis depen-
 dentia. De facto n^o determinat etiam virtualiter, quae in illa hypo-
 thesi traheret, quod evidenter patet in 2^a additionali, in qua supponit
 dependentiam inter eas cognitiones Divinas, quae modo n^o est: Unde in se inferret,
 quod modo datur talis dependentia etiam virtualis, sic enim arguitur: si daretur
 distinctio, aut dependentia inter eas cognitiones Divinas, utraque constitueret
 incognitum quidem; sed ex hoc n^o inferretur, quod cognitio Divina modo sit virtua-
 liter quidem. Ex eo quod tunc requiritur causalitas, vel dependentia
 inter eas cognitiones n^o potest inferri modo causalitas, vel dependentia vir-
 tualis.

Caput. 4°.

Non datur in Deo discursus formalis 2°
 modo nostrum concipiendi.

Hic solo factis adhuc probat ex dictis t^{er} in hac diff.
 quae in diff. 2^a probat quod 1° quod intellectus noster citra fictionem solo potest
 facere distinctionem rationis inter cognitionem est, & cognitionem creaturarum, ut
 dicta diff. 2^a permittimus, & probamus; quod enim ultra concipiat n^o
 caret fictione; sed sola distinctio rationis, ex eo quod cognitio Divina habet a par-
 te sui n^o potest constitui discursus formalis, etiam ratione nostra. Quae negat
 modo nostrum concipiendi datur in Deo discursus formalis. Contra est eviden-
 ter patet; quod in cognitione Divina quae est, & creaturas realiter cognoscit n^o
 solo dixerat ad discursus formalem distinctio cognitionis, sed etiam aliquid aliud.

qd soly additione distinctionis, quæ ponit ab intellu n pot resultare
 dicuntur formalis: patet evidenter con. qd ab ans, dicuntur formalis n
 valent scire in hoc, qd plures cognitiones attingant plura obta,
 Pultia requirit causalitas aliqua ~~dependentia~~, cum qd con
 no ~~independet~~ con obta ~~causalitas~~ cognitis, & dependentia unius qd alte-
 ra, sive qd una cognitio inferat ruy obty ex altero cognito. In cog-
 nitione D^a a parte rei n soly n dat distinctio, s^o neg dat ea causalita-
 tas, & dependentia, neg dat cognitio, quæ inferat ruy obty ex altero
 cognito. Et in tali cogne D^a n soly desiderat ad dicuntur formalis
 distinctio cogniti, s^o etiq aliq aliud. Max, emor dicitur syllogismi stat
 ex nra doctrina capituli precedentis. Con aut negari n pot.

18 Probat 2° dicitur ead ratio. si scire ponat distinctio
 realis inter cogne essy, & cogne creaturary, n resultabit in Deo dis-
 cursus formalis 24. 23. qd si supra id, qd de facto habet a parte rei cog-
 nitione D^a scire addat distinctio ronis n resultabit dicuntur formalis
 24. 203. Patet con, nq id imprimis, qd dicuntur formalis 24. 23 requi-
 rit a parte rei, requirit etiq rone nra dicuntur formalis 24. 23. mody nos-
 try sciendi. An qd si scire addat distinctio realis soly resulta-
 bit qd sint duæ realiter cogne, quarum una cognoscat essy, altera creat.
 s^o hoc n sufficit ad dicuntur formalis 24. 23. q. Constat id ans,
 qd ex sola distinct. reali n pot variari modus intellus tendendi,
 quæ modo habet cogne D^a creaturary; s^o ad constituendi dicuntur formalis
 debet illa cogne habere aliy mody intellus tendendi c^o creat.,
 nempe mody illativy, qd quæ eas inferat ex essy. s^o ex sola distinct.
 reali n pot resultare in scia D^a dicuntur formalis 24. 23. qd neg ex
 sola distinctione ronis pot resultare dicuntur formalis 24. 23. mody
 nry sciendi. Dunc sic, s^o intellectus noster absq^o fictione soly
 potet ponere in cogne D^a distinct. ronis. Et ab intellu nostro n pot
 Deo ponere dicuntur formalis 24. 203.

19 Probat 3° ead rdo: nq duplici modo potet stringere
 iste dicuntur formalis in Deo 24. 23. mody sciendi: vel quæ ab intellu

12
nō proveniret q̄ cognitio Creaturæ. Et ex detractione eī cognitio
vel quatenus intus noster ex fundo in se reciperet, cognitio Creaturæ
eī, aut quatenus eī ex detractione eī cognitio. In neutro modo
stringere pot̄ q̄ est. pro more quoad 19 partē, q̄ ab intus nō
soly pot̄ provenire distinctio scilicet inter eas cognēs, s̄ ex hac dicit̄
nō pot̄ provenire q̄ una cognitio sit ex detractione alterius q̄ ab intus
nostro, nō pot̄ provenire, q̄ cognitio Creaturæ sit ex detractione
eī cognitio. Max̄ t̄m̄ p̄m̄ fixim̄ à nobis alibi habita significat̄.
Max̄ p̄m̄, q̄ ut à tali distinctio proveniret detractione unius cognitio q̄ alteri
q̄, necesse erat, q̄ sola ea distinctio in se deficeret ad constituendū talē
detractionē, s̄ ad talē detractionē nō soly deficeret in se distinctio,
s̄ aliq̄ aliud, nempe causalitas, et dependentia unius cognitio q̄
alteri, quę causalitas, et dependentia, licet requiratur, et supponat disti
inctionē evidens ē existere in aliquo alio p̄ter distinctio, et supponat
tū et̄ in nobis duę cognēs disti, q̄ una dependat ab altera, vel
sit causa alterius. q̄ ex sola distinctio scilicet inter eas cognēs nō
proveniret, q̄ una cognitio sit ex detractione alterius.

20

pro quoad 29 p̄m̄. sicut intus recipiat cognitio Creaturæ
eī, aut quatenus eī ex detractione eī cognitio, nullū aliud fundū
à parte rei dat, nisi q̄ essā p̄ sit mediū proportionatū, et sufficiens
ut ex illo inferant Creaturę. Hoc fundamentū nō sufficit. q̄
pro more, et 1° ad hominē q̄ scilicet, et Ariana, et itē Cre
vunt mediū proportionatū, et sufficiens, ut ex illo inferat essā, vel
salty extā p̄. s̄ x̄ hoc ductores, ad huc nō pot̄ intellectus noster re
cipere Cognitio eī p̄ eī, aut quatenus eī ex detractione Creaturæ cognita
eī. q̄ neq̄ illud fundamentū sufficiet, ut recipiat cognitio Creaturæ eī,
aut quatenus eī ex detractione eī cognitio. pro 2° absolute. Illud fun
damentū nō sufficit ut à parte rei cognitio Creaturæ sit ex detractione
eī cognitio, ut ē evidens. q̄ nō sufficit, ut intellectus recipiat, cog
nitionē Creaturæ eī ex detractione eī cognitio. pro cog, q̄ intus citā
fictionē nō pot̄. Sabere fundamentū ad recipiendū in obiectis positive id, q̄

in ipso negat, negat pot ee. qd si illud n e fundy sufficiens, ut cognio crea-
 turae sit a parte rei ex detractione eius cogniti, negat exit fundy, ut illud sine
 fictione positive recipiat. Itaque ut supra diximus, solum pot habere intellec-
 tus noster fundy ad recipiendy id, qd e in obiecto, n recipiendo aliud, qd
 ety e, ordinario debet ee in obiecto; qd hoc sine fictione pot fieri;
 illud v n. pbo 3o egdy moy, qd licet intellectus noster videat esse D. 3.
 ee medy oppositionaty & se, & sufficiens, ut ex illo inferant Creaturay,
 adhuc tamen certo scit cogny D. 3. n posse inferre Crea ex detractione
 eius cogniti; qd implicat, qd una cognio D. a causet ad altera, ty ppter
 identitaty, ty ppter infinity illary & fictiony. qd illud n pot ee fundy
 sufficiens, ut positive recipiat unq cogny ee ex detractione alterius in Des.

Caput. 5. 3.

Obiectionum brevis expeditio.

Obiectiones 1. qd pique p adducendo dicuntur virtuali in Deo
 2. intellectio & volitio virtutis sunt idy a parte rei; P n obstante
 hac identitate, pot volitio D. ee ex detractione intellectionis. qd n obr-
 tante identitate inter cogny eius, & cogny creaturay, potest cognio
 creaturay ee ex detractione cognis eius. Consequentia patet a paritate,
 qd unq fundy ad negandq hanc detractionem e identitas realis inter
 eas cognes. qd si hoc fundy n arguit, negandq ee hanc detractionem in
 intellectione necq volitionis, negat arguet qd negandq ee in cognie eius res-
 pte cognis creaturay. Mot v n. qd Deus ex bonitate obli cognita
 movet ad illius amoy, & ex malitia obiecti cognita movet ad illi-
 us odij, aut displicentiy; P hoc intelligi n pot abiq eo, qd amor, vel
 odij sit ex determinatione cognis bonitatis, vel malitiy obiectory. qd

Constat, qd volitiones D. sent aliq motidy, P hoc ppo-
 nit qd cognie realiter identificaty cy talibus volitionibus. qd pot Deus mo-
 veri ad cogny unius obli qd motidy pposity p cognis realiter iden-
 tificaty cy alia cognie, ad qm movet. Constat v. qd obli movet
 intentionaliter ad aliquy cogny, sufficit qd tale obli distinguat a tali
 cognitione; P adhuc n e necesse, qd opponat qd cogny dity. qd qm cogn-
 nitio qd qm opponit eia identificat cy cognie creaty, adhuc potest erra

223
 cognita. movetur ad cognoscendum Creaturam. Motus enim non obicit motum
 quod cognitio movetur ad aliquid cognoscendum. quod tale obicit cognoscatur
 nitionem distinctam, vel indistinctam. quod accidens est extra essentiam obicit motum
 Res negando motum; falsum enim est, quod volitio dicitur
 ex determinatione intellectus, quod non habet principium activum suum, nisi
 habere principium, aut causam suam principium motum; causa enim motiva non
 exercet, nisi juncta cum principio activo, neque finis movetur ad eligendum
 medium, nisi medium effective fiat ex determinatione finis. Iste volitio dicitur
 bet principium activum sui. quod neque potest habere principium, aut causam suam principium
 finem. Quoniam quod habet causam motum sui ab illa dependet a principio
 in suo esse; Iste volitio dicitur a nullo dependet a priori in suo esse. quod non
 bet causam suam motum. Itaque verum est, quod amor dicitur esse
 test esse sine cognitione eiusdem esse; hoc tamen non est ab illa cognitione depen-
 dere a priori; quod est cognitio dicitur esse sine amore eiusdem
 esse, quod propterea cognitio eius dependet a priori ab amore eiusdem esse
 Dicitur quod esse cognoscere, quod amare, et propterea amor dependet a priori
 a cognitione, et non vice versa. Iste nego in Deo esse prius unum, quod aliud, utriusque enim
 est simul. Patet. Non ideo in Creaturis est prius cognoscere, quod amare
 Creaturam ex cognitione determinatur ad amorem. quod nisi probetur, Deum ex cogni-
 tione eius determinari ad eius amorem, non poterit probare in Deo prius
 cognoscere, quod amare: si autem ex eo, quod sit in ipso prius cognoscere, quod
 amare, probetur determinationem, et ex hac determinatione probatur eorum prioritas
 circuitu ambulationis non sine viro.

224
 Hinc patet ad probationem illius minoris; dico enim Deum
 amare bonitatem obiecti cognitam, odio habere malitiam obiecti cognitam
 non autem prius moveri ad amorem, vel odium ex bonitate, vel malitia obiecti
 cognita, quod hoc dicit causalitatem obiecti, et cognitio quod amor vel odium
 verum dependentem a priori, quod repugnat volitioni Dei. Unde fit, quod
 neque volitio Dei possit esse ex determinatione cognitae. Ad probationem
 nego quod volitiones Dei prius habeant aliquid motum; Iste tamen habent obiectum
 formale, nimirum amor bet quod obicit finali bonitatem, et odium malitiam; sed
 enim finalitates sunt, quae immediate terminant verum amorem vel odium.

Itaq; solum actiones Dei ad extra, aut foris productiones ad intra possunt habere obiectum proprium motum, & quo in materia desolunt. Latius agemus. Ad 23. estimationem nego etiam magis, quod alterius necessitas est, quod cognitio quod quod ponit obiectum intentionaliter movens distinguat a cognita ad quam movet, alioquin intelligi non potest quomodo tale obiectum intentionaliter moveat ad cognita, vel quomodo cognitio dependeat a priori a tali obiecto cognito. Ad quod 24. movi, quatenus nobis adveniat, fateor obiectum motum esse illud, quod cognitum movet ad aliud cognoscendum; nego tamen, quod possit movere nisi ponat quod cognitum distinctum ab illa cognita ad quam movet; quod nisi cognita distinguant inter se, non potest dari causalitas unius quod alteri.

Obicitur 2. de dicuntur formales 2. rationes. Cognita D. distinguuntur 2. rationibus quod denominationibus extrinsecis a nostris cognitis creatis; quod 1. est unum esse intentionale, quod est in nostro intellectu cum cognita D. distinguuntur ab alio esse intentionali cum cognita D. quod simili modo poterit dari causalitas, & dependentia 2. rationibus inter cognita D. quod denominationibus extrinsecis a nostris cognitis creatis. Ex contra; quod est unum esse intentionale cognitum D. cum creaturas, quod est in nostro intellectu, fit realiter ex determinatione alterius esse intentionalis cognitum D. cum esse; nam ex eo, quod ego cognoscam cognitum D. circa meum esse, movetur, ac determinatur ad cognoscendum quod cognitum Dei cum creaturas; quod video, Deum non posse cognoscere meum esse, quod etiam cognoscat creaturas: unde hoc causalitas, quod proprie, essentie exercet in nostris cognitis, dicitur extrinsecis, seu quod denominationibus extrinsecis a cognita D. Quia dicitur causari intentionaliter 2. rationibus nostris ab altera, quatenus videlicet esse intentionale unius vere causat intentionaliter ab esse intentionali alterius.

Respondeo, cognita D. distinguuntur 2. rationibus quod denominationibus extrinsecis a nostris cognitis, non per se, quod unum esse intentionale cognitionis D. distinguat ab alio esse intentionali eiusdem cognitionis, ut ostendit argutus; quod unum esse intentionale est simile alteri, seu non equivaleat alteri esse intentionali; nego tamen, sine posse dicitur paritatem ad ponendum inter cognita D. causalitatem aliquam 2. rationibus, si ponimus distinctionem etiam 2. rationibus. Ratio disparitatis est quod non omnia preta, que realiter, essentie conveniunt nostris cognitis, possunt applicari etiam quod denominationibus extrinsecis, aut cy addito.

et post cognoscentis.

28 Hinc fit planè d' Alexiza, in obto cogniti D. n' reperiunt
 determinationes actualis obiectivis; quæ ipsa cognitio D. n' e' formalis determinatio:
 s' solum reperiunt determinationes obiectivæ remotæ, et absolute, s' demtaxat
 quæ e' de se, et quæ reduci n' pot' ad actus quæ usque intellectus Divini: quæ lon-
 gissime abest à constituendo discursu finali, et ipsi addat distinctio quæ intellectus
 nostris inter eas cognos D. n' quæzera distinctio n' pot' facere, quæ potentia
 remotissima reducat ad actus. Nec magis placet, quæ addit sic auctor, ut
 distinctioz rationis inter cognos Divinas facere, quæ una cognitio sit prior, et alte-
 ra posterior; et posterior sit deducta ex alia ratione nra; quæ distinctio solum
 potest facere distinctas eas cognos, et in hoc sunt omnino æquales, et differen-
 tia, quæ inter ipsas dat, n' provenit à distinctione, s' ab eo, quæ obiectis unius
 dicit connexionem cum obto alterius, et n' e' q' à distinctione n' pot' provenire
 quæ una cognitio sit prior, et altera posterior, aut quæ hęc deductat quodammodo
 ex alia. Viget efficaciter: quæ una cognitio obiecti conexi, et altera n' conexi,
 n' facit, quæ hęc sit posterior, et altera prior. Et hęc potest distinctioz rationis
 n' existit una prior, et altera posterior. pro aut. Hęc prioritas ut sit ad
 se debet e' ordine causalitatis; s' quæ una sit cognitio obiecti conexi, et alte-
 ra in conexi, n' facit, quæ hęc causet ab alia actualiter, ut patet; quæ potest
 dari duæ cognos creatæ realiter dist' cum uny obiecti conexi, et altera n' indi-
 ce conexi, quæ una causet ab alia actualiter, aut constituant discursu fina-
 li; si nimirum 1º Seat cognitio obiecti in conexi, et postea seat cognitio ob-
 iecti conexi cum 1º quæ neg' faciet, quæ una cognitio sit prior, et altera posterior.

29 Dicitur prius à nobis deigi, cognitio Dei tendere ad uny eiq, et
 postea tendere ad creaturas; ac posterea cognitio creaturarum scipi, quasi
 deducta ex cognos eius; quæ cognitio unius obiecti sequit post cognos
 alterius conexi cum illo; 2º deditur ex 1º s' d' e' quælibet cognitio e'
 simul realiter in Deo. 3º sine fundo d'ignimus prius e' uny, quæ
 altera. Rursum libere e' mihi absq' ulla prius fictione prius scipi-
 gere in Deo cognitionem creaturarum, et postea cognitio eius, vel e' d' quæ
 n' e' maius fundy ad uny quæ ad aliud. 3º demus à nobis natio prius
 scipi cognitio eius, et postea cognitio creaturæ, quæ inde, nego adhuc uny scipi
 quasi deducta ex alia, quæ ad hoc n' sufficit quæ una sit prius et hęc
 in

in tempore reali qm altera, & resp qd una sit prior qm
ca ordine causalitatis.

230

Ad probationem igit qm format Hezise cap. 5. dicit
5. In nego mox e' eni imperfectio in eo, qd Deus cognoscat
Creaturas ex e'ia, ut manet qd dicit. Ad probationem mox dicit, sup
cientis imperfectio e' in eo, qd una cognitio formalis supponat rati
na ad alig: qd hoc suppositio n' pot e', nisi ordine causalitatis,
ut sic n' pot abstrahi a vera dependentia, & sequenter negat imper
fectione. Nec exempla allata alig p'bant, qd abig funde dicit,
qd intellectio d' supponit ad volitione, aut qd dicit in Deo p'p
attributa, que supponant e'ia, vel abta supponi ad relativa. e'
qm'is in hoc n' daret imperfectio, sufficeret ad denegand' tal
modi cognoscendi, qd ille n' pot intelligi sine causalitate unius cog
nitionis q' altera: que cu in Deo n' sit realiter, si dixerat n' pot ab
intellectu n'ra sine fictione.

Disputatio. 5.

An scia Dei indivisibilis sit rone n'ra
in plures formalitates?

Dissas h'c p'prie spectare videbat ad mat. 3. & attributa
ubi de distinctione p'fectionu' p'ordinari inter se sunt disputant Theologi
& q' n' speciales rones occurrunt circa scia p'p' que doct' gen'ralib' tra
denda intertexturare vident, de e'ia q' d' d' d' h'c specialiter di
cutere n' sine alioy exemplo.

Caput. 14.

Status controversie, ac Doct'ry opinionis

231
supponit dissas h'c scia p'p' e' simplicissima, & indivisi
bilis realiter, q' unico intuitu cuncta cognoscibilia p'ingit, ac penetrat.

¶ à nullo catholico negabit, nec hinc imposturè surcitanda è illa
 istius methaphisica, quæ disputat an distinctiõis rationi sit scivita scia-
 litatis ex parte obiecti, vel tanty id ipsimoy obij direximode attingat per
 diversa notata; qd hinc disputatio omninif è oibus obiectis, quæ ratione ma distin-
 gunt, nec aliq' speciale habet cõsciz D.3. Resolvenda igit' è distictio x' curusq'
 pna alibi tutata; Notia auty opinio è, quæ negat omnino scivitas ob-
 iectivas, et solum admittit distinctionis generis diversa notata, vel alio modo
 solum se tenente ex parte actus cõsciz obiecty, n' qd æquivalentiy inter se. In
 quo pundo vidi plures acriter deestare de solis verbis.

Nec è dubitatio de illa minutissima distinctione, eque
 vix tale nomen meret, qm dicunt rationi ratiocinantis, quæ scivite existit
 in eo, qd id ipsimoy obij, et in ordine ad omnia sua notata, id magis,
 id minus clare attingat q distinctas cognos, ut cy scigit' de finity, et de ob.
 q' actus è sciz D.3. p' Sicutemodi cognos distinctas à nobis posse scipi. Roga-
 mus igit' an cy fundamento in re, et ratione ratiocinata possimus in scia
 Dei distinguere plures scialitates, vel cognos, quarum una ferat' ad uny obij,
 et altera ad aliud distincty: sicut distinguimus in creatis animalia reali,
 et in divin' uny attributy ab alio, v.g. iustitiz à misericordia.

¶ Opinio part' negativæ suæ, et existimat, omnes actus D.3.
 sciz coagulari in unicy, et simplicissimay scialitate. Ita P. Montoria disp.
 2. sect. 4. n. 6. qm' postea n. 11. aliquam distincty rationi rationis admittat
 et videlicet, quæ è tanty generis diversa notata. ppter qd part' sibi statim
 vocat Montoria à P. Alarcon mox citando; qd immerito, qd aliud in-
 telligit sic auctor q distincty in plures scialitates, et aliud q distinctionis
 generis notata; et ita absq' inrequenti nota potuit uny negare, et altery sce-
 dere. De quo aliq' infra dicemus. Ego part' sequit' Alarcon tract. 2. disp.
 1. cap. 3. n. 3. q' qua citat P. Thomaz, Scoty, P. P. Suarez, et Barquez
 licet Sunc ultimay et oppota sent. citaty reperig. It' P. Arzabal disp. 29.
 cap. 3. citat etig' P. Alexize disp. 2. cap. 2. n. 6. et sequentibus, s' ubi
 nihil expre de hoc pundo attingit.

¶ Opinio stat q parte affirmativa. Ita Durandus in 1. d. d.
 39. q. 4. Silius lib. 2. de attributis, et pfectionibus Divini tract. 6.
 cap. 8. n. 9. et plures ingeniosi Magistri ex Recentioribus. P' animat-
 vextendy è aliquos etig' ex iis, qui negant distict. scivitas ex p' obiecti,
 aliq' inicy admittere distincty scivitas scialitates, qm distinguunt à distinct.

peru

generis notata. Hæc autem distinctio ita explicat à quodam Decretore:
 Presertim igitur dicitur scissura scissuræ appellari si ex parte obiecti fiat
 scissura, aut exerceat distinctio, hoc enim quædam, Simpliciter est, si pro-
 pterita hac scissione sunt in obiecto plures formalitates, quæ antea non erant
 scilicet distinctæ; si tantum virtualiter, seu fundamentaliter, non scilicet distinctæ
 adequatè intus ipsi obiecto, si forma, quæ dicuntur plures est partem intus
 et partem extra obiecto ipsi, distinctio in genere notata fit, si intellectus
 suo actu totam perfectionem obiecti exhaustit; non tamen in ordine ad omnes terminos,
 ad quos est; si inadequatio attingentis fit in ordine ad terminos; non vero in ordine ad
 ipsius obiecti directam referentiam: tali generis distinctionis, ait, distinguitur in proposito phi-
 sico materializationis ab informatione; scilicet scilicet unio est, quæ dicitur
 respicit formam unientis materiam, dicitur informatio; dicitur vero respicit materiam, ut
 recipientem formam dicitur materializatio.

234

Quia hæc doctrina adhuc subobscura videtur magis se explicat in
 sequentibus doctus sic Decretore tradens firmam regulam, ut dignoscamus, quæ
 sit distinctio scissura, quæ si non sit, si tantum generis terminos, et notata: quæ
 intus quantumvis aggeret multitudinem notatorum non plures cognoscit de entitate
 aut perfectione obiecti, quam antea; si solum igitur cognoscit subdiversionem denotationis
 huius notatorum. Verum quæ unio dicitur esse materializationis, non diversam perfec-
 tionem agnoscit in unione, quam si dixerit illud esse informationem; quæ tota perfec-
 tio unionis ita exhaustit per 3. igitur; ut per 2. nihil amplius de ipsa attingat;
 si solum dixerimur fiat in eo, quæ afferant termini transmutati
 esse, qui afferat per subito, afferat postea per forma; si cy scipimus
 dicitur à Thebis ad Athenas, dicitur d. e. igitur dicitur scipimus; quæ transmutatio
 terminorum eorum nihil novum addit in via, tunc vero fit distinctio scissura, quæ est
 novum notatum, quæ attingit, arguit etiam novam perfectionem in obiecto, signum quippe te per cognoscit
 inadequatam scissuram obiecti. Verum prius dixerat Sominus in ordine ad sensationem
 postea dicitur in ordine ad rationem; quæ novam perfectionem dicitur, quam antea non cognos-
 cebat; quæ postea Sominus rationati, non est utique coniungi; sed vero, si
 reali respectu in illos ferri;

qui auerit, Sominus est animal rationale, maiorem perfectionem dicitur dicit, ac si solum
 auerit, illy est animal.

Hæc

è in scia D^o distinctionis zonis multo generi notata, & tota questione est de
 distinctione scivira scialitatis, hanc negari ab auctoribus partis negativae,
 scilicet v^o ab auctoribus partis affirmativae, hanc partem affirmativam ipse tractat, & q^o
 vidit, questione scilicet de differentia distinctionis scivirae, & distinctionis ge-
 neris notata potius è metaphysicis, qm theologicis; ut ab illa in puncto the-
 ologico abstracta daret, amovisset se tandem rogare, an distinguant actus D^o scivirae
 zonis notata ex fundamento in se, ea zonis, qua alia attributa distinguunt
 inter se; Van it intus reperit fundamentum, ut in cognè indivisibili Syno-
 tetica cuata distinguat unam categoricam ab alia sic in cognè D^o det id
 fundamentum, ut intus notet distinguat unam affirmativam ab alia, quae interro-
 gatio sine dubio abstracta ab eo, q^o talis distinctio sit, vel n^o sit scivira.

Caput. 2y.

Sentiendy sit de hac diversitate distinctionum nuper
 explicata?

Omnia scilicet quæstio, in qua modo versamur abstracta ab
 hoc puncto de diversitate illarum distinctionum, exponit independentem ab illo
 scilicet; nihilominus, q^o tunc pot^o stinere doctrinam, operentur duxi Sicut Pre-
 zertioris placitum examinare. Dicam igitur quæ placent, quæ v^o displicent in doc-
 trina relatâ. E in primis fatetur, aliqua è notata, quæ n^o appingunt
 obiecto aliquam perfectionem intus, ex eo q^o ad illa referant, vel in ordine ad illa
 scilicet, q^o ty in creatis, ty in Divinis demonstrari pot^o. In creatis q^o n^o
 ex eo q^o unum alby scilicet simile alteri, vel ad aliud alby referat n^o ac-
 crescit 1° albo aliqua perfectio intus, etig 2y modo notæ scilicet, qm n^o
 haberet etig anteqm ita scilicet, q^o q^o unum alby sit simile alteri, vel in or-
 dine ad aliud scilicet, nihil addit in mea, & meliori sent^o, q^o tunc scilicet
 va primi albi in è talis, qm ext^o alterius albi; & ext^o alterius albi n^o
 ponit, neq^o arguit in 1° albo novam perfectionem intus. q^o ex eo q^o unum alby scilicet
 in ordine ad aliud n^o accrescit 1° albo aliqua perfectio intus, etig 2y modo scilicet
 endi, qm n^o haberet etig anteqm ita scilicet. Id^o dicendy è de aliis & nomi-
 nationibus dext^o, sinist^o, primi, distantis est.

Hinc infero, n^o fieri distinctionem zonis scilicet acty, q^o quæ scilicet
 unum alby n^o referendo illud ad alterum alby, cui realiter coexistit, & cui reali-
 ter è simile. Ratio è, q^o q^o talis acty n^o solum realiter attingo, & etig scilicet

explico totam perfectionem in se illius albi: licet enim illud non referam in ordine
ad aliud alby, hoc tamen in se referat, quod talis relatio non est perfectio in se primi
albi, nec requirit ad penetrandum totam perfectionem illius; actus autem, qui explicat
totam perfectionem in se obiecti non potest facere distinctionem in tali obiecto

238

Dicitur. Illud alby se ipsa est simile alteri, quod realiter alteri
albo coexistit; sed quod illy actus non recipit ut simile. Quod quod illy actus non recipit
non recipit. Sed hoc est, quod distinctio non recipit, quod recipit obiectum non explicando
aliquid gratum quod tale obiectum habet a parte rei. Hic obiectio postulatur ut expli-
cetur amplius nobis doctus: Aliud est id, quod est simile, et aliud est esse, quod
habet id quod est simile; sed id, quod est simile non sit simile se ipsum per se et
tunc; sed quod aliud realiter distinctum; tamen per distinctum in se talis esse, non possunt
in ea deo realiter distinguere saltem inaequale. Quod id, quod est simile per se non
distinguit a se ipso, quod non est simile; nam id ipsum, quod modo est simile; possunt
esse simile, quod fieri possent si simile, et dissimile distinguerent in se realiter; quod
potest esse id, quod aliquando a se fuit distinctum realiter. Debet quod dicendum quod simile, quod
simile est. Sed aliquid esse accidentale realiter distinctum ab illo esse, quod habebat quod non e-
rat simile; et propterea non potest in eodem instanti verificari de hoc albo, quod sit
simile, et quod sit non simile; non quod simile, et non simile inter se distinguantur realiter
sed quod simile habet aliud alby sibi coexistens; et non simile illud non habet; et in eodem
instanti id alby habet, et non habet aliud sibi coexistens.

239

Ex hoc deduco doctus meo iudicio manifestum, quod sit et hoc alby
quod realiter est simile alteri non est realiter distinctum a se ipso, quando non exat simile,
ita quod recipit, vel refertur quod intellectus ad alterum alby, non recipit ut distinctum a se
ipso quod non recipiat eum tali relatione: Et sicut hoc alby, quando est simile alteri,
realiter habet esse realiter distinctum ab eo esse, quod habebat, quod non exat simile; ita quod per
intellectus recipit in ordine ad alterum alby, recipit se esse aliud esse distinctum estig rea-
liter ab eo esse, quod recipiat se esse, quod non referebat ad alterum alby. Dico igitur
quod intellectus non distinguere; quando recipiat alby, eo non explicato ut simili alteri:
sive recipiat ut alby, sive recipiat ut simile in albedine eadem perfectio in se
obiecti directi explicat per quolibet ex illis scriptis; et solum est differentia in eo, quod
unus optus attingit in obliquo extra alterius albi; alius vero eorum existentis non
attingit; ex eo autem quod attingat, vel non attingat extra alterius albi, non ponit, nec
aufert, estig intentionaliter aliquam perfectionem in se in ipso albo; ita quod sit, vel
non sit realiter alterum alby non ponit, nec aufert realiter aliquam perfectionem in se in

al

albo: rursus neq[ue] intellectus distinguit e[um] albi ab e[um] simili in albedine,
 Hæc duo e[ss]e distincta sunt à parte rei ante operationem intus; etiq[ue] sunt
 distincta; sive q[ui]s hoc alby ea duo e[ss]e simul set; n[on] quæ supponunt realiter
 distincta, n[on] possunt appellari distincta q[ui] intellectus: Ad summy dabit quæ
 de separatio q[ui] intellectus illorum duorum e[ss]e; q[ui] ex à parte rei coexistant; n[on] t[ame]n
 coexistunt intentionaliter, sive q[ui] intellectus; ita dicunt illa duo e[ss]e separata
 2^a ratione; n[on] v[er]o distincta 2^a ratione; n[on] it[er]um ea, quæ sunt realiter id[em], sunt
 distincta 2^a ratione; si unus recipiat sine altero, ita quæ sunt realiter coexis-
 tentia possunt fieri n[on] coexistentia, sive separata 2^a ratione, si similiter
 unus recipiat altero n[on] secundo.

Nunc in forma ad objectionem Reo distinctione maioris: illud
 alby supra e[ss]e simile alteri q[ui] supmet entitatem, et perfectionem scilicet nego magis;
 q[ui] aliq[ui]d à se distinctum, et tibi extrinsecum, saltem partialiter cedo magis, deinde deesse
 mori, nego cog; ad huius probationem distinguo ans: distinctio rationis fit q[ui] recipit
 ob[jectum] n[on] explicando aliq[ui]d præter, q[ui] tale ob[jectum] habet à parte rei scilicet q[ui] supmet
 intus entitatem, et perfectionem cedo ans; q[ui] aliq[ui]d à se distinctum, et tibi extrinsecum
 saltem partialiter nego ans. Itaq[ue] ex hoc alby n[on] sit simile alteri scilicet q[ui] supmet
 entitatem, q[ui] aliq[ui]d extrinsecum; quoniam n[on] recipiat ex hoc præter simile, nisi sicut
 perfectionis intus relinquit recipiendum, aut explicandum q[ui] alteri actus, quo reci-
 piat ut simile; licet relinquit recipiendum aliq[ui]d extrinsecum, q[ui] n[on] pertinet ad p[er]-
 fectionem huius albi; hoc autem extrinsecum n[on] e[ss]e id[em] ex hoc albo; et ideo n[on] fit dis-
 tinctio rationis. Hæc n[on] fit nisi quando n[on] explicat aliq[ui]d, q[ui] e[ss]e id[em] ex eo, q[ui] recipit.

Uterius deducto hanc distinctionem actus soly generis notata
 n[on] e[ss]e p[ro]p[ri]e distinctionem rationis; in quo duplicet q[ui] dicitur Recentior; qui ex hoc
 nomine appellat. q[ui]o: q[ui] vel q[ui] ex distinctionem denominat ob[jectum] directum ratione
 distinctum à se ipso, vel non hoc, q[ui] supra notata denominant ratione distincta
 inter se. Neutrum e[ss]e verum. q[ui]o magis quoad primam p[ar]tem, q[ui] sive ob[jectum] direc-
 tum referat ad notata, sive n[on] referat, nihil magis, vel minus explicat
 de perfectione intus talis ob[jecti]; supponimus eni[m] ea notata eiu[s]modi e[ss]e
 ut n[on] arguantur maiore, aut diverse perfectionem in ob[jecto] directo. q[ui]o
 q[ui] ex distinctionem actus n[on] denominat ob[jectum] directum ratione distinctum à se
 ipso. Id[em] stat, q[ui] si duo actus, quorum alter referat ob[jectum] directum ad talia no-
 tata, et alter n[on] referat, sunt omnino æquivalentes in explicanda perfectione
 intus ob[jecti] directi, ex uno n[on] explicat diverse perfectionem, ac alter; licet eni[m]

unus explicet ea notata, alter n̄ explicet, hoc in nihil refert, quia notata n̄ pertinent ad perfectionem intrinsecam obiecti directi, ut suppono; s̄ q̄ actualiter equivalentes n̄ potest fieri distinctio rationis. q̄. Probo quoad 2° partem signata notata sunt à parte r̄ distincta, q̄ n̄ denotant rationem distinctam per eos actus.

242

Id, q̄ si vidimus in creatis potest etiam demonstrari in Divinis, ratio scilicet D^a ex eo, q̄ actualiter cognoscit Petrum existentem v̄g. n̄ scit novam perfectionem intrinsecam, qm̄ n̄ sciret, etiam si n̄ cognosceret actualiter Petrum existentem; q̄ si verum dicit n̄ exteet scia D^a illy n̄ cognosceret existentem absq̄ defectu alicuius r̄ perfectionis intrinsecae. Unde sive refertur ad intellectum, scia D^a ad Petrum existentem, sive n̄ refertur nihil magis, vel minus explicat perfectionem intrinsecam D^a scilicet: ac propterea n̄ fit distinctio rationis per eos actus; idem dicendum erit de pluribus aliis denotationibus, quae Deo extrinsecè possunt competere.

Maxiam non tetigit primy peccatum.

243 Hoc defendi, hoc defendo, hoc defendam; hoc expugnabo, expugnabo v̄g. ad mortem duplici obstrictus voto, sive unico bis repetito, et ob huius oportunitate defensionis firmitate Sacilitate meo munio sigillo. Anno à partu Virginis 1657. mensis Decembris die 13. ioris.

Sexus minimus sextorū
Beaty Virginis Marię.

Maximus de Ascarotta

Ex dictis concludo n̄ eī aliam distinctam rationem p̄ter illam, quae fit in ordine ad diversa notata, quae arguant, vel explicent diversam perfectionem in obiecto directo; Sane autem n̄ bene appellari possunt; si eo nomine signentur aliqua p̄sentia facta in ipsomet obiecto directo, ut cuius locutionibus n̄ obscurum intinuat p̄dictus Recensor. Itaq̄ q̄ scilicet hoc in ordine ad sensum, et oportet scilicet in ordine ad rationem q̄ v̄g. n̄ scilicet de novo in hoc aliam perfectionem, qm̄ q̄ 1^a n̄ cognoscebam, hoc enim ē agere saltem, et solum docet ab auctoribus p̄sistentibus finalitates ex parte ipsius obiecti; s̄ q̄ secundum actum scilicet eodē individuali perfectionem, qm̄ antea q̄ primy actum vere cognoscebam; illy t̄ explicando in ordine ad diversos terminos in ordine

ad quos eadē perfectione n̄ explicabam p̄ 24. acty, p̄pterea numq̄m cadendy
 ē, q̄ inadequatio attingentiē fit in ordine ad ob̄y directe representaty;
 sive notata arguant perfectione novy in ob̄ecto directo, sive n̄ arguant;
 semper inadequatio attingentiē se h̄t in ordine ad terminy: quatuor una cognio
 v̄x n̄ attingit terminos, quos altera attingit; utiq̄ t̄ etiq̄ d̄m̄v̄e totq̄ in t̄q̄
 perfectione ob̄iecti directi attingit realiter, t̄ n̄ explicat in ordine ad ōst̄ios, ad quos
 explicari p̄t.

14 Dicit, q̄ nulla diversitas dat̄, sive ob̄y directy referat̄ ad notata,
 quy arguent novy perfectione in ip̄o, sive referat̄ ad alia; quy novy p̄fect̄ n̄ ar-
 guent. Ex, q̄ in utroq̄ casu attingit tota p̄fectio ob̄iecti directi q̄nta, q̄nta est,
 ob̄y dat̄ diversitas in attingentiā notatay. P̄autē sciūe diversa notata at-
 tingant̄ n̄ ponit distinctione in ob̄ecto directo; q̄q̄ illy cognēs erunt p̄quiva-
 lentes in ordine ad ob̄y directy, licet n̄ sint p̄quivalentes in ordine ad no-
 tata; et ut distinctio rōis fiat in ob̄ecto directo, cognēs p̄ quas fit; debent
 eī n̄ p̄quivalentes in ordine ad ip̄y ob̄iecty directy.

15 R̄onē negando cog; q̄ licet in utroq̄ casu tota p̄fectio intrīa
 ob̄iecti directi attingat; maxima manet adhuc diversitas; n̄q̄ ob̄y directy re-
 fert̄ ad notata, quy in ip̄o arguent novy perfectione p̄pter resp̄y v̄xy, et realy
 quy dicit ad illa; tunc explicat̄ magis tota p̄fectio intrīa ob̄iecti; q̄ d̄o v̄o
 refert̄ ad alia notata, ad quy nully dicit v̄xy resp̄cty; non p̄pterea
 explicat̄ magis tota p̄fectio intrīnseca illius ob̄iecti directi; q̄ t̄ v̄e,
 q̄ sive coniungat ob̄y directy, sive n̄ coniungat cy alio ext̄o, ad q̄ nully dicit or-
 dinē realy, n̄ p̄pterea ē melius, vel p̄fectius intrī. Itaq̄ in duobus h̄is actib̄
 Somo ē animal; Somo ē r̄oalis, duply diversitatē r̄exio, 1^a ē, q̄ cognio aīal
 attingit v̄x, et realiter notat̄ r̄enerationis, q̄ v̄x, et realiter n̄ attingit cognio
 r̄oalis, 2^a ē, q̄ cognio r̄oalis attingit v̄x, et realiter r̄ationinū, q̄ v̄x, et realiter
 n̄ attingit cognio aīal. 2^a ē, q̄ cognio animal explicat̄ perfectione intrīa d̄oī
 aliter longē, q̄m explicat̄ cognio r̄oalis, tunc sic d̄ctio rōis n̄ fit sciūe p̄ 13.
 disty, q̄ sp̄. etiq̄ dat̄, q̄ notata n̄ respiciunt intrīe ab ob̄o directo, n̄q̄ ar-
 guent diversa perfectione in illo. Sit q̄ p̄ 23 disty distinctio, quy dist̄a n̄ r̄e-
 fert̄, q̄ refert̄ ob̄y directy ad notata ext̄a, d̄n̄ arguentia perfectione in ip̄o.
 Ratio à priori ē, q̄ intrīa p̄fectio rei n̄ magis explicat̄ ex eo, q̄ sp̄aret cy alia,
 ad q̄m nully dicit resp̄y. Caput. 33. quy d̄q̄ utilia p̄ quystionis r̄esolutio-
 ne.

Quaedam utilia ad resolutionem questionis.

246

Poeta Sicut Capite dicitur ad dirigendy opinionem, qui patet
 ty in hac diffate, ty in sibus Theologicis auditorum animos, dementy ptebat. In
 gono 1.º duplex opus posse à nobis attingi aliq' graty Divy, altero adequato, alte-
 ro inadequato: Hec auty distinctio, seu diversitas n' videt in eo, q' unus conceptus rea-
 liter attingat toty illud graty, & alter n' toty realiter attingat, s' part' illius
 detaxat; hoc enj e' imsole, ut p'badimus in metaphisica 2.º Fructus scien-
 ty ex p' obiecti: Considerat q' in eo, q' opus adequatus explicat clarè toty pfecty
 obiecti in ordine ad terminos, quos essentialiter respicit, vel qui narii sunt ad taly
 pfectiony explicand'y; inadequatus v' licet realiter attingat toty pfectiony ob-
 n' tñ illy toty explicat in ordine ad terminos, quos essentialiter respicit, vel
 qui narii sunt ad taly pfectiony explicand'y.

247

Hec adequatio, vel inadequatio, aut pot' e' realis, aut formalis
 realy dico, q' opaxat cy obto secundy q' e' in se: ita ut si conceptus noster expli-
 cet toty pfectiony, qm' obty realiter. Sed sibi inteq, e'identificaty, dicat' ade-
 quare obty adequatione reali; si v' n' explicet toty illy pfectiony, dicat' n' a-
 dequare obty n' adequatione, sive inadequatione reali. Formaly adequati-
 ony, vel inadequationy appello, q' opaxat cy obto, n' 2y toty q' e' in se, s'
 tanty 2y q' tale graty explicitè impoxtat, sive 2y q' opendit cy aliis enti-
 bus, cy quibus univoce evenit: itaut si conceptus noster explicat toty pfectiony
 qm' obty explicitè impoxtat 2y q' e' scieny in mente nostra, sive 2y q' open-
 dit cy aliis entibus, cy q' univoce evenit, qm' n' n' explicat toty pfectiony
 qm' realiter. Sed sibi inteq, e'identificaty, dicat' adequare obty adequatione
 formalis; si v' n' explicat toty illy pfectiony modo dicto dicat' n' adequare ob-
 ty, n' soty inadequatione reali, s' etiq' formalis. Pot' auty stringere q' unus
 opus adequat obiecty, sive graty obty adequatione formalis, e' n' adequatione
 reali, n' tñ e' d'; nq' adequatio formalis n' inferat adequationy realy; adequati-
 v' realis inferat adequationy formalis: similiter inadequatio realis pot' haxè cy ad-
 quatione, e' inadequatione formalis; at v' inadequatio realis licet possit haxè
 cy inadequatione reali, e' illy inferat, n' pot' haxè cy adequatione reali, ut
 patet.

248

Explico dicty exemplis. Incipio Dominus scieny ut aral, ite opus

e inadequatus q' hominis n' s'oly inadequatione reali, s' etig' formali;
 q' neg' explicat tota perfectione, qm' homo habet in se sibi int'q, e identificate,
 neg' explicat tota perfectione, qm' homo expliciti importat, 2y q' confundit cy
 aliis hominibus, cy q' univoca venit. 2o vero scijs cy q' hominis ut aial
 reale ite optus e adequatus q' hominis adequatione formali n' auty a de-
 quatione reali; quia licet explicat tota perfectione hominis secundum
 q' e scijs in mente nra, e 2y q' confundit cy omnibus hominibus
 e ex hac parte seat adequatione formale, tn' n' explicat tota pfecte,
 qm' homo a parte rei habet sibi int'q, e identificate; n' eni explicat
 ratione xivibilis, aut admixtivi, aut alias di' fias individuales, qy cy soe a p' rei
 identificant, ex hac p' n' habet adequat' reale cy obto: Unde ite optus e ad-
 quatus adequatione formali, e inadequatus inadequatione reali.

Suggono 2o: scijs Diviny dupliciter posse considerari: 1o qut est
 scia pfectissima simpliciter in zone scijs erit sic expliciti importat ty sum-
 my claritate, e certitudine in modo cognoscendi; ty summy universa-
 litate circa obiecta; ita ut nihil sit cognoscibile q' a tali scia non attingat.
 Aut nihil sit cognoscibile, q' a tali scia n' attingat. 2o qut e scia etig' p-
 fectissima Divina, vel illius obiecti d'ctati tanty, erit sic s'oly importat expliciti
 summy claritate, e certitudine ce' tale obty; n' v' ullitate seu extensione ad alia
 obiecta, n' licet talis scia xivica extendat ad alia obiecta, n' p'inet ad pfecte
 illius formaliter qut e scia, etig' pfectissima Divina obty d'ctati, q' ad talia ob-
 iecta extendat; s' s'oly q' soe obty d'ctati pfectissime cognoscat, sive attingat
 alia obta, sive n' attingat, e s'ivis potestis addere aliy mody considerandi
 q' scijs, videlicet qut e simpliciter infinito, e pfectissima, n' s'oly in zone
 scijs, s' etig' in ratione entis, sive in sua entitate quasi materiali, erit sic ex-
 plicite importat omny dio perfectione, cy qua realiter i' d'ntificat, sive ad lineq
 scijs p'inet, sive ad alias longe diversas: 1us optus e adequatus ce' scijs Diviny
 adequatione formali, en' reali: 2us e tanty inadequatus inadequatione n'
 s'oly reali, s' etig' fiali: 3us Diviny e adequatus adequatione fiali, e reali,
 qy oia facile p'bant ex dictis.

Hinc infero 1o; n' posse scijs q' q' dividi zone nra in plures
 ceptus, quoz quilibet sit adequatus adequatione reali q' t
 manifeste, n' quilibet optus adequatus scijs q' adequatione reali ex hancit
 tota pfecte obty etig' expliciti, e quilibet e dio equivaleat alteri; s' p'ez
 huiusmodi optus n' pot' fieri distinctio zone, ut patet. q' scia p' n' pot'

dividi in fluxus aptus, quorum quilibet sit adequatus adaequatione reali.
Similiter neq[ue] dividi pot[est] in pl[ur]es formalitates, quarum quilibet sit formaliter
scia simpliciter infinita, & perfectissima, nisi solum in ratione scij, & etiam in
sua entitate materiali. Et de hoc existimo nullum posse dari controversiam
inter Philosophos.

151

Influxo 2°, neq[ue] posse dividi scij in fluxus aptus, quorum quilibet
sit adequatus adaequatione formali. Et quilibet aptus adequatus scij
ad adaequationem formalem debet explicare formaliter totam perfectionem, quam dicit
scia. Quia in ratione scij, illi referre in ordine ad omnes omnia terminos, quos
essentially respicit in ratione scij; & ut fiat divisio rationis nostrae, debet unus aptus
attingere diversos terminos, ac alter attingit. Quod non potest scia in ratione nostra
dividi in fluxus aptus, quorum quilibet sit adequatus adaequatione formali. Si-
militer, neq[ue] potest dividi in fluxus formalitates, quarum quilibet sit formaliter
scia perfectissima simpliciter in ratione scij; & tunc quilibet formalitas huius
modi attingit aptus adequatus adaequatione formali; & hanc existimo
fuisse mentem illorum, qui negaverunt scij posse dividi rationem nostram in fluxus
formalitates: cum ego libenter in hac parte convenio.

152

Statim tamen posse dari duos aptus quosdam scij dicitur adaequatus
ad adaequationem formalem, & quos fiat distinctio rationis in ipsa entitate scij
si nimirum ambo cognoscant eam entitatem, ut attingent omnia cognoscibilia
extra hoc prout utriusque commune, alter attingat eam entitatem ut realiter
productivam ad extra, & alter eam attingat, ut realiter volitivam: Et hoc dicitur
non tamen dividit scij formaliter in ratione scij, quam in ratione entitatis, &
2° differentias quasi materiales, quae cum ipsa realiter identificantur &
non pertinent ad lineam scij. Nos autem loquuti sumus in hac illatione de fluxibus
formalitatibus, quarum quilibet, etiam 2° quod distinguitur ab alia, sit formaliter
scia, & negamus posse fieri talis divisionis per aptus adequatos adaequatione
formali. Resolvitur ergo tota discussio ad hoc punctum, an sit scia per aptus nostros inad-
quatos inadaequatione reali possit partiri in pl[ur]es formalitates, quarum quilibet sit scia
intra rationem scientiae una distinguitur ab altera: de quo solum potest esse controversia

153

Suppono 3° diverso modo se habere scij dicitur in ordine ad obiectum
diversitatem, atq[ue] in ordine ad obiectum creatum, ne essentialiter actualis, & ab ipsa cognitione obiecti
At vero obiecti creati non est essentialiter actualis, & ab ipsa cognitione, & solum cognitio generata est de
se

re, et solum est essentialiter actualiter cognitio obiecti creati ex suppositione talis obiecti. Hinc
 cognoscere actualiter, et ab aliis obiectis divinis arguit in scientia divina perfectionem, quae
 deficeret si tale obiectum non actualiter, et ab aliis cognosceret: at si cognoscere ac-
 tualiter, et ab aliis obiectis creatis, non arguit in scientia divina perfectionem, quae deficeret, si tale
 obiectum non actualiter, et ab aliis cognosceret; nam si Petrus non existeret, neglectus esset
 Deus non cognosceret illum actualiter, et ab aliis, absque defectu alicuius sui perfectionis
 intus. Quomodo autem hoc possit contingere pertinet ad differentiam actuum liberorum
 Dei, qui in presenti non est excitanda.

Hinc infero non fieri distinctum rationis in scientia divina per duos actus
 nostros, qui cum quodam reliqua sint omnino equivalenter, solum differant in eo
 quod unus attingat scilicet divinum, ut actualiter cognoscentur homines, et alter illos attingat,
 ut actualiter cognoscentur Equos existentes. Res manifesta est ex dictis.
 Si scientia divina cognoscat actualiter homines, aut Equos, non arguit se ipsa novam
 perfectionem in scientia divina quoniam non sciret ante praedictam cognitionem, vel ut melius
 dicam, ante praedictam extensionem cognitionis ad homines, et Equos. Quod si non intellectus
 referat scientiam divinam ad homines, vel Equos, non explicat apud nostrum intel-
 lectum novam perfectionem scilicet divinae. Contra patet; quod tunc solum apud nostrum intel-
 lectum explicat novam perfectionem obiecti, quod obiectum a parte rei sciret novam perfec-
 tionem, si noviter ut a parte rei, et noviter est in intellectu. De eo igitur,
 quod scientia divina non habeat novam perfectionem a parte rei, quoniam noviter cognoscat ac-
 tualiter homines, aut Equos, non explicabit apud nostrum intellectum novam perfectionem, quoniam
 noviter attingat ut cognoscent actualiter homines, aut Equos: sic videlicet
 quod si duos actus non explicat novam perfectionem obiecti non fit distinctio rationis. Quod
 si eos actus non fit distinctio rationis in scientia divina.

Videtur in una cognitione creatae, quae non attingat homines, et Equos,
 possumus efficere distinctum rationis per duos actus, quorum unus attingat eorum cognitionem
 in ordine ad homines, et alter in ordine ad Equos; si scientia divina simul reali-
 ter attingit homines, et Equos. Si in scientia divina possumus efficere distinctum rationis per
 duos actus quorum unus attingat eorum cognitionem actualiter in ordine ad homines, et alter in ordine
 ad Equos. Res negando cognitionem disparitas est, nam ea cognitio creatae dicit essentialiter
 respectu ad homines, et Equos, quos cognoscit, ita ut diversis omnino perfectionis esset
 si tantum cognosceret actualiter homines, et non Equos, vel esset si tantum cognosceret
 actualiter Equos, et non homines, propterea quod tale cognitum referimus per intellectum ad
 homines explicamus diversam perfectionem, ac quod illud referimus in ordine ad Equos.

scia 2° P^o n^o ita se habet, q^o n^o dicit eualy resp^o ad Soe, & Equos exten-
 tes, quos actualiter cognoscit; P^o eiu^o d^o p^ofectionis est si tanty Soe^o ach-
 aliter cognosceret, en^o Equos: q^o n^o mixy Soe^o, vel Equi n^o exteunt, q^o
 got fieri abiq^o diminutione p^ofectionis in P^o scia. Ex p^oterea nihil,
 magis explicio de p^ofectione intra P^o scia, q^o illy refero actualiter ad Soe^o,
 vel ad Equos, ac p^oinde n^o efficio distinct^o rone.

256

Infero v^o aliter discussendy ei de scia P. resp^o obti d^o
 rini, & increati, in ordine ad illud actualiter cognoscendy; nisi eny scip^o
 scia P^o actualiter cognoscat oia p^oata P^o non satis explicio eius p^ofectionis
 intr^o. De evenit resp^o obtory Creatory, si scia P^o paret cy illis n^o ut
 actualiter, & abbe illa cognoscat, P^o ut cognoscitira illory q^onty e^o ex
 se. Ratio e^o licet scia P^o n^o sit eualiter actualis, & abba cognio Cre-
 aturary, e^o tn^o eualiter illary cognoscitira q^onty e^o ex se: ac p^oinde n^o got
 explicari sufficienter tota p^ofectio illius, nisi referat ad Creat^o salty ut
 cognoscitira illary q^onty e^o ex se. Unde tota diffas e^o an fiat distinctio
 rone in scia P^o, q^o p^ony acty attingit ut actualiter cognoscat p^ony
 p^oaty d^ony, & q^o aliy attingit, ut actualiter cognoscat altery p^oaty
 d^ony d^ony, & d^ony q^o p^ony acty attingit ut cognoscitira q^onty e^o
 de se unius obti creati, & q^o aliy attingit ut cognoscitira q^onty e^o de
 se alterius obti creati distincti.

Agut. 43.

Scia P^o divisibilis e^o rone n^ora in p^oles p^oalitates.

257

Ex v^o ex doctia p^oacta facile exit p^o affirmat^o efficacie
 p^olate. q^o p^o 2°; q^o toty fundy, q^o reperit in aliis obti, qu^o sine d^ostio
 distinguitur rone doctia in p^oles p^oalitates, reperit etig in scia P^o.
 In ea distinguent^o sunt p^oles p^oalitates rone n^ora. Ans^o p^o; q^o duo p^ocipua
 fundamenta sunt ad huiusmodi distinct^o aliud ext^o, aliud intr^o: ext^o
 e^o limitatio n^o intellectus, qui n^o got, vel salty n^o solet unico actu toty
 p^ofectionis obti exhauxire in sua regatione; P^o id p^oat p^o p^oles actus in-
 adequatos, quory nullus q^o se e^o sufficiens ad explicand^o p^ofecti toty p^o-
 fect^o intr^o obti. Fundy intr^o e^o ipsa facunditas obti rone cuius oia
 p^ofectio intr^o magis, ac magis explicabilis e^o p^o ording ad p^oluxa, & p^oluxa

notata, quæ respicit essentialiter; & hæc duo funda reperiuntur in scia
 2^a q. 1° glo mox, dicitur quod si fundus est nullus, debetare pot.
 pergo ad inty. scia 2^a n. soly a actualis, & essentialis cognio dnoy
 pratory, & etiq. e essentialiter cognoscitiva qmty e de re Creaty. xurru
 n. soly e essentialiter cognoscitiva qmty e de re unius obty Creati, &
 etiq. pluriy obty, quæ specie, & genere inter se distinguunt. & habet
 fecunditatem rone cuius sua pfectio intia magis ac magis explicabilis
 e in ordine ad fluxa, & plura notata, quæ respicit essentialiter.

58 Probat Vng scia 2^a pot cognosci p plures actus nros
 n. equivalentes in ordine ad explicandam eius pfectionem inty. & pot dividi rone
 nra in plures formalitates. Ita stat ex dictis, glo ant. q. pot cognosci p
 hos duo actus: scia 2^a e essentialiter cognoscitiva qmty e de re Sominy. scia
 2^a e essentialiter cognoscitiva qmty e de re Angeloy. Isti actus n. sunt equi-
 valentes in ordine ad explicandam pfectionem inty. 2^a sciz. e = glo mox. 2^a actus
 explicat sciz. 2^a. e cognoscitivam Sominy, & n. explicat e cognoscitivam
 Angeloy; 2^a e 2^a explicat e cognoscitivam Angeloy, & n. explicat e cog-
 noscitivam Sominy, & e cognoscitivam Angeloy, & e cognoscitivam Soy,
 sunt pfectiones inty. 2^a sciz. Illi duo actus n. sunt equivalentes in or-
 dine ad explicandam pfectionem inty. 2^a sciz. stat q. illi actus non
 possunt e equivalentes in regardo, p quos confundit obty cy aliis enti-
 tatibus specie distinctis; & p hos actus confundit scia 2^a, & eius intia pfectio
 cy aliis cognibus Creatis specie distinctis, nempe p 2^a actus confundit cy cog-
 ne Creati, quæ soly beat p obto Soy, & 2^a confundit cy alia cogne cre-
 ata, quæ soly beat p obto Angeloy, quæ dy cogne specie distinguunt. & illi
 actus n. sunt equivalentes in ordine ad explicandam pfectionem 2^a sciz.

59 Dicitur, inter eos actus nullus alius differentie reperiri, pter
 eam, quæ decumit ex diversitate notatorum; & hæc differentia p se n. sufficit
 ad ponendam distinctionem ronis, ut pmissimus. q. p eos actus n. fit distinctio
 ronis. & 2^a e p se libet ex illis notatis arguit in scia 2^a pfectionem inty. di-
 versam ex suo rone a pfectione, qm altery notaty arguit. N. e cognos-
 citivam Soy, & e cognoscitivam Angeloy, sunt pfectiones inty. 2^a sciz, n. q.
 illi rveniunt p p se runctionem cy sic notatis, & p rery, & inty rery
 ad illa q. alia differentia reperit inter eos actus, pter e, quæ decumit

ex diversitate notatur, nempe, quae ducuntur ex diversa explanatione
fectionis intus de scy.

260

Probat 3°, quod si à parte rei darentur duo scy, quarum una
est cognoscitiva Somini, et Angelorum; altera est, et cognoscitiva
Angelorum, et Somini, sine dubio tales scy forent diversae perfectionis
intus, essentialis, et per accidens, et duo Somini, quarum unus est albus
et alter non est albus, dicerentur diversae perfectionis accidentalis. Quod
sera 2^a ratione nostra percipere dicitur ut cognoscitiva Somini, diversa
perfectione intus explicat, ac quae percipere dicitur ut cognoscitiva Angelorum
dixi: diversa perfectione intus, quae ita notiter explicat: ea perfectio, quae
explicat per 1um actum non potest esse simpliciter, et absolute diversa ab alia
fectione, quae explicat per 2um actum; quod identificate ab utraque illa, Somini
diversitas supponit distinctionem. Et quod diversa una perfectio ab
alia non absolute, sed tantum conditionate, quatenus si eae perfectiones essent
distinctae una est diversa ab altera: quod animadvertente aliud esse datur
distinctionem; aliud vero datur diversitatem: plura distincta sunt, quae non
diversa, et duo Somini eiusdem omnino perfectionis intus, licet non
possint plura esse diversa, quae simul sint distincta. Ratio est, quod
distinctio solum dicit unum non esse aliud, quod tamen potest esse omnimoda similitudo
dine in praeter essentialibus. At vero diversitas praeter hoc quod est unum non esse aliud
addit dissimilitudinem in praeter essentialibus, quae tamen non potest sine distinctione
tinctione. Consulto autem loquutus sum de diversitate, ac dissimilitudine
in praeter essentialibus, quod dixi dissimilitudinem supponere distinctionem eorum
terminorum, quae sunt dissimilia, quod optime potest aliquis esse dissimilis sibi
accidentaliter, sive in accidentibus, saltem facta operatione cum diversitate
tempore, ut Petrus Sextus erat calidus, Sodie est frigidus: Sodie
dissimilis est sibi accidentaliter sicut erat Sextus. Quod contingere non potest
in praeter essentialibus, quod subtiliter mutare potest accidentia decursum tempore
ut, non vero praeter essentialia.

261

Hinc affulget novus quidam, ac facilis modus explicandi
termini, qui ut vix fatear, maxime mihi accidit, quod dicitur clarius: si nimis

dicamus ea grata distinguere ratione, que licet non sint ab se diversa, & realiter
 identificantur, sunt tamen conditionate diversa: quatenus si distinguerentur realiter,
 essent inter se diversa, & distincta. Vbi notabitur, Sane diversitatis conditiona-
 te, que est fundus distinctionis rationis, dari a parte rei ante operationem in-
 tellectus, igitur vero distinctionis non dari, nisi post operationem intellectus; &
 cum hoc sit absoluta distinctio rationis, debet justificari illa editio, non quod reali-
 ter, sed quod intentionaliter, quatenus cognitio nostra facit, quod unus
 gratia non sit aliud in intentione. Unde cognitio nostra solum ponit distinctum, &
 hoc scilicet posita, igitur ea diversitas conditionata transit in abstractam, non realiter,
 sed intentionaliter. Jamplius declaratur notando differentiam horum actuum:
 forma ex una parte duos actus, quorum quilibet attingat gratiam animalem in
 homine; forma ex alia parte alios duos, quorum alter attingat in hoc
 gratiam animalem, & alter, gratiam rationalem: per quos actus non fit distinctio rationis,
 bene tamen per posteriores. Reddo rationem divergentis, quod in 1° casu non datur
 ea diversitas conditionata, que requiritur ad distinctionem rationis; nam licet
 eos actus unus non sit intentionaliter aliud, quod una cognitio distinguit ab
 alia, tamen non est unus intentionale diversus ab altero; quod gratia animalis non
 conditionate est diversus, aut diversus animali; quibus enim supponantur dis-
 tincta, non contraerentur diversa, sed omnino similia. At in 2° casu datur
 ea diversitas conditionata, que requiritur ad distinctionem rationis, que diversi-
 tas transit in abstractam, eo scilicet quod unus non sit intentionaliter aliud, quod
 animalis homini, si distinguatur a rationali, est dissimile essentialiter, & ab illo di-
 versus. Cum ergo distinctio rationis non consistat scilicet in eo, quod hoc non sit illud
 intentionaliter (licet hoc uterque posset appellari distinctio rationis numeri-
 ca, de qua nihil curant Philo, & nihil adducit ad investigandas res
 essentiales) sed in eo quod hoc sit intentionaliter diversus ab illo; inde fit
 quod in 1° casu non fiat distinctio rationis, bene tamen in 2°.

Probat 4° quod si cognoscitivus obiecti esse est perfectio in-
 trinseca. Quod scilicet quo fluxa fuerint obiecta perfectiora, & perfectiora, quo-
 rum sit cognoscitiva pars, eo maior erit perfectio illius intra: sic scilicet

24
Pot cognosci, ut cognoscitiva unius obiecti. Et sic, qui cognoscat
ut cognoscitiva alterius obiecti perfectioris. Et Angeli. Et pot ratione sua di-
vidi in fluxus formalitates, quarum quilibet explicat diversam perfectionem in-
tellectus. Probo autem subsumptum; quod possum ego cogitare de una veritate, et
ex parte meminisse alterius, ut expressius ostendit. Rursum pot Barbara
aliquis per errorem credere Deum esse cognoscitivum aliquorum obiectorum; aliorum vero mi-
me. Et cognoscere ea quae patet facit; ignorare vero, quae sunt in occultis.
Et sic pot cognosci, ut cognoscitiva unius obiecti, quae attingat ut
cognoscitiva alterius. Ostendit, quod non alio fundamento distinguit rationem
unum attributum ab alio, nempe immensitatem ab omnipotentia, nisi quod possum
scire immensitatem, quod meminimus omnipotentiam. Et alia attributa
distinguntur formaliter ab aliis, ita scia unius obiecti poterit formaliter
distingui a scia alterius obiecti perfectioris, aut specie distincti.

Caput. 93.

Opposita argumenta enervantur.

163
Plura testimonia Patrum agglomerantur. Quae per partem
positam, quae summa de scia simplicitate egregie emendant, et ex quo
inferunt debere etiam esse expertum cuiusvis distinctionis rationis. Et
verbo Deo, distinctionem rationis, quae nos admittimus, non pugnare
summa simplicitate intellectus de scia; quae ea sola arguit secunditatem
et maiorem perfectionem ex parte obiecti, et quaedam imbecillitatem ex parte
intellectus rationis cuius non valet, aut non solet totam perfectionem obiecti unico
actu perfecte exhaurire. Quod quoniam longe abest a determinanda summa simp-
licitate de scia. Ceterum est, qui non videt, quae expertus est omissis quibus
arguta rationis, quae licet partim, aut forte in toto soluta sint in prae-
dictis, iamque ad utilem doctrinam forte agerent.

164
13 arguitur sit. attributum immensitatis, quae Deus quoniam
est cursum loco, unicus, et simplicissimus est. Similiter attributum exten-
sivum respectu cuiusvis temporis, non enim per singulos locos Sabet Deus

singulas, ac diversas immunitates, neq[ue] singulas, ac diversas p[er]sonalitates
 singulis temporibus. Similiter q[ue] multitudinem, ac diversitate ob[ject]o[rum],
 ad quod pot[est] fieri divina scia, n[on] sunt in Deo multiplicand[um] fluxu scilicet
 formaliter distincti. Ifrat. 1. n[on] verbi Divini p[er]sonalitas p[er] se
 indivisibiliter subsistentis q[ue] terminat Deitatem, & Humanitatem. q[ue] e[st]
 scia D[omi]ni p[er] eandem indivisibiliter formalitatem attinget diversa ob[ject]a, seu
 terminos diversos. Ifrat. 2. N[on] species universalis imperia Angeli,
 qua regit omnes homines absq[ue] sui variatione intra regat etia[m] De-
 itatem, vel Paulus si de novo existant; cu[m] t[ame]n antea solum illos regeret di-
 versitate. q[ue] pariter scia D[omi]ni se pot[est] extendere ad regenda diversa ob[ject]a,
 si existant, q[ue] unice, & indivisibiliter formalitatem. Ita Pater Hieronimus regit

65 Deo duplici via Soc arguty displari posse. 1. q[ue] Den-
 tentia negantia, ubi, & duratione ei modos p[er] seicos. N[on] omisso anti, negat
 con[tra] q[ue] q[ui]s existat in Soc loco, vel in illo, in Soc vel in illo tempore e[st]
 p[er] se int[er] ip[s]os, s[ed] solum extra denotatio p[er]veniens a loco, vel tempore, cui
 coexistit; ad v[er]o cognoscere Soc, id illud ob[ject]u[m] p[er] se, & int[er]ia p[er]fectio cog-
 nis, q[ue] vere, & diversitate regit ob[ject]u[m]. Unde resultat manifesta disparitas,
 n[on] licet immensitas spazet p[er] diversos actus in cy Soc, in cy illo loco,
 n[on] p[ro]pterea explicat maior, aut diversa p[er]fectio intra ipsius immensita-
 tis: id[em] die de p[er]sonitate. At v[er]o q[ue] p[er] diversos actus inadequatos nostri
 int[er]us spazat scia D[omi]ni in ad Soc, in ad illud ob[ject]u[m], maior, ac diversa
 p[er]fectio intra D[omi]ni scilicet explicat; ac p[ro]pterea scia divisibilis e[st] in plures for-
 malitates, n[on] v[er]o immensitas, aut p[er]sonitas. 2. q[ue] Sent[entia] eor[um], qui
 cedunt, t[ame]n ubi, q[ue]m duratione ei modos p[er] seicos distinctos a sub[ject]o,
 negat anti, q[ue] it[em] in scia, ita possumus in immensitate distinguere alig
 p[er]sonalitates, qua Deus aptus reddat extere Rom[ae], alig, qua sit aptus
 extere Singali; n[on] licet actualis coexistentia cy talibus locis sit extra
 denotatio a loco extenti; potere t[ame]n illis coexistere, ex suppone q[ue] ipsa
 loca extant, e[st] p[er] se int[er] Deo, & ipsi p[er] se ubi ubi immensitas, q[ue] d[icitur]
 sibi identificaty. Sed: in quo ubi Divino, seu immensitate dat fund[us]

id[em]

166

id, q̄ in scia ad distinguendas pler finalitates: id applica p̄ternitas
 Ita Reventio quidq̄ n̄q̄ sent̄ fauctor p̄posit̄ arguty
 vebat: ego t̄n̄ existimo facilius, clariusq̄ diobri posse independentem
 quacunq̄ sent̄ a Duratione, dubi. Et in primis aliq̄ dandy e
 arguto, q̄ nobis minime novit, nempe in Deo n̄ posse distingui pler
 immensitates, aut p̄ternitates, vel pler finalitates, quary quilibet
 sit immensitas, aut p̄ternitas. Ratio e manifesta, q̄ immensitas dicit̄
 essentialiter coexistentiā cy omni loco, et p̄ternitas cy omni tempore. Unde quicunq̄
 finalitas recipiat̄ ut coexistentia cy uno loco, aut tempore tanty, n̄
 recipiet̄ ut immensitas, vel p̄ternitas: s̄ numerus denarius n̄ pot̄ p̄terire
 dividi in pler denarios, q̄ essentialiter dicit̄ decem unitates, quy decem manere n̄
 possunt ex utraq̄ parte si talis numerus dividat̄. Cy hoc auty optime stat
 q̄ immensitas, et p̄ternitas possit distingui in pler finalitates, quary
 quilibet licet n̄ sit immensitas, vel p̄ternitas, sit t̄n̄ coexistentia cy tem
 pore, vel loco diverso, quy s̄ cy aliis coexistentiis constituat̄ integram p̄
 ternitatem, vel immensitatem. q̄ sufficit ut n̄ra sent̄a maneat inoccusa,
 nos eni n̄ tendimus sc̄iq̄ q̄ distinguere in pler finalitates, quary
 quilibet sit tota integra scia Dei, q̄ hoc agere falsy, s̄ in pler
 finalitates, quary quilibet sit scia licet inadequata, et partialis. Qu
 tio v̄ quare quicunq̄ finalitas in q̄m dividat̄ scia dicit̄ abte scia: n̄
 auty dicit̄ immensitas, aut p̄ternitas quicunq̄ finalitas, in q̄m dividat̄
 p̄ternitas, vel immensitas e: q̄ nomen scia & se n̄ dicit̄ totalitatem
 omnium cognit̄ cy omnia obiecta; nomen v̄ immensitas, aut
 p̄ternitas, dicit̄ & se totalitatem coexistentiary cy omni loco, vel tempore
 ac p̄inde in unica cogn̄e unius tanty ob̄ti, salvat̄ abte scia, n̄
 salvat̄ immensitas, aut p̄ternitas in unica coexistentia cy uno
 tanty loco, vel tempore.

167

Rursus etiq̄ dandy e arguto, n̄q̄ distingui pler
 finalitates in p̄ternitate, vel immensitate. q̄ p̄ine ex eo q̄ p̄ diversos actus d̄

ut coexistens abtē, & actualiter diversi temporibus, aut locis, q̄ dicitur abtē,
 & actualis coexta, 2^a dicitur absolute, & actualis, n̄ ē perfectio intra
 Dei, & tantū addit extrinsecus conjunctionem cū tempore, vel loco realibus: etenim
 antequam tempus aliq̄ reale, vel locus abtē existat, Sabebat Deus in se totā
 perfectionem intrinsecam immensitatis, ac eternitatis: sicut supra diximus de ipsa
 scia dicitur spazata cū obitū Creatis. Perfectio igitur intrinsecam immensitatis,
 aut eternitatis n̄ consistit in eo, q̄ essentialiter q̄ntū ē de se potest coextere
 omni loco, & omni tempore, ex suppositione quod talis locus, aut tempus ex-
 istat. Unde bene solum possunt distinguere plures finalitates in eter-
 nitate, aut immensitate dicitur q̄ dicitur scipio, ut poterit essentialiter coex-
 tere huic loco, vel tempore ex suppositione q̄ extat, q̄n meminerit alio-
 rum. Quapropter & hanc doctrinam negato anti, manet soluta diffas ob-
 iectionis.

168 Ad 1^a objectionem dicitur, ubi dicitur subsistenti n̄ acqui-
 re novam perfectionem intrinsecam ex eo q̄ actu terminet Humanitatem, ac
 inde quibus illis recipiamus ut actu terminant Humanitatem, nihil
 novam perfectionem explicamus in ipsa subsistenti. Nihilominus ex pos-
 sumus distinguere in duas finalitates, quarum una dicat expresse ex perfec-
 tionem, quae reducitur in transitu actualiter Deitatem, & alia perfectionem, quae
 reducitur in aptitudine intrinsecam ipsius subsistenti dicitur ad transitum Humanitatem;
 q̄ licet actualiter dicitur Humanitatis, n̄ sit perfectio intrinsecam Dei; hęc
 tñ aptitudines intrinsecas, q̄ntū ē de se, ad hanc terminationem n̄ pot
 n̄ ē intrinsecam perfectio Dei. Quare & hanc doctrinam negat anti.

Ad 2ª objectionem dicitur, q̄ n̄ ē ad 2^a, q̄n negamus cognoscere dicitur.
 quae ē ad Petrum potest se extendere ad Petrum extensam: hoc enim ē falsum
 q̄ formalitas scilicet, quae ē ad Sominum, sit ad Angelum: sicut im-
 possibile ē, cognoscere Sominum, quae tantum ē ad Sominum se extendere ad
 regnandum Angelum, sic ea finalitas scilicet, quae ē ad Sominum, ut talis n̄
 potest se extendere ad Angelum regnandum.

169 2^a arguitur sit. n̄ potest cognosci obiecto materiale, nisi q̄

cyf

eundem actum cognoscat obiectum finale. formalitas scilicet D, quae fertur ad creaturam
 non est dicta a finalitate, quae ipsa eundem D representat. Anri supponit quod
 si communis obiectum dicta. Et contra non illa finalitas scilicet, quae fertur
 ad creaturam fertur ad illam propter motum eundem D representat. Et opus est
 ut eadem D per eandem finalitatem representet. Fiat, si nullus actus
 scilicet potest prescindere a gratia quae constituit, et actus, quo Deus cognoscit
 constituit et respicit, et tendentis ad eundem D a qua accipit speciem. Et non
 talis actus, qui fertur ad creaturam, prescindit ab actu scilicet, qua Deus
 ipsam intuetur. Quia a Deo apprehensio Dei requirit eam, in eodem actu
 apprehendant creaturam; hoc enim requirit ad effectum apprehensionis quod actus, quo
 cognoscit eam non est dictus finaliter ab actu, quo creaturam cognoscunt.
 P. Montoria.

1070

Perfecta huius arguti expeditio dependet ex his, quae infra
 dicturi sumus de motu, et specificatione D scilicet. Interi vero res, eo non obstante
 nullatenus indivisibilitatem D scilicet in plures finalitates, non enim potest, non possedit
 di in plures finalitates, quarum una sit cognitio unius creaturae, et alia alterius
 et tantum in eas, quarum una sit cognitio eius, et altera creaturae. Et neque hoc probatur
 ostendo 1º negando anri, quod potius existimo, oppositum debere stringere, si nominatim
 obiectum finale intelligat obiectum motum, de quo infra. 2º omisso anri, negando
 eundem. Ad huius probationem omisso etiam anri, quod falsum esse putamus, negando
 eundem: solum in fertur ad summum, eodem indivisibili actu, quo Deus fertur ad creaturam
 ferri etiam ad eundem; non vero eadem indivisibili formalitate, si loquamur de cognoscendo
 rei intuitiva, et in se ipsa: si cognitio humana, quae eodem actu fertur ad obiectum
 materiale, et formale, non eodem formalissimo respectu, quo unum attingit, attingit
 aliquid. Unde in actu fidei aliud formalissime est amplexus, etiam D
 passus est, aliud, Deum hoc revelasse, et habere summam auctoritatem in dicens
 et licet unicus, indivisibilis actus fidei utriusque reflectat non est idem formalissime
 et amplexus, ac D. quod neque exit idem formalissime dicere eundem D. et effectum
 my entis, et finis creaturae, ac dicere, creaturam nunc existere, vel esse possibilem.
 Ad probationem remanens maxime nego motum: actus enim, quo Deus
 fertur ad creaturam, licet realiter, et identice dicat respectum, et tendentis ad eundem
 D, et tamen non dicit finaliter, et sic potest fertur ad creaturam: quod sufficit

ut cognitio Creatur sit distincta a habitus à cognere eius; an v^o quilibet actus Dⁱ scilicet, et sic ut scimus à cognere eius specificet ab eia D^a quæstio est alterius loci, alibi decidenda. Ad id q^o addit de ostensione dico, ut scia D^a sit perfectissima ostensio, ratio est, q^o attingat q^o est in Deo, ceteris modo ad id requirat, q^o fixat se Creat, modo n^o requirat requirit e^o ostensio q^o unicus, & simpliciter finalitatis, & p^o plures & pluralitatis obit.

32 Arguitur sit scia Dⁱ, ut tendit ad Angely, n^o distinguit finaliter ab actu tendenti ad Soming. q^o p^o multitudine obitoy materialiy n^o sunt multiplicandi actus Dⁱ scilicet formaliter distincti. Ans^o p^o; n^o Angelus, & Homo respiciunt à scia D^a subeady rone formali. q^o tales actus n^o sunt finaliter, & equaliter diversi. Fiat n^o habitus scilicet sine creatio alterius habitus pot^o se extendere ad omnia obta materialia, que cadere possunt sub obitoy finale talis habitus. Scilicet scia D^a eady potest se extendere eady formali actu ad quascunq^o Creatas cognoscendas.

Q^o

33 distinctione antis: scia Dⁱ, ut tendit ad Angely n^o distinguit finaliter ab actu tendenti ad Soming, id est n^o distinguit equaliter, nec quisq^o omittit anti; id est n^o distinguit p^o intellecty nego. anti. Eni v^o hucusq^o obitoy tendimus actus scilicet Dⁱ, qui ferunt ad Creaturas, inter se distingui p^o intellecty p^oter sufficienti q^ondy, q^o intellectus invenit ad Summum distinctione. An v^o hęc distinctio sit obitoy materialis, vel specificæ, longe diversa questio est: qui eni dicunt indicant actus scilicet dⁱ unum quoque ab obitoy mali eady distinctione dicunt e^o quasi specificæ; qui vero id negant si simul existunt obitoy eady Dⁱ e^o obitoy formale Dⁱ scilicet, dicunt e^o obitoy malis. Prut initio diximus hęc omnia dependent ex infra disputandi. Ad ostensionem dico, eady habitus scilicet posse se extendere ad omnia obta malia, que stinent sub eady motivo scilicet, n^o p^o unicus, & eady cognis, & p^o diversitas: sic scilicet scia D^a n^o p^o unicus formalissime acty se extendit ad omnes Creaturas, & p^o actus rone n^o diversos.

34 Ultimus arguitur sit. scia D^a perfectissima e^o in linea scilicet omniy, que excogitari possunt. p^o perfectior e^o scia, cuius actus etig p^o intellecty n^o possunt

dividi in plures finalitates. q̄ talis ē q̄ inq̄ amundy ē. Mox q̄; n̄
 omni s̄positio affect̄ imp̄fectionis q̄ sc̄ia, q̄ s̄ponit̄ explic̄ibus actib̄
 n̄ ē ita p̄fecta, ac ea, q̄ ē q̄ ēq̄ȳ indivisibily finalit̄y f̄ert̄ in plura
 ob̄ta. Iq̄rat, n̄q̄ q̄ sc̄ia ē actus purissimus. q̄ unica, indivisibily
 formalitas. q̄ cōa; n̄q̄ ubi sunt plures finalitates, n̄ p̄t̄ n̄ reperiri
 ratio potent̄y unius q̄ alter̄y.

175

Hoc arguty ex equo destruit pluralit̄y, ac distinction̄y
 attributor̄y in Divis, ē p̄p̄terea ab omnibus solv̄ndy ē q̄ omnes ad
 mittunt distinction̄y r̄on̄is inter attributa. Deo r̄eusa mari regando
 mox ad Suius p̄lation̄y distinguo an̄s. omni s̄positio, que vera, id ē
 vi ē affect̄ imp̄fectionis sec̄do an̄s; q̄y soly ē s̄positio r̄on̄is nego an̄s.
 Imo sic s̄positio magn̄y p̄fectionis arguit, nempe fecundit̄y p̄ator̄y
 in ob̄to, q̄y optime s̄ponit̄ cy summa indivisibilitate int̄ia. Ad
 tion̄y sec̄do an̄ti, nego cog. Ad p̄lation̄y illius, nego an̄s, q̄ nulla
 finalitas habet r̄on̄is p̄p̄ter q̄b̄icq̄ r̄esp̄u alterius finalit̄is, cy qua
 identificat̄; s̄ p̄t̄it ē cy illa actualit̄er identificata: nec reperire exit̄.
 Deo finalit̄y, q̄y sit ratio potent̄y ad tal̄y identification̄y.

Disputatio. 6.

Quomodo Deus se ipsum cognoscat.

176

Suggonit p̄sens disputatio Deū se cognoscere, ē q̄ mod̄y
 feceritimo: q̄ tunc ē fide, s̄y ex r̄on̄ibus n̄alibus manifesty ē. Estim̄
 sc̄ia ad id p̄bandy abund̄e reperiri ap̄d P. Montora l̄ib̄. 9. sect. 5.
 r̄on̄es n̄ales pass̄y ap̄d Theologos, q̄y in se adeo clara cuicunq̄ p̄p̄ter
 que p̄p̄ter iis p̄t̄ermissis ad difficultiora p̄gimus.

Capit. 13.

Multiplex cognoscendi modus p̄mittitur.

177

Duplici modo p̄t̄, ac solut̄ int̄u Creatur̄y q̄ aliqui
 noscere. 1° in se ipsa, 2° in alio. 3° ex alio. Hor̄y cognoscendi mod̄y p̄p̄ter
 explicaturi sumus X^o d̄m̄y p̄p̄ter sent̄y, ut postea videamus an int̄u Divi

meriant, q^{do} Deus se ipſu, ac ſuas p^{er}fectiones cognoviſſet. ſuppono ad clarior^{em}
 explicatione^m ſon^{um} fieri nullu^m q^{ui} vixit, ac p^{er} ipſu^m cognoviſſet, q^{ui} cognoviſſet imme-
 diate, atq^{ue} X^o hunc ſenſu in ſe ipſa. Ratio e^{ſt}, q^{od} mediate tantu^m cognos-
 cere aliquid e^{ſt}, e^{ſt} cognoscere aliquid dictu^m a tali re, q^{ui} rursu^m e^{ſt} q^{ui} immate
 cognoviſſet: V^{er}o quando ego cognosco Petru^m, qui rursu^m cognoviſſet Paulu^m
 dico tantu^m mediate cognoscere Paulu^m. Ad modu^m quo Abus mediate tantu^m
 p^{er}ducit negoti^{um}, q^{ui} p^{er}ducit immediate Filii, qui rursu^m immediate p^{er}ducit ne-
 goti^{um} Ad^{mi}, ſ^{ed} qui hoc tantu^m modo cognoviſſet e^{ſt} illu^m q^{ui} rursu^m ignorat. q^{ui} qui
 mediate tantu^m cognoviſſet e^{ſt}, n^{on} vixit ac p^{er} ipſu^m illu^m cognoviſſet. Patet Coⁿg^o
 implicat e^{ſt} vixit, ac p^{er} ipſu^m cognoviſſet ab aliquo, e^{ſt} ſimul ab ipſo p^{er} ipſu^m cog-
 noviſſet. q^{ui} nulla ut vixit ac p^{er} ipſu^m cognoviſſet, q^{ui} immediate cognoviſſet.

V^{er}o: q^{ui} aliquis cognoviſſet cognu^m Angeli tendent^{em} ad Deu^m,
 vixit, ac p^{er} ipſu^m cognoviſſet Deu^m; ſ^{ed} tunc Deu^m cognoviſſet mediate. q^{ui} p^{er} ipſu^m realia
 qua vixit, ac p^{er} ipſu^m cognoviſſet, q^{ui} immediate cognoviſſet. Deo, ea cognu^m re-
 flexa vixit, ac p^{er} ipſu^m cognoviſſet Deu^m, n^{on} p^{er} ipſu^m q^{ui} cognoviſſet cognu^m Angelicu^m,
 qui rursu^m ſert^{ur} in Deu^m; ſ^{ed} q^{ui} cognoscendo talu^m cognu^m, etia^m extendit ad
 Deu^m immediate p^{er} ipſu^m cognu^m Angelicu^m ad cui^{us} ob^{jectu}m: Cui^{us} verita-
 tis signu^m e^{ſt}, q^{od} ſi talis cognu^m Angelicu^m n^{on} dixerit rursu^m ad Deu^m; q^{ui} n^{on}-
 vixit ego e^{ſt} cognu^m cognoscere n^{on} p^{er} ipſu^m cognoscere vixit ac p^{er} ipſu^m
 Deu^m, licet tunc vixit e^{ſt} q^{ui} Deu^m cognoscere mediate, id e^{ſt} cognosca-
 re id, q^{ui} rursu^m Deu^m cognoviſſet. Unde ſana abſ^{ol}u^{te} maxi^m d^{istin}guenda
 e^{ſt} minor: cognoviſſet mediate, e^{ſt} ſi immediate ſe^{co}ndo mo^{do}; cognos medi-
 ate tantu^m nego^{ti}o mo^{do}. Non eni^m implicat, q^{od} ſi ſi mediate, e^{ſt} immediate
 cognoviſſet.

V^{er}o ab aliquibus Doct^{or}ibus appellari mediate e^{ſt} cognu^m
 que e^{ſt} n^{on} ex alio; ſ^{ed} quide^m ſi n^{on} intendunt, q^{od} talis cognu^m mediate attingat
 ſui^{us} ob^{jectu}m; illa eni^m mediatio n^{on} intercedit op^{er}ando cognu^m ipſu^m cy^{clo} ob^{jectu}m; n^{on}
 in hac op^{er}atione dat omnimoda immediatio: ſ^{ed} op^{er}ando cognu^m cy^{clo} int^{er},
 a quo p^{er}cedit, quatu^m talis cognu^m ex alio n^{on} p^{er}venit ab intellectu, nisi p^{er} ipſu^m ſe-
 cundato p^{er} aliu^m cognu^m, que deſerit temp^{or}e^m medi^{um} determinat^{um} ad ipſu^m cognu^m,
 que e^{ſt} ex alio, vel ſi op^{er}atio fiat inter ipſu^m cognu^m, e^{ſt} ob^{jectu}m, intelligenda e^{ſt}
 n^{on} in ordine ad cognoscendu^m ob^{jectu}m, ſ^{ed} in ordine ad det^{er}mandu^m intellectu ad sui

Cognu^m

cognitio: ita ut obiectum cognitum ex alio vere immediate cognoscat, si non immati de-
terminet intellectus ad sui cognitionem, quod dicitur per alium obiectum prius cognitum: stat
autem optime, quod aliqua res immediatissime in se ipsa cognoscat non ex im-
mediata sua detractione, sed detractione alterius, et hoc mihi videtur ma-
gis genuina explicatio illius modi loquendi.

180

Primum igitur modum cognoscendi res in se ipsa, ita explico:
tunc res cognoscitur in se ipsa, sicut distinguitur a cognosci in alio, et ex alio
non quod immediate cognoscitur; hoc enim commune est cuiusque cogniti, ut simpliciter
quod cognoscitur directe: quod distinguitur, quod cognoscitur non sicut ut terminus alte-
rius obiecti cogniti, in quo stinet; sed prius independentem ab hoc modo
cognoscendi: quod quo animatur ex parte dupliciter posse res aliquam cognosci ut
terminum alterius: scilicet vel in actu signato, vel in actu exercito: tunc cognos-
cit ut terminus in actu signato, quando per meum cognitionem affirmo talis res esse ter-
minum alterius, in quo stinet, quod potestatem possum, quin ea res in actu exerci-
to cognoscat ut terminus; non cognosci res ut terminus in actu exercito est, cog-
nosci indirecte, et quasi ex resultantia per formalissimam cognitionem directe tendentem
ad respectum, in quo talis res stinet, ita ut si precise tolleremus cognitionem directam
respectus, formalissime tolleretur cognitio indirecta termini, quod formalissima cog-
nitio directa respectus est formalissime cognitio indirecta termini; quoniam hoc duo est
per intellectus separabilia sunt. quod potest aliqua res cognosci ut terminus in actu
signato, quoniam cognoscat ut terminus in actu exercito.

181

Utamur exemplis, licet ut terminum solis possum cognoscere
hoc actu: lux est qualitas a sole producibilis; ite alio actu: sol est productivus
lucis. per 1° actum cognosco lucem ut terminum solis in actu signato; sed est di-
recta cognitio ad lucem, et non quasi ex resultantia cognitionis ad solem, et propterea
est cognitio lucis ut termini in actu exercito. Sed per 2° actum cognosco lucem
ut terminum solis in actu exercito; quod precise cognosco lucem: quatenus feror
ea cognitione directa in sole, in quo lux stinet. Dico igitur cognitionem directam, et non
in se ipsa, si illi, qui fertur ad res independentem ab eo, quod cognoscat ut
terminus in actu exercito.

182

1° patet, quod sit cognoscere res in alio; nil enim
aliud est, quam cognoscere res in actu exercito ut terminum alterius per formalissimam

cognitio directus illius obiecti, in quo talis res continetur, ut patet in exemplo supra
 posito de cognoscendo. Sed ante modo cognoscendi, et in alio notandi est pluri-
 bus de causis stringere unum et in alio cognosci, quod pluribus de causis potest ab alio
 recipi; immo tria possunt reduci ad diversos modos continentis rei in alio, nempe
 continetur res in alio virtualiter, quod fit, quando ab eo potest deduci tanquam a principio
 equalis perfectionis ex suo effectu, ut calor in alio calore, ignis in alio igne; 2°
 continetur eminenter quod principium a quo res provenit, et superioris perfectionis: Ita conti-
 netur accidentis in substantia, a qua producit. 3° continetur res in alio formaliter, ut
 patet in suo toto, quod constituit, ut patet in Somine, ut patet philosophica illius.
 4° continetur res intentionaliter in alio, ut quilibet obiectum in suo actu, vel principio res
 presentativo. 5° continetur res in alio terminative, quando est terminus alicuius res-
 pectus sive transcendentalis, sive gramentalis, ut Pater respectu relationis Filii.

183

Denique cognoscere res ex alio est illud cognoscere ex detractione alterius
 obiecti extrinseci ex illa, in quo involvitur causalitas intentionalis unius cog-
 nitio quod alterius, ut diximus disq. 4^a agenter de dicto. Hi sunt cognoscendi
 modi sunt diversi ex sua ratione formali, licet aliquando reperiri possit in eadem cognoscere rea-
 liter indivisibili, quod non obstat huic diversitati; sicut animal, et rationale sunt
 diversa prout ex sua ratione formali, quod in eadem entitate reali Somine simul
 reperiantur. 1us modus prout dicitur cognoscere directus abstractendo ab eo quod sit ex
 alio, vel non sit ex alio; neutrum unum positive dicit, neque positive excludit, ac
 inde potest dici quod cognoscere, quod sit ex alio, et quod cognoscere, quod non sit ex alio. Similiter
 neque positive dicit, quod sit cognitio in alio, neque quod non sit cognitio in alio; 1us prout quod
 sit cognitio directa ad res formaliter independens ab eo, quod directe ferat ad aliud
 obiectum, in quo ea res continetur: quod stare potest, quod in eadem cognoscere directe ferat ad id,
 in quo res continetur, dum modo directe etiam ferat ad tale res; igitur eo ipso ea cog-
 nitio attingit res independentem formaliter ab eo quod sit ferat directe ad aliud,
 in quo continetur. 2us modus dicitur ex sua ratione formali, cognoscere res in actu exer-
 cito ut terminus, quod quod sit, an sit directe, et in se cognoscat, an cognoscat ex
 detractione alterius cognitio distinctus, vel non: unde poterit esse cognitio res in alio,
 quod in se simul sit cognitio ex alio, sive ex detractione alterius.

184

Denique 3us modus prout dicitur cognoscere ex detractione alterius
 causalitatis intentionalis, quod quod sit an cognoscat in alio, vel in se. Hoc

ulti

ultimū n̄ videt aliq̄ placere, qui pauj docent coḡn̄ x̄i ex alio ex di-
 recto, & x̄i in se ip̄sa. P̄ immerito, q̄ coḡn̄o causę stinentis effectū
 sine dubio pot̄ eē ex alio; P̄ tunc coḡn̄o effus̄ in causa exit etiḡ ex alio. P̄
 coḡn̄o x̄i ex alio n̄ dicit detriate eē directo, & x̄i in se ip̄sa. Patet coa.
 Mox 2° glo; q̄ coḡn̄o directa causę formalissimē eē indirecta coḡn̄o effus̄
 in tali causa stenti. q̄ implicat, q̄ coḡn̄o directa causę cit̄ ex alio, & n̄ sit
 ex eod̄ coḡn̄o indirecta effus̄ stenti in tali causa. Ideo; q̄ ea coḡn̄o, quę
 detriat intellectū ad coḡn̄o directo causę, sufficiens eē, ut detriat ad coḡn̄o
 indirecto effus̄: imo n̄ aliter pot̄ detriare ad coḡn̄o indirecto effus̄, q̄m de-
 triando ad coḡn̄o causę. q̄ et̄.

185 *do* Hic q̄ p̄missis cō intellectu Creaty inquirimus in p̄senti
 v̄tū q̄ Deus se ip̄sū, ac suas p̄fectiones cognoscit Sed̄ omnes tres modos
 cognoscendi supra numeratos, vel tantū aliquos ex illis, & qui n̄ isti sint:
 q̄ ḡardō molimine p̄tabimus suggota p̄senti explanatione.

Caput. 23.
 Lex varias v̄les tota diffas expeditur.

186 *do* Sit 1° v̄lo: Deus cognoscit sup̄ eissq̄ coḡn̄o directa x̄i in se
 ip̄sa. Hęc assertio facilis eē, & a nemine negari pot̄. P̄ evidentissimū
 eē, Deū se cognoscere p̄fectissima coḡn̄o; P̄ coḡn̄o directa x̄i in se ip̄sa eē om-
 n̄iū p̄fectissima. q̄. Deus cognoscit sup̄ eissq̄ coḡn̄o directa x̄i in se ip̄sa.
 Mox p̄x, q̄ talis coḡn̄o a nulla alia coḡn̄o dependet, neq̄ mediū extraney,
 Sabet, P̄ ip̄sūmet̄ ob̄y in se ip̄so, & independenter ab alio clarissimē intuat.

187 *do* Sit 2° v̄lo. etiḡ cognoscit in se ip̄sū directe omnes suas
 p̄fectiones, ac p̄rietates, t̄q̄ absolutas, q̄m̄ relativas. Non ita omn̄is
 eē hęc 2° v̄lo, P̄ mihi omnino certa. Eam amplexus eē P. Thom̄as
 art. 2° d̄y ait repetitq̄, Deū p̄ se ip̄sū se ip̄sū intelligere: quo modo loquendi
 denotat coḡn̄o immediatq̄, & directo Dei cō se ip̄sū: Unde n̄ distinguunt p̄a-
 tā Divina inter se in ordine ad coḡn̄o P̄. omnia sine dideximine ullo
 ostendit, omniaq̄ averit Deū p̄ se ip̄sū in se ip̄so cognoscere. Ita P. Mo-
 lina Ste art. 6. disp. unica. P. Montoria disp. 5. sect. 5. d. 6. P.
 Herize tract. 1. disp. 4. cap. 1.

Ratio Suius dicitur eadem, quae e praecedenti: videlicet Deo scedendo e
 perfectissimam omnium cognoscere in seipso circa seipsum, et etiam et duas omnes
 perfectiones, et proprietates, tam absolutas, quam relativas; Perfectissima
 cognitio est, quae et directe in se ipsa attingit. quae talis cognitio Deo scedenda
 est, etiam circa omnes perfectiones, et proprietates tam abstrahit, quam relativas. Hinc
 1. non perfectiones, et proprietates tam abstrahit, quam relativas, quae ipsas intelligibiles sunt, et
 optime applicat Deo intellectui. quod Deus illas cognoscit in se ipso. Pro
 bat contra, quod nihil dicitur ex se Deo in se ad talis cognoscere scedendo, cum infi-
 nito lumine, et vi intelligendi possit, neque in se ex se obiecti. quod in seipso
 possunt attingi. Ans. 2. quod omnes perfectiones Deo sunt actus purissimi,
 summe immateriales, et aliunde perfectissime applicat Deo intellectui
 extra summe identitate cum illo. quod ex se sua sunt summe intelligibiles.

148 Confirmat. 2. quod si aliquid obstat cognoscere earum perfectionum
 in se ipso, maxime quod etiam cognoscunt in alio, sed hoc non obstat ut cog-
 noscant in se ipso. quod in se ipso cognoscunt a Deo. Minor. 2. quod
 diximus cap. praecedenti cognitio sui in se neque positive dicitur quod sit in alio, neque
 quod non sit cognitio in alio, sed ab utroque praecindit. et quod cognitio Deo sit cognitio
 Divinae perfectionum in alio, non potest obstat, quominus sit etiam earum cog-
 nitio in se ipso. 2. non cognoscere se in se est illy cognoscere indepen-
 denter ab eo, quod cognoscat ut terminus alterius; cognoscere autem se in
 alio est illy cognoscere ut terminus alterius; sed non repugnat quod eadem realis
 cognitio cognoscat se ut terminus alterius, et dicitur independenter ab hoc
 modo cognoscendi cognoscat illy directe in se ipsa. quod est.

149 Confirmat 3. non Deo cognitio ita fertur ad singulas suas perfec-
 tiones, ut ex se si talis tendit illas cognoscat, quominus non fertur quod impossibile
 ad aliud, in quo singulae stinerent. quod illa cognitio est perfectionum Divinarum in
 se ipso. Patet contra, quod cognitio in se est, quae fertur ad se non ferre ut est termi-
 nus alterius, sed ferre independenter finaliter ab hoc modo cognoscendi.

150 Sit 3. Deo. cognitio Deo fertur ad totam Dei substantiam,
 non est cognitio sui in alio respectu singularum perfectionum Divinarum, quae in tali substantia
 finaliter stinerent, vel includuntur ex hoc ferre capite quod in illa finaliter
 in

includunt. Hoc ideo est de aliquos, qui ex parte videntes opposita
immunitate docent. Fata, singulas Dei perfectiones contineri in tota substantia. 2.
Inquam partes metaphysice in toto: Per hoc continentia realis sit dico
ex non sufficere ad hoc ut cognitio singularium perfectionum etiam divisivè sit cog-
nitio rei in alio. pro manifeste. Implicat cognitio directa totius, quoniam sit etiam
directa omnium suarum partium. 3. cognitio directa totius substantie. 4. etiam cog-
nitio directa singularium perfectionum. 5. inquam, etiam divisivè, quoniam in tali substantia
realiter continentur. 6. licet Deus in tota sua substantia cognoscat quoniam libet perfectum
in illa realiter includit, ad hunc talis cognitio potest fieri ad quolibet per-
fectionem etiam divisivè non est cognitio rei in alio, sed realiter directa: am-
bique cognitio mihi sunt evidentissimi; 7. cognitio in alio, de qua loquimur
realiter ut est cognitio in alio non potest esse directa, licet realiter possit
identificari cum cognita directa, ut praemisimus capitulo precedenti. Nunc
pro animo totius realissime, in recto, nil aliud est, quam omnes illius partes col-
lectivè. 8. implicat directè cognoscere totum, quoniam etiam directè cognoscant omnes
eius partes collectivè: tum sic partes collectivè nequeunt directè cognosci, quoniam
etiam directè cognoscat quolibet illius partem divisivè neque ut aliquae deoatio-
nes possint provenire toti, ut totum est, quoniam proveniant cuilibet parti divisivè
non sunt omnes, ut est evidens, sic nequit extere toti, quoniam quolibet partem divi-
sivè extat: cui omnino assimilatur praeter cognosci, quod cognosci est quod est ei-
tere intentionale. Unde si realiter nequit extere toti, quoniam realiter extat
quolibet partem, ita nequit toti intentionaliter directè extere, quoniam directè ex-
tat intentionaliter quolibet illius partem.

192
Stat. 1.º. nisi aliqua perfectio realiter inclusa in tota
Dei substantia non cognoscitur directè, non erit cognitio directa ad totam Dei substantiam.
Nam cum reliquas omnes perfectiones, quae in Dei substantia realiter continentur
praeter illam, quae non cognoscitur directè, ista arguitur: tales perfectiones non
sunt praeter illam ab alia non sunt tota Dei substantia, ut est evidens. 2.º. quoniam in
cognitio Dei directè fixat ad tales perfectiones, non fixat directè ad totam
Dei substantiam, sed ad aliquam partem inadequatè directè ad totam Dei substantiam.

si vero fertur directè ad totam Dei substantiam, debet eadem specialissime tendentia fieri directè ad aliquam perfectionem, quoniam excludit. Item 2.
 ne illa perfectio dividatur, quoniam tu excludis à cognitione directam, specialissime
 in tota quod dicitur eisdem cum tota substantia Dei, licet etiam specialissime sint
 distincta, quod est distinctio, quoniam identitas est inadequate ex eo quod in to-
 ta Dei substantia datur specialiter aliqua, cum quo ea perfectio sit specialissime
 idem, et aliqua à quo specialissime sit distincta: sic, Deus non cognoscit
 eam perfectionem in eo, quod est in sua substantia specialiter idem cum illa perfectione, quod
 hinc specialissime est cognitio sui in se ipsa, ut patet; quis enim dicat cognitionem om-
 nium in omnibus esse cognitionem sui in alio? Rursus neque eam perfectionem
 cognoscit Deus in eo, quod in sua substantia est specialiter distinctum à tali perfec-
 tione: neque licet hoc posset stringere ex connectione unius perfectionis cum
 alia, de quo infra; in presenti tamen abstrahimus ab hoc titulo, et
 solum loquimur de scientia, et specialissima cognitione totius substantie Dei inde-
 pendenter ab eo quod perfectiones inter se conectant, et una dicat respectu ad alias.
 imo in presenti questione suggerimus sunt titulus connectionis, aut respectu
 unius perfectionis quod aliqua pars ab eis perfectiones Dei se non cognoscunt
 in tota Dei substantia quod scientia est cognitio totius substantie Dei. Non, inquam cog-
 noscunt cognitionem sui in alio.

192 Sit 4.º scilicet de cognitione Dei esse diversimode discussenda est
 diversitate opinionum et illius substitutio specialis. si enim substituatur 1.º essentia
 et collectionem omnium omnino perfectionum divinam, sequenter ad proxime dicta di-
 cendum est nullam perfectionem Dei ex illis, que in eadem specialiter includunt, cog-
 nosci in eadem cognitionem propria sui in alio: quod sufficienter manet probatum. si
 autem substituat essentiam quod aliqua pars specialiter distinctam ab attributis, manet
 et differt an talia attributa indirectè in eadem cognoscant. Immo theolo-
 gorum schola est affirmativa fuit, quod inquirunt, 1.º essentia est forma, et dei-
 go, nostro modo sciendi, aliorum partium Dei, quatenus est ratio à pri-
 ori, ex qua describuntur reliqua partia Dei, quod in ea eminenti modo conti-
 nentur. Ex quo inferunt nos scilicet; quod in causa eminenter continente
 sui effectus cognoscit effectus ipse: et 2.º essentia sublati imperfectionibus

e radix eminenter continens reliquas. Si perfectionis. In eia d' cognoscit
Deus suas perfectiones attributales.

193

Hec ratio in d' nobis displicuit, qui opinamur esse d'
n' e' pprie fontis, originis, aut radice aliorum gratiarum Dei, et in modo
sciendi, cu' enim eia a parte rei h'c grata n' se'nt, ut e' evidens, absq'
fundo fingunt a' nro intellectu, n' minus qm si fingamus Deo ee
corporeo; q' h'c repugnat Deo ratio corporeo, qm esse d' ratio fontis, e'
originis aliorum gratiarum Dei, n'q' fons, origo, aut radix ex suo d'p' h'
reali dicit p'ductione illorum, quorum fons, origo, vel radix e'. q' si
dequret eia d' a' p'ductione attributorum, ut debet dequari, ne ma-
neat imperfecta, nihil pot' remanere, q'ubeat ratio fontis, originis,
aut radice attributorum. q' ex hoc cas' n' e' averendum, q' attributa cog-
noscant in eia cogne rei in alio. Rursum gratis sedimus ad ver-
sariis esse d' ee nro modo sciendi fontis, aut radice attributorum;
adhuc negamus illis intentis; q' ex eo q' nos sciendam esse d' q' n'q'
radice, n' requirit, q' Deus ipse hoc modo illis cognoscat. q' Deus
in sua eia n' cognoscit attributa. q' hoc cog, n'q' eatenus illa cognos-
ceret in eia, quatenus cognosceret eis esse ut radice; h'c enim e' tota ra-
tio adversariorum; d' illis n' cognoscit, ut radice. q' est. N'q' q' d'
Deus sup' esse cognoscit tantummodo ut e' in se realiter; d' in se reali-
ter n' e' radix attributorum. q' sup' esse n' cognoscit ut radice attribu-
torum.

194

Superest, ut inquiramus an det alia ratio, qu' vincat
cat attributa debere cognosci in eia cogne rei in alio: ea aut' soly po-
t' est ee, qu' communis e' cuicunq' attributo q' n'q' esse, qm n'q'q' al-
terius attributi, ac p'p'erea de omnibus p' mutue agitabilitate distat.
Ratio q' h'c e', q' eia d' petat essentialiter seey identificare reliqua
omnia attributa, ac p'inde h'c sint quasi tunc seipsos ab eia d'.
Hanc aut' ratio ee cuicunq' attributo q' n'q' essentis, qm n'q'q'
alterius attributi: patet manifeste, q' d' eia d' petat essentialiter seey iden-
tificare reliqua omnia attributa, ita q'libet attributo petat essentialiter seey
identificare esse d', et reliqua omnia attributa; h'c enim impossibile e', q' eia sit

sine identificatione reliquorum omnium attributorum, quoniam quod aliquid attributum
Dei sit sine identificatione eius, et aliorum attributorum. 2° pars est
ratio horum omnium quoad hanc diffinitam.

195 Pro cuius explanatione suppono tamen evidens cognitio
est minime posse pervenire nisi ens ab attributo, nec attributa ab
essa, nec unum attributum ab alio, quod per se solum stringit ex inevitabilitate
et limitatione cognitionis, quae per se non penetrat sufficienter totam perfectionem obiecti,
quod longe abest a cognitione Dei, quae infinita, et summe apprehensiva cui-
uscunque obiecti cognoscibilis. Unde si recedamus inter Creaturam non erit in
Deo cognitio rei in alio, quod nec in obiecto Dei. (non loquor de relationibus)
et realiter unum et aliud, nec respectu cognitionis Dei, quae non pervenit, potest
esse intentionaliter unum, et aliud. quod si abstrahamus ab inter Creaturam
non erit respectu Dei cognitio rei in alio. Solum quod potest esse diffinita facta
separatione utriusque inter, an sit Deus qui est cognitio Dei, quae a no-
bis recipit directe fieri per se ad eam cognoscit in essentia reliqua attri-
buta, quae ratione tantum nostra sunt alia ab essa. Similiter per se cognitio, quae a nobis reci-
pit directe fieri per se ad unum attributum, cognoscit in eo indirecte ens, vel re-
liqua attributa, quae tantum ratione nostra sunt alia a tali attributo. Et hunc
sensum esse sit cognitio rei in alio, non quod in alio, quod realiter in se, vel respectu cog-
nitionis Dei intentionaliter sit aliud, sed in alio, quod sit intentionaliter aliud
respectu inter Creaturam.

196 Hic suppositio fortiter alicui placebit sic de solo negativo:
Deus cognoscit propria rei in alio non cognoscit attributa in essa, nec ens
in attributo, nec unum attributum in alio. Hanc de solo specialiter probamus
de essa respectu attributorum, et de hac diximus, dicendum ens est et attri-
butis respectu ens, hoc de uno attributo respectu alterius, et eadem ratio militet
in his omnibus: quod facimus propter vitandam confusionem in se adeo implexam
et subtili. primum quod attributa Dei non sunt terminus Dei ens, quod Deus non potest
cognoscere attributa in essa cognoscit propria rei in alio. Patet contra; nam cognitio
rei in alio est, quae fertur ad id, ut terminum alterius. An secundum quod attributa
Dei sunt idem realiter utriusque, nihil potest esse terminus illius, ex quo
est idem realiter quod attributa Dei non possunt esse terminus Dei ens.
197 Dicitur non esse terminus realiter, quod realiter non sunt aliud ab essa;

193
eē in hujus zone nra, q̄ zone nra si aliud ab eā. Patet solutio
hanc utcumq̄ elevari. Nō arguitur in alii materiis, nō etiā ap̄ me in
cognē D' attributorū cognoscit Deus sua attributa cognē sui in alio
qm̄ vni attributa, nō distinguantur realiter à tali cognē. q̄ ad cognē
in alio q̄ se nō requirit distinctio realis inter illud, q̄ cognoscit, et
illud, in quo cognoscit. Nihilominus cō reliqua attributa retinet
totū suū nō arguitur q̄ cognō attributorū stinet intentionaliter
attributa, ac p̄inde hęc in illa possunt cognosci, qm̄ nō distinguantur
realiter, q̄ ad stinentiā intentionalē eā dicitio nō requirit. At cogno
sa D' nō stineat intentionaliter attributa, ut ~~stinet~~ suggono ad p̄
q̄ diffat (si enī eā vultat statim in cognē idē dicendū ē de illa
atq̄ de cognē) debet alio modo stinere attributa, ut in ipsa cog
noscant; s̄ quidā alius modus stinentiā dicit distinctionē realē. q̄ vni dicit
hęc distinctio, nō poterunt attributa cognosci in eā.

198

Probat. 2. nō si ex aliquo titulo attributa cognosce
rent in eā. P̄ maxime p̄ eā q̄ petit recy identificare attributa.
P̄ sic titulus nō sufficit. q̄ attributa nō cognoscunt in eā. Al
ē adversariory ratio. p̄o mox, nō minus eā q̄ petit recy identi
ficare ipsū suū eū, qm̄ petit recy identificare sua attributa. P̄ sic
titulus nō sufficit, ut eā cognoscat in ipsa eā cognē p̄pria rei in
alio. q̄ neq̄ sufficere, ut attributa cognoscant in eā. Minor dicitur q̄
patet. quis enī dicat cognē eū in eā eē q̄m̄ cognē rei in alio.

199

Probat. 3. dicit ratio à priori solutionis. Nō eā q̄
duplicitē pot̄ à Deo cognosci. vel scēptis adequato, qui penetret totū gen
it̄ ē in se realiter, vel scēptis inadequato, qui tantū fert̄ ad p̄
stale, in quo existit D' eā q̄t p̄pria ab aliis attributis, q̄ nō ita ē
intelligendū in Deo dari realiter aliquē dēty inadequaty cō dūgentiā
P̄ vno inadequaty q̄ resp̄ ad nūq̄ intellectū; quātū nos illy dēty dicit
qui realiter adequatus ē cō eūq̄, scēptamur. p̄cine q̄t fert̄ ad illud p̄
formale in quo fideliter existit eā, nempe ad p̄tū eūndē à se; qm̄ noster int̄
aliq̄ aliquid penetret de illo scēptis dno. Dūc sic arguitur: nullo ex illis
scēptibus cognoscunt attributa in eā cognē p̄pria sui in alio. q̄ Deus in
eā nō cognoscit attributa cognē sui in alio. p̄o autē; nō scēptis inadequ

n̄ cognoscunt attributa finaliter, s̄ tanty maliter, & indirecte, quatu n̄
dicit cognoscit aliq̄ q̄ ē idē realiter cy attributis, rursus opt̄o adequato licet
cognoscant finaliter attributa, cognoscunt s̄n̄ directe, s̄n̄ in re, q̄ nulla
ex his reprobis cognoscunt attributa cogn̄e p̄p̄ia x̄i in alio.

200

¶ Pars huius ant̄is patet; n̄ cognoscere p̄p̄ie eū, n̄ p̄
graty essendi à se, s̄ut distincty, vel p̄p̄ie ab attributis, n̄ ē cognoscere
omniḡoz, immensitatē, aut reliqua attributa finaliter et̄q̄ indirecte. q̄ si
supponamus illy opt̄o inadequaty p̄p̄ie fieri ad eū, ut p̄p̄ie ab aliis ta-
lis opt̄o n̄ attingit finaliter et̄q̄ indirecte attributa. Pergo ad 2° q̄. 2-
p̄p̄ie adequatus eū, qui penetrat toty eū, ut ē in re realiter clarē, &
finaliter videt eū eē omniḡoz immensitatē, & reliqua attributa realiter.
¶ Talis actus directē cognoscit omniḡoz, immensitatē, & reliqua attributa
Dei. q̄ talis actus n̄ attingit indirecte, s̄ oīo directē attributa. Max̄e,
q̄ essā ut ē in re realiter adequatē ē finaliter omniḡoz immensitas, &
reliqua attributa. q̄ opt̄o adequatus, qui penetrat toty eū, ut ē in re rea-
liter, clarē, & finaliter videt eū eē reliqua attributa. Deinde ex mōo
q̄ talis actus cognoscit attributa, n̄ ut h̄y eū, s̄ ut q̄ finalissime inclus-
y in essā, n̄ eū ut ē realiter in re, sive in eī talis entitatis reali,
finaliter constitit p̄ attributa, n̄ minus q̄m p̄ graty p̄p̄ie eū. q̄ s̄t
attingit directē eū ille opt̄o adequatus et̄q̄ attingit directē attributa.
Itaq̄ q̄ opt̄o adequatus fert̄ ad eū n̄ cognoscit eū p̄p̄ie 2° q̄ di-
stinguit̄ ab attributis, s̄ 2° toty sup̄ realitatē, q̄m s̄et̄ à p̄ x̄i, qua-
rōne finaliter, s̄n̄ recto dicit omnes p̄fectiones reay identificatas:
q̄ p̄p̄ie n̄ ē cognis eū p̄p̄ie, s̄ totius reibty Dei, in qua iq̄ diximus
n̄ cognoscā indirecte, s̄ omnino directē reliquas p̄fectiones et̄q̄ di-
stinguit̄.

201

¶ Probat̄ 4°, q̄ si p̄ aliquo opt̄o d̄ny ce eū attingit
genent̄ attributa indirecte cogn̄e p̄p̄ia x̄i in alio, maxime p̄ illy,
qui cognoscit eū ut p̄tendit̄ eū realiter reay identificare attributa D^a.
¶ s̄ p̄ ity opt̄o n̄ attingunt̄ attributa indirecte, s̄ omnino directē in re
ips̄y q̄ eū. Probo mox̄, qui soly p̄batione indiget, n̄ cognoscere
eū, ut eū realiter p̄tendit̄ reay identificare attributa D^a. finalissime ē
cognoscere eū eī realiter attributa D^a. s̄ actus, qui cognoscit, eū eē
realiter attributa D^a. attingit directē, s̄n̄ in re igit̄ talia attributa. s̄ actus, qui

Com

cognoscit eam, ut essentialiter petente ^{secum} identificare attributa D, n^o indirecte
 & directe in se ipsam attingit attributa. Max^{ime} huius dicitur q^{uod}, q^{uod} eam
 D^{icitur} essentialiter petere secum identificare attributa, formaliter est e^{ss} realiter
 ter attributa, q^{uod} n^{on} alia ratione petit secum identificare attributa, nisi quatenus
 est realiter attributa, et illa petitio identificationis, nil aliud est, q^{uam} p^{er} se
 Loga ad identificationem, quae n^{on} distinguit ab ipsa identificatione actu
 ut p^{er} se, vel petitio, q^{uam} habet homo, ut sit homo, formaliter est, q^{uod} n^{on}
 realiter homo, & realiter eum illo identificat. Mo^{do} etiam q^{uod}, q^{uod} actus, qui
 cognoscit, eam est realiter attributa, habet q^{uod} p^{er} se directe ipsa attributa
 quae formaliter, & directe p^{er} se dicat de eam, & p^{er} se directe at
 tingit ab actu, quo illud p^{er} se. q^{uod} actus, qui cognoscit eam est realiter attri
 buta n^{on} indirecte, & o^{mn}ino directe attingit ipsa attributa. q^{uod} illa n^{on} attingit
 cognoscere p^{er} se in alio. Caput. 33.

Materiam Capitis precedentis prosequitur.

202

Quamvis res prime factae ad speciem veritatis utcumq^{ue} n^{on}
 aut sp^{iritu}, nihilominus q^{uod} nota via nobis incedendy est, ac p^{er} inde r^{ati}
 q^{uod} r^{ati}o: Deus cognoscit cognoscere p^{er} se in alio, in eam sua ut p^{er} se ab
 attributis ipsa attributa, in his eam, in quolibet attributo reliqua om
 nia attributa. q^{uod} quo animadverto dupliciter posse uny p^{er} se petere id
 tificationem eum alio. 1° quatenus vere identificat realiter eum illo, q^{uod} p^{er} se
 identificat eum alio, n^{on} r^{ati}o identificat; q^{uod} identificatio n^{on} admittit str
 gentis reals & illud p^{er} se loquy: quae semel identificant, nunq^{uam} p^{er} se
 n^{on} identificari. 2° quatenus tale p^{er} se p^{er} se omny, & p^{er} se p^{er} se
 dit eum aliis similibus, adhuc petit identificationem eum alio, q^{uod} p^{er} se
 pot sine usq^{ue} identificationis ad aliud. 3° 1° modo petit identifi
 cat eum animali p^{er} se subit, q^{uod} est in soe; q^{uod} licet n^{on} r^{ati}o identificat
 eum animali, ac p^{er} inde petat huiusmodi identificationem; pot t^u 2°
 eam omny, & p^{er} se p^{er} se eum aliis substantiis scipi absq^{ue} ordine
 identificationis ad animal, eum p^{er} se reperiat p^{er} se subit, in plantis
 & sole, q^{uod} n^{on} ibi d^{icitur} identificatio eum animali. 3° modo petit
 identificationem eum subita p^{er} se aial in ipso homine; q^{uod} p^{er} se animal
 2° p^{er} se omny, & p^{er} se p^{er} se eum reliquis oibus aialibus, in fest

graty subit, cy nully aial sit, neq' possit ee, qn' sit etig subita.

263. Vtiusq' generis grata in Deo reperiri n' e' dubitandy, nqm' in his graty intellectivi, & volitivi, licet petat identifications cy reliquis omnibus, cy qd' vere identificat, eg' t'n' n' petit Vy' supty' omny, & put' ofundit' cy reliquis intellectivi, & volitivi etig' creatis, alioqui nully possit ee' intellectivi, aut volitivi, qn' etig' peteret identifications facty, neq' qd' positive venit toni omny, debet etig' venire reliquis omnibus, qm' sunt tale' toni omny, ut e' evidens in Dialectica. Pe- inde alia si grata 2^a que' strictius petunt hanc identifications. It' Vy' q' p'ny' nuy' supty' abstracty a reliquis Vy' graty essendi a re, graty omnigoy' est. Nihil eni' pot' ee' a se, qn' petat realiter ee' intellectivi volitivi est. ac q'nd' n' pot' bene penetrari q' cogn' q'rit ee' a se, aut om- nigotens, qn' cognoscat ordo identifications ad reliqua grata, nil eni' inveniri pot', q' veniat a se, omnigotens, qn' sit volitivi, intel- lectivi est.

264. In 2° in gratis 2ⁱ generis cognoscere Deo reliqua at- tributa, patet, q' tunc uny' graty cognoscit in alio, q' cognoscit ex resultantia cognis directy ee' aliud, s' reliqua attributa cognoscunt ex resultantia cognis directy ee' graty essendi a se, vel graty omnigoy'. In talibus gratis cognoscunt indirecte reliqua attributa. Mox q' n' cognis graty essendi a se, vel omnigoy' finaliter attingit reliqua attributa, cy qd' petit identifications, s' ea n' attingit directe q' indi- recte, & cognis q'ria rei in alio. Ex' Speciminoi, q' possy' ego vide- rare cognis Vy' q'nt' q'rius fert' directe ad graty essendi a se, qn' d' siderem illq', ut directe fert' ad reliqua attributa. It' tunc videre cognis Vy' ut finaliter attingant' attributa q' ut indirecta illa attingant', & n' directe q' cognis Vy' ut q'rius directe ee' graty essendi a se, e' finalissime cog- nis indirecta reliquoy' attributory.

265. It' pat' q' cognis nra' creata cognoscit in talibus gratis reliqua attributa cognis rei in alio. q' etig' cognis Vy' s' coa, n'q' eatenus cognis nra' creata cognoscit in talibus gratis reliqua attributa, q'raty talia

grata

grata cognoscit directe, ut potentia identificat^r cy reliquis attributis,
etig^o cogno^o D^o cognoscit directe talia grata, ut potentia identificat^r cy
reliquis attributis. q^o reliqua attributa cognoscit Deus in talibus gratis
scilicet, q^o talia grata potentia identificat^r cy reliquis attributis n^o est aliq^{uod}
ab intra n^{ost}ro; est quiddam veritas obtiva, est insalabilis. q^o id n^o pot^{est} late
D^o cogno^o Itaq^{ue} dicitur dicitur, qui dat inter cogno^o D^o, est creat^{ur}, est q^o cogno^o
creata scilicet sicut in contemplatione directa huius grati, ut est a re
directe ferat ad aliud grati: at v^o cogno^o D^o etig^o fert^r directe ad reliqua
omnia grata, q^o realiter est regulatio directa omnium illorum: veniunt t^{ame}n
eo, q^o utraq^{ue} cognoscit tale grati ut potentia identificat^r cy reliquis attribu
tis. q^o si cogno^o creata realiter, ut directa cogno^o talis grati est cogno^o
indirecta reliquorum attributorum; etig^o cogno^o D^o id sedit, cy sit cogno^o di
recta talis grati.

206

De gratis Divini primi generis Mai^{or} est diffus^{us}, est q^o n^o
deb^{et}, q^o possint cognosci taliter, ut in eis n^o videant^r reliqua attributa
n^{isi} si scilicet cognoscant^r v^o q^o t^{er}minum, est put^{ant} confundunt cy aliis sicut
creant, n^o pot^{est} in eis videri reliqua attributa, q^o ut sic n^o potent^r identifi
cy attributis, cy sine tali identificatione referant^r in creatis. Nihil
minus dicend^{um} est posse in eis videri attributa, si n^o attingant scilicet
q^o t^{er}minum, s^{ed} ut potentia identificat^r cy attributis; q^o hoc etig^o modo
nosc^{er} possunt ut scilicet ab attributis: q^o optime p^{er} exemplo cogno^o cu
q^o n^o n^o adduximus, est scilicet solutione illat^r ration^{um}, quas in cas^u p^{er}cedent^r
posuimus in favor^e opposit^r sent^{ent}ia.

207

Ad v^o optime ibi respon^{ditur} est, nunc ad instantig^o Reo^{rum}
s^{ed} stinentig^o scilicet dati alio modo stinentig^o, qui n^o requirat dicit^r n^o
inter stinens, est stent^r, qui nos assignamus in usq^{ue} ad identificat^r
alio zone n^{ost}re dicit^r, quocunq^{ue} nomine ille nunciet. Ad v^o r^{ati}o^{ne} dico
paritatis est clar^{us}, q^o p^{ro}pterea est n^o cognoscit indirecte in est; q^o n^o
neg^o zone n^{ost}re est aliud ab est; ac p^{ro}pterea directa cogno^o est, n^o pot^{est}
realiter indirecta cogno^o eius^{dem} est: at v^o attributa sunt zone n^{ost}re
finita ab est, etig^o ut potentia identificat^r cy attributis, est p^{ro}pterea q^o
noscunt q^o cogno^o est cognoscunt indirecte, est in alio. Ad v^o r^{ati}o^{ne} scilicet
q^o cognoscit est reg^ul^{um} adequato, n^o cognosci indirecte attributa in est

Dicitur directe per se tangi ab illa, nego in se in adequato et ens
 in se cognosci formaliter indirecte attributa; ne dupliciter possit
 una considerari. Sicut est in adequato; vel quatenus generat
 ad ens in attingendo exigentis identificationis cum attributis, et
 hoc modo neque indirecte attingunt attributa formaliter; vel qua-
 tenus fertur ad ens, ut exigentis identificationis cum attributis, et sic
 attingunt formaliter ipsa attributa licet indirecte.

Dicitur eo ipso quod attingant formaliter attributa et
 ille spiritus non est in adequatus. Et ens, si vero adequatus, ut potest qui
 formaliter attingit omnia prout dicitur, qui identificantur cum ista. Sed
 neque licet ille spiritus in aliquo sensu sit adequatus, quatenus sit om-
 nia prout dicitur formaliter attingit; et in in adequatus in-
 adequatione tendentis directe, quatenus tendentia directa non
 fertur ad omnia prout dicitur, sed tantum ad ens fertur directe, et ad
 reliqua prout dicitur indirecte, neque licet iste spiritus, qui appello in adequatus
 formaliter attingat quod attingit spiritus adequatus dicitur in modo
 id prout dicitur, quod spiritus adequatus, qui directe attingit omnia prout dicitur;
 at si in adequatus solum attingit directe ens, et reliqua tantum indi-
 recte. Hinc ad probationem Deo cognoscere seipsum ens directe ut
 prout dicitur ab attributis non est cognoscere immensitatem omnimodam, sed
 formaliter etiam indirecte nego ante; cognoscere ab ipse seipsum ens
 non est cognoscere formaliter solum indirecte immensitatem omnimodam,
 est. Secundo ante, itaque implicatio manifesta est in eo, quod ens ab-
 solute solum cognoscatur, et si cognoscantur attributa, non in
 implicatio in eo quod ens seipsum directe cognoscatur, et si attributa
 cognoscantur indirecte quod pariter excluditur: seipsum non excludit at-
 tributa ab ipse a cognoscere, sed a cognoscere directa; stat autem optime
 quod manent excludit a cognoscere directa, et in ab ipse cognoscantur
 minus indirecte.

Sit 6 dicitur, si solum cognoscit Deus in sua
 essentia perfectiones ab ipse, et etiam relativas, in his essentia,

e

42

e cogn. attributorum in eia perfectione in se e; aliter e e perfectione
 cogn. attributorum, qm cognio horum in se igitur. 1° e verum, qd
 sufficit, qd talis cognio beat nobilius obij directy, cy sint pax
 ambq cognos quoad aliqua. 2° e falsy, qd ad hoc requirit, qd
 taly cognio melius, ac perfectius cognoscant attributa, hoc e meli
 ri, ac perfectioni tendentia ce ipsa attributa: quis auty debite
 qd e melior tendentia ce attributa, qm set cognio attributorum in
 igni, qm illa, qm set cognio illorum in eia? Nq lt hoc abte qd
 tendentia sit ea maior perfectio n e separatione attributorum, qm in
 recte attingunt, separatione eiq, qm directe attingit.

26

Obies 3° 2. 93. 63, et 73. scilicet. si Deus cognoscit
 in eia sua attributa, et personalitates, dicitur in sui eiq, dicitur
 vitiomus circulus in eia 9° q^o Deus n cognoscit hoc modo sua
 perfectiones. Ans qd, qd tunc omittit circulus vitiomus, qd sequi
 assumit qd anti ad pbandy veritatz ignis anti, qd Deus id p
 qd in eia sua videt attributa, dicitur in sui videt eiq. qd in sua
 admittit circulus vitiomus, vel salty aliq simile. qd mox, qd eia
 e veluti anti assumptz a Jno in se ad videndy attributa, dicitur
 attributa si veluti anti ad videndy eiq. qd est.

27

Deo regardo anti. Ad illius patione in primo
 negari pot minor, qd Deus q cognoscit in eia attributa, dicitur
 sumit qd anti usq ad pbandy attributa; tunc qd taly acty n
 mat, attributa exte in se, s^o tanty illa attingit ut terminat
 quasi terminos sui qd est. Unde qd dicitur cognoscit neq eiq
 attributa, n assumit hoc qd anti ad pbandy eiq: neq in cogn
 rei in alio sunt duz veritates, quarz una possit de ordine ut anti
 aliq, P unica tanty veritas indivisibilis etiq zone nra. P ubi
 arguti ptenitur evanescat distinguo magz. tunc omittit circulus
 vitiomus, qd sequens assumit qd anti ad pbandy veritatz
 us anti: si sequens n aliunde cognoscit, nisi ex vi anti, qd
 magz, si sequens aliunde sit cognita, dicitur ex vi solus anti, qd

28

namque si solus circularis argumentatione ostendit esse, quod est
 idem quod idem, et motus quod quod ignotus: quod solus stringit, quod sequitur as-
 sumptum ad probandum veritatem, autem non aliunde ostendit, quoniam ex veritate
 sequitur autem, quod in toto probatio reducit ad ipsum, quod erat probandum,
 non sequens ut scilicet deductum ex autem non habet aliam certitudinem, quoniam
 autem. Ad quod diximus & dicimus, dicendum etiam est. Et cognoscitur in
 alio, ut scilicet dat aliqua paritas inter ea duo. Nam si Deus non
 alibi cognoscitur, nisi in attributo, et hoc non alibi nisi in
 essentia, utique talis esse facit Chymica, et singulis, verum cum per
 similitudinem cognoscatur usque in se, et attributa in se ipsis, licet unum in
 alio cognoscatur, scilicet abest ab ista imperfectione.

Disputatio I.

De obiecto formali, ac motivo Primum scientiarum.

Capitulum I.

Post explanationem terminorum referuntur sententiae.

28. Vary sunt obiecti formalis acceptiones, quas prius oportet
 explicare, ne potius nebulae, quam lucis dispendere videamus in presenti
 diffinitio, quae sine fastidio in pluribus locis esse notari. 1. igitur solet
 appellari obiectum formale ad gratiam, quod exprimit quod cognoscitur ad distinctum obiectum
 materialis, ita enim vocatur illud gratiam, quod licet identificetur cum formali,
 non tamen exprimit in ea cognoscitur, sed subicit: ut stringit quod per intellectum
 distinguimus unum ab alio, cum quo est realiter idem. Vnde in hoc loco: Hoc
 est animal, gratiam animal est obiectum formale, quod vere exprimit in ordi-
 ne ad proprios terminos, reale vero, quod est identificatum cum subiecto, dicitur
 obiectum materiale, quod licet per se attingat attingit materiali modo,
 hoc est attingit id, quod est reale, sed non explicat realitatem in ordine ad
 proprios terminos, cuius rei manifestum inditum est, quod ad veritatem
 illius gratiam non requirit, quod homo sit realis, et scilicet quod sit animal.
 Proprius autem reperit. Hec differentia obiecti materialis et formalis

ad cogniti Congressus, qua videmus quod albedo magis
 parietem, quod albedo est obiectum formale, et parietem ipsum obiectum materiale
 quod magis non attingit, sicut igitur subiecta parietis, et materia
 in qua est albedo, quae formaliter attingit. In hac materia
 nihil potest esse magis per obiectum materiale, et omnia sunt obiecta
 formalia, quae per se obiecta generaliter, ut nihil latet dicitur
 non quod dixerim de Deo cognere realiter, et se attendit, non
 quod videmus inadequate, et sicut nihil nostris cognitur
 scientibus, ut quod possumus aliqua obiecta, quasi malis scire
 ratione nostra.

219

2. Primum dicitur obiectum formale id, propter quod aliud
 cognoscit, et materiale, quod cognoscit propter aliud. Ut in
 fidei, quo credo verbum, dicitur causam auctoritatis propter auctori-
 tatem Dei hoc mysterium revelantis; Incarnatio est obiectum materiale
 non propter se ipsum cognoscit, sed propter auctoritatem Dei revelantis.
 Haec auctoritas est obiectum formale, quod ducit intellectum ad
 credendum tale mysterium, quod veritas, quae cognoscit est se nota
 igitur in se extremum, seu obiecta veritas per se non obiecta formale.
 Haec acceptio obiecti materialis, et formalis, vulgarissima, et latissima
 est, et extendit se ad actus intellectus, quod ad actus voluntatis
 et de hac ponitur institutum sensus dicitur. Unde patet obiectum
 materiale in hac 2^a acceptione nihil aliud esse, quam obiectum materiale.

220

3. Obiectum formale sub hac investigatione dividitur
 in motum quo, seu propter quod, dicitur motum sub quo. Motus
 quo est ratio, quae movet intellectum ad assensum alicuius
 veritatis, ut auctoritas Dei respectu actus fidei, magis promissum
 respectu scilicet. Motum sub quo, non tamen exprimitur quod cognoscit, quod
 est igitur, quasi in actu exercito. Ut quod intellectus cognoscit
 quod obiectum, reversa facit illud in actu cognoscibile, quando am-
 appetibile, quod tamen cognoscat hanc cognoscibilitatem obiecti, aut a-
 met igitur appetibilitatem, quod sic terminis explicant Philosophi.

attingere in actu exercito intelligibilitate, ~~et~~ aut appetibilitate, in 2°
 in actu signato. Aliqui 2° fundenter intelligibilitate ex veritate, et appete-
 bilitate ex bonitate eodem modo loquuntur de veritate, et bonitate trans-
 cendentibus, id est obiecta facta sub quo illy intus, et hanc vo-
 luntati, et sic et obiecta materia quae movet uty, per se, non
 intus non avertit obiecta, nisi illa appetant ut magis, magis voluntas
 illud amat, nisi appetat ut bonum.

2° Accipit obiecta facta q^o illo q^o attingit ut respectus
 altissimus, materiale 2° q^o illo q^o attingit ut terminus talis res-
 pectus: q^o intelligendy e^o in actu exercito. 2^a ea quae diximus de sp.
 anti cap. 1°. V^o quando cognoscimus ignem ut potentem producere ca-
 lorem ignis e^o obiecta formale huius cogniti; calor v^o e^o obiecta male.
 q^o calor non cognoscit q^o quae species, et in se ipso, et in alio: ignis
 autem non in alio, et in se ipso cognoscit. Si autem ignis cognosceret
 in omnigeno Dei, quatenus ipse attingeret ut potentem producere ignem, et
 ignis foret obiecta materiale respectu huius cogniti; q^o in alio cognos-
 ceret. Unde notabis in hac conjugatione obiecta facta e^o illud, q^o in
 se cognoscit directe, materiale v^o, q^o in alio, et indirecte cognoscit.
 Hae 2° sumunt sententiae opposita sunt, q^o aliquid de novo addideri-
 mus, q^o ita existimo faciendy, ut 2^a sumunt magis loquendy ad-
 periamus, q^o sentiendy sit de obiecta facta de se ipso.

2° Hae sumunt 1^a sententia affert solum de se ipso, ut ab
 attributis, relationibus scilicet e^o obiecta facta de se ipso, a qua nullo
 refertur de se ipso, Capiteo, Argentiny, Ocamum, Sabiz, et
 ex Praeceptoribus de Suarez 3° de attributis cap. 1° n. 2. de
 Barquera disp. 142. cap. 3° n. 20. licet si Deus tantum avertant
 magis de se obiecta formale sui cogniti, q^o exprimant, an nomine sui
 intelligant ipse, et quae ab attributis, vel ut dicit toty obiecta q^o subiecty
 Dei. Hae in exprimant de Maxon disp. 2^a cap. 1° n. 6. de Gua-
 rado disp. 2^a n. 4° qui quae recurrit q^o hae affectiva sunt
 refertur potest.

2° 2^a sententia avertit, non solum de se ipso, sed de omnibus aliis

22
perfectiones Dei, nempe attributa, et generalitates ei obij. scilicet
scij. Hanc sententiam prior sequitur S. Molina. Sic art. 6. disp. un.
ca. §. potest aliquis, dy ait solus ens D. i. Deo ratione obiectiva
cognoscendi effectus, additque nomine eius D. i. se intelligere ens quod
ad omnia, quod in ea sunt formaliter, ita ut relationes etij. D. i. obij.
dant. Eandem sententiam sequuntur Agidius Luscitanus. tom. 1. lib. 5. de
visione. q. 21. art. 4. S. Molina disp. 5. sect. 5. v. 6. quia
opinionem conat deducere ex alijs veteribus theologiis S. Thomae
et Occami, nec n. ex Caietano, Augustino, Dionysio, et alijs
tribus. Vide apud igny. Caput. 24.

Resolvitur distas ex propria sententia.

223 In primis iudico primum indubitabile n. solus ens
ut scij. ab attributis, et etij. attributa ipsa, et relationes ei obij.
scij. formaliter terminativae D. i. scij. obij. scilicet formaliter terminativae apud
Philosophos, nil aliud e, qm. q. v. exprimit q. cognoscit, v. scij. q. illo
scij. n. solus ens D. i. ut scij. ab attributis, et etij. ipsa attributa
et generalitates v. expriment q. D. i. scij. v. scij. ab illa ugnant q. D. i.
omnia sunt obij. scilicet formaliter terminativae D. i. scij. Imo addo, in hoc sensu
libet obiecta etij. creata e. obij. formale terminativae D. i. scij.
hoc nulla pot. e. distas apud Catholicos, ergo ad alia.

224 Et sit 1. conclusio: usque cognitio D. i. nulli dat obij. scij.
scij. motum, sive formale in 2. acceptione. scilicet q. obij. motum, sive
motum intellectus ad cognoscendum alterius, vel scij. ad cognoscendum
sui. q. q. scij. moveat D. i. intellectus ad cognoscendum alterius, vel ad cognoscendum
sui. q. usque cognitio D. i. nulli dat obij. scij. motum. Max. e. q.
definitio obiecti motum, q. obij. motum. q. cognitio D. i. cuiuscumque obij. scij.
n. scij. sui productum, neq. sit ex determinatione, vel motione
alterius. q. nihil e, q. possit ad illud movere. Patet ca. n. q. motum
n. alia ratione movet, nisi quatenus movet ex propria productio ad
ductionem illius cognitio, ad qm. dicit movere. q. eo ipso, q. cognitio D. i.
n. scij. sui productum, neq. scij. fiat ex motione alterius.

e, q' possit ad illg' movere. Dicitur, q' obij' motus debet movere ad cog-
 nitionem alterius mediante sui cognitione, vel p' sui cogni, t'm' q' p'
 causalitatis, vel t'ong' a priori illius cogni, ad q'm' movet; sed
 nullus e' obij' q' id possit p'itare usq' cogni D'. q' est. p'lo' motus;
 q' cogni' D' usq' omni' obiecto' e' unica, e' realiter indivisibi-
 lis. q' nullus obij' pot' p' sui cogni' movere Dey ad cog' alterius; ali-
 oqui ead' cogni' mediet ad seip'q', e' e' causalitatis, vel ratio a
 priori usq' sui ipsius, q' e' Chymexy. Recognosce q' diximus di-
 cut. 4. ce' dicitur.

Sit 2^a Solutio, n' s'ly in eia' D', p' etig' in attributis,
 Relationibus dat' id, q' D'et intelligunt nomine obiecti motus sub quo. q'
 q' Cogni' D' n' s'ly reddi' e' cognoscibilis in actu exercito, p' etig' attributa, e'
 relationes, cy' h'c omnia p'xi' ac in se ip'is regit, ac cognoscat sub xone' cognos-
 cibilitatis. q' t'q' eia' D', q'm' attributa, e' relationes habent e' cognoscibilitat'.
 p' hanc cognoscibilitat' intelligunt D'et nomine obiecti motus sub quo, ut vidi-
 mus cap' p'cedenti, q' n' s'ly in eia', p' etig' in attributis, e' relationibus dat' id,
 q' D'et intelligunt nomine obiecti motus sub quo. Imo iudicio id' dicend' e'
 e' quocunq' obij' creato. Dixi, id' q' intelligunt nomine obiecti motus sub quo,
 n' s'ly obij' motus sub quo, q' existimo e' cognoscibilitat', n' p'xi' appella-
 ri motus salty usq' cogni' D', q' vere ad illg' n' movet, ut p'missimus.

Sit 3^a Solutio. X^a 4^a q' univ'atione' omnes p'fectiones D'. q' abij',
 q'm' relative sunt obij' f'ale D' cogni'. Patet solo ex dictis; q' obij' formale
 in hoc sensu e' id, in quo directe attracto aliud indirecte attingit; p' omnes
 p'fectiones D' directe in se ip'is attingunt a' cogne' D', d'uxus in eis attingunt
 alij' p'fectiones D'. q' omnes sunt obij' f'ale. Addo, omnes etig' e' obij'
 materiale X^a eand' 4^a acceptione; q' obij' materiale in hoc sensu e' omne id,
 q' attingit indirecte, e' in alio; p' omnes p'fectiones D': attingunt in aliis
 indirecte. q' omnes sunt etig' obij' male. Dicit, repugnantig' involvi in eo,
 q' ead' p'fectio sit simul obij' formale, e' male usq' eiusd' cogni'. p' nego
 assumptis; s' e' n' repugnat, q' ab ead' cogne' reali ead' p'fectio cognos-
 cat' directe, e' indirecte, cognoscat in se, e' in alio; ita n' repugnabit, q' s' sit
 obij' male, e' f'ale: cy' id' sit e' obij' formale, ac cognoscat in se, e' di-
 recte; e' e' obij' materiale id' sit, ac cognoscat indirecte, e' in alio. q'
 si dicat, obij' male in hac acceptione, n' s'ly dicitur cogne' indirecte, e'

in alio, s' etiq' cauentiq' cogniti directè, et in se n' multy regnabo in
quatione quæ vocali, s' tunc aueruerim nullq' pfectione. Quæ ob
materiale Quæ cogniti; etiq' dicendy E de quocunq' obto creato, q' nullq'
Quæ cogniti n' attingat directè, et in se.

225

Ex dictis cludo in eo sensu, in quo scia d' e' capax
Saberè obty frate omnes pfectiones. Quæ qualiter rubire xong obiecti
malis, in eo, v' sensu, in quo n' e' capax Saberè obty frate nullq' pfecti
Quæ rubire xong obty fratis, q' ratiõ sciat ex dictis. Hæc auty dixerim
de scia d' realiter, e' 2y re scidexata, nq' si illy inadequatè sci piam
gut subet nostri intus pccionibus, aliqm' distiq' notavimus inter d'inas
pfectiones v' di pccionibus sciq' Quæ soly ut fert directè ad eiq', usq' hunc
sciq', ita pccionibus q' intellecty sola eia' exit obty frate; reliqua v' attributa
relationes erunt obty materiale in 1' acceptione, q' sola eia' d' exprimit
taly cogni, ut ita pccionibus, et reliqua subtrient, ac materiali modo attingunt
ist' q' attingit id, q' e' idy cy reliquis. Hæc sola eia' d' exit obty frate
motiry sub quo 2' 3' acceptione, q' solus eiq' cognoscibilitas attingit
actu exercito. Si v' pccionibus sciq' Quæ pccionibus ut cognoscit directè eiq', et
reliquis pfectiones indirectè, usq' talis sciq', ita pccionibus sola eia' exit obty
male, et reliquis pfectiones erunt obty male 2' 4' acceptione; q' sola e
attingit ut usq', in quo reliquis pfectiones vident, et reliquis pfectionibus
soly attingunt ut termini indirectè, et in alio: et sic alias possumus
mare pccionibus. Caput. 34.

228

Explorantur obiectiones, siquæ sunt alicuius momen
Doctrina pccionibus tradita adeo solida e', et mihi manifesta, ut
inveniam, q' neg' opponi possit alicuius momenti. Nihilominus d'
soly obiectis aliquis pccionibus d'empty ab actibus Quæ voluntatis in hunc
mody: actus Quæ voluntatis Saberè obty pccionibus motiry. q' d' d' possit
Saberè actus d'ini intellectus. Dent aliqui, dignitaty in eo d'istat
voluntas sit pccionibus caeca, et pccionibus indigere motiry pccionibus q' intellectus
temerè ferat in obiecta, at v' cy intellectus sit pccionibus oculativissima
motiry n' indigere, s' absq' ullo motiry res in se igit' stemplari. Hæc
doctrina ab incunabulis mey Philosophiy regius audi, minus t'ri
dies e' pccionibus. 1' q' si voluntas e' pccionibus caeca, n' minus absq', ac in

fuit illi agnoscere motum, qm ante caecy lucy pferre, ut videat,
 nq cy motum videt. Debeat, ut moveat ppter inutiliter pponit facultati n potenti videre tale motum. qd voluntas sit caeca potius qd ab eis n posse habere motum. V. Voluntatis e caeca, voluti metaphisica, nil aliud se vera e, qm n e intellectiva, neq pceptiva obiecti. Ergo nunc q quos canales illi pponunt motiva? sane cy ista ppositio sit intentionalis, e qd actus intus, nihil pot pferre usq voluntatis, qd nihil qd tales actus pferre pot. 3o qd intellectus sit pta oculativissima potens que pferre obiecta in se ipsis, solum qd n indigere motiva ad talia obiecta videnda, n n qd n possit habere motum, qd sicut habet oculos ad videnda obta in se ipsis, etia habet ad videndy motum, qd ad talia obiecta pot detrahe: ut patet in intellectu creato, qui pot habere motum etia illorum obta, qui pferit in se ipsis. qd ppter ead disparitatem n e negand, qd Deus sciat motum suum cogni, licet id n sciat ex indigentia sui intellectus, sicut creaturae ipsis habent ex eo, qd n possint aliquas veritates in se ipsis cognoscere.

Patet a quodammodo dicitur. Voluntas appellari pot caeca, s. ea loquutione nihil aliud intendunt, nisi qd voluntas de se n sit intellectiva, s. tanty appetitiva obta, qui eni iudicant e pot realiter diti ab intellectu docent, neq realiter succurre ad actus intellectus, s. tanty ad actus voluntatis: qui s. existimant e ead realiter pot cy intellectu dicunt realiter succurre ad actus qd intellectus, qm voluntatis; s. non appellari realiter voluntas quatenus succurrit ad actus cognoscitivos, s. solum quatenus succurrit ad actus appetitivos; qd n dicunt obta pponi qd cognoscere ut amet, n sit ea ppositio voluntati, que caeca e, s. ipsis creatura, que n e intellectiva, s. volitiva, accipinde ut intellectiva capax huius ppi, e ut volitiva capax moveri ad amand, id, qd pposity e. Hic clarissima sunt, s. quis n videat ea ppter inutilia e ad solvendy pntis diffinitio n s. Deus pot ppter moveri ex ppe nq eni ad illg amand, qd eni de se sufficiens e invitare ad eius amand, quare ex ead ppe n movet Deus ad cognoscendy attributa, cy talis ppo eni sufficiens deest invitare ad illorum cogn.

30

Facultas in nostris ppter factus urget, ppteridema,

ratio propter quod negamus propter motum respectu de cognitione, et cognitione de
est inducitur, et nullus habet prius sui deductum; et eadem ratio militat in
volitione de, quae similiter est inducitur, et nullus habet prius sui deductum;
si haec ratio non obstat, quominus volitio de habeat obiectum propter motum,
nec poterit obstat respectu cognitione de. Hanc paritatem tetigimus disq. 4.
agentes de discursu sui de: et ex ibi dictis patet negandum esse antecedens
quod ratio nostra in utroque casu equaliter habeat non dandi propter motum de
vincens actum; sive intellectus, sive voluntatis.

231

Obiiciet alius directe de eadem de se, et illius rationis potest
similiter: ut unus obiectum propter motum moveatur ad cognoscendum alterius, sufficit aliqua
causalitas inter cognoscendum et quod proponit motum, et cognoscendum alterius obiectum, ad quod
moveatur; et ad hoc non requiritur distinctio realis inter eas cognoscendum, nec ordinem
causalitatis realis unius de altero. quod licet cognitio de attributorum non distinguitur
realiter a cognoscendum eius, nec ab ea realiter deducatur, adhuc poterit habere
motum eius de. Maior pars; nam ut cognitio habeat propter motum, sufficit, quod
talis cognitio unus cognoscat propter aliud cognoscendum: quod sufficienter explicat
hanc propter causalitatem: ideo cognoscit hoc, quod cognoscit illud, et non est; et ad
satis est aliqua prioritas inter cognoscendum et est. unde pars minor; quod inter
eius, et attributa datur prioritas aliqua absque distinctio reali, et absque illi
ordine causalitatis, aut deductionis ex se eius de attributa. quod est.

232

Res, ad rationem motum requiritur prioritatem dependentem unius
cognoscendum ab altera, et sequenter, quod una sit prius, aut retineat ex se prius
alterius cognoscendum: quod salvari non potest absque distinctio reali earum cognoscendum, et absque
deductione illius cognoscendum, quod habet motum, aliter intelligi non potest quomodo
una cognitio cognoscat hoc propter aliud cognoscendum; si enim ad cognoscendum unius
prius obiectum non dependet a cognoscendum alterius, quomodo potest esse talis cognitio
propter aliud cognoscendum? Certe haec locutione indicat unum obiectum de sui cog
scire, aut aliquomodo influere in cognoscendum alterius, et idem dico de propter
causalitatem, quod nullus veritatem hanc potest absque distinctio reali cognoscendum, et in
unius de alio. Unde contra maiorem de hanc explanationem, negandum est
prioritatem illi; ad cuius probationem similiter negandum est dandi prioritatem
sufficientem inter eius, et attributa.

233

Obiiciet 3. alius de se. sola de est sufficiens obiectum
Deus videt omnia sua attributa, et affectiones. quod haec omnia videre de

in eia p[er] in re ipsa q[ui]a sola exit ob[ject]o. Sic cogit in ea l[oc]o acceptio-
ne; attributa s[ed] reliqua p[er]fectiones; eunt tantu[m] ob[ject]o male. Hec 2^a co[n]t[ra] p[er]
p[er] q[ui]a q[ui] altera cogitio. qua. Deu[m] cognoscat reliqua attributa, p[er]fectiones
exit suffl[ua] in nil sup[er]fluy in Deo admittendy e[st] q[ui] s[ol]y in eia eia p[er]
Deu[m] videt reliqua attributa, p[er]fectiones.

34 Deo 1° distinguendo an[im]i; sola eia 1^a e[st] sufficiens ob[ject]o
in quo Deu[m] videt omnia sua attributa, p[er]fectiones; eomodo quo in re
ipsa eas videt nego an[im]i; diverso mo[do] sec[un]do an[im]i; q[ui] in eia videt Deu[m] eas p[er]fec-
tionu[m] tantu[m] indirecte, et h[ic] h[ic]; at 2° in re ipsa videt eas directe. Ad qu[od] my
cognoscendi n[on] sufficit eia 1^a. Deo 2° omnino anti negando co[n]t[ra]. Ad p[er]ba
tionu[m] negari p[otes]t ab[er]e minor; q[ui] nulla p[er]fectio p[er]ini intus p[otes]t ei suffl[ua]
imo co[n]t[ra] q[ui] sit p[er]fectio exit n[on]a. Et q[ui] ad p[er]fectione[m] p[er]ini intus spec-
tet videt ob[ject]o omni modo, quo visibile e[st]; ad eius etig p[er]fectione[m] debet
spectare videt ob[ject]o n[on] s[ol]y indirecte, et in alio; s[ed] etig in re ip[s]o: Inde n[on]
exit suffl[ua] in re 2° modus cognoscendi. 1° man[us] claritate q[ui]a dis-
tinguo man[us]: altera cogitio exit suffl[ua] ad videndy attributa, p[er]fec-
tionu[m] sec[un]do mo[do]; exit suffl[ua] ab[er]e vel ad p[er]fectione[m] p[er]ini intus nego
man[us]. Itaq[ue] licet altera cogitio n[on] sit n[on]a ad videndy utcu[m]q[ue] attributa,
q[ui]a suggestunt v[er]ba p[er] 23 cogitio eia; e[st] t[ame]n n[on]a ad p[er]fectione[m] p[er]ini intus
ad qu[od] spectat videt sua ob[ject]a omni modo p[otes]t, quo visibilia sunt.
Vel aliter e[st] man[us] distingue; altera cogitio exit suffl[ua] ad videndy
attributa indirecte sec[un]do man[us]; ad videndy attributa directe, et in re
ipsa nego man[us]. Similiter distinguenda e[st] mo[do] nil admittendy e[st] in Deo
suffl[ua] ab[er]e sec[un]do mo[do]; suffl[ua] ad aliquid s[ol]y fin[is] nego man[us].
~~Itaq[ue] suggestunt v[er]ba p[er] 23 cogitio eia; e[st] t[ame]n n[on]a ad p[er]fectione[m] p[er]ini intus~~
in Deo; q[ui]a p[otes]t esse releganda sit a 1° dubit[ur].

Disputatio 8.

De obiecto Primario Primum Scientia

Caput 13.

De primis terminorum explicatio.

35 Non dy nebulas efugimus; 1° longe demiores ostendimus in p[er]tenti
disq[ui]s. quae disflare p[otes]t opp[or]tet explicatio[n]e s[er]u[er]y. 1° accipit ob[ject]o p[ri]mariu[m]

A

propter suam dignitatem, et perfectionem reliqua obta alicuius scilicet. In qua accipitur
una non est dubium; quia tota subta Dei. Sicut ratio obta primarii ratio scilicet
si fiat separatio ex creaturis, quod tota subta Dei. Dignitate, et perfectione respectu
dei creatur, quae a Deo cognoscuntur. Si vero operemur perfectioni. Passim tenent
Dei, ut ab attributi forma sui in aliquo modo ab illi dicto mittat. Per
obta primarii scilicet Dei, non sicut Dei. perfectiones, quales sint inter se realiter,
in 2y operis explicitos aliquos iniquitatis habent; et inter eas operis con-
sistentia est operis aliorum attributorum.

236

2° accipit obta primarii alicuius scilicet, pro eo, ad ordinandum
alia ratio quod talis ratio cognoscitur. Ita ratio artis medicinae dicitur obta primarii
quod ex sanandi ordinantur ea de qua agit medicina. Sicut Theologia primarii
obta est Deus, quod ad ipsi cognoscendum dirigunt reliqua de qua agit Theologia.
Hanc accptionem dicunt aliqui totum Dei subta esse obta primarii scilicet Dei
Creatur; et Creatur, quas Deus cognoscit ordinantur ad ipsi Dei, ut ad omnia illa
primarii, et finis; cum vero ut scilicet ab attributi non est obta primarii scilicet
scilicet Dei circa attributa, quod scilicet ordinantur ad eum ut ad finis; sicut
ex ipsa unica, et indivisibili perfectione; nec ipsa cognitio attributorum ordinantur
ad cognoscendum eum.

237

Hae non integre digesta sunt. 1° In satis explicat quod
haec ordinatio unius obta ad aliud. 2° In sufficit, quod licet 2y ratio ei videtur
habet ad Dei tamquam ad primarii, et finis illorum, ut Deus dicitur esse obta primarii
illius scilicet, quae exemplat Creatur. Patet manifeste quod omnia obta de qua agit
medicina, imo et quaecumque alia scilicet circa res creatas; ordinantur 2y ratio ei ad
Dei ut primarii, et finis illorum; et tamen non propterea Deus est obta primarii
Scientiarum circa res creatas. quod quod Creatur, quas Deus sua scilicet cognoscit ordi-
nantur ex natura sua ad Dei tamquam ad primarii, et finis illorum non est sufficiens
ut scilicet de Creaturis sicut obta primario ipsi Dei. 3° Quod obta primarii
alicuius scilicet potest ordinari 2y ratio ei ad obta secundaria. quod non requiritur
ad rationem obta primarii, quod alia obta, quae videtur a scilicet ordi-
nantur 2y ratio ei ad obta, quod dicitur primarii.

238

Propterea existimo, hanc ordinationem aliorum obta ad primarii
sui mitti in eo quod finis intentus a scilicet in cognoscendo talia obta, vel in
agendo de illis, sit cognitio illius. Quod dicitur obta primarii, si scilicet fuerit
more speculativa, vel aliqua operatio circa illud, si scilicet fuerit practica
quatenus talis obta cognoscitur, vel natura est ad cognoscendum obta primarii.

vel ad alij operandi circa illud. Sic Theologia obij primarij e. Deus
 n' p' seip' q' alia obta d' q' q'it Theologia ex na' ma' e' q' n'q' ee
 p' h'ic ordinent ad Deu' tmq'm ad p'ij, e' s'ng' illorij, s' q' ex imitatio-
 ne fatit s'ng' Theologia tractat d' illis obta p'pter s'ng' cognoscendi Deu'.
 Sic Medicin' obij primarij e' homo n' p' seip' q' medicamenta, est, q'q'
 m'ng'las' Medicina facta sunt p'pter homin' s' q' q'ia aut medica
 de illis tractat ad s'ng' sanandi homin'. Vnde in s'co scilicet D' &
 Creaturis n' s'ca p' obta primario ip'ij Deu' in hac r'ceptione obta
 primarij. q' Deu' n' cognoscit creat' p'pter s'ng' cognoscendi se ip'ij, ex
 ea cogne' n' indigeat ad se ip'ij p'fectissime cognoscendy: id' dico de
 scia Divina attributiv.

239 3° accipit obij primarij q' eo, in quo alia obta
 cognoscunt; e' secundarij q' eo, q' in alio videt, q'q' accipio val-
 de familiar' e' Recentioribus. q' q'm dicendy e' nobis e' n' s'ly
 e' s'ng' ee obij primarij D'ij s'ng' s'ng' p' etig' attributa, e' relatio-
 nes; imo e' creat' ipsas; quia in oib' h'ic alia obta vident' a' Deo
 ut diximus dist. 6. anti. Vnde infero ea omnia etig' ee obij secunda-
 riy, q' in alio obta vident' a' Deo; q' facillime intelligi si in scia
 Divina q'li s'ualitate q' inty distinguat; n'q' cogno' directa est, in qua
 etig' cognoscunt, licet indirecte attributa, relationes, e' creatur', s'et
 q' obta primario est; e' reliqua dia, q'q' attingunt' indirecte q' obta se-
 cundario; cogno' auty directa relationy, vel attributiv, vel etig' creatur'
 in quibus indirecte cognoscit' esse, Sabet q' obta primario attributa,
 vel relationes, vel creat', e' q' obta secundario est; in qua p'bande n' im-
 morari q' manifesty e' in nostris p'ij.

40 s'ly adrecto nulli ex h'ic assignatis obta ee primarij
 neq' s'ng' s'ng' ex indigentia Divi intellectus; quatenus s'ly indigeat
 adminiculo obta primarij ad cognoscenda reliqua obiecta, q'q' di-
 cunt' secundaria. Ratio e' q' omnia obta in se ip'is immate cog-
 noscunt' pot, s'ly ip'ia cognoscit' q' nulli obta e' cuius cogne' Divus in-
 tellectus indigeat ad alia obta cognoscenda, e' nequaquam nulli e'

q̄ sit obty primarij in hoc sensu ex indigentia Dini intus: Vnde
etiq̄ patet nulli ū obty primarij Dini sui in hac acceptione, q̄
valde communis ē inter Thomistas; dicunt enī obty primarij ū
hō q̄ natio cognoscendy ē, ut alia q̄ ip̄y cognoscant; q̄ natio
q̄ natio cognoscenda ē ut cognoscant attributa, neq̄ hoc natio
nosunda sunt ut cognoscat eua; cy una cognio n̄ sit fualiter dep̄
dēt ab alia; s̄ soly q̄ accidens, & comittantē se seant quātū ē
cognō identificant inter se; & una n̄ p̄t realiter ē sine alia. &
agere stabit si fingat Dey posse se suspendere à cognō euy; tunc
adhuc posset cognoscere attributa, & Cuāi q̄ Sory cognō fualiter
dependens ē à cognō euy; nec unius cognō natio ē p̄mittenda
cognitiony alioy.

222

4. accipit obty primarij q̄ optū, qui sui exty rōny
& ē ratio euz alia extant, & sequenter ut alia cognoscant exty
in qua acceptione dicunt aliqui soly D̄ euy ē obty primarij
usq̄ alioy attributoy, relationy, & Cuay; q̄ D̄ eua ē ratio
priori exty reliquoy attributoy, & p̄sonalitaty, quy in ipsa
cant; valet enī ab exta euy ad exty illoy; s̄ ex ip̄y tanty col
git à posteriori exta euy, & in hoc sensu reliquas p̄fectiones
obty secundaria. Addunt insup aliquas p̄fectiones D̄ euy
primarij usq̄ alioy; q̄ sunt causy, ut aliy extant, & p̄
quere ut cognoscant exty. sic Volitōny radicale si d̄t in D̄
exit obty primarij D̄ Volitionis. sic Paternitas exit obty pri
maxiy filiationis; in quo puncto & video eoy Sory Doctory;
si sola eua D̄ ē ratio quare extant reliquy p̄fectiones Dini,
fatent in 1. auxto evidens ē reliquas p̄fectiones n̄ ha
bere in se rōny sui exty: Vnde q̄m̄ d̄t aliqua, illi sit cōa, vel
quare aliy p̄fectiones extant, n̄ p̄pterea exit obty primarij in illay
q̄ ad rōny obty primarij & hanc usurpationē duo requirunt, quī eualit
2y q̄ in se beat rōny sui exty; 2y q̄ sit ratio exty alioy. q̄ si d̄ficit 1y illi
p̄taty d̄ficiet eualit rō obty primarij; q̄m̄ d̄t p̄maneat 2y.

222

42. Qua ppria in Sac. acceptione in primis dicitur & subdit 61
Præ ei obij primarij D. scij facta operatione cy Creaturæ,
certy & subdit D. Sabeat in re rōny cy existentij, et ei causy,
quare Creaturæ existant, & cognoscant. An v. ead. D. idy Seat
respu attributory, Relatory, pendet ex materia & attributis,
et & Trinitate: Vbi disputandū ē, an eia sit ratio, aut qua-
si ratio à priori attributory, Relatory. Hoc auty negandū
ei rō satis constat ex notis pxiis; quare ad summy & hanc
acceptiony Paternitas est obij primarij filiationis, & spiri-
tis activa est obij primarij usq; spirationis passivæ, &
Paternitas, qm activa spiratio ut pote improducty Sabeat
in re rōny cy existentij, & rōny Paternitas ē ratio
à priori, quare existat filiatō, qm pducit; & spiratio ac-
tiva ē ratio à priori, quare existat spiratio passiva, qm
similiter pducit, in quo n̄ oportet amplius immorari.

43. 5. Ultimo accipit obij primarij p illo obij,
q̄ ita cognoscit p scij, ut ab illo dependeat, & Sabeat rōny
pfectionis, & nobilitat; & Sane multi dicunt ei omny accip-
tiony obij primarij & qm instituit pxiis disp. Duplex ē
sent. 1^a docet, toty Dei subdy, ut includent omnes D. &
pfectiones ei obij primarij D. scij. Ita P. P. Molina,
& Montoria, Agidius Turitanus, & alij, quos retuli disp. 15
7^a anti. quibus poteris adicere omnes illos, qui dicunt, Di-
ring eiq; ei obij primarij, n̄ explicando an loquantur
essa ut pxiis ab attributis, & relationibus, vel ut Spe oia
includente, quales sunt P. Suarez lib. 3. & attributis cap.
1° n. 2. et P. Barquez 1. p. tom. 2. disp. 143. cap.
4. 2^a sent. defendit, toty Diring eiq; ut ab attribu-
tis, & relationibus pxiis, ei obij primarij D. scientij
cy amunitex censet Formior. P. Thom. Sic art. 2. &

1. *Agentes cap. 48. & dicunt communiter Thomista*
Pizzara eod. cap. 48. zone 1. Petrus Comest. Sic. Dubio
3. Carmelit. Salmanticensis. tom. 1. in 13. tract.
3. disp. 3. q. 2. P. Exanado 1. q. 2. tract. 2. tract. 1. disp.
2. n. 4. fine. Et ex Scotistis Smirina tract. 3. disp. 2. n. 26.

Caput 29.

Nota sententia.

244

In hac ultima obiecti primarii acceptione, quae potissima est scientis diffatis, deinde magis explicatio, n. eius videtur sufficienter declarari, in quo consistat ea dependentia scilicet ab obiecto primario, nec quomodo & beat ipsa sui perfectionis, ac nobilitatis ab illo datur: quod iudicio primum declarandi est, ut aliquid certum in hac diffate statuamus. Vides ab aliquibus doceri scilicet dependere ab obiecto primario, tanquam a ratione a priori sui esset, in eod. sensu datur sui perfectionis a tali obiecto. Unde inferunt solus eius D. 3, vel intellectivus radicale (si hoc est in Deo) esse obiecti primarii D. scilicet quod sola esset D. vel intellectivus radicale & quasi radix, aut quasi primum D. intellectivus quod a sola esset D. vel intellectivus radicali dependet scilicet a ratione a priori.

245

Primum hoc explicatio, nec id, quod ex illa deducit nobis plene potest n. 1, quod talis dependentia ab obiecto tanquam a ratione a priori non est dependentia tanquam ab obiecto, sed tanquam a parte, quae partem refert ad rationem obiecti primarii, quod debet esse primarium sub ratione obiecti, non sub ratione primum, non placet 2, quod negamus in esset omnes ipsius radice, aut primum tanquam scilicet D.

246

Melius itaque explicabit hoc dependentia scilicet a suo obiecto primario, si dicamus consistere in eo, quod ipsa scilicet ab eo, & quod regit eam regitio actualis talis obiecti primarii, ita ut nequeat exteri, quod sit actualis regitio illius: in quo sensu dicit ab illo dependere tanquam ab obiecto, & ab illo datur sui perfectionis, non quod in genere causae

aut

248

Sit 2° dco: Cui n^o sunt obij primarij. Dico: q^d ead^e factate; n^o licet Cui vix cognoscant a Dⁱ scia, tamen ita cognoscunt ut hoc Dⁱ scia n^o p^o se, et abte petat ei actualy cogny illary. q^d est. An q^d si Cui n^o extertent, aut n^o sint poles Dⁱ scia n^o est actualis, et abta cognio Creaturary; sⁱ adhuc p^omaneret Dⁱ scia cy tota sua p^ofectione intia. q^d Dⁱ scia n^o petat p^o se, et abte ei cogny actualy Creaturary. M^o q^d si ei actualy cogny Creaturary n^o ponit in Dⁱna scia aliquam p^ofectionem intia supra cogny actualy, et actualy eius Dⁱ, quy p^oterea deficiente ponit deficientibus Cui. q^d Dⁱ scia cy tota sua p^ofectione intia manet q^d n^o est actualis, et abta cognio Creaturary.

249

Pius ei cogny obij Deu est p^ofectio simpliciter simplex; p^ofectio simpliciter simplex q^d ei cogny talis obij n^o p^o Creaturary est de se p^ofectio simpliciter simplex. sⁱ omnis p^ofectio simpliciter simplex est intia Deo, et cy ipso realiter identificata. q^d ei cogny Creaturary est p^ofectio intia Deo, et cy ipso realiter identificata. q^d n^o p^ot p^omanere Dⁱ scia cy tota sua p^ofectione intia, si n^o sit cognio Creaturary. q^d p^o se petat ei cogny Creaturary.

P^o se: abstrahendo a Creato, et increato distinguendy ei ans^o ei q^d n^o est de se cogny obij est p^ofectio simpliciter simplex secudo ans^o: ei abte actualy cogny obij nego ans^o. Sⁱlitez distinguo sequens: ei q^d n^o est de se cogny talis obij, nempe Creaturary est p^ofectio simpliciter simplex secudo ans^o; ei abte actualy cogny talis obij nego ans^o. P^o se: de se nego ans^o subsumpto distinguo sequens, et secudo de cogny q^d n^o est de se Creaturary, nego t^o de cogny abta, et actuali. Eod^e pacto distinguendy est aliud utrumq^{ue} sequens: q^d n^o p^ot p^omanere Dⁱ scia cy tota sua p^ofectione intia, si n^o sit cognio q^d n^o est de se Creaturary secudo ans^o; si n^o sit actualis, et absoluta cognio Creaturary nego ans^o. Unde soly infert q^d Dⁱ scia p^o se petat ei q^d n^o est de se cogny Creaturary, n^o p^ot p^o se petat ei actualy, et abte illary cogny.

Disputatio 9^a

De obiecto specificativo Divinæ Scientiæ.

Caput. 13.

Clara doctrina & specificativa traditur.

Potius huius Capitis valde utilis fore existimari ad omnes discipulos

250

ty Theologica, qm Philosophical: ut enj publicis disputationibus vidi, in
 qua temere n' volitent specula ex specificativorum Pharetra & prompta:
 igitur species e' tota eua ut 2y sphj omnia placibus solo num. differentibus,
 2y qm etig dicitur ab omni alio, q' n' sit eua species. Hinc specifi-
 cativum dicit illud quatuor q' tali rei specij tribuit, vel adequate, si fuerit
 specificativum adequate, vel tantum inadequate si fuerit specificativum inadequate.

251 Hec specificativa alia sunt inter, alia extra; inter sunt
 que substituant finaliter specij p'vinit exhibitionem, nec distinguunt realiter
 a tali specie. Unde patet in hoc genere specificativorum debere esse specifi-
 cativum, si fuerit adequate eiuus rei cuius, & eiuus perfectionis; si fuerit
 inadequate realiter rei specificata debet includere finaliter eiuus, & perfectionis
 sui specificativi. Extrinseca sunt que n' substituant finaliter specij; sunt
 omnino extra illud rei, qm dicuntur specificare: arguunt tamen apud nos, &
 indicant illud specij, qm rei ab illis specificata habet. Vnde obij specifi-
 cat extra cogni, n' q' illud substituat inter, q' de arguty, quo deducimus
 perfectionem inter cogni, q' qm dicitur specie ab omni alia cogni, n'
 habente tale obij, bene enj arguimus. Isti duo cogni sunt obiecta
 specie diversa q' ipse inter se distinguunt in specie. Similiter dicuntur
 & causa, que specificat ab effectu, & regu, qui specificat a suo t'io,
 & alii similibus.

252 Hec specificativa extra, alia sunt a priori, alia a
 posteriori: illa dicuntur, que sunt causa, vel prius rei specificati, ut p'ca
 regu actionis modalis, que ab ipsa specificant; a posteriori dicuntur,
 que sunt effectus rei specificati, vel alij ex illa deducti, ut ignis
 regu alterius ignis p'ducitur: Inter regu colu. Hinc aperte colligetur
 loquendo de his specificativis extra, que in se sunt omnes ille esse
 que tamen firmissima dogmata. frequenter audiunt in theatris.
 nempe: infinity n' pot specificari a finito. id q' defectus e' n' pot spe-
ci ficari ab illo, q' e' minus perfectus: perfectivum enj n' pot specificari
nisi ab ente perfectissimo; navi n' pot specificari a contingente: debet
dari p'portio in e' ente inter specificativum, & specificatum, & sic plura alij
reges, que necesse ex qua pharetra deducunt.

253 Etenim omnes rei specij falsissimas e' ita p'born e' d' t'ong
 entij

entis infiniti, quod aliqua perfectio colligat à posteriori adente finito: neque
 ratione perfectioris, quod colligat eius perfectio à minus perfectio: neque ratione naturae quod eius
 perfectio colligat ab aliquo contingente. quod finitum à finito, perfectio ab imperfectione,
 naturae à contingente potest esse specificata. Ita patet ex vera explanatione spe-
 cificatae entis. Ita etiam, quod infinitum ex eo quod potest deducere aliquod finitum, di-
 stinguat in specie ab omni non potente deducere tale finitum. quod ab isto finito
 possumus colligere diversitatem specificam illius infiniti. Rursus perfectio, et
 perfectissimum ex eo quod potest deducere aliquod finitum, imperfectum. Distinguit in
 specie ab omni alio non potente deducere tale imperfectum. quod ab isto imperfecto
 possumus colligere diversitatem specificam illius perfectioris, et perfectissimi.
 3° naturae potest deducere effectum contingente, et ex hoc casu distinguit in specie
 in specie ab omni non potente deducere talis effectum contingente. quod ex tali
 contingente possumus colligere diversitatem specificam entis naturae.

254

Denique inter specificans, et specificatum non requirit aliam
 partem, quam ea, quae sufficit ut ex uno colligat perfectio, ac diversitas
 specificata alterius: ad hoc autem nulla proportio requiritur in eis entibus, nisi
 fuerit latissima, ete am dicitur potest esse specificativum subiecti, ut calor in ignis:
 et subiecta potest esse specificativum accidentis, ut Angelus respectu suae actus: si-
 militer ens modale potest esse specificativum entis absoluti, et est. quod finitum po-
 test esse specificativum entis infiniti, et contingens respectu naturae. quod si nulla
 proportio requiritur in ratione entis inter specificativum, et specificatum.

255

Hinc deducitur non esse naturae quod non habeat specificativum extrinsecum ad-
 quatum, vero autem ad quatum specificativum illud quod est inditum extrinsecum, et
 colligamus totam speciem rei. quod si non potest habere aliquod quatum intrinsecum in-
 tuitus substitutum sui speciei, quod non potest colligi per aliquod inditum extrinsecum. quod
 talis non habebit ad quatum specificativum extrinsecum. Ita patet: quod duo actus
 intellectus, aut voluntatis habentes idem principium, videlicet genus obiecti, possunt
 esse diversae speciei, nempe propter diversos modos rationis tendendi in id obiectum.
 qui modi non possunt colligi ex aliquo indistincto extrinsecum, quod potest habere aliquod
 quatum intrinsecum, intuitus substitutum sui speciei, quod non potest colligi ex aliquo inditum
 extrinsecum.

256

Itaque deducitur specificativum extrinsecum, sive à priori, sive à
 posteriori, et non referendum totum sui perfectionem in se specificatum etiam distinguitur
 in

inditij illius, siquid dicitur specificatio posse esse summa perfectionis, quod
 specificata equalis perfectionis habeat: ut patet in actu creato tendente
 circa Deum, qui ab objecto summa perfectionis specificat, cum tamen ipse eorum
 perfectionis non possit habere nisi. Similiter est per specificationem esse interioris per-
 fectionis, et specificare esse altioris perfectionis, ut patet in substantia angelica
 quae specificat a suis actibus; isti enim ut pote accidentia sunt inferioris
 perfectionis, quam substantia. Semper tamen specificationem affert diversitatem, nec spe-
 cificat ab omni alio nisi habente tale specificationem.

255 Sensus quo scientia diffinitur est, et specificatione exteriori; loquimur
 enim de obiecto Divino scilicet, quod scire ut tale solum specificat suorum actus exteriori.
 In hac diffinitione cum Theologiae sententia est, quod scire specificari ab obiecto
 includit, quod equaliter respicit: est tamen inter ipsos aliqua differentia, in qua
 quae ratione specificationi solum attribuantur eius, quod ut scire ab attributis,
 relationibus; alia vero eorum decedunt toti substantiae Divinae ut includenti omnes
 perfectiones. Fundus est denuntius ex omnium Philosophia, quod ut scire
 scire sciantur in specie ab obiectis formalibus, quae respiciunt: Unde
 cum scia Deum sciat ratione perfectionis scire ab obiecto finali perfectionis, qualis
 est Divina essentia, vel tota substantia Dei, cuius species debet accipere.

Caput. 23.

Quid sentiendum sit in hac difficultate.

258 Sit 1.º deo: scia Deum nulli sit specificatione phisice, aut me-
 thaphisice a priori; quoad 1.º partem omnino indubitabilis est. Spec deo, quod spe-
 cificatione phisice a priori est illud, quod phisice influat in se specificat, sed se
 habet ex parte sui phisice influentis; Nihil est quod phisice influat in se
 Divina; quod nihil potest esse specificatione phisice illius a priori. Quoad 2.º partem
 est, quod ut supra diximus scia Deum nulli sit phisice, aut quasi phisice, et sic metha-
 phisice, aut 2.º nostrae modi accipiendi; et specificatione phisice a priori tale
 debet esse, quod scia Deum nulli potest habere specificationem a priori, et sic methaphisice.

259 Sit 2.º deo: nulli obiecto Divino, sive creato sive increato, sive
 collectio utriusque simul est specificatione adequata Divinae scire. Explicatio huius
 conclusionis antequam fiat. Igitur specificatione adequata, ut permittimus,
 est quod inferat, vel arguit totam perfectionem in se, quae sit, nec specificata; ita ut

sta

23
dota illa perfectio ponit à nobis. & hanc ex tali specificatore, in hoc tenui aueximur
nulli obij. Dicitur scij. ei illius specificatorum adequatum. Probat qd si argueret in-
finita perfectio. Dicitur ex obto increato, vel creato, aut utroque simul; et quod
libet scia creata, quae contemplaret id obij. est perfectionis infinitae, & eiusdem
speciei cu scia V. sed nulla scia creata pot. ei infinitae perfectionis. qd infinita
perfectio. Dicitur n. pot. argui ex obto increato, vel creato, aut utroque simul
sequela qd qd ubi adest, id ante debet inferri id sequens; & in utraque scia
V. & creata dat id ante, nempe suscipere obij. creaty, & increaty. qd ex hoc
ante inferri infinita perfectio. Dicitur ex eod. ante inferret perfectio infinita
scij. creaty.

260
Ratio a priori huius scilicet est, qd quilibet obij. ty. creaty qm in
creaty pot. attingi cognoscitur specie diversae, quae vlt. inter se distinguantur
& diversos modos tendendi, qui n. possunt colligi ex obto; neq. id obij.
pot. attingi cognoscitur clara, & diffusa, cognoscitur subtili, & accidentali; cognoscitur
Divina, Humana, & Angelica. Unde n. est inveniendus argutus: hoc cognoscitur
quod hoc obij. qd est cognoscitur clara, vel subtili, vel Divina & trati, & ponit
tali obij. repraesentare, abiq. hac, aut illa diffusa & trati; qd ex obto dicitur scij. n.
possimus colligere toty eius perfectionis intus, & sequentes n. exit adequatum
specificatorum illius.

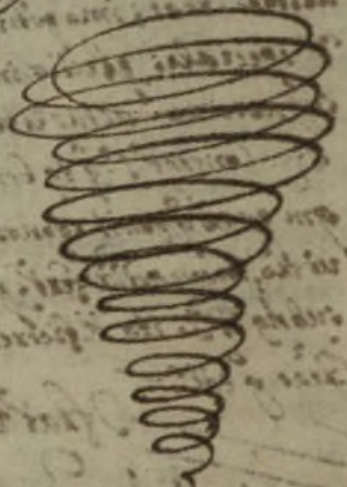
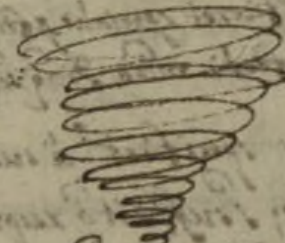
261
Sit 3^a scilicet: scia qd specificat à quolibet obto increato,
& Divino salty inadquatum; qd neq. duo requirunt ut aliq. obij. sit specificatorum
scij. 1^a qd inferat aliquam perfectionem intus in tali scia: 2^a qd ille perfectionis
scia distinguit ab alia quacunque n. habente id obij.; 3^a quodlibet obij.
Divino inferat in scia Divina aliquam specialis perfectionis intus, & qm distinguit
specificè ab omni alia scia n. habente id obij.; qd quilibet obij. Divino est spe-
cificatorum Divino scij. Mor. qd cognoscitur actualiter omnino qd (id est dic
& reliquis perfectionibus) est specialis perfectio intus Divino scij, quae in du-
bio deficeret, si talis omnino actualiter n. cognosceret; & utiq. talis per-
fectionis distinguit specie qd scia ab omni cognoscitur n. repraesentante actualiter
omnino; bene enim arguimus: hoc cognoscitur repraesentat actualiter omnino, & illa
n. qd distinguit in specie. qd quilibet obij. Divino inferat in scia qd aliquam
specialis perfectionis intus, & qm distinguit specificè ab omni alia scia non
habente id obij. In hac diffate explicatio scilicet nil diffate reperio; nec video
quare ratio specificatorum potius tribuenda sit esse qd qm reliquis perfectionibus
Divino; cu qd scia equaliter sit eundem, & actualiter, & immata repraesentatio omnino Divino
perfectionis.

ist.

Sit 4° scilicet. Cui sunt etiam obij specificatio. Sicut videtur quod ut tui actualis il-
 lius, sicut tui goler, sive in quos pot actualiter flexi: duplex est obiectio
 eruditi) facile probabit, si memoretur differentia, qua Divina cognovit obta qua-
 ta, et increata. et tui obta increata ita cognovit, ut est equaliter actualis illorum
 reprobatio; periret enim Divina, si non reprobaret actualiter obta increata, quia non re-
 probat: at Divina obta creata ita cognovit ut non est equaliter actualis illorum reprobatio,
 solum enim est illorum reprobatio quantum est de se; non enim Cui non sunt non reprobaret illas
 actualiter, quia potest et fieret scilicet aliqua defectio interna. Hanc differentiam
 differentiam optime explicabit si sparet scilicet quod Cuius est in actu creato; Divina
 obta Divinorum est cognita, sive est actu creato: actus in actu creato cognovit
 hominum. Sed ita ut equaliter petat illos actualiter cognoscere; periret enim
 si non cognoscat illum actualiter; et equaliter est actualis cognitio illius; in actu
 vero ita cognovit hominum ut non petat equaliter illos actualiter cognoscere;
 et potest actualiter cognoscere; et non est equaliter actualis cognitio hominum, quia non cog-
 noscit illas; et si actus in actu respicit equaliter tui obta, ut tui actualis,
 ita scilicet Divina respicit obta increata ut terminos actualis; et ita in actu ipse
 non respicit equaliter sua obta ut terminos actualis, solum ut terminos, quos potest
 cognoscere; ita scilicet Divina non respicit equaliter creatas ut terminos actualis
 sed solum ut terminos, quos potest quantum est de se cognoscere; si enim
 est extant, vel sint goler.

Nihil deest

Nunc probat Divina scilicet; non quod Cuius sunt tui actualis Divina, sive quod
 scilicet Divina actualiter cognoscat non infertur in Divina aliquam speciem defectus internam
 quia deficiet si ea non actualiter cognosceret; quod Creaturae ut termini actu-
 aliter, non sunt specificatio Divina scilicet. Consequentia patet ex definitione
 specificatio. An si Divina scilicet non petat equaliter cognoscere
 actu creatas, imaginem defectu maneret quod tui est actualiter non cognosceret, si illi non sunt.

Inde

Unde ex eo qd actualiter illas cognoscit n pot differre ab aliquo, a quo etig n
differret, quomodo ea n cognosceret. qd qd dicitur tui actualiter dicitur n in se
in p'ia aliam specialis pfectionis intus, que deficeret si creat actualiter n
cognoscit.

263

Stat 1. no finge. Dicitur n cognoscere actualiter creat, qd
ipse n tenet, ut potuerunt n ee; in ea hypothesi scia p, ut eiusd' p'ia p'ia
de modo qd qd actualiter cognoscit, vel n cognoscit creat n arguit diversitatem ullam in scio.
Ani p' qd ex eo qd actualiter n cognoscit creat n abfert qd p'ia intus dicitur scia;
tantu aufert aliquid nam se creatu exta, vel ut loquamur in quaerendo opinionem
nil aufert qd intus ad pfectionem creatu, substituitur species, in qua e p'ia qd in ea
hypothesi maneret p'ia eiusd' p'ia species, ac modo e.

264

Stat 2. no p'ia intellectiva creat n specificat ab obiecto ut tui actualibus
illius. qd neg scia p'ia specificat a creat ut tui actualibus illius. Patet cora; no id id
ostendit in p'ia intus, qd manet eiusd' o' species, siue actualiter fuerit in obiecto, siue n
fuerit actualiter p'ia p'ia se bet respu creatu ut p'ia p'ia qd n specificat a creat
ut tui actualibus illius.

265

Pergo ad 29. qd scia p'ia p'ia qd e de cognoscere actualiter creat e specialis p'
fectio intus dicitur scia, qd om' differet ab omni alia scia potente qd e de se cognoscere
actualiter creat. qd specificat a creat tui in quo pot actualiter fieri. An p'
p'ia p'ia n potet qd e de se cognoscere actualiter creat, n scit e' pfectionis intus p'
scia, qd mo bet, neque differet ab omni alia scia n potente qd e de se cognoscere actu
aliter creat; imo potet qd tali scia p'ia p'ia qd p'ia p'ia e de se cognoscere actu
e specialis pfectio intus dicitur qd qd differet ab omni alia scia n potente qd e de se
cognoscere actualiter creat.

*
aliter qui
219.

266

Stat 1. qd tui bene arguit specialis pfectio intus dicitur ex eo qd actz, e abli cognat tui p'
qm ex eo qd p'ia cognoscere creat. qd tui bene specificat a creat ut tui, in quo pot fieri, qd a scia p'
ut tui, in quo actz p'ia. qd an qd it deficeret specialis pfectio intus dicitur si n cognoscere actz
sub p'ia; ita deficeret specialis pfectio intus dicitur scia; si n potet qd e de se cognoscere
Creat qd e.

267

Stat 2. qd ut res specificet a suis tui n e necesse, qd illos res
p'iat ut terminos actualiter; e sufficit qd recipiat ut suos, in quo pot fieri
q' licet vera p'ia n recipiat creat, ut suos actualiter, adhuc poterit ab illis specifi
cari ut tui, in quo pot fieri. An p'ia in p'ia p'ia creatu, que specificat a suis
actibus n qd ut actualiter p'ia, e ab ip'ia p'ia p'ia, n eni arguimus diversitatem p'ia
ex eo qd una p'ia actualiter p'ia, e altera illos actualiter n p'ia; p'ia ex eo qd una
p'ia, e altera n p'ia eod' p'ia; qd ut una res specificet a suis tui n e necesse qd
illos recipiat ut suos actualiter, e sufficit, qd recipiat, ut suos, in quo pot fieri.

3. Quasi pot exemplo omnigot. Quis specificat a Cuius quibusdam
 illas n respiciat equaliter ut actu p dicitur, et tanty ut p dicitur a p dicitur
 nipa. Hinc patet abte p dicitur scilicet scilicet p dicitur a Cuius, et abte scilicet
 dicitur p dicitur a Cuius, q specificat ab effectibus, quos pot p dicitur. Quis
 sunt abte inditit ex tunc, ex quo arguit, specifica diversitas dicitur
 scilicet, non minus, quam effectus respectu tunc potentia.

Caput. 33.

Argumenta solvuntur.

268. Obiit 1. obiecty specificatory e illud, ex quo inferimus
 acty tendentem circa tale obiecty ei in Sac, vel illa specie dicitur
 sed ex Creaturis, n possumus inferre specis determinaty, in qua ei
 sunt obty specificatory. Quis scilicet. Mor p dicitur, q scilicet dicitur e substatiliter
 infinita, q dicitur in finitibus scilicet in sua propria specie,
 p dicitur n possumus inferre scilicet dicitur e substatiliter infi-
 nita, q n dicitur determinaty, ac p dicitur inferre possumus.
 Mor dicitur syllogismi patet, q cognoscere creaturas pot dicitur scilicet
 finitq, dicitur scilicet. Plus probat arguty, qm scilicet vellent, ignis A dicitur.

269. ng pbat, eiq dicitur n e specificatory dicitur scilicet, q ex eo, q scilicet dicitur cog-
 noscat Dei eiq, n inferat, q sit substatiliter infinita, vel in ea de-
 terminata specie, qm scilicet dicitur, ex eiq dicitur beata, q dicitur a, e
 finita, cognoscat Dei eiq: imo pbat, nully obty posse ei specifi-
 catory dicitur scilicet, q nully e obty, ex quo inferat ea determina-
 ta species, in qua e dicitur.

270. Dicit, maxime ei disparitaty inter scilicet dicitur dicitur
 rionq Beaty, q dicitur modo attingit eiq dicitur a scilicet dicitur
 atque a dicitur Beata: q dicitur ex eiq dicitur Dei cognita q dicitur dicitur.
 arguit substatiliter infinitudo eiq dicitur, e ex ead eiq dicitur Dei cogni-
 ta q dicitur Beaty n arguit infinitudo substatiliter eiq dicitur
 dicitur Beaty. Fater libentissime disparitaty, p dicitur, ean
 emendaxi efficaciq nostri argumenti; ng ille modus dicitur, quo scilicet
 dicitur tendit in eiq n arguit scilicet ex eo, q scilicet dicitur q obiecto eiq dicitur
 dicitur, quandoquid eiq dicitur beata sit p obiecto eiq dicitur dicitur.

illo

obij. cado max. Itaq obij. scisse numqm e inditij una colligat ut
 ficientia integra, & determinata species actus, ut supra diximus; im-
 n' inditij e, unde inferat diversitas specifica actus ab omni alio
 n' tendente co tale obij. In hoc autem sensu pot' scia d' desumere
 rug' speciz ab obiecto creato; neg ad hoc nazij e, ut creaturaz cog-
 n' inferant substatz, & essalz infinitudinz d' sciz; q' independentez ab
 hac infinitudine pot' scia d' ex eo, q' respiciat creaturas tmqm obij
 difere ab omni alio n' respiciente tmqm obij creaturas; nq hoc e
 bona argutatio, hoc scia habet q' obiecto creaturas, dilla n' habet q'
 distinguunt in specie. In qua argutatione nulla sit mentio d' infini-
 tudine substatz, & essalz alicuius sciz.

Ad instantig Det, sciz d' ex se, & a se infinitig ei,
 st ex se, & a se e imducta, qn necesse est, desumere hanc infinitu-
 dinz ab alio, etig tmqm ab inditio extis. quod etig commune e scientiz
 creatis, quz fluxa p'dicata intia habent, qn' ea possunt colligi ex aliquo
 inditio extrinseco. In valde stabili sent' inditij, & absensio possunt
 veraxi co idz p'xi obij, & pcedere ab eodz p'xi p'xi, cy n' essali-
 ter, & specificz difereant illi duo actus p'pter diversos modos intio
 tendendi, qui sufficient ad costituendas diversas species actus. Rogo
 nunc ex quo inditio pot' colligi ea diversa species? n' q' ab obto,
 q' p'xi idz e resq' utriusq' actus; n' a p'xi effectivo, q' etig neg-
 ponimus ee idz q' ex nullo inditio extis ea diversitas pot' investigari.
 e n' e necesse, q' scia d' sumat omnia sua p'ata intia ab obto tm-
 qm ab inditio ex quo inferant.

Obies 3. scia d' n' specificat ab obto creato, ut
 termino in quo actualiter ferat. q' neg specificat ab obto dno,
 & increato, s' ut termino actuali. q' coa; nq st dicimus d' scia d'
 q' n' potit essaliter cognoscere actu creaturas, s' posse qmty e d' se illaz
 cognoscere; ita possumus dicere, q' n' potit essaliter cognoscere actu
 p'ata d', s' posse qmty e de se illa cognoscere. Ratio e q' licet p-
 dicata d' in se sint summe, & simpliciter nazia; & creaturaz hanc
 summg necessitat' n' beant, adhuc hoc differentia videt' n' posse
 obitare, quominus idz dicamus d' scia d' resq' obto dno; atq' res-
 p' obto creati; nq aliud e obto ee in se summi nazij; aliud v' q' scia d'
 nazio

natio petat, & abtē cognoscere actualiter tale obty. q̄ ex eo q̄ obty Dini sit in
 se summe nariy n̄ cogimur auerere sciḡ q̄ essentialiter, & abtē petere actu
 praxe tale obty. q̄ si dicimus q̄ scia D̄ q̄ n̄ty ē de se ē reprobatio creaturum
 n̄ ē essentialiter abtā, & actualis reprobatio illary; ita possumus dicere q̄ quā
 ty ē de se ē reprobatio pratoriy Diniy, n̄ ē essentialiter abtā, & actualis illo
 ry reprobatio: ac p̄inde it̄ n̄ specificat̄ ā creat̄ ut t̄is actualibus, ita n̄
 ab obiecto Dini.

2476

Res negando coḡ ead̄ eius p̄batione nego assumpt̄
 ille enj̄ modus dicendi traduceret insuperabilē diffat̄ actus libit̄
 ad actus etiḡ nariy absq̄ ullo p̄t̄i fundo: etenj̄ rōnes, quj̄ nos cogunt
 ad auerendy q̄ scia D̄ n̄ ē essentialiter actualis, & abtā cognitio creat̄, minime re
 perunt̄ in scia D̄ re p̄ obty increati, & Dini; nimiry q̄ ponit̄ ē, q̄ n̄ sit
 actualiter, & abtē cognitio creat̄; quod p̄ sit de se independens ā creat̄
 ri, quibus adde q̄ sit maior p̄fectio actualiter cognoscere obty Dini, q̄
 p̄t̄i posse illud cognoscere; inde n̄ solum debet ē essentialiter, & virtus D̄ sciḡ
 posse cognoscere obty D̄, & etiḡ illud actualiter, & abtē cognoscere. Ad
 rōny, quj̄ ibi adducit̄. Res. 2^a se loq̄ aliud ē obty ē in se summe n̄
 cessariy, & aliud ē sciḡ nariy, & essentialiter cognoscere tale obty; at v̄ sup
 p̄oto q̄ tale obty sit in se summe nariy inflexi sciḡ D̄ quj̄ summe p̄
 fecta ē int̄, debere illud essentialiter actu cognoscere; q̄ ex eo q̄ ita se beat̄
 scia D̄. nulla arguit̄ imperfectio, & potius summa p̄fectio; it̄ ē summa Pa
 tris Dini n̄ solum posse p̄ducere filij, & essentialiter actualiter illy p̄ducere.

Disputatio. 10.

Quas Creaturas cognoscat Deus sua
scientia Divina?

Caput. 13.

Ad quod, certum est fide Divina statuit, & p̄.

217

Sanctus Thomas sic art. 6° sup̄p̄no nomine refert
 quosdam erroris assentiū, Dny n̄ cognoscere alia extra se p̄p̄ia, & peculiarit̄

Cogre

cognitio, s^o ad summy in ofuilo, et in omni. Huius opinionis videtur
 Aug. 12. methy. cap. 9. textu. 51. Algazel, & Arizena, qui licet fa-
 terentur Deum cognoscere singularia, dicebant tñ illa n̄ singula-
 riter, s^o universaliter cognoscere, ut refert id^{em} Sanctus Thomas in
 1° dist. 36. q^o. 1° art. 1° corpore. Eod^{em} etig^o & Elizio corrupte Abex-
 zoci, ^{ut} notant id^{em} Sanctus Thomas, Durandus dist. 35. q^o. 2. n°. 9.
 & Caietanus sic art. 5. licet ab hoc errore aliqui conent^{ur} puzgare
 Abexzos ex iii, qui dicit in locis suoy opozy docuerat & quim^o
 caus^o providentia, qui itare n̄ pot^{est} sine notitia peculiari inferiori
 s^o Philis Arabibus omni in Aug abexzore vindicand^o inclin^{at}
 omniis scholasticoy favor ex eo q^o 2° Philisoy textu 75. multus
 sit in suadenda n̄q^{ue} id^{em} auctoy nature n̄ opozari casu aut fortu-
 na, s^o ppter fing^o, ac p̄inde scire media, q^o utendus sit ad
 finis regulation^{em}. In ead^{em} doctia est cap. 2. & ara textu 37. et
 1° met^o haphisoy in p̄oemio. cap. 3. qui est etig^o omniis senten-
 tia.

Nihil deest

Imop obiq^{ue} superest.

Fide

Vide Catholica certy e' à Deo clarissime, & angustissime

278

in singulari cognosci oia obta externa, quæ vera sunt. In primis pluribus Sacre Scripturæ locis, quæ paucis legenti occurrunt: clarissime e' illis Genesi. 1.º vidit Deus cuncta, quæ fuerat, & erant valde bona: Hic Psalmo 49. cognovit oia volatilia Cæli. Proverborum. 15. omnes viæ Sog patent oculis eius. Ecclesiastici 1.º initio. Omni Sapientia à Domino Dõe, & ex illa fuit semper scete ante Ery: arcus maxis, & gludis gutas, & dies seculi qui dinumeravit altitudinẽ Cæli, & latitudinẽ terræ, & fundus abissi, quæ dimensus e'! & paulo infra: ipse creavit illa in Spiritu Sancto & vidit, & dinumeravit, & mensus est. Idem patet ex novo testamento. Maxia fuit concordiã sin peccato originali; nihil dicit.

Id patet ex novo testamento Matthæi. 23. vestri capilli capiti omnes numerati sunt, ac si dixeret, ut explicat Irenæus lib. 2. cap. 49. se rexy omnium etig minutiorum, & notitig, & gidentig habere: q' apertissime p'dicavit Paulus ad Hebræos 4.º n' e' ulla creatura indivisibilis corq' Dõe; omnia eni' nuda, & aperta sunt oculis eius.

278

Eadem veritatis Sanctoꝝ Patꝝ doctrina ofiatq' reperies apud exuditissimũ nostrũ Montoria disp. 9. sect. 3.º p' omnibus intell' sufficiat Basilii magni p'clarissimũ testimonium ad illud Psalms 32. de pparato Sabitaculo suo respexit inq' omnes, qui Sabitant terræ. Ita eni' ait: quoniam nig' omnium e' scitor Deus, p'pterea omnia opera nostra intelligit: opera quæ quidẽ dicimus etig verba, & cogitationes, utq' semel univereq' motiones: Sominis: quali itq' affectu, quove pposito movemur: an hoibus magis, qm Dõe placere studemus, & obsequi solus videt, qui intelligit omnia opera nostra.

279

2.º p' eadẽ veritas rationibus naturalibus, quæ adeo manifeste intenty vincunt, ut merito notaretur P. Montoria sect. 7.º citatq' disp. 9. peccare d' lumen rationis, qui diceret, ratione tanty p'babili, & n' certa, & evidenti vincit, Deũ habere peculiary, & individualy notitig rexy omnium Creatary. Igit' ratio cit. Nq' scia D' e' pfectissima omnium sciary, quæ excogitari possunt, p' n' e' omnium pfectissima si n' extenderet peculiari, ac individuali notitia ad res omnes Creatas; q' ita se extendere debet. & Maxi nemo sanamenti dubitare pot. p' mox; q' illa

scit

scia, quae peculiari, et individuali notitia se extendere ad omnes rei
 creatas, sine dubio superaret in virtute cognoscendi scilicet D, et sequen-
 ter hoc non est omnium perfectissima, quae excogitari possunt. quod non est
 scia D^a omnium perfectissima si non se extendere ad omnes rei creatas
 peculiari, et individuali notitia. Dicit utique scilicet D se extendere ad
 omnia singularia etiam vilissima, sed non cognoscere singulari, ac individuali.
 D^a est, quod omnia singularia, quibuslibet abiectissima sit, sunt cognos-
 cibilia in singulari, et in individuo. quod ut scia D^a sit omnium perfectissima
 debet hoc omnia cognoscere, in singulari, et in individuo.

280^a Constat. 1° quod ex ipso terminis est valde dicendum quod alia
 scia praeter D^a clarius, et perfectius cognoscit aliquam creaturam. quod quae di-
 stionem est, quod scia D^a aliquam creaturam non cognoscit in singulari, et in
 individuo. pro cognitio: de se clarius, et perfectius cognoscit obiectum scia,
 quae illud cognoscit in singulari, et in individuo, quoniam illa, quae in se ipso,
 et generali quadam notitia tale obiectum cognoscit. quod tamen distionem est quod scia
 D^a non cognoscit aliquam creaturam in singulari, et in individuo, quoniam
 alia scia praeter D^a clarius, et perfectius cognoscit tales creaturas. I-
 stat. 2° quod scia Dei equaliter est apprehensiva omnium omnino obiectorum.
 quod tamen apprehendit obiecta nobilia, quoniam alia quaecumque vilissima, sed vera ap-
 prehensio obiecti requirit scire sine notitia peculiari, et individuali obiecti.
 quod scia D^a non obiecta nobilia, sed etiam vilissima cognoscit, peculiari
 et individuali notitia.

281^a Quod sit Deus requirit ignorare, quae facit; Som-
 nus creaturas etiam D^a omnes suas ultimas distas sunt, et dicuntur
 a Deo. quod debet cognoscere omnes creaturas etiam vilissimas etiam D^a
 suas ultimas distas, ac inde cognoscere peculiari, et individuali. I-
 stat. 1° quod creaturas potest tales sunt, quae possunt a Deo omnigono
 duci. quod Deus illas cognoscit D^a etiales individuationes ipsarum. quod con-
 quod Dei omnigono requirit operari, nisi procedat, vel saltem committat actus in-
 tellectus divini, a quo dirigat, siquidem omnigono Dei, vel non distinguit ab
 eius voluntate, vel ab illa applicanda ad operationem. quod scia Dei de
 se potest debet procedere, ut dicat a Deo proxime producibilis. Istat. 2°
 ex gubernatione, ac dispoitione mirabili sumus universi, et providentia
 numini esse hoc inferiora: quae scire non posset nisi Deus sciret inting

notitijs cuiuscumq; re creatę, & eius virtutis, ut congruenter possit creati
uti ad finem suę providentię.

Caput. 23.

Explicantur aliqua Patrum testimonia, quę prædictę
veritatę oppugnare videntur.

282

Sicut prædicta veritas adeo certa sit, ut nulli Catholicorum
illa dubitare fas sit; nihilominus videntur eę oppugnare duo testi-
monia clarissimorum Ecclesię luminum Augustini, & Ieronimi, quorū
explicatę oportet sic nō omittere, q̄ valde celeberrima sunt in Sac. mat.
Sgit I. Augustinus lib. 83. questionum. quest. 46. post medię ita lo-
quit: nō enim extra se ~~quidquam~~ quidquam positę intrinsecus, ut videret
constitueret, q̄ constituebat, nō sic opinari sacrilegę ē. Vbi sanctus
Doctor videtur negare Deę extra se alię cognoscere, & sequenter omnię
Creatę peculiare, ac individualę notitię. S̄ sic locus facile explicari
pot̄ 1.º cu; Divo Thoma art. 9. s̄t Deę licet Creatas in singulari cog-
noscat, tamen in se ipso illas intrinsecus, q̄ ad eas cognoscendas egeat
extra semetipsę se effundere. 2.º si dicamus q̄ S. Montana, Au-
gustini ibi agere de modo, quę Deus sciebat in mundi creatōne
nimirę ita cuncta fabricare, ut nō duceret externo exemplari crea-
tę; s̄ ideas fabricati intrinsecus habere: id, q̄ satis aperte dnotant
verba proxime prædicta: singula igitur op̄eris sunt creata rationibus.
Sac autę rationes ubi arbitrandę ē eę, nisi in ipsa mente Creatoris;
nō enim extra se quęvis positę intrinsecus, est.

283

Dificilius t̄n explicat locus Ieronimi ad illud Abacuc
cap. 1.º mundi sunt oculi tui ne videas malę. Absurdy ē, inquit, ad hoc
Dei deducere maiestatem, ut sciat q̄ momenta singula quot nascantur culices, quot
ne moriantur: quę cimicę, & pullicę, & muscicę, sit in terra multitudo, q̄m
si piscis in aqua natent, & qui de minoribus maiorę p̄de cedere debeant:
nō simus t̄n fatui adulatores Dei; ut de potentię eius etię ad ima de-
strabimus, in nosmet ipsos iniurię simul, eędē roabiitę, q̄m irroabiitę
p̄videntię eę dicendę; ex quo liber ille apocryphus stultitię odem-
nandus ē, in quo scriptę ē quędam Angelę nomine dixi p̄ eę reptilibus.

quibus veritas aperte signata videt. Veritas n̄ descendere ad res ultimam
in singulari stemplanda.

284 P. Montoia disp. 9. sect. 2. multus e in explicando
 hoc loco Jeronimi, et in his egregij Doctorum in Divina sententia fuisse agen-
 te q̄bat aliis eiusd̄ Patris testimoniis, quę et manifeste vincunt. 1.
 enj illud Matthæi. 10. n̄ ne duo pariter esse videntur, ita exponit
 2. Doctor. Si parva animalia absq̄ Deo auctore n̄ decidunt, et in
 3. omnibus semper e providentia, et quę in his pariter sunt, sine Dei vo-
 4. luntate n̄ gerunt, vos qui sperni estis n̄ timere debetis, q̄ absq̄ Dei
 5. virtutis providentia. 2. illud ad Ephesios. 5. gratias agentes semper
 6. omnibus, ita ponderat: Sic q̄ simile, et in Epistola ad Thesalo-
 7. nicenses 1. scripty e, semper gaudete, sine intermissione orate, in omni-
 8. bus gratias agite: q̄ p̄cepit ille solus custodire pot, qui providentia
 9. Dei novit etiam quinque pariter, qui vendunt pondus, quorum unus
 10. n̄ cadit in laqueum sine Patris voluntate. 3. explicans illud Zacha-
 11. riy 4. septis viti oculi Domini sunt, qui respiciunt sup omnes terrę, asse-
 12. rit signare, q̄ Deus nihil lateat, qui e p̄teritoriy, p̄sentiy, et fu-
 13. turoy socius e, reddat unicuiq̄ 2. opera sua. Ecce his testimoniis
 14. aperte ostendit q̄ maxime existimasse scilicet Dei ad res omnes
 15. q̄ntumvis minimas descendere omnem illas singulariter cognoscere, ac
 16. inde semper sequi loci, quę retulimus alij longe e, qm̄ verba externa
 17. prebere vident.

285 Duas explanationes adhibent Hugo Victorinus in sum-
 ma sententia. tract. 1. cap. 12. Magister sententiarum in 1. dist. 10.
 sine, Episcopus Lucensis lib. advertentiarum ad 6. tomum Jeronimi quę-
 sito. 9. et summatim ad Dei. 1. e q̄ Jeronimus soly voluerit signi-
 ficare Dei cognoscere n̄ augeri, vel minui, vel mutari resy vicissitudine,
 q̄ singula momenta noty resy nascentiy notitig singulari acquirendo,
 2. ab eterno simul unico simplicissimo intuitu cuncta videre. Hanc
 explanationem n̄ e sufficientem existimat notus Montoia, q̄ licet ostendat
 partem illius veritatis, qm̄ Jeronimus docere voluit, tñ illius menti
 n̄ glari satisfacit, ty q̄ de Sobus, et Angelis, ac de quibuscunq̄
 rebus majoris momenti scilicet Deus habet ab eterno simplicissimę, quę n̄
 pot nascentibus, vel morientibus Sobus, augeri, vel diminui: Jeroni-
 mus aperte docet q̄ scilicet aliter se habere operatione Sobus, ac resy majoris
 mo

quæ videtur potè ad dictum Autor. Aliquando v. d. Deia magis gene-
raliter accipit, q. quacumq. cognè Dei.

288

Hic pmissis optime explicat Teronimus, si di-
camus ex in dicto loco usurgate verby scize in 2ª strictiori ac-
ceptione, erin eo sensu dixisse, Deo n. scize, quot nascant pullices
est, q. videlicet intentio Dei n. vextit eius intuitu ad hęc minuti-
ora attentius consideranda ppter se ipsa, quasi pœna, vel p. misio dig-
na, vel quasi corrigenda, vel emendanda, ac p. tegenda: minime
tñ ibi loquity 2^a 29, & generalis acceptionis N. sui, q. minime negat à Ter-
onimo etiã p. paratione usq. minimam, ut stat ex locis, q. supra retulimus.
Hanc difig. sui N. c. Credi rationes, & c. irrationales satis noty habuit S.

- 2) Doctor, ut patet ex iis, q. scripsit ad illud Ieremie 32: nunq. mibi difficile,
- 2) sive impossibile exit, aut abscondit à me omne verby? Ita enj loquitur: vent
- 2) qui p. identig. creaturæ usq. ad rationabilia stiteant; Buxta auty fortuitie
- 2) casibus amexant, vel perire, vel vivere: p. pheticusq. sermo declinat nihil
- 2) e. q. fugiat p. identig. & rei Dei; q. alia p. tere, alia in usq. Soy it
- 2) creata.

289

Hęc explicatio solida e, & optimè fundis suffulta, quæ p. ter n.
glacet nimia. P. Barquez reveritus, qua in nulla explicatione quere-
rens ausus e p. nuntiare art. 6. in ementario Teronimy in h. iis senty
declinare, cy oppoty aperte ostet ex eiusd. Patris alii testimonii is adduc-
tis, & ex p. xua explicatione, qm. p. missimus: q. sufficiens e re tanto Ecclē-
siæ lumini, ac Doctori maximo in exponendis sacris scripturis, ut ab Ecclē-
sia emendat. Sicut erroris maculy astringamus.

289 D

Deniq. Sic glia disputati solet ab aliquibus an ea, q. Deus
extrare cognoscit, sint actu, & categorématique infinita? P. ab hac quæst.
p. xus abstinere, ty q. n. e adeo p. xia Suis loci, ut n. p. tneat etiã ad
māt. & omnigōn, & de voluntate: ibi enj similiter disputari p. t, an
ea, q. Deus velle, vel p. ducere p. t, sint actu, & categorématique infini-
ta: cy enj p. xiora Suis loci nos manvant, & q. nec p. uca, neq. lesia,
n. e euz in omni diffate cy aliaz digendis & tineaum. Sy etiã,
q. tota diffat Suis questionis n. ty re tenet ex parte Sui N., qm. ex
parte igorū obtoy; si enj semel statuat, ea e actu, & categorématique
infinita, n. e euz illorū cogn. Deo denagemus: inquirere auty, vel p.
baxa p. alitaty infiniti categorématique, gotius ad Philosophoy, qm. a d

Dhe

11 Theology spectare videt. Disq. 11. & divisione scientiarum in 20
Caput. 14. Lyrice divisiones, leri etig calamo percussit.

Disputatio. 11.

De divisione Scientiarum in 20.

Caput. 14.

Lyrice divisiones leri etiam calamo percussit.

292 Sicut scia 2^a in se realiter unica, et indivisibilis est, va-
rias tñ sortit denominationes pœnes diversa obta extra, vel diversos mo-
dos cognoscendi, ut ostabit ex divisionibus mox subiiciendis. 1.º dividit
in scia, & pscia. Vbi statim advertete cy P.º Ariaga, ly scia ut e membra
huius divisionis n̄ sum̄ in omni acceptione; alioqui n̄ eēt bona divisio,
& divideret se n̄ in duo membra distincta, s̄ in genus ex una parte, & diff̄
ex alia. Accigit q̄ scia q̄t signat oppositū pscia, n̄ ex effectu vocis &
altera specie retinemus nomen omne, & genericū. At itaq̄ pscia, q̄t
antecedit sui obta, sive tempore, sive natura, sive rōne nostra: scia vº e,
q̄t n̄ antecedit. Unde eadē cognitio rerū eiusdē obiecti pot̄ simul eē scia
& pscia, sub diversa tñ signatione: Vḡ cognitio de peccato futuro e pscia
realiter, seu quoad tempus, quātus tempore prior e ipso peccato; nā ta-
men n̄ e pscia; q̄ scia futuri, vel e posterior nā ad ipsa futura, ve
illa committat. & cuiusq̄ opinionis, de quo in presenti n̄ e disputandū.

293 An vº eadē cognitio eiusdē obiecti possit eē successive q̄
scia, & scia absq̄ ulla sui mutatione, quæritur videt eē de solo nomi-
ne. Afirmat P.º Ariaga; n̄ scia Dei & Sodierna lectione Scia
dicebat pscia, q̄ tempore antecedit ipsiq̄ lectione; Sodie vº e solū
scia; q̄ simul e cy suo obiecto; alii negant, q̄ pscia semp̄ essentialiter
regit futuratione. q̄ temp̄ exit pscia. Hec ratio n̄ multū urget, &
trunget tangit diff̄at̄ valde independentē ab hoc punto. Certū e
scia, qua Scia Deus cognoscebat Sodiernę lectione, tempore priorē
eē, qm̄ ipsa lectio; q̄ Scia extebat scia, & n̄ dy extebat lectio. Certū
etig e, Sodie simul extere scia, & lectione ab illa cognitq̄: si solū
vellit appellare pscia ex cognō, qm̄ dix̄ pcedit ad sui obta, certū e, Scia
fuisse pscia; q̄ solū Scia pcedebat; Sodie vº eē tantū scia, q̄ Sodie

n̄ pcedit, s̄ ē simul cy suo obto. Si autē veltis appellare nomine q̄
 scij illy cogno, quz tempore antiquior ē suo obiecto, debet illy n̄
 solum s̄eri, s̄ etij s̄odie vocare p̄ciq; q̄ etij s̄odie v̄xy ē, q̄ scia illa
 sit antiquior suo obto: ad modū quo Paulus, qui s̄eri natus ē, etij
 s̄odie dicit maior Petrus s̄odie nascente: et hunc sensū numq̄m
 scia decursu temporis potest mutari in scij: et Paulus semel etate
 maior Petrus numq̄m pot̄ decursu temporis reddi equalis quoad etatē;
 nec ratio illa de futuritione essentialiter reprata à scia, ē ad x̄; q̄
 scia n̄ dicit talis, facta spaxatione cy futuritione, s̄ cy ipsa re
 futura; alioqui numq̄m eēt scia; q̄ numq̄m antecedit igit futurit̄,
 s̄ solum antecedit x̄ futurū.

293 Hęc dicta sunt de scia quoad tempus, n̄ si lo-
 quamur de scia quoad naturā, absq̄ dubio n̄ pot̄ fieri sp̄mu-
 tatio de scia in scij. Restat inquirendū resq̄ quoz obtoz cog-
 nitio d̄ dicit scia in ordine n̄; id t̄n̄ dependet ex variis opini-
 ones cōt̄xy causalitatē à d̄ scia p̄venientē. Imunit̄ dicit, q̄
 omnis cognitio simpliciter intelligentis resq̄ creat̄xy extētiy, etij si ab
 eterno extiterent, ē n̄ scia; q̄ ea cognitio ē causa creat̄xy extētiy,
 n̄ t̄n̄ ē scia resq̄ creat̄xy solū, ut solū; n̄ scia Dei n̄ ē n̄
 p̄rior p̄t̄itate creat̄xy; s̄ in eodē signo, aut forte p̄rior x̄ ē p̄t̄i-
 tas creat̄xy, q̄m scia Dei de illa. Rursus it̄a d̄ rationis, q̄ ē potest̄
 et n̄a resq̄ obiecti, n̄ dicit scia, s̄ scia, vel forte potest̄ scia quoad
 ordinē causalitatē, seu naturā p̄ioritatē; n̄ quoad tempus scia est;
 q̄ pcedit tempore ipsa futura: et in hoc sensu scia Dei de futuris om-
 nit̄ appellat̄ scia.

294 De scia conditionata, dubitari pot̄ an sit scia resq̄
 conditionatē futurorū, et quidē loquendo de scia quoad naturā, dico eq̄
 n̄ eē scij, s̄ solum scij, q̄ posterior ē, vel salty n̄ ē p̄ior natura ad
 ipsas res futuras: si v̄ loquamur in ordine ad tempus, dico eq̄ p̄ri-
 tionē conditionatē eē scia resq̄ effectū, qui vere, et abt̄e futuri sunt,
 sub tali conditione, ex eo q̄ abt̄e ponenda sit talis editio; q̄ hoc tempore
 cessit ab eterno. Respectu v̄ illoz effectū, quoz editio numq̄m ponenda
 ē, et sequentē, qui numq̄m absolute futuri sunt eē quoz scij, q̄ eos
 n̄ antecedit tempore; n̄ enī dat̄ p̄p̄ia antecursio, nisi utryq̄ ext̄y abt̄e.

ex

295

2° dividit scia D. in contingens, & necessariu: Hic est, qui nunc
 qm potuit a Deo abesse, ex eo, qd obij illius scij pot tale natio existit.
 ad hanc reducit cognitio solij, qd solitas natio e. & cognitio conditionata
 futurorum, qm do conditio natio, & infalibilitex infert futurum; qd talis
 futuritio conditionata, n minus natio e, qm solitas. Stingens e illa
 scia, qui potuit a Deo abesse, quatenus illius obij pot tale mutari po-
 tuit: ad hanc pertinet scia de futuris abte, & de conditionate futuris,
 qd ~~scia~~ conditio n infert est infalibilitex futurum. Hic tr duo ad-
 vertere oportet: 1° nunc n itaq contingens se tenere ex parte scis
 D, quoad intus, qd dicit; qd hoc intus semper e Deo natio, & solij
 se tenere ex parte obij extrinseci, qd dicitur mutari potuit. 2° in
 scia Dei natio pot reperiiri aliquo disty xone obij; nq scia Dei
 de se ipso, ita natio e, ut si q ingole destrueret tale obij, sine dubio
 etiq quoad intus paret scia Dei, qd e essentialitex actualis cognitio Dei; at
 v scia & solibus licet abte sit natio, qd obij ut tale natio e, tr si q
 ingole destrueret tale obij, n ppter ea paret quoad intus scia D; qd e
 essentialitex actualis, & abta cognitio solij, & solij qmty e de se. Unde si
 n eent solia manent adhuc toty intus scij D de solibus.

296

3° dividit in scia agbationis, & scia simplicis notitij:
 hanc divisionem dupliciter explicari video. 1° dicit scia agbationis, qua
 Deus etiam ad aliq operandy; simplex v, qua ad nihil operandy etiam
 & facto. Unde, inquit Arriaga, cognitio & creaturis que solibus exit
 simplicis notitij; agbationis vero exit cognitio & extensibus. S hoc ampli-
 us oportet explicari; nq etiq extentes creatas duplici scia Deus cognoscit,
 & scia visionis, & scia simplicis intelligentij: scia visionis n pot
 Deus etiam ad aliq operandy; qd e posterior, vel salty n prior hac
 operatione: Unde illa divisio solij intelligenda e de scia simplicis
 intelligentij, qd hoc solij e prior na rebus extensibus. Melior e 2^a
 explicatio, qm etiq subiungit Arriaga qd scia agbationis e, qui
 Deo obij amabile pponit; simplex v, qui n pponit obij amabile: sic
 scia & peccato exit simplicis notitij; omnis vero alia exit agbationis;
 qd solij peccaty n e amabile reiqu Dei.

297 4° dividit in scia naly, & supnaly: adverte nullq scia D³ 73

ei supnaly in se, q^o nulla cognitio e supnalis, aut excedens ipsius naly capacitaty, nq dicitur faciendi miracula e Deo naly. Unde in Deo nihil e pprie supernale. Dicit q^o in p^{re}nti divisione scia supnaly, quz ad obiecta supnalia nobis extendit; illa q^o ex it scia supnaly, quz tangit obiecta supnalia, & naly, quz naly attingit.

298 5° dividit in scia directy, & reflexy: directa e, qua Deus alia a se cognoscit; reflexa, qua seipsy cognoscit, q^o cy Deus realiter sit idq ac sua scia quilibet cognitio de Deo realiter reflectit supra seipsy. Sⁱ si vellis subtilius h^{oc} distinguere vocabis pprie scia reflexy, qua Deus seipmet cognq finaliter attingit: & directy omny aliq, qua cetera cognoscit, quz n^o sunt idq finaliter cy ipsa scia, licet a parte rei identificent cy illa.

299 6° dividit in practiq, & speculativy, ad cuius divisionis explat^o fluxus pgerunt aliqui translata ex ipsoy Dialecticae nq scia practiq, & speculativy, quoz vestigia p^{re}tere nolo, q^o facile quisq^o divisiony intelliget 2^a mody, quo voluit explicare h^{oc} nomina practici, & speculativi, nec eny in p^{re}nti ea stentio p^{re}nominalis importune, & inutiliter suscitanda e.

Caput 2y.
Ultima divisio scia Hexonitay.

300 Superat explicanda p^{re}cipua divisio scia D¹, quz e in scia simplicis intelligentiy, & scia visionis. Igit^o omnis theologoz schoola cy P. Thoma sic art. 9. vocat scia simplicis intelligentiy eg cognq, quz fert ad res p^{re}tes; scia v^o visionis, quz fert ad res exten-tes q^o aliqua dista temporis, v^{el} p^{re}teriti, p^{re}sentis, vel futuri. Verba Angelici Doctoris sunt h^{oc}: quzq^o licet n^o sint in actu, sⁱ vel fuerunt, vel erunt, & omnia ita dicit Deus scire scia visionis. Ergo
)) pauca: quzq^o vero sunt, quz sunt in p^{re}sa Dei, vel creature; quz sⁱ nec
)) sunt, nec erunt, neq^o fuerunt; & resp^u h^{oc}oy n^o dicit Sabere scia
)) visionis, sⁱ simplicis intelligentiy. Obversia sⁱ e inter Thomast^{as}
an it scia visionis n^o extendit ad obty scia simplicis intelligentiy

ita scia simpliciter intelligenti n̄ extendat ad ob̄j̄ sc̄j̄ visionis; videt
en̄ Angelicus Doctor excludere ab ob̄j̄ simpliciter intelligenti res
extentes, & futuras, ut verba relata p̄ se ferunt, in quib̄ sensu ea
interpretat̄ eius Scholiastes Caietanus ibid̄.

301

Oppoty v̄ tenet communis Theologorum opinio, docet en̄,
sc̄j̄ simpliciter intelligenti se extendere ad totū ob̄j̄ sc̄j̄ visionis: à
qua opinione n̄ ē discedendū p̄textū in q̄. de voce. Accedit etiā ratio
n̄ incongrua, n̄ alioqui d̄beremus in Deo multiplicare alias sc̄ias, &
divisiones scientiarū p̄ter eas, quas communis Theologia uacuat̄ habet,
q̄ prius intelligit res p̄s̄ntes, q̄m intelligat futura, vel extens. p̄ in eo
priori cognoscit à Deo. Patet eoa; n̄ in eo statu ē apta ut cog
noscat; potest en̄ & tali creatura p̄dicari, q̄ sit p̄s̄ntis, q̄ n̄ regnaret.
Dy sic, s̄ tunc n̄ cognoscit q̄ sc̄j̄ visionis, q̄ ob̄j̄ n̄ dy existit; neq̄
p̄ sc̄j̄ simpliciter intelligenti, q̄ ob̄j̄ n̄ ē mere p̄s̄ntis. p̄ q̄ 33 alig sc̄j̄,
quib̄ neq̄ sit visionis, neq̄ simpliciter intelligenti, s̄ qui abstractat ab u
traq̄. q̄ ne scientiā multiplicent̄ dicendū ē sc̄j̄ simpliciter intelligenti
se extendere ad p̄s̄ntis ob̄j̄ p̄s̄ntis, sive sit mere p̄s̄ntis, sive etiā futurū,
aut extens.

302

Et quidē s̄ Thomā n̄ ē alienū ab hac opinione
patet ex iii, qui scripsit in 3.º distinct. 14. q̄. 1.º art. 2.º quæstioncula
2.º in corpore ad Anibaldū. duplex, ait, distinguit cognitio: una q̄
dicat̄ visionis, p̄ q̄m Deus videt, qui sunt p̄s̄ntes, aut erunt; alia
dicat̄ simpliciter intelligenti p̄ q̄m n̄ solum illa scit; s̄ etiā omnia, qui
p̄t̄ facere. Ecce Angelicus Doctor intra ob̄j̄ simpliciter intelli
genti manifestat̄ & includit etiā ea, qui sunt, p̄s̄ntes, vel erunt, qui
antea dixerat ei ob̄j̄ visionis; docet en̄ Deū n̄ solum sic cognoscere
p̄ simpliciter intelligenti, s̄ etiā omnia, qui p̄t̄ ipse facere. Ratio
autē eiusdē Doctoris, qua p̄bat, sc̄j̄ visionis ferri ad ea, qui s̄t̄
in aliqua temporis differentia, idē vincit; q̄ inquit, visio fert̄
ad id extensū extra p̄s̄ntis; at simplex intelligentia etiā ea, qui n̄ s̄t̄
extra p̄s̄ntis ostendit. Ex qua rōne sic arguet̄ in eo priori, in qua
res futura intelligit Dy sui entitatis, erit n̄ regnans, n̄ dy ē
extra p̄s̄ntis, sive extra suas causas. q̄ in eo priori solum terminat̄
sc̄j̄ simpliciter intelligenti, en̄ visionis.

303

Ex quo patet, quomodo intelligenda sint priora verba

quæ supra retulimus, ne cy Angelicus M. auerit q̄ simpliciter
 intelligendi respici obta, quæ nec sunt, neq̄ erunt, neq̄ fuerunt, n̄ in-
 tendit negare futurationis realis, & obiectivæ rei, quasi eo ipso, q̄ reali-
 ter futura sit maneat exclusa ab obiecto simpliciter intelligenti; s̄
 solum intendit, q̄ 2y talis futurationis n̄ ē res ob̄y simpliciter intelligen-
 di; q̄ talis scia n̄ respicit 2y q̄ ē futura, vel extens; s̄ scire
 2y sui entitatis: Unde discrimen unius scij ab alia n̄ se tenet ex se
 ipsius futurationis, vel n̄ futurationis realis ipsius ob̄y; s̄ ex se modi
 attingendi, q̄ ut una scia nempe visionis attingit 2y ut futuræ;
 alia vero, nempe simpliciter intelligenti attingit 2y scire 2y sui enti-
 tatis, sive ut n̄ regnantis, q̄ sit, an ea res futura sit, vel n̄.

304 Hic s̄ne disputari solet, in quo differat ob̄y visionis
 ab ob̄o simpliciter intelligenti; q̄ ve uny ob̄y addat supra aliud:
 qm̄ quæstionis late vercat P. Henrice disp. 9. cap. 2. & alii: unusquisq̄ autem res
 ponet x̄ p̄ia, quæ posuit in metaphisica ē reru p̄olitat. Nollit in p̄-
 senti acty agere n̄ sine temporis dispendio; q̄nti cy quilibet ex meis AA. 2y
 Sane q̄ meæ metaphisicæ à suo p̄hij Magistro tractatq̄ accepit: nec
 admodum naïv ē & promere q̄nos in hoc punto sententiam, q̄ sine lon-
 go discurru p̄stare n̄ possumus: solum adverte Sane disp̄ ē p̄ius in-
 dependens ab oib̄s aliis huius materiæ, etia quisq̄ poterit x̄ sua
 p̄ia metaphisica sic discurrere. Sufficiat q̄ scire Sane veritatē
P̄ius ē p̄olis, sive n̄ regnat, ē dicta ab ita: P̄ius extit, vel futurus
ē; certy enj ē me ex n̄ primæ veritatis cognitæ n̄ cognoscere 2y veritatē;
 possum enj scire P̄iū ē p̄olis; sive n̄ regnare, ignorando an actua-
 liter extat, vel futurus sit. illa q̄ scia, quæ solum attingit 2y veritatē ē
 simpliciter intelligenti; quæ v̄ 2y veritatē attingit ē scia visionis: quo-
 modo autē differant ē veritates n̄ t̄y theologicæ, qm̄ metaphisicæ vi-
 det?

Caput. 34.

Nonnullæ diffates examinantur.

305 Prima diffas ē an scia simpliciter intelligenti
 sit eadē, quæ nalis, & naria, & scia visionis, sit eadem, quæ libera, &
 stingens? Ratio dubitandi ē; q̄ h̄c fert ad exty p̄ aliqua diffas
 temporis: quæ quidē in se libera ē, & stingens: illa v̄ fert ad p̄olia,
 sive ad n̄ regnantis illoxy, & p̄atoris onerionis, quæ in x̄o naria

306

oio e, independens a quocunq; contingenti, ac pnde erit obty scij na-
 lis, et naxij. Res tamen sub distinctione: nq; vel scia Dei sumit n° 2°
 totq; sup latitudinē, s^o solum pnt terminat ad obta creata, et extra Deū.
 Et sic scia simplicis intelligentij dicitur cy scia nali, et naxia; q^o utraq; so-
 ly habet q^o obiecto p^olitatē, et connexionē p^olatoy; licet enj simplex intel-
 ligentia aliq^o etiq; attingat res, quz futurz sunt, aut extant, ut p^omitti-
 mus; adhuc tñ e naxia, et nalis, q^o illas n attingit 2° futuzitionē, ac
 extā, quz sunt contingentes, s^o p^ontē 2° p^olatoy connexionē, quz oio naxia e
 etiq; in rebus futuzis, et extantibus, et in hac usurpatione scia visionis
 n^o dicitur cy scia libera, et contingente, q^o solum versat cō rezy extā,
 quz sunt oio contingentes. Vel sumit scia Dei 2° totq; sup latitudinē
 n^o dicitur pnt versat cō obty creaty, et increaty: Et sic neq; scia visionis
 dicitur cy libera, neq; scia simplicis intelligentij dicitur cy naxia, et
 nali; q^o etiq; scia visionis, ut fert ad extā p^olatoy Dei, e naxia, et
 nalis, ut patet: Unde in hac acceptione scij plus dicit scia visionis,
 qm scia libera; q^o omnis scia libera e visionis, et n e d^o: Et
 scia nalis, aut naxia plus dicit qm scia simplicis intelligentij; q^o
 omnis scia simplicis intelligentij e nalis, ac naxia; s^o n omnis na-
 lis, ac naxia e simplicis intelligentij.

307

Difficilis e an et in Deo scia simplicis intelligentij
 qua rezy cognoscat? Ratio diffatis e; q^o scia simplicis intelligentij d^o
 licet attingere sup obty p^ontē ut n^o repugnans, abstractendo ab eo, q^o extat, vel
 n^o extat. Ille autē cognitio circa obty Divij videt repugnare, q^o obty Divij
 eualiter dicit extā, q^o n^o p^ot cognosci p^ontē ut n^o repugnans abstractendo ab
 eo, q^o extat; Respondet S. Ariaga, Deū in seipso n^o posse habere cognitio-
 nem talē realiter p^ontē xōis dicty; posse tñ nos xōis n^ore n^ore scij Dei cy
 nostra creata, qua dicimus, et scipimus p^ontē n^o repugnare Deū: Et ut sic
 ista scia Dei p^ontē potest vocari xōis nostra scia p^olitatis, et simplicis
 intelligentij.

308

Ego tñ putarem hanc diffatē equalē eē ty incogne creaty
 ty in Deo; q^o si utraq; attingit eiq; 2° formaliter includentē extā, tñ
 difficile videt, q^o cognitio Deū creata abstractat ab extā, qm q^o ab
 eadē abstractat cognitio Deū. Ratio e, nq; ideo cognitio Deū n^o p^ot abstra-

ab

ab exta, q^o cognoscit ens D^o. ^{Formaliter} includit exta,
 Simile e^o, q^o cognitio abstrahat ab eo ipso p^oto, q^o realiter attingit;
 Hec ratio p^oque militat in cogne creata circa eod^o ens. q^o t^o difficile
 e^o, q^o abstrahat ab exta una cognitio, q^o altera. Hinc aut^o infer^o
 cogne D^o n^o posse sparari quoad hoc ex cogne creata, neq^o p^o hanc opa-
 ratione appellari ratione nostra sciz simplicis intelligentie, ut ostendit
 Ariaga, video aliqui d^o q^o e^o inter cogne creat^o, edidit: Ut cogne
 D^o n^o posse realiter abstrahere ab aliquo p^oto D^o, q^o realiter, &
 essentialiter e^o p^ohenio intuitiva omniu, que sunt in Deo; q^o n^o habet
 cogne quid^o creata p^oter sui limitatione, & imperfectione. Hec di-
 fferentia n^o e^o ad q^o p^ont^o, q^o etiq^o cogne D^o circa hunc mundu ex-
 tent^o n^o p^ot realiter abstrahere ab exta huius mundi, q^ondiu vere
 extit, & n^o p^oterea negamus Deo sciz simplicis intelligentie ex
 hunc mundu etiq^o q^ondiu ipse extit, q^o ad hoc sufficit, q^o D^o cog-
 nitio formaliter p^ot fieri ad p^olitat^o, sive n^o repugnantie huius
 mundi, abstrahat ab illius exta; licet realiter, & identice a tali
 exta n^o abstrahat.

369 Propterea existimo abte sciend^o e^o Deu habere
 sciz simplicis intelligentie, qua seipm cognoscat. q^o q^o Deus vere cog-
 noscit se ipm n^o repugnare, sive e^o p^oto. q^o se cognoscit sciz simpli-
 cis intelligentie. q^obo cog^o, q^o cognoscere, Deu n^o repugnare, n^o for-
 maliter cognoscere, Deu extere. q^o illa cogne abstrahat ab exta for-
 maliter, & sequenter e^o sciz simplicis intelligentie. Hec utem cog-
 nitionis creat^o, que p^ose cognoscit Deu n^o repugnare: Et q^o h^oc cogne
 n^o affiat Deu extere, & sequenter e^o simplex intelligentia, & n^o h^oc
 sciend^o e^o q^o cogne D^o nec valet respondere ex cogne D^o realiter attingere
 exta Dei; q^o ut iq^o diximus, h^oc attingentia realis n^o destruit ratione simpli-
 cis intelligentie, it^o n^o tollit, q^o cogne D^o & mundo nunc extente sit sim-
 plex intelligentia p^ot fieri ad eius n^o repugnantie. Hec utem
 veritate potest latere D^o mente; q^o Deu n^o repugnare, sive e^o p^oto e^o
 quid^o veritate s^o natura, & distincta ab eius exta actuali. q^o m^ont^o
 q^o cognoscit, Deu n^o repugnare, sive Deu e^o p^oto. Atq^o ut formaliter
 n^o repugnantie, sive p^olitat^o attingit n^o attingit exta. q^o ut cognoscit
 formaliter n^o repugnantie, e^o sciz simplicis intelligentie.

3. Diffas: an hęc divisio scij \mathcal{D} in simpliciter intelligenti-
genti, Divisionis, sit oio. adequata, ita ut nulla sit cognitio \mathcal{D} , quę
reducatur n̄ debeat ad aliquod membrum huius divisionis. Hęc opinio
scij agitatur inter nostratos \mathcal{D} per ppter scij additionalis, quę vulgariter
in nomine scia media appellatur. Si enī dat scia media inter unq, &
alterq scij, nempe simpliciter intelligenti, Divisionis, plane videtur inferri
si eę divisionis n̄ eē oio. adequata. Adverte tñ n̄ omnes ex nostratis
Doctribus hanc scij additionalis vocare medię inter scij Divisionis, & sim-
pliciter intelligenti; \mathcal{D} medię inter naly, & libiq: Ita S. Molina, qui per-
mur eam scij in scholas invenit, vel salty primus typi publicavit in
hoc q. 14. art. 9. & art. 13. disp. 17. S. Suarez in operibus lib. 2. &
scia additionalis, cap. 3. n. 6. S. Barquez Sic disp. 67. cap. 4. ad finem,
& alii pstantes Theologi ex nostris illę reducant ad scij simpliciter
intelligenti, q̄ nimixy fert ad obty anteqm stat abty extę.

Sane, si admittat id, q̄ a nostris Doctoribus intel-
ligit nomine scij additionalis, questio tota reducit ad meras voces.
an sit appellanda sit scia media in simpliciter intelligenti, & Divisionis,
& qua pax e curandy; eę v̄ lity exponere conat quidę Decentior Ma-
gister in hunc modę. Aut enī si nomine scij medię intelligat ea
scia, quę ita mediat inter simpliciter intelligenti, & Divisionis, ut n̄ nihil
ab utraq; participat, \mathcal{D} dictę oio clausę constituat, sic nullę eē scia me-
dię, & Divisionis p̄dictę eē oio. adequata. Si v̄ q̄ scij medię intelligat ea,
quę habet aliq; commune cy alterutra, & aliq; diverſum: sic datur scij
medię, sive ex utraq; mixta. Primg p̄ huius resolutionis pbat; q̄ scia
additionalis, vel respicit, quę actu nunqm̄ erunt, & ut sic erit scia simpliciter
intelligenti; vel respicit, quę aliquando actu erunt, & sic reducit ad scij
Divisionis. q̄ Hęc scia n̄ ita constituit 3y membra Divisionis, ut sit adequate
distincta a scia Divisionis, & a scia simpliciter intelligenti. Probat 2y
p̄ q̄ scia additionalis licet sit n̄ extētię abty, & in hoc pveniat cy scia
simpliciter intelligenti, tamen sui obty e extētię additionalis, & in hoc difert
a scia mere p̄lię, & a scia, quę abstrahit ab extā rei, nę scia additio-
nata, licet abstrahat ab extā abta, n̄ tñ abstrahit ab extā additio-
nali: & sic duplex status obiecti, nempe abstrahentis ab omni extā,
& abstrahentis soly ab extā abta sufficit ut in Deo ponat nova scia
additionalis, quę n̄ ante omne dicitur e partę naly, & independens a

Voluntate \bar{P} ; \bar{Q} vero potuit \bar{n} \bar{e} in \bar{P} \bar{e} partj libera, \bar{D} tingens 46
ex stinguentia \bar{ob} tj.

312 Hic operatio libis \bar{n} \bar{o} \bar{d} ignat. Nihilominus nota
ad scij \bar{a} ditionatj nihil \bar{p} tinere \bar{q} \bar{ob} tj aliquando in actu ponendj, vel \bar{n}
ponendj sit: sicut ad scij simplicis intelligentij nihil refert \bar{q} \bar{ob} tj extat
actu, vel \bar{n} extat. Ratio \bar{e} ; \bar{q} licet \bar{ob} tj scij \bar{a} ditionatj aliquando \bar{ab} tj
futurj sit, tñ \bar{n} respicit \bar{a} tali scia, ut \bar{ab} tj futurj, \bar{p} \bar{p} erine ut \bar{a} ditio-
nate futurj: it licet \bar{ob} tj simplicis intelligentij actu extat adhuc \bar{n} res-
picit \bar{a} tali scia ut actu extens, \bar{p} \bar{p} erine ut \bar{n} regnans extens. Unde
ex circumstantij extj, vel futuritionis \bar{ab} tj, \bar{o} \bar{d} ignat maliter, ex accidens re-
sistent ad \bar{h} ac scias. Hinc duo infero. 1ª scij \bar{a} ditionalij, sive sit eorj,
quj numqñ futura sunt, sive eorj, quj aliquando futura sit \bar{ab} tj so-
ly \bar{p} venire cy scia simplicis intelligentij in eo \bar{q} utraq; illarj abstractat
ab exta \bar{ab} tj; \bar{e} solj differe in eo \bar{q} scia \bar{a} ditionalis attingit futuritj,
sive extj \bar{a} ditionalij sui \bar{ob} jecti, qñ extj etj \bar{a} ditionalij numqñ attingit
simplex intelligentia. 2ª scij \bar{a} ditionalij numqñ \bar{p} venire cy scia \bar{d} ivisi-
nis in eo, \bar{q} attingat extj \bar{ab} tj sui \bar{ob} jecti; \bar{n} q licet aliquando scia
 \bar{a} ditionalis sit eorj, quj aliquando habitura sunt extj \bar{ab} tj, sic tñ ex-
ta numqñ respicit \bar{a} scia \bar{a} ditionali \bar{p} ut tali ut \bar{e} \bar{v} idimus. \bar{p}
in hoc \bar{r} esqñ numqñ \bar{p} ot \bar{p} venire cy scia \bar{d} ivisionis.

313 Superest examinandy an ille \bar{r} esqñ, quj scia \bar{a} ditionalis dicit ad
extj \bar{a} ditionalij sui \bar{ob} jecti, sit sufficiens, ut dicat aliq; participare \bar{e} scia
divisionis. \bar{e} \bar{P} es \bar{n} \bar{e} ita sufficiens, ut \bar{p} pterea possit appellari simpli-
citer scia divisionis. \bar{p} \bar{n} q scia divisionis simpliciter \bar{e} illa, quj \bar{p} re attingit
 \bar{ob} jecta, quj aliquando \bar{p} er futurj, l. \bar{d} , vel exunt \bar{ab} tj ita ut \bar{p} er se respicit
 \bar{p} er talj extj \bar{ab} tj; \bar{p} er eo \bar{q} scia \bar{a} ditionata respiciat extj \bar{a} ditionalij sui
 \bar{ob} jecti, \bar{n} dicit \bar{p} er se, \bar{e} formaliter attingere \bar{ob} jecta, quj aliquando
fuerunt, vel \bar{d} , vel exunt \bar{ab} tj. \bar{p} id \bar{n} sufficit, ut possit appellari sim-
pliciter scia divisionis. \bar{p} \bar{p} er \bar{p} er multus appellabit simpliciter scij \bar{d} ivi-
onis ex scij \bar{a} ditionatj, quj \bar{p} er ad ea, quj numqñ actu futura sunt. \bar{e}
 \bar{n} q ita poterit appellari ea scia \bar{a} ditionata, quj \bar{p} er ad \bar{ob} jecta aliq;
actu futura. \bar{p} \bar{p} er eo; \bar{p} licet \bar{ob} jecta \bar{p} er ultimj scij aliq; actu futura
sint, tñ \bar{n} respiciunt \bar{a} tali scia ut actu futura formaliter, \bar{p} \bar{p} er
ut \bar{a} ditionate futura. \bar{p} numqñ scia \bar{a} ditionata \bar{p} venit cy scia divisionis.

314

Propterea probabiliter dixerim scilicet aditionaty constitutere
 qd 3° genus scilicet 2°, qd negat simplex intelligentia, negat unio: et sic
 quenter scilicet divisionis in duo tanty membra n^o ei adquaty. pro effi-
 cacitate, qd scilicet simplicis intelligentie constituit qd hoc qd attingat ruy obty
 scilicet 2° prater unio, abstrahendo ab omni qd exta; qd scilicet aditionaty
 nata n^o abstrahit a quacumq; exta cy scilicet attingat exta aditionaty
 qd n^o e scilicet simplicis intelligentie. Rursum scilicet unio constituit qd hoc, qd
 attingat ruy obty scilicet ut extens in aliqua tempore diffe-
 scilicet aditionaty nunquam attingit scilicet ruy obty, ut extens in aliqua tem-
 pore diffe. qd scilicet aditionaty n^o e scilicet unio. qd constituit 3° aliud genus
 scilicet adquaty distincty a duobus predictis. Primum patet ex supra dictis,
 scilicet negari n^o pot.

315

Ad magis claritatem notabis, ad hoc ut uny memby di-
 visionis sit adquaty distincty ab alio n^o obstat, qd cy alio veniat in aliquo
 prate, si tale prate, in quo venit, n^o constituit alia membra ultimo in sua
 prate diffe-
 prate diffe-
 membra adquaty dita, quid veniant inter se in multis pratis; qd n^o
 veniunt in prate ultimo constituto ruy diffe. Imo n^o e qd omnia
 membra alienius divisionis inter se veniant in aliquo prate, qd debent
 clari sub aliquo genere, nempe sub illa rone, que dividit in plura membra,
 qd quid scilicet aditionaty veniat cy scilicet simplicis intelligentie, cy unio
 adhuc potest constitui 3° memby divisionis adquaty ditu ab aliis; si
 n^o veniat cy illis in prate prate, qd ultimo constituit simplicis intelligentie,
 vel unio: qd in hoc prate n^o venit ut vidimus qd est. Disq. 12.

Disputatio 12.

An Deus cognoscat ratio solia?

316

Circa ea, que p^otenent ad scilicet simplicis intelligentie gloria
 sic disputari solent ex quibus nulla a nobis deince sunt in precedentibus
 que repetere n^o oportet; citat enim Deus gloria cognoscere ty in se ipso, ty im-
 mediate in se ipso, ty in ipsay causis creatis; n^o auty se ex solibus cognosce-
 re posse, neg gloria ex se ipso, aut ex suis causis, que oia sufficienter inferunt
 ex n^ou p^ou supradictis, nec specialy aliquam diffaty p^otenent, in qua immo-
 rari debeamus, p^ogimus qd ad alia d^oficilia, in p^onti auty rogamus

an

Caput. 13.

Golia nãriò cognoscuntur à Deo.

327 Duplex gòlitas distingunt communiter Theologi, p̄extj. Ad Deum
 alterj intjg ipsiò Creati, alterj ipsiò extjg: gòlitas extjg nil aliud è, qm̄ gò-
 tencia, seu virtus activa Dei, qua Deus, salty gntj è de se pòt p̄ducere
 Creati, è à qua ipsiò dnoiant extjg gòles. Hic gòlitas, ut inquirunt omnij
 è rebus gòlibus, è simpòlibus; q̄ hoc omnes potest Deus gntj è de se, sive p̄-
 cive abtenta eius virtute activa p̄ducere, n̄ tñ ipsa sola è sufficiens ad
 dnoiantd Creati abtè, è simpòlitate gòl; ad istj enj abtj dnoiationj ulte-
 rius requirit, gòlitas intjg ipsiò Creati, que nil aliud è, qm̄ ipsa n̄ re-
 pugnantia intjg Creaturaj, p̄ qm̄ ex parte sua n̄ resistunt virtuti activj
 Dei potentis gntj è de se illas p̄ducere. Non è animus in ḡenti iudicij
 ferre de hac doctra, neq̄ disquerere an gòlitas extjg, que retinet ex p̄te Dei
 possit stare sine gòlitate intjg ex parte Creati, q̄ n̄ caret diffate; totj
 autj hoc certamen p̄tinet ad materij è omnijp̄a.

328 P̄missimus tñ hanc distinctionj gòlitas, ut ab initio ad-
 vertat quòtionj n̄ èi è gòlitate extjg Creati; q̄ p̄tj Sp̄c p̄cise sit aliq̄
 Divj extjg intjg Dei, tñ certj è, à Deo nãriò cognosci huiusmodi gòli-
 tate extjg, qm̄ certj è, à Deo nãriò cognosci oia eius p̄tata D. Nota h̄
 diffat d̄volbit ad gòlitas intjg Creati, casu quo ista sit suo modo aliq̄
 extjg Dei; ubi ulterius advertendj è hanc gòlitas intjg in duplici state
 posse reperiri: 1º q̄ res n̄ dy absolute existit, q̄ n̄ dy è p̄ducta extra
 suas causas: 2º quando res in actu abtè existit, dicitur è aliq̄ reale p̄ductj
 extra causas. Certj è Dei oia liberè, d̄tingenter cognoscere gòlitas
 Creati in actu extjg; q̄ liberè è Deo, q̄ extat actu. Restat h̄ diffat
 è 1º state.

329 In qua diffate omnis Theologorj senta d̄nt Dej
 nãriò cognoscere Creati gòles; q̄ huiusmodi Creaturj nãriò sunt gòles,
 è sequenter nãriò sunt cognoscibiles, atqui p̄fectio è digna Deo cognos-
 cere ea omnia, que cognoscibilia sunt, è simpòlectio illa ignorare. q̄ Deus
 nãriò cognoscit Creati gòles. Max̄ extat, n̄ illa, que gòlia sunt, neq̄
 potuerunt, neq̄ possunt èi n̄ gòlia; hoc enj p̄taty è essale ipsiò gòlibus,

ac inde variari n̄ pot. Mō etig exigit terminis, imbi patet, q̄
intellectus Divus ē essentialiter actualis cognō omnī cognoscibilī. Et
q̄ actualis cognō creata n̄āō cognoscit illud ob̄j ad q̄ terminat,
ita intellectus Divus n̄āō attingit oīa, quę p̄bia sunt, & est im-
fectio illa n̄ attingem, q̄ argueret defectus in tali intellectu Divo.
Id, q̄ diximus ab̄tē de p̄libus, dicendū etig ē de extentibus ex suppo-
ne, q̄ extant, p̄pter eam̄ rōnē, q̄ ex tali suppone creaturę sunt n̄-
āō cognoscibiles. q̄ ex tali suppone, Deus n̄āō illas debet cognoscere.

Caput 29.

Proponit argutū ī p̄cedentē dōct̄q, &
solvit.

320 Ob̄iēs. Deus n̄ amat n̄āō efficaciter creat̄ p̄bē, q̄m̄ n̄
n̄āō sint efficaciter amabiles. q̄ q̄m̄ sint n̄āō cognoscibiles, n̄ p̄tēa
debet Deus n̄āō illas cognoscere. Res̄ negando cōq: dixerim̄ de r̄m̄dū.
ē ex n̄ā utriusq̄ p̄bē, q̄ intellectus ē necessitatus ad cognoscendū ob̄j omni
modo, quo ē cognoscibile ab ip̄o, vides n̄ p̄tē cessare ā p̄bē cognō, &
q̄ p̄fectiōnē, qualē Deus p̄tē, & debet scire, si enī cessaret id p̄veni-
ret ex defectu intellectus, q̄ n̄ ēt p̄ximē potens ad sc̄ndū eā cognō.
At voluntas ē p̄bā de se totaliter libera, & p̄tēa n̄ necessitat
ad sc̄ndū amōy efficacē creat̄, q̄ id n̄ ex imperf̄ctione ipsius volun-
tatis, s̄ potius ā p̄fectione n̄āō p̄manat; q̄ p̄tē, licet sc̄at
omnia requisita ad operandū, adhuc suspendere operat̄.

321 Hęc dōct̄ia amplius explicat, cū necessitatē ad p̄ben-
dū ob̄j nullā dicit imperf̄ctionē, ut d̄re patet, s̄ potius magis p̄-
fectionē, vides ē p̄fectio simpliciter simplex, & sequenter n̄āō
in Deo genenda. Amare autē n̄āō efficaciter creat̄, licet sit p̄fec-
tio, n̄ t̄n simpliciter simplex, q̄ indoluit aliquā imperf̄ctionē, s̄t
aferre ā Deo dominii creaturay, & libertatē cōillary p̄ductionē.
Vnde n̄ p̄tē Deo talis necessitatē ad amōy efficacē creat̄ p̄venire, ne
destruat̄ eius dominii, independētia ā creaturā, ut extentibus.

322 Replicabit̄, ad p̄fectionē int̄us Divi spectat, ut ex suppone
q̄ crea extat, cognoscat ā Deo nobilissimo modo, quo p̄tē. q̄ ad

perfectio^{ne} voluntatis p^{er}tinebit, ut ex suppone q^{uod} crea sit illi a-
met p^{er}fectissimo modo, & sequenter amorem efficaci: aut est d^{icitur} n^o, si
hoc n^o p^{er}tinet ad voluntatis p^{er}fectionem, neq^{ue} p^{er}tinebit ad int^{el}lect^{us} p^{er}fect^{us}
nobilissimo modo crea cognoscere. d^{icitur} stat, n^o Deus tenet creatur^{as}
ext^{er}nt^{er} amare p^{ro}pter se ipsis, q^{uod} sic est modus nobilissimus amandi.
S^{ed} n^o minus voluntas tenet ad nobilissim^{um}, q^{uam} intellect^{us}.

33 Res adhuc paritatis ab int^{el}lect^{us} ad volunt^{atem}, vel est d^{icitur} nul-
ly est in hoc puncto, q^{uod} id ipsis, q^{uod} est amare p^{er}fectissimo modo crea est d^{icitur}
p^{er}fectione^m voluntatis, si velimus De^{um} ad tal^{em} amorem ratio teneri; h^{oc}
en^{im} necessitas d^{icitur} d^{icitur}cepty libertatis, & dominii, qui Deo d^{ebet} convenire, q^{uod}
n^o s^{ed} locy in intellectu, qui de se est p^{ro}na n^ona. Unde necessitas ad no-
bilissime cognoscend^{um} creatur^{as} n^o arguit imp^{er}fectionem. Ad d^{icitur} stat, vel ne-
gari p^{ot} De^{um} teneri ad amandas crea^s p^{ro}pter se ipsis, de quo in suo
loco; vel salty id fieri p^ossit ex hoc titulo, q^{uod} ille sit nobilissimus mo-
dus amandi.

34 Deniq^{ue} instabit. sp^{iritus} nobis bon^{um} est ignorare aliqua
v^{er}ba mala, que fiunt p^{ro}pter molestiam, q^{uam} sui^{us}modi notitia solet
se^{pe} affere. q^{uod} ex^{ist}it imp^{er}fectio De^{um} necessitati ad omnia clare, & di-
denter cognoscenda. Res resp^{icit} est nobis mod^o aliq^{uod} ignorare, nunq^{uam} t^um
id est p^{er}fectione^m; n^o en^{im} q^{uod} mod^o est, aut delectabile est ideo magis p^{er}-
fecty. Sed aut^{em} sit & creaturis negat^{ur} coⁿ, ty q^{uod} nulla res p^{ot} Deo
causare molestig, ty q^{uod} licet aliq^{uod} causaret, q^{uod} tamen ipse d^{ebet} mala
punire, emendare, p^{er}mittere est, adhuc simpliciter omnibus p^{er}ceptis
melius est ea omnia etig^{ue} cy duplicantia scire, q^{uam} ignorare. Ita d^{icitur}.
Arriaga, P^{er} hoc plenius stabunt ex mat^{er}ia & volunt^{ate}.

Disputatio. 13.

Qualiter Deus cognoscat negationes?

Caput. 14.
quidam p^{er}mittuntur.

35 Supponit p^{re}sens disp^{utatio} id. q^{uod} cert^{um} est ap^{ud} omnes
theologos, s^{ed} quascunq^{ue} negationes, seu p^{er}ibationes a Deo vere ac p^{ro}p^{ri}e
cognosci, que veritas independens o^{mn}is est ab alia q^uestione, que solet inter
Phi

Philos agitari, nimirum an negationes sint quaedam entitates calty nega-
 tive suo modo extentes à parte rei, vel sint quæy nihil, in qua nullus
 videtur dividui, qd n̄ sit de solo nomine, qd enj sint eiusmodi negati-
 ones certy debet eē, illas à Deo cognosci, et certy ē Deo n̄ soly cognoscere
 hunc mundy extere, s̄ etig cognoscere altery mundy n̄ extere, sive extere
 negationy alterius mundi quocunq; pacto explicent ity loquutiones. Nec
 enj sufficit, ut quis vere dicat cognoscere altery mundy n̄ extere, qd
 n̄ cognoscat altery mundy extere, qd pot quis utrumq; ignorare, vel du-
 bitando an extat, vel n̄ extat alter mundus, vel certe nihil de hoc
 punto cogitando, tunc auty n̄ dicet cognoscere, vel scire altery mundy
 n̄ extere. 9° ad hoc naxia ē cognitio de negatione alterius mundi.

326

Deus cognoscat negationes, p̄terqm qd colligit ex pluri-
 bus sacy scripturay locis p̄ etig rationibus naturalibus. 1° qd Deus scit se po-
 tuisse creare aliy mundy, scitque n̄ sabuisse voluntaty suandy illy. qd
 scit taly mundy ita eē qd, ut modo n̄ extat. 2° plures negationes, seu pri-
 bationes sunt mala moralia, et sabent xony culgy; s̄ ad p̄videntię Dei
 spectat scire mala culgy ab hoibus omitta; debet enj illa p̄hibere, ac
 punire. qd ad p̄videntię Dei spectat cognoscere pribationes. 3° Deus
 cognoscit qd cognoscibile ē; s̄ negationes sunt cognoscibiles sub aliquo
 p̄tato remotivo, vlt qd nihil inty seant, qd eę sui n̄ requirant. qd nega-
 tiones à Deo cognoscunt. 4° Deus debet cognoscere sua attributa nega-
 tiva vlt eē à se, et dictum à quolibet alio. qd debet cognoscere ea s̄
 negationes, qd dnoiat dictis, et ens à se.

327

Hæc doctrina cy certa sit, restat differat maxime controversa
 inter Pls circa mody, quo Deus p̄dictas negationes cognoscit. quidy
 dixerunt eas à Deo cognosci intax rexy positivay, ita aliqui Thomisty
 inter quos ē Navarrete apud S. Granado sic tract. 20. de scia dist.
 2^a fundy suus ē, qd Deus debet illas negationes cognoscere ad mo-
 dy sui obiecti primarij, id est ipsius Dei, qui ē ens positivus; s̄ h̄c
 ut bene notat S. Arriaga cy Granado nulla ē; qd inde etig fieret, qd
 debere à Deo cognosci intax Dei, qd etig illa debet cognosci ad mody
 obiecti primarij, qui ē Deus; hoc auty eēt absurdissimū.

328

Propterea licet hac opinione alij distinguunt duplici-
 ter

my, quo pot aliqua negatio cognosci. 1° p assensy, seu affirmations. V^o p^o sunt denegat, Petrus e coecus. 2° p^o dissensy, seu negationy: V^o p^o n^o e lux, Petrus n^o pot videre. Vicunt q^o Deu n^o cognoscere negationes p^o assensy, s^o tanty ear posse cognoscere p^o dissensy: Ita apud S. Anaya citandy S. Barquez disp. 61. & 62. S. Arxubal disp. 39. cap. 20. S. Valentia disp. 1^a q. 14. punto. 7. & S. Suarez disp. 94. metaph. sect. 2^a. Ratio S^ory Doctory e, q^o si Deus p^o assensy cognosceret negationes, is videtur ear apprehendere p^o modo entis positivu; hoc eni sonat copula et; S^o Deus n^o pot tali modo concipere, q^o n^o e, q^o conciperet aliter, q^o n^o sit a parte rei, & frequenter fingendo. opposit^o t^o iudicant S. Molina Sic. disp. 3. & 9. S. Fonseca 4° metaph. cap. 2° q. 6^a sect. 24. & alii. Rent auty ad opposit^o arguty p^o parte D^ora, ideo nos dixerunt negationes p^o modo entis realis, q^o non habemus alias species d^o illis, nisi ex entibus realibus d^oumptas, s^o ob eand^o r^ony scipimus entia spiritua- lia p^o modo entis realis; accipimus eni species a rebus materialibus. cy auty Deus n^o accipiat species ab obiectis, s^o p^o semetipso sit completus ad cogn^o, s^o scipit q^o spiritualis sine separatione a materialibus, ita etig pot scipe- re negationes q^o sunt in se cognoscibiles, licet n^o ear scipiat ad modo en- tis positivu.

Caput. 23.

De Varias Concler expeditur diffas.

329 In hac diffate dico 1°: Deus n^o cognoscit negationes ad modo entis positivu, s^o ad modo n^o entis, ut vere sunt n^o entia. p^o 1° q^o talis modus cognoscendi e imperfectus, & impositionatus veritati obiectiv^o ignor^o negationy. q^o talis modus cognoscendi repositi n^o pot in Deo. p^o aut, q^o negationes vere sunt n^o entia. q^o qui illas cognosceret ad modo entis, vere n^o d^oformaret cy obiecto in modo cognoscendi. q^o imperfecte tale ob^o cognosceret. p^o 2°: q^o cognoscere aliq^o ob^o ad modo entis e tribuere ip^o aliq^o graty p^o p^o entis; s^o Deus n^o pot negationibus tribuere aliq^o graty p^o p^o entis, q^o manifeste falleret, s^o fingeret, cum repugnet illis graty p^o p^o entis. q^o Deus n^o pot cognoscere negationes ad modo entis. p^o 3°: q^o vel intellectus creatus cognoscit negationes ad modo entis, vel ear hoc modo n^o cognoscit. si hoc 2° dicat. q^o r^ol^oiter neg^o Deus cognosceret negationes ad modo entis, quare eni sic mus cognoscendi imperfecte tribuend^o e

De

Deo, quod non recedat intellectui creato. Si dicat 1^a, sic arguitur: ideo intellectus creatus negationes cognoscit ad modum entis, quod est per infirmam facultatem cognoscendi, quod est per dependentiam àphantasmatibus, et rebus corporeis. Sicut, requirit, quod in corpore sunt cognoscere, nisi ad modum corporei, et ea, quod non sunt, nisi ad modum entis, atque in primo intellectu non est hoc inconveniens, sed summa rei ad omnia ut sunt in se cognoscenda. quod Deus non cognoscit ea, quod non sunt ad modum entis.

330

Hic animadvertendum est, cum maxime claritate facti concilii, non sunt in mente posse venire, quod in intellectu primo, reperiuntur ista genera: sunt Denegatio, dat Coecitas, et similes, in eo sensu, qui continet aliquam falsitatem; quod enim annexat in mente ad posse falsitatem reperiuntur? quod si est per se reperiuntur in Deo, debent explicari ad verum sensum, qui nullam falsitatem continet. Dunc sic est per se in sensu vero equivalentur istis: non existit lux, non datur lux, et solum distinguuntur per diversa vocabula; sed per ultimum per se non attingunt carentiam lucis, aut minus ad modum entis, ut patet. quod negatio alioquin per se, quod equivalentur, eo modo cognoscuntur negationes, unde fit, quod negatio intellectus creatus per eas per se in sensu vero acceptas attingat negationes ad modum entis; si enim hoc modo eas negationes attingerent per se essent vero falsae.

331

Dico 2°: Deus potest cognoscere negationes non solum per distinctionem, sed etiam per assensum; ad cuius abstracti generationem permitto dupliciter posse debere cognosci. 1° quoad an est, ut quando affirmat, vel negat tale obiectum existere. 2° quoad quid est, ut quod affirmat, vel negat obiectum esse hoc, vel illud, aut simpliciter cognoscit eius quod dicitur, abstractendo ab exta: quod dupliciter modo cognoscendi, applicari etiam possumus negationibus. Sed si mihi certum est, non posse cognosci negationem quoad an est per assensum per se; sed si aliquis actus cognosceret negationem per assensum quoad an est, maxime per istum, existit negatio lucis vera; sed in isto actu nullus involvit assensus. quod negatio non potest cognosci per assensum, quoad an est. Maxime est manifesta, vel arguitur quidem alius actus, et quo idem arguitur fieri potest. per se mox; quod ille actus formalissime, equivalentur sicut in existit lux, et solum vercat distinctio generis diversarum vocum; sed in isto actu nullus involvit assensus. quod negatio in alio. Maxime sicut syllogismus per se, nam quod aliter dicat ille actus, existit falsus. quod cum mat in sensu vero, in quo generaliter sumitur, et debet sumi per se equivalentur.

valere debet alteri in assignato. Nunc si mori, si talis actus formaliter
removeret exty a luce; hoc remotio non fit, nisi per dissonantiam. Et
in tali actu nullus introdit assensus. Idcirco, si talis actus nulli
tribuit graty luci. si non est assensus. Patet contra; quod omnis assensus debet
attribuere subito aliquo graty.

332 Dices: talis actus, nempe non existit lux attribuit luci non exty;
equivaleat enim huic, lux est non extens. si talis actus est assensus. Si autem tri-
buere luci non exty, formalissime est illi denegare exty, et denegare luci
exty non est assensus. si ille actus non est assensus. Et quidem si hoc sufficeret ad
assensus, nullus oio daret dissonantiam, quod de quolibet actu, qui assignat pot
fieri id arguty, ad id, quod addit et equivalentia deo, illy qd, vel
sumi maxie neganter, vel etiy infinitanter: si sumat 1o modo credo
equivalentiy, nego tamen ibi reperiri aliquo assensus, quod nihil aliud di-
cit ille actus, quam lux non extens, si sumat 2o modo neganda est
equivalentia, si talis actus non solum denegat luci exty, sed etiy affirmat
lux esse aliquid distincty ab extente: quod ex se formaliter non habet
iste actus. non existit lux.

333 Dices iterum: qui audit hanc qd: non existit lux, pot
credere loquenti, et dissonanter illi assentiri. quod est igne, qui loquitur
sed assensus est id, quod offert. si contra; quod credere loquenti est conformari
in suo actu interno, cum actu loquentis. quod si credens habet assensus dic-
tis, etiy loquens eiy assensus habere debet. Deo, ut quis credat
dicenti hanc qd: non existit lux sufficere dissonantiam, quod denegat luci ex-
tentiy qd auctoritaty dicentis. Imo non alio modo pot illi credere,
quam si hunc dissonantiam. Quando autem fides definitur esse assensus ad ea,
quod dicunt qd auctoritaty dicentis, hunc assensus sumit conformi-
tate actus credentis cum dicto loquentis. quod conformitas consistit in eo,
quod actus internus credentis conveniat dicto loquentis. Unde si dicty lo-
quentis est assensus, quod assensus formaliter credens cum illo, si non fuerit
dissonantiam, non poterit cum illo conformari, nisi per dissonantiam, aliter pot fides
appellari assensus, quatenus, qui credit salty virtualiter habet assensus,
quo affirmat, loquente verby dicit, qui actus in se habet quod subito aliquo po-
sitivy qd obly dicitur qd: non existit lux.

Mar

334

Max e' diffin' & cogne quoad q' e', amaro in g'one
 negationy cognosci quoad q' e' p' assensy. q'z; q' in huiusmodi cog-
 nitione nullu' involvit absurdy, ut ex resolutione d'icary obiectiony pa-
 tebit. q' negatio got cognosci a Deo p' assensy quoad quid e'. q'z v.
 q' negatio lucis v' got & finixi a Deo; s' d' finixi n' potest got
 diuenty. q' debet d' finixi p' assensy. Max q'z; q' maxima d'uty videt,
 q' Deus n' possit dicere, q' sit negatio lucis, neq' explicare eund' d'ist'q,
 n' soly a quocunq' alio ente positivo, s' etig a quacunq' alia negatio-
 ne. Deinde q'z mox, q' per maxy diuenty soly got negari q' xer sit
 hoc, vel illud; s' p' d'icere negando, q' xer sit hoc, vel illud, n' d' finit
 us. q' hoc modo n' explicat q' xer sit, s' tanty q' n' sit. q' xer n' got
 d' finixi q' maxy diuenty.

335

Dices, negatio n' e' aliq'. Unde n' debet d' finixi ex-
 plicando q' sit, s' explicando q' n' sit; s' ad explicandy q' n' sit n' e'
 narius assensu. q' ad d' finixi negationy, n' e' narius assensu.
 De' q' ad d' finixi negationy lucis n' sufficit illy distinguere ab om-
 ni ente positivo, negando s' sit e' hoc, vel illud em' positivy; q' omnes
 negationes id habent. q' necesse e', illy distinguere ab omnibus aliis nega-
 tionibus, v' a negatione albedinis, & cuiuscu' alterius entis p'ter lucy. Dy-
 sic, ut distinguat a negatione albedinis, & cuiuscu' alterius entis n' suf-
 ficat dicere, q' ea negatio n' sit aliq' positivy, s' necesse e' dicere, q' n' sit
 hoc, neq' illa negatio, imo etig got omnes q' d' negativas, que formari
 possunt a tali negatione, adhuc n' explicat q' sit ea negatio. q' narius
 e' aliquis assensu. Dicit; q' q' aliq' p' negativa e' falsa, de-
 bet e' vera p' affirmativa eius d'ictoria; s' Sic p' negativa, ne-
 gatio lucis n' e' non e' lucy e' falsa. q' debet e' vera eius d'ictoria
 affirmativa, nempe: negatio lucis e' n' e' lucy. q' Deus s' in oramen-
 te hanc p' affirmativy, & sequenter cognoscit negationy p' assensy
 quoad q' e'.

336

Dices v' quocunq' modo Deus s'at assensy ad nega-
 tiony, debet affixe identitaty alicuius p'zati cy tali negatione; n' enj
 aliter s'at assensu in obty, qm' identificando aliq' p'zaty cy subto.
 s' subiecto, q' simpliciter n' e' regnat quocunq' identitaty. q' regnat,
 q' Deus s'at assensy, ad negationes, nisi velit assensy falsy Deo tri-
 buere. Deo, iuxta maxi, distinguendo moy subto, q' simpliciter n'
 e'

est, repugnat quocumque identitatis cum praeposito positivo scedo mox; re-
 pugnat identitatis cum praeposito negativo nego mox, & con; itaque si assen-
 sy vey connegationis non affirmat aliqua vera identitatis simpliciter,
 qualis est identitatis, quae reperit inter extra vera, & realia; si quodam
 identitatis propria entium negativorum, quoniam licet nos sciamus inesse
 identitatis positivae, quae solemus species derivare abentibus positi-
 vi; Deus tamen aliter illos sciit nempe ut esse in se.

337 Ego hanc identitatis explicare ad modum, quo expli-
 cat identitatis duorum extremorum positivorum etiam quae non extant simplici-
 ter, nempe quae quodammodo conditionalis, qua affirmamus sub tali conditione
 unum futurum esse aliud, v.g. quae non existente luce, dicimus, lux est qua-
 litas corporea illuminativa, sensus est: si extiterit lux eo scilicet est qua-
 litas corporea illuminativa, in quo non affert vera identitatis, quae sim-
 pliciter sit, si quae est natio sub tali conditione. Ad eundem modum,
 quae dicimus, negatio lucis est carentia qualitatis corporeae illumina-
 tivae non affirmamus aliquam identitatis, quae simpliciter sit, si quae est
 sub tali conditione; vix enim si extiterit negatio lucis est eo scilicet ca-
 rentia qualitatis corporeae illuminativae, in quo quae duo praedicta positiva sit
 idem realiter, negatio unius est negatio alterius, non quae identitatis posi-
 tiva, qualis datur inter extra positiva, si quaedam identitatis negativa,
 quae fundatur in identitatis positiva illorum extremorum, quae ab ipsius nega-
 tionibus detrahuntur.

338 Nisi velles dicere, obiter Suius proprii: negatio lucis
 est carentia qualitatis corporeae illuminativae, nil aliud esse, quam identitatis
 positivae inter lucem, & qualitatis corporeae illuminativae, quae hae ident-
 tatis existit in eo quod lux, quae extitit sit qualitas corporea illuminati-
 va, & quae non extitit non sit qualitas corporea illuminativa, & sic de-
 finias negationis lucis per eandem definitionem quae definit ipsa lux po-
 sitiva; eo enim ipso, quod dicitur Sominius esse anal. reale, dicitur non esse
 anal. reale, id est taliter se habere illa extra, ut unum sit quod est aliud, etiam
 non sit, quod non est aliud. Cuiusmodi dicendi non admodum displicuit, si ex assen-
 tu connegationis aliquid invenire sequitur, ut ostendit ad veritatem, quod tamen ego non
 do; quae propter praeceptum in opposita annexione, quoniam etiam dicitur Aristoteles
 diff. 19. sect. 6.

Disq

An futurorum contingentium scientia
sit propria solius Dei

339 Pergitur igitur ad sciendum Dei liberum, et alium, sive de rebus ab ipso
 extentibus, qui ideo dicitur Deo libera, non quod sit de effectibus liberis in se,
 sed quod ipsi fuerint liberae hae res, quatenus fuerint liberum eos effectus producere, et se-
 quenter habere sciendum de illorum futuritione, vel exta. Sicut autem obiecta su-
 mmi sciendi sunt in triplici dista temporis, vel praeteriti, vel praesentis, vel futuri;
 quod tamen dista nulla, vel levis est in modo, quo Deus cognoscit praeterita, et praesentia,
 et huiusmodi cognoscere nihil est disputandum; sed solum de cognoscere futurorum
 contingentium: in primis inquirimus, an hae cognitio sit propria solius Dei.

Caput. 14.

De scientia rerum contingentium.

340 Contingens appellatur illud, quod potest esse, et potest non esse. Unde
 igitur cernitur dista contingens a necessario, et impossibile; quod necessarium licet possit esse, et
 quoad hoc conveniat cum contingente, non tamen potest non esse: similiter impossibile licet pos-
 sit non esse, etiam hoc conveniat cum contingente, non tamen potest esse. Est igitur contingens
 quoddam medium inter necessarium, et impossibile; quod ab utroque aliquid participat ut dictum
 est, et constituitur ex praeterea dictoriae opposita impossibili, et necessario; nam quatenus
 potest esse opponitur impossibili, quod non potest esse; et quatenus potest non esse, opponitur necessario
 quod non potest non esse. Cum quo tamen stat optime, quod contingens non sit ab ipso dictoriae
 dictoriae necessario, neque dictoriae impossibili; nam inter contingens, et necessarium datur medium,
 et similiter inter contingens, et impossibile datur medium; potest enim aliquid neque esse
 contingens neque necessarium, et similiter potest, neque esse contingens, neque impossibile.
 Inter duo dictoriae nequit dari medium. quod contingens non est dictoriae neces-
 sarii, neque est dictoriae impossibili.

341 Hinc notabitur 1. omne contingens ut tale dependere ab
 aliquo libero saltem mediate. Ratio est evidens; quod licet posse esse dividere
 salvari queat absque ulla dependentia a libero, non similiter posse
 non esse dividere etiam salvari queat absque ulla dependentia a libero; at
 2. coniunctum ex utroque praeterea, in quo equaliter constitit contingens, non potest
 venire a causa determinata ad unum, qualis est causa non libera, nam causa de-
 terminata ad unum nequit se suscipere ab illo effectu, ad quem est determinata,

In illy natio p[ro]p[ri]e. q[ui] effus ab illa p[ro]venit, ita p[ro]venit, ut n[on] possit n[on] p[ro]venire. q[ui] nullu[m] stringentiq[ue] debet, p[er] q[ui]q[ue] recurrent[ur]. Dixi tamen advertent[er] omne stringens dependere ab aliquo libero salt[em] mediate; q[ui] bene pot[est] aliquis effus stringens p[ro]venire a ea immata n[ati]o, dymodo tandy ea stringentia reducat ad aliquam causam liberam: exempli gratia; calor p[ro]ductus in gase e[st] effus abte stringens, q[ui] licet ignis a quo immate p[ro]dit, sit ea n[ati]o, tamen applicatio agentis ad gassu[m] est libera, et q[ui] hoc libera n[on] subiet, salt[em] extra ignis p[ro]ducentis libera fuit Deo, ad cuius libertate[m] tandy recurrendu[m] e[st], ut salvet stringentia effus.

342 Notabis 2° latius patere stringens, qm[od] liberu[m]; q[ui] licet omne liberu[m] sit stringens; n[on] t[ame]n omne stringens e[st] liberu[m] illi causae cui e[st] stringens. Ratio e[st], q[ui] libertas e[st] effus, de qua in p[re]senti soly loquimur, dicit dependentiq[ue] a ea libera, vel directq[ue], ut bene e[st] e[ss]e positivi, vel indirectq[ue], ut habent omissiones p[ro]p[ri]e; ceteru[m] stringentia pot[est] e[ss]e resq[ue] alicuius causae a qua nullo modo dependet: ut p[ro]p[ri]e stringens e[st] applicari, vel n[on] applicari ad gassu[m], q[ui] applicatio, vel n[on] applicatio n[on] e[st] libera igni; q[ui] n[on] e[st] in eius potestate se applicare, vel n[on] applicare ad gassu[m]. q[ui] n[on] omne id, q[ui] alicui stringens e[st] dicit illi e[ss]e liberu[m]. Nihilominus omne stringens, licet n[on] sit liberu[m] resq[ue] d[omi]ni causary, resq[ue] quary e[st] stringens, debet e[ss]e liberu[m] alicui causae, vel mediate, vel immediate, ut ab illa tandy participet resq[ue] stringentiq[ue], ut p[ro]bavimus in 1^a notatione.

343 Notabis 3° ens stringens ut tale constituit q[ui] aliq[ui] graty n[ati]o: q[ui] q[ui] n[on] soly sit n[ati]o respective enti stringenti, p[er] t[ame]n absolute sit in se n[ati]o. 1^a pars huius notationis facile p[ro]p[ri]e; q[ui] cuilibet enti n[ati]o e[st] illud graty, q[ui] q[ui] essentialiter constituit; s[ed] ens stringens essentialiter constituit q[ui] posse e[ss]e, et posse n[on] e[ss]e. q[ui] posse e[ss]e, et posse n[on] e[ss]e e[st] graty n[ati]o enti stringenti: unde licet e[ss]e, et n[on] e[ss]e distinctiv[us] sit stringens enti stringenti, tamen posse e[ss]e, et posse n[on] e[ss]e debet e[ss]e illi n[ati]o in xone stringenti. 2^a pars p[ro]p[ri]e; q[ui] q[ui] e[st] stringens e[st] e[ss]e ab alio libero; s[ed] hoc graty e[st] in se, et abte n[ati]o. q[ui] omne stringens ut tale constituit q[ui] aliq[ui] graty in se, et abte n[ati]o. Mor[is] p[ro]p[ri]e; q[ui] q[ui] Deus sit ea libera in

ordine ad operationes ad extra, & graty in se, & abtē nāry, & tota stringentia effus tandē reducit ad id, qd Deus sit cā libera in ordine ad operationes ad extra. q effecty eē stringentē, sive pendere ab alio libero eē graty in se, & abtē nāry, q q n̄ dēfinimus an stringentia sit intia, vel extra effecty stringenti; nō qm̄ n̄ sit intia, ut aliqui voluerunt, pot tñ eē nāria tñ in se & absolute, qm̄ respectivē ip̄i effecty stringenti.

344

Vt autē dicitur troy, equivocatio adverte, qd aliud eē res stringens, & aliud q eē stringentē: res stringens numq̄m pot eē nāria; eē n̄ implicatio troy, q eadē res sit stringens, & nāria, q nāry constituit negationē stringenti, ut patet; at v̄, q eē stringentē q nāry eē, & minime stringens. Ratio eē, qd q stringentē intelligimus subty stringenti, q s̄t pot eē, & pot n̄ eē; q eē stringentē dnotamus formā, q qm̄ res reddit stringens, cy autē possit eē subty stringens, & forma nāria, inde eē, qd res stringens sit s̄o stringens, & q eē stringentē sit s̄o nāry: uno verbo toty hoc explicari pot dicendo, q eē stringentē, & qm̄ stringentiq eē nāry.

345

Notabit 4. dicit eē gradus stringentiq alia uny sunt stringentiq, qm̄ n̄ dpendent in suo eē a cā libera v̄, nec ab ea possunt impedi, qualiter sunt creatio Angeloy, & Coeloy motus: & huiusmodi stringentiq habent respū fluxy causary secundary plūbia, & gradines: alia stringentiq, qm̄ immatē dpendent a cā libera v̄, vel ab ea possunt impedi, ut voluntatis nosty actus, & alii extēni, qui ab internis dpendent, vel possunt a nobis impedi. De huiusmodi effectibus stringentibus quystio eē in p̄enti, n̄ d quorūlibet, qm̄ in illis n̄ eē s̄t in his regeranda diffas ad iura libertatis tranda.

Caput. 24.
 Futura libera à solo Deo p̄sciuntur.

346

Veteres Philo, tñ Greci, qm̄ Latini, cy vident diffas conciliandē libertatis humanē cy p̄scia d̄, qm̄ n̄ admody levis ip̄is v̄bat ut cy subterfugerent in cy errorē abierunt, ut Deo dnegarent scy futuray libery, satius iudicantes, Deo spoliare sapientia, qm̄ Soē libertate. Hunc errorē p̄ter Ecclesiy d̄ d̄ turbaverunt Ari in Grece, & in latinū Cicroni: & quo extat celebre illud Augustini dictory 5. d̄ d̄ lib. 9. cap. 9. s̄t: Dubiy, dy voluit Soē faure liberos, fecit sacrilegos. Dogma

v̄

si inter catholicos non est, sed solus privatus futura libera, et hoc a nobis, ut vere catholicis amplectendū ē.

347 Duplex pars tenet avertio nostra, altera affirmativa, quae Deo tribuit quicquid liberum; altera negativa, quae Divinam quicquid creaturam non dnegat. Præterea vero pars efficaciter præbet sacra scriptura testimonia, et innumeris Ecclesiarum Patrum, atque PPes, quorum verba ad hunc referunt ea plenitudine, ac conditione, qua solet de Montoria disp. 22. sect. 1. et reliquis, aptiora sunt, illud sapientis 8. ubi de eadem D. Sapientia dicit, signa, et monstra vit antea fieri, et eventus temporum, et seculorum vit: præterea, et de futuris estimat, et illud Exodi 3. ego scio, quod non dimittet vos Rex Egypti, ut eatis, nisi etc. et illud 1o. annis 13. et 14. dixi vobis quicquid quod fiat, utique factum fuerit, credatis Deo sum.

348 Accedunt luculentissima Patrum testimonia Aug. 10. et Cirit. cap. 12: temporalia movent, temporaliter non movent, nec aliter novit facienda, quam facta; nec aliter invocantes audit, quam invocatus videt. Damasceni 1o fidei cap. 12. nihil est latere potest, imo omnium inspectorem est; intuetur enim omnia prius quam educant ad oculos. Irenæi 2o cap. 49. nihil omnino secretum, quod factum sunt, et quod sunt, et fieri Deus scit. Philoxeni 9. et Primitivi: cogitationes humanas, non tantum presenti motu excutit, sed etiam instinctu futuræ voluntatis, agitandas Dominus Christus non ignorat, Evangelio testante: sciebat enim seorsum ab initio, qui venturum credentes, et quasi ut traditurus esset. Videant. 1. Hieronymus ad caput. 44. Zacariæ, et 32. Jeremij. Ambrosius lib. 2o officiorum cap. 14. Dionysius. 7. et Divini nominibus. Gregorius. 2o. moralium. cap. 23.

349 Probat inique eadem veritas ratione a priori, nam si mentis accedere debemus quilibet perfectioni simpliciter, si cognoscere futura libera ex suppositione, quod sic futura sunt est perfectio simplex. quod Deo accedere debemus cognoscere futurorum liberorum ex suppositione, quod sic futura sunt. Maior quæ est duobus cognoscentibus, altero cognoscente solum presentia, et æternitate, altero ex illis etiam futura cognoscente, perfectior est cognoscentis etiam futura, quam cognoscentis solum presentia, et æternitate: at qui Deus est perfectior cognoscentis in linea cognoscendi, quod non solum presentia, et æternitate;

etiam futura cognoscere debet, ut omnes perfectiones simpliciter in linea
cognoscendi illi attribuamus. Ma evidentia est, ne quis libet ignora-
tio est imperfectio intelligentis. Unde si solus Deus sciret presentia, ex tertia
quod dignitatis Deo daremus, quod non est omnino Creaturæ, quod presen-
tia, et presentia etiam cognoscunt. Quod ne cum hinc videret Deum mentalibus
de illa sentiendy est, fatendo Deum etiam futura libera cognoscere.

350 Istas, ne evidentia perfectissima, quod Deus scit de
causis, non possit stare cum ignorantia futurorum. Quod Divinus intellectus cer-
tus est de quibuscumque futuris. Anus per; ne ad perfectissimam per-
fectam spectat reus, quod sunt, quod fuerint, quod mox ventura sequantur;
ut scilicet Deus sciret electos suos ab imminentibus periculis, hinc a-
vertat à caecis, illos cadere permittat, quod evidentia manifestata est in
Iesu Christi Domini, ut refert ab Evangelista Math. cap. 2. per
Angelum iussit I. Joseph cum Christo in Egyptum recedere, ut sciret
tunc: ut ventura Herodis furoris declinaret: futura Evangelista, ait E-
vangelista, ut Herodes querat querat ad gendum cum. Quod Deus futura
ignorant, fuge remedium Josepho non videret. Hinc evidentia perfecti-
sima postulat sensu futurorum liberorum.

351 Probat 2^a a posteriori, de quibusdam utat adimpletas ei profetias
veteris testamenti, et plures alias profetiones à Christo Domino factas: unde aptis-
sime dicitur à Tertulliano 2° Martiano cap. 3. profetia tot Sabæe testes,
quot fecit Prophetas; et eius testimonium Prophetarum, quod profetia est adimpleta in-
fallibilitate ei; nec fortius vibrat Ecclesie velly Judeorum profetiam, quod per
Profetias veteris testamenti in Christo Domino, et lege per implatas, et profet-
iones Christi Domini de excidio gentis, et urbis; legat Augustinus serm.
27. de verbis Apostolicis. Ma quod Deus Sabine profetia futurorum liberorum.

352 E autem

[Faint, mostly illegible handwritten text, likely bleed-through from the reverse side of the page.]

37253 Plat. videtur quod nulla creatura debet esse determinata ad cognoscenda futura libera. quod nulla creatura potest futura libera cognoscere. Contra ostenditur quod si inchoata creatura sit indifferens, potest cognoscere, vel non cognoscere futura, debet ab aliquo determinari, ut sciat cognoscere & futura. An ergo quod Angelus, debet enim ut potest perfectioni subiecta intellectiva, potest quodammodo moveri Angelus, inquam, neque in voluntate creata, neque in se ipso potest cognoscere futura libera, neque debet species ad illud cognoscendum. quod non habet unde debet ad cognoscere futura. quia anima, neque voluntas libera non debet inchoari cum effectu futuro, potest enim illi generare, vel non generare. Rursus effectus antequam existat nihil esse potest, ac proinde movere non potest intellectus ad sui cognoscendum. Quisquam species & obiecto futuro non potest emanare ab ipso obiecto, ut potest non existente;

nec debent Angelis species futurorum, quod nec in ipsis, nec in ea libere
potest Angelus cognoscere futura libera, nec species debet ad illa cog-
noscenda.

354 Dico etiam ob id quia species non existunt, et tamen Angelus
ea cognoscit. Quod licet futura non existant, poterunt movere intellectus Ange-
li ad sui cognitionem. Res negando cogit; si non solum propter non existentiam futu-
rorum excludit Angelus ab eorum cognitione; sed quia nec in se, nec in alio existunt,
unde possunt Angelus moveri, ut iudicium de futuritione actus liberi seruet.
at si species licet in se non habeant esse, sunt tamen in ea, in qua determinate stin-
ent, et ob id Angelus cognita ea, voluntatis, cognoscit potentiam
actuum amoris, vel odii, non futuritionis; quod mixtum in actus non stinent de-
termine in ea subiecti futuro: quod est idem ac dicere, eorum posse suscipere illorum fu-
turitionem: adde rationem aliam, videlicet quod Angelus ad apprehendendum non
causam non eget cognitione effectuum futurorum, sed solum potentiam. Unde Angelus, cui
essentiale est apprehendere naturam, et proprietates rerum, solum debent species potentiam,
non futurorum.

355 Idem est factum de hac veritate ex omni sensu etiam Eth-
nicorum persuasionem, qua iudicant, esse opus proprium Divinitatis futura libera
predicere: Unde taliter predicere, Divinare vocant; et huiusmodi predicationes nomi-
ne Divinationis indigentant; Sicut quod ea scire volentes, utrumque quod Divini, et Dei
vortio fruantes venerant; a quo solo huiusmodi notitias provenire posse sibi
quod optime testatur Tertullianus in Apologetico adversus gentes cap. 2. sic
verbis: idoneum testimonium Divinitatis, veritas Divinationis: Unde fit, quod per
ciat est ab Angelis, quod ab Scribis predictum, sine Dei revelatione neque predictum,
neque pronuntiatur esse.

Caput. 34.

Obiectionibus occurratur.

356 Licet statuta veritas adeo certa sit inter Catholicos, ut
adhuc pluribus argutis intertexturari potest, quod oportet solutionem exhibere. Obi-
cit 1. futura libera non sunt in se veritatis, si non possunt a Deo cognosci.
Cuius patet, quod ut aliquid obiectum cognoscat, debet in se habere veritatem, cui obiectum
intellectus sit verum, et obiectum voluntatis est bonum. Ans. 2. quod non futura libera,

ut patet n̄ de Sabentia extētiōis nulli. Sicut entitatē, & anteqm̄ extētiōis ut
 in re n̄ sūt veritatē. Ex hoc con, q̄ ubi n̄ ē entitatē, n̄ ē
 veritas, ex hoc ut patet metaphisica requat̄ x̄ōntētiōis. q̄ si futura
 libera anteqm̄ extant, n̄ sūt entitatē, etiā anteqm̄ extant, nulli. Sicut
 veritatē, & sequentē n̄ poterunt à Deo cognosci.

357 Pro arguto n̄ solum impugnat̄ cognitio futurorū, sed etiam p̄sola;
 q̄ p̄sola n̄ minus cauet̄ entitatē, qm̄ futura, imo quia p̄sola longius distat
 ab Sabenda entitatē, qm̄ futura; q̄ hoc aliquando debent̄ entitatē, p̄sola
 vero, nunqm̄ entitatē Sabitura sunt. q̄ neḡ p̄sola poterunt à Deo cognosci.
 Coḡ p̄sola ex obiectiōe; nō quia in re n̄ sūt entitatē, n̄ sūt veritatē; quia
 veritatē n̄ Sabent, nequeunt à Deo cognosci. q̄ p̄sola nequeunt à Deo cog-
 nosci. Ex qua obiectiōe etiā impugnat̄ cognitio p̄sola p̄solationē, negatiō-
 nis, obiecta imp̄sola, quae longius adhuc distant ab entitatē Sabenda, ut
 pote quae n̄ solum entitatē n̄ sūt, aut Sabitura sunt, sed neḡ Sabere poss.
 q̄ illud arguto tantū p̄bat, ut nihil oī p̄bet.

358 Sicut aliqui x̄ua p̄ria, negando q̄ futura
 n̄ sūt veritatē sufficientē, ut cognoscant̄, licet in re veritatē n̄ sūt,
 sūt tñ̄ in sua causa, eīd̄ sufficere, ut à Deo cognoscant̄, sicut in suo
 decreto, sicut existimo n̄ eī n̄āriū ad ip̄ recurrere, neḡ hanc solutionē posse
 similibus obiectiōibus gloriā satisficere. 1. q̄ Deus n̄ solum in cā, sed etiā
 in se ip̄sū futura cognoscit. V. nō rogo, in quo decreto, vel cā Deus
 Chymicas cognoscit? aut quae possunt eī causae rerū imp̄solarū. q̄ solum in
 se ip̄sū, seu in ip̄sō eī Chymicas Deus imp̄sola cognoscit. Distesa et-
 si actus liberi externi possint à Deo cognosci in cā, actus tñ̄ liberi
 voluntatis, nequeunt à Deo cognosci in aliqua sui cā, ut infra dicemus.
 q̄ aliter ad arguto rerū debet.

359 Pro quo distinguo anr: futura libera n̄ sūt in re
 veritatē realē, & transcendentē. Secundo anr, n̄ sūt in re veritatē obiectivā,
 nego anr, & sequentē; q̄ ad hoc, ut aliq̄ ob̄ct̄ cognoscat, n̄ ē necesse, q̄ Sa-
 beat veritatē realē, & transcendentē, sed sufficit, q̄ sūt veritatē obiectivā.
 Cuius solutio generalis ē omni scientiā versanti cō n̄ entia, sive futura
 sive mere p̄sola, sive imp̄sola, negatiua, aut p̄solutiua, quae in re veritatē
 realē, & transcendentē n̄ Sabent, Sabent tñ̄ obiectivā, quae solum requirit̄
 ad verificandā p̄p̄ri, quae de ip̄sīs Sabent, & sicut in eo, q̄ ita n̄ sūt

libro

358 *obta? It. regnant. Et in hoc sensu intelligi debet omnia axioma, ut
 veritatis est obij intellectus, et bonitas voluntatis: intelligi, inqum, debet
 & veritate obiectiva, videlicet intellectus non assensu per dicationi, donec
 apprehendat gratia venire subto; nec diuensu, donec apprehendat gratia
 non venire subto: veritas autem realis obiecti non semper adducit ad verifican-
 dy ipsi, ut obij voluntatis non solum est bonitas positiva, sed etiam negativa,
 ut carentia mali.*

360 *Aliter exhiberi pot solutio, quae in solum dixerit valet
 futurum, aut etiam solibus: asserendo futura ut cognoscant esse seu
 in se veritatis, non per omni hypothesis, sed per ea, quae per ipsas signat. Entia
 igitur solia habent veritatis realis per alia hypothesis; et entia futura
 habent veritatis realis per differentia temporis futuri, quae signat per ipsas:
 et propterea non deficit illis veritas realis, quam obiectio posita requirit,
 ut ego verifiet. Sicut ego per verum eformo et obij perterito, quod in
 se est, quod sit verum entitatis per tempore perterito, ita possum eformare per
 verum et futuro, quod adhuc nihil est, quod sit verum entitatis per tempore fu-
 turo. Non est sufficit habitus entitatis ad verificand per perterito,
 quare non sufficit habitus entitatis, ad verificand per futuro?
 certe quod nihil est actu id, quod fuit, ergo non est, quam id, quod futurum est,
 antequam sit. Itaque ut verum sint huiusmodi per, non requirit, quod eorum
 obiecta coequant tempore, in quo enuntiat per, sed tempore, quod per illis
 enuntiat.*

362 *Ita hae doctra, quae nunc extente luce, et duratura in
 totis die crastina, vera est hae per: cras extet lux. quod equaliter exist
 vera, quam hodie non extat, si in cras extitura est. ego cog, quod ad ve-
 ritatis illius per accidens est, quod hodie extat lux; ipsa enim nihil
 enuntiat de exta hodie, sed tantum de crastina. quod sive extat hodie
 lux, sive non extat hodie, dum in cras extitura sit, vera nihilominus
 exist per, quod non requirit, quod obij seat veritatis realis, seu transcendentalis
 per tempore in quo enuntiat per, sed sufficit, quod habitura sit per tempore,
 quod signat a per.*

363 *Obicit v. scia per certa, et etiam. quod eius obij
 debet in certis, et etiam; sed futura libera non habent etiam veritatis.*

365 Huius obiectioni satisfaciamus n̄ e in p̄enti di-
putandū ex p̄fesso an futura libera. Scant. Et̄atq̄ veritatē p̄ntē
affirmit̄ in n̄ra Dialectica sequi v̄m̄ f̄cy emanationē sent. p̄p̄ta
ad argutōy solutionē. Ad 23. Deo, eo arguta p̄bati, et̄q̄ p̄p̄t̄ r̄ngu-
lari de p̄enti, st̄ngente n̄ Sabere Et̄atq̄ veritatē; q̄cy falsissimū sit,
facile deprehendit illius arguti falsitas circa p̄p̄t̄ de futuro st̄ngenti.
Distinguo igit̄ an̄: nequunt de eadē entitate p̄dicari indifferentia, et
Et̄atio eundē ordinis, scdo an̄; dixit ordinis, nego an̄. Itaq̄ bene
possunt p̄dicari indiff̄a an̄, et̄ determinatio nequens; Non v̄o indiff̄a,
et̄ Et̄atio, vel simul an̄, vel simul nequens; n̄q̄ stat optime, q̄z
ita existat, ut abtē potuerit n̄ extere, q̄z e indiff̄a an̄; et̄q̄ ex sup-
pone, q̄ existat, nequunt n̄ extere, q̄z e Et̄atio nequens, et̄sistit in
Sabenda p̄iaty, nempe exty, qua opponat n̄ exty, et̄ rone cuius dicat̄
cy veritate res extere.

366 Aliter, et̄ bene respondet P. Barquez. disp. 66.
cap. 3. distinguit duplices indifferentias, altera, qua res e suspensio ab
utraq̄ parte d̄ictionis, nec Sabet potius fore, qm̄ n̄ fore; altera,
qua ita e, ut potuerit n̄ eē, vel e ita n̄ e, ut potuerit eē. 1.
indiff̄a n̄ consistit libertate, s̄ inq̄olis p̄p̄t̄ e. 2. vero libertate
stituit. His indifferentiis corret duplex Et̄atio, 1. qua res n̄ e sus-
pensio ad eē, et̄n̄ eē; 2. qua n̄aris e. Igit̄ Et̄ata veritas futuri
st̄ngentis, n̄ sit q̄ 2. Et̄atione, s̄ q̄ 1., qua res opponit suspensioni
ad eē, et̄n̄ eē, n̄ qua opponit 2. indifferentiis q̄ qm̄ stituit libertate. et̄
ideo n̄ nequunt acty libery futury eē Et̄ate veray, et̄ indifferenty.

367 Ad 24. distinguo an̄: actus st̄ngens, anteqm̄ fiat, pot
n̄ fieri abtē, scdo an̄; pot n̄ fieri ex suppone, q̄ faciendus sit, nego
an̄. Silit̄er distinguo nequens. q̄ p̄p̄t̄, q̄z fert̄ eē illud pot n̄ eē vera
abtē scdo; ex suppone q̄ semel vera sit, nego eoy; s̄ ad v̄t̄e magny
discrimen inter cogn̄ D̄, et̄ creaty; n̄q̄ cogn̄o creat̄a circa futury libery
potuit eē falsa, ex potuerit errare inter circa motiva q̄ ducit ad cog-
noscenda futura libera; Deus v̄o cy indeceptibilis sit p̄ocul e ab errandi
p̄iculo. Unde nefas e dicere, q̄ eius cogn̄o tendens circa singulare
libery futury, potuit errare; s̄ q̄ potuit n̄ terminari ad id futury; n̄q̄

368 hoc solum dicitur contingit obiecti; qd 1^a vero in perfectione ponimus in intellectu. Dico. Ad probationem omnino anti; nego cog; qd ad detratu veritatis pprii n̄ requirit extra utriusq; partiu, nempe cogniti, & obiecti, & ratio e, qd extat pprii, & obij sit qd ea differentia temporu, quae qd pprii enuntiat.

Ad 3ª secundo max, & nego mox. Non e id qd pprii

369 Sci qd eternae veritatis, & e ab eterno vera, & qd enj vera e ab eterno pprii & tingens, qm natura: dicunt tñ spiritualiter eternae veritatis pprii naturae, qd nunqm possunt falsificari, nec aliter potuit illarū obij se habere; aut forsan dicitur tunc eternae veritatis, qd sua necessitate magis accedunt ad immutabilitate & eternitatis, qm contingentes, quae ut vera contingentes sunt ab eterno, ita potuerunt ab eterno e falsae.

370 Distinguo mox: sequitur posse tollere curru futurū, supposita veritate pprii, quae afflat curru futurū nego mox; n̄ supposita tali veritate, seu ante ad illū, secundo mox, & nego cog. Ratio e evidens; qd si veritas illius pprii nil aliud sit, qm negatio cursus futurū, & qd cursus se ipse futurus sit, si tante veritate illius pprii & futuro, Petrus posset tollere curru futurū, posset simul verificari, curru futurū, & n̄ futurū, qd e manifesta implicatio: Unde stante veritate anti, n̄ pot tolli consequens, qd consequens e pars constituens veritatis anti, nimirum qd cursus futurus sit.

Ad 5^a sicut negat sequela: ad probationem distinguendi est ans: futura ante qm extant, n̄ habent in se determinationem qd tempore, quo futura supponunt, nego ans; qd tempore, quo n̄ d̄ existunt secundo ans. Vel melius res, qd futura anteqm extant, nec in se, nec in sui causis habent aliquam determinationem, sed in se habitura sunt qd tempore, qd signat qd pprii: qd sufficit ad verificandū pprii de futuro; qd pprii de futuro n̄ affirmat aliquam determinationem actuali obiecti, quae coexistat ipse pprii, & quae vera futura sit qd tempore, qd qd ipse signat. Ad probationem illius anti distinguo: futura quolibet contingencia sunt ab eī qd tempore presenti, quo n̄ sit, secundo ans; qd tempore succedenti, nego ans.

371 Itaq; ut pprii de futuro deant nunc detratu veritatis, nil aliud requirit, qm qd illarū obij detratu futurū sit, cy autē obij possit eī detratu futurū, & libere futurū, inde e, qd veritas detrata pprii n̄ officiat libertati causae. Ratio meo iudicio e manifesta si attente ppendat.

18
 362
 ng it n̄ obstat libertati, qua ponit cursum Petri, q̄ dicitur extat, q̄
 extit, ita n̄ potest obstat libertati, qua ponendus ē, q̄ dicitur extitit
 x̄t̄. q̄ se vera extitit e; q̄ utraq̄ dicitio n̄ ḡvenit ex aliqua neces-
 sitate anti, q̄ se teneat ex parte causę, s̄ s̄oly ex ipsa positione cursum, vel
 futura, vel ḡrenti. It̄ q̄ stare pot̄ veritas dicitio pp̄is & ḡrenti cy libere-
 te obiecti ḡrenti, ita potest stare, dicitio veritas pp̄is & futuro cy libere-
 tate obiecti futuri.

Disputatio 19.

quomodo componat libertas arbitrii nostri
 cy infalibilitate D̄ scientię.

Caput. 19.

Proponitur difficultas.

372 Certę ē fide catholica p̄cip̄ D̄ & nostri actibus libere
 infalibily ḡrent̄ ē: cuius veritatis plura suggerunt sacę scripturę datę
 q̄ testimonia: ea expr̄it aḡtivimę Augustinus. 5. d̄ Civitate cap. 10. S̄
)) verbi: nullo modo cogimur aut tentata p̄cip̄a D̄i tollere voluntatis arbi-
)) trię, aut tentato voluntatis arbitrio, Dey, q̄ nefas ē, negare p̄cip̄i fut-
)) turoę: s̄ utryq̄ amplectimur, utryq̄ fidelitę cōfitemur: illud ut bene
)) credamus, Sic ut vivamus. Itaq̄ ex una parte fide cogimur credere
 p̄cip̄i D̄i & quibuscunq̄ futuris, ex alia, q̄m̄d̄ ab̄eēt fide experien-
 tia docemur nos oīo libere operari; diffar v̄ ē, quomodo hęc exponenda
 sunt.

373 P̄cip̄i autē diffar caput ē, q̄ scia D̄i antecedit ipsę
 exercitię nostri libertatis; ab eterno enī scit D̄us, q̄ unusquisq̄ facturus sit
 in tempore. q̄ homo n̄ pot̄ in tempore suspendere operationę; vel resuspendere
 pot̄, potest eludere D̄i scię, & falsę reddere. q̄ vel dicendę ē, n̄ manere in no-
 bis libertatę ad nostras operationes, vel p̄cip̄i D̄i n̄ ē infalibily.

374 Viget 1° diffar; ng stante D̄ scia & peccato Petri D̄
 n̄ pot̄ Petrus n̄ peccare. q̄ stante illa scia, n̄ario peccat. S̄ antez ad pec-
 caty stat D̄ scia. s̄ antez ad peccaty n̄ pot̄ n̄ peccare. Ex anti, q̄ si stante
 D̄ scia & peccato Petri, posset Petrus n̄ peccare, posset exponere n̄ peccaty

ex scia d peccato; s' opponere n' pot n' peccaty ex scia d peccato. alias posset illy eludere. q' stante illa scia n' pot Petrus n' peccare.

325 Vigeteady diffat: nq ex anti nario n' pot inferri frequens stingers, ut e' indubitaty apd Dialecticos; s' q' Deus cognoscat peccaty Petri futury, e' q' oio nariy. q' ex tali cogni n' pot inferri q' Petrus peccaturus sit; vel certe si id inferat, Deus n' e' peccaturus libe- re, s' oio nario. q' vel d scia, n' e' infalibilis, vel tollit humani arbitrii libertaty. Max' ut dixi, indubitata e' apd Dialecticos, nq ex id, q' nariy e' semp' sit vey, stingers possit e' falsy, si ex anti nario requeret frequens stingers, iq' ex vey falsy colligeremus. q' si semel d- vorat corrumpit tota Dialectica, nec erit via ad disputandos errores. Mor' d' q' d scia a nullo stingente pendet, s' ita naria e', acy se Deus. q' Deus cognoscat peccaty Petri futury, e' q' oio nariy.

335 Istat, nq d' q' e' vey: necesse e' evenire, q' Deus scit futury e'. q' ex scia Dei inferat necessitat' in obiecto futuro. q' coa; q' illud nario evenit, q' evenire necesse e'. q' si necesse e' evenire, q' Deus scit futury, nario eveniet, q' Deus scit futury. q' si Deus scit peccaty Petri futury, tale peccaty nario futury e'; vel si n' e' nario futury tale peccaty, stingers erit, q' sit peccaty Petri, iq' a Deo cogni- ty, ut futury: hoc arguty magni faciunt Heterici, nec in ulla solu- tione quiescunt.

Agut. 23.

Diffatis expeditio.

345 Duo a nobis p' stande sunt in hoc cap, ut p' senty dif- faty expediatur. 1. p' habimur p' scig' d' q' n' posse noieie libertati no- ty voluntatis. 2. arguty in oppoty adductis solutiony dabimus. 1. ratio a p' ioi e' nq scia Dei de futury libere n' antecedit, aut ullo modo influit in futurity, s' potius illi succedit. q' talis scia n' pot tollere futury stingentis. q' hoc cog; nq ideo d' d' q' m' deo d' curru Petri, n' offrit libertati currentis, q' talis d' d' suggestit

cur

curry exercitoy, nec in illy influit, aut ullo modo causat, & potius
 ab illo causat; nō sic ē vera p̄p̄o: idō vido Petri curry, q̄ talis
 curry exercet: & habeo reliqua narra ad illū videndū; sic v̄ fal-
 sa: idō Petrus currit, q̄ illy vido currētē. q̄ scia illa, quē n̄
 antecedit, & potius succedit suo ob̄to, n̄ pot̄ tollere stringentibz ob̄ti.
 Nunc p̄bo an̄, q̄ scia D̄ tanty ē mera speculatio eius, q̄ futuray
 supponitq̄ ob̄ty futury ex vi principioy diverſoy à scia, rōne cuius sup-
 ponit vere dicimus, idō Deo cognoscere Petry peccatury, q̄ sic Petrus
 peccabit; n̄ v̄ ē d̄; idō Petry peccatury q̄ Deus videt, q̄ D̄ scia n̄
 pot̄ officere libertati futuri, qm̄ potius supponit. I fiat

378 I fiat; nō vel scia Dei imponet necessitatē futuri,
 q̄ scia illoy ē; vel q̄ D̄ ē? s̄ ex neutro capite talē necessitatē im-
 ponit. s̄ est. mōx p̄, q̄ si ex rōne sciy, aut sciy necessitatē imponet,
 etiq̄ humana scia & ob̄to p̄enti, necessitatē illi imponet, acq̄ inde
 q̄ D̄y audio loquentē, ille n̄ario loquet̄. q̄ sic p̄p̄o, qm̄ Sodie
 p̄fero, D̄us cras disputabit ē vera, D̄us n̄ario cras disputabit, q̄ fal-
 sy ē. Deinde nec q̄ D̄ ē talis scia, pot̄ necessitatē imponere, nō
 q̄ D̄ sit, tanty affert p̄fectionē ignis sciy; n̄ v̄ influxū aliquē,
 aut rōne novae circa ob̄iecti exty: cy talis scia futuroy sit mere spe-
 culativa, & nullatenus practica. I fiat, nō si D̄ scia q̄ D̄ ē, impone-
 ret necessitatē ob̄iecto, remetiſq̄ detrueret, falsificaretq̄; nō scia Dei
 eo ipso, q̄ D̄ sit, affirmat ob̄ty libere futury, & exercendy eē cy libex-
 tate; fert enj ad ob̄ty 2y omny mody, quo exercendy ē. q̄ si ob̄to ne-
 cessitatē imponet, remetiſq̄ detrueret, & falsificaret D̄ scia.

379 2a Ratio ē, nō ut scia D̄ sit d̄o infalibilis n̄ re-
 quirat, q̄ eius ob̄ty n̄ario futury sit. q̄ n̄ inducit necessitatē suo ob-
 iecto. Patet coa, q̄ declara infalibilitate sciy, n̄ remanet caput, Mi-
 & possit sic necessitatē p̄venire. An̄ p̄, q̄ ut scia D̄ sit infalibilis,
 sufficit, q̄ ob̄ty illius certo futury sit; s̄ stat bene q̄ certo futury
 sit, & futury sit omnino libere. q̄ ut scia D̄ sit infalibilis n̄
 requirit, q̄ eius ob̄ty n̄ario futury sit. Max Suius illi patet; nō

eo scire qd obty certo futurum sit, ut enuntiat a scia, igitur
 his scia frustrari n pot. Mon p, qd pot optime obty certo
 ei de presenti, & oio libere ei de presenti. qd pot certo futurum ei,
 & oio libere futurum ei. Ipat, nq vel aliq futurum e libere, vel
 nihil libere futurum e: Sicut 2y aucti n pot, qd plura nunc libe-
 re sunt, qui anteqm fuerant libere facienda erant. qd dicendy
 e, qd aliquid futurum e libere. Dunc in: qd Deus pot cognoscere
 id, qd libere futurum e, qn officiat libertati futuri. Patet spe
 coa, qd si officiat libertati, igitur talis scia est falsa, utpote que
 affirmat obty futurum ei libere, qd tn nario, & n libere futurum e.

380 qd est. Nunc ad arguta 2 dia: ad pcpuy caput diffatit. Deo,
 id arguty posse formari in ipa obiecti futuratione, etenim ipa
 obty futuratio antecedit exty realy obty libere; qd ab eterno futurum
 e, qd qd unusquisq facturus e in tempore: p spe futurationis pa-
 dentia n facit, qd obty nario ponat. qd qm dicit scia d. pcedat realy
 exty obty libere, n faciet, qd obty in tempore nario ponat. qd coa,
 qd ty implicat, qd n ponat id, qd futurum e, qm qd n ponat id, qd
 Deus scit futurum ei. qd si pcedentia futurationis n tollit libertaty
 futuri, neq ex tollit pcedentia d. scia.

382 Ad 2y, quo urgebat diffat, Deo negando an,
 si loquat de impotentia absoluta ad n peccandy. Ad illius pbaty
 nego mag; qea pda n e ad ponendy n peccaty in sensu oporito
 cy ipa scia, p in sensu diviso ab illa: quando enj ocedimus, qd
 ctante d scia de Petri peccato, dat in ipso pda ad n peccandy, n
 ocedimus pda oporitionis n peccati cy scia de peccato, p soly ope-
 nimus scig de peccato cy pda ad n peccandy: ad n peccandy, in qm,
 in sensu diviso a scia, qd arguty pot etig fieri de scia de presenti d. hin-
 gente, cy qua nequit oponi negatio oppota: & tn obty, qd videtur de
 presenti, potest absolute aliter ei, n enj ex ipso exercitio actus libere
 destruit pda libertas, ut patet.

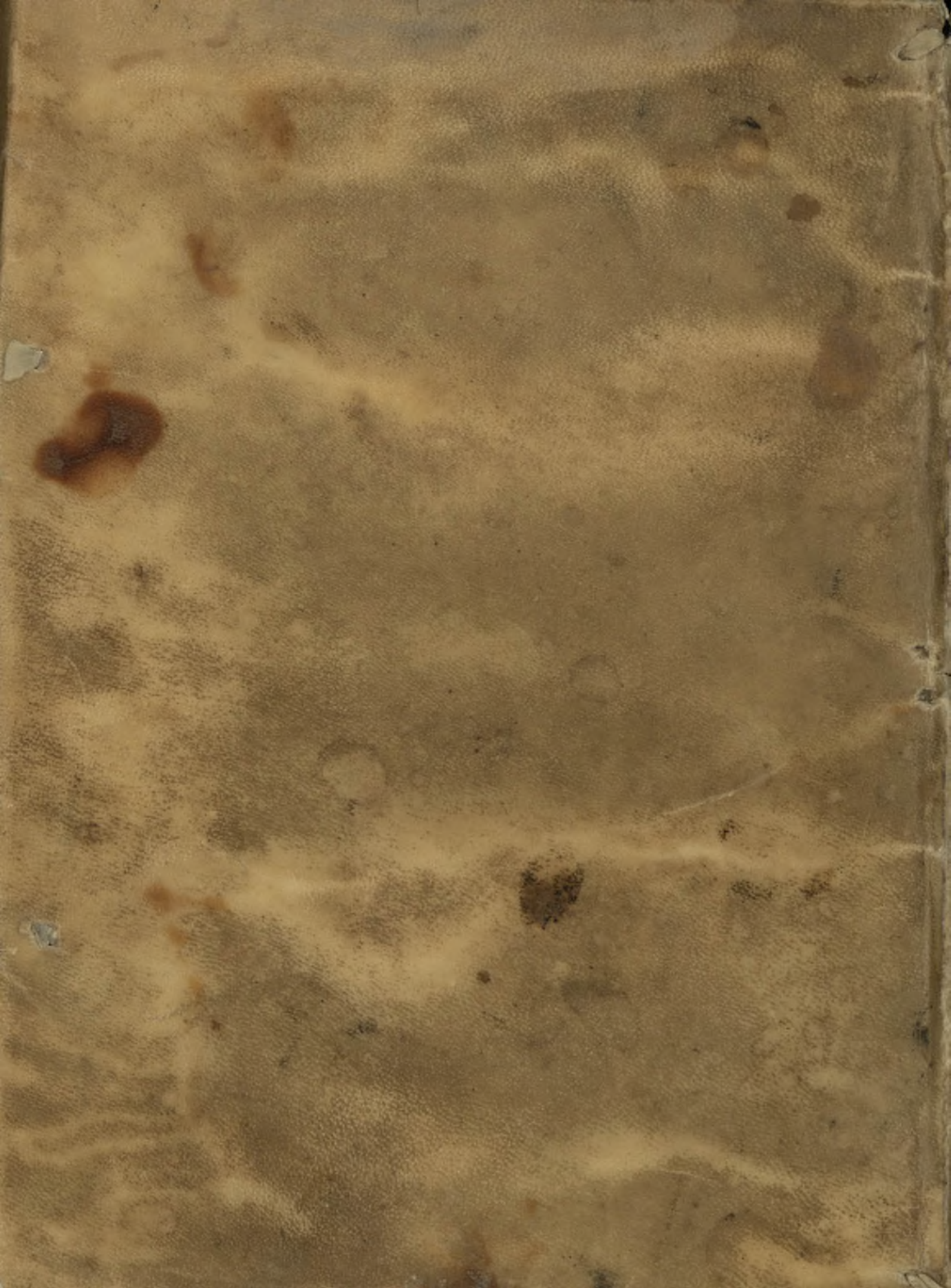
2

Handwritten text, likely bleed-through from the reverse side of the page. The text is mirrored and difficult to decipher.

Handwritten text, likely bleed-through from the reverse side of the page. The text is mirrored and difficult to decipher.

Handwritten text, likely bleed-through from the reverse side of the page. The text is mirrored and difficult to decipher.

19

Handwritten text in a stylized, possibly Cyrillic or Latin-based script, oriented vertically on the aged paper.

CAJA
2-24